

ὉΡΘΟΔΟΣΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ἜΚΔΟΣΗ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ὉΡΘΟΔΟΞΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ
«Οἱ φίλοι τῆς ἁγίας Ὁρθῆς»

ἈΡΙΘΜΟΣ 101 ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 2013

ΟΡΘΟΔΟΣΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΈΚΔΟΣΗ ΠΑΓΚΥΠΡΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΟΡΘΩΣ»

ISSN 1011 – 1719

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

* * *

Διεύθυνση:

T.K. 25524 - 1310 Λευκωσία

* * *

www.orthodoximartyria.com

* * *

Οί συνεργάτες έχουν την ευθύνη των απόψεών τους.

* * *

Έτήσια συνδρομή Κύπρου: 7 ευρώ.

Τιμή τεύχους: 3 ευρώ.

Έτήσια συνδρομή Ελλάδας: 10 ευρώ.

Έτήσια συνδρομή εξωτερικού: \$ 10.

Ό τραπεζικός λογαριασμός του Περιοδικού είναι:

Τράπεζα Κύπρου. «Φίλοι του Αγίου Όρους»,
173-05-016152, κώδικας πράξης 4222.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛΙΔΑ

Α΄ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

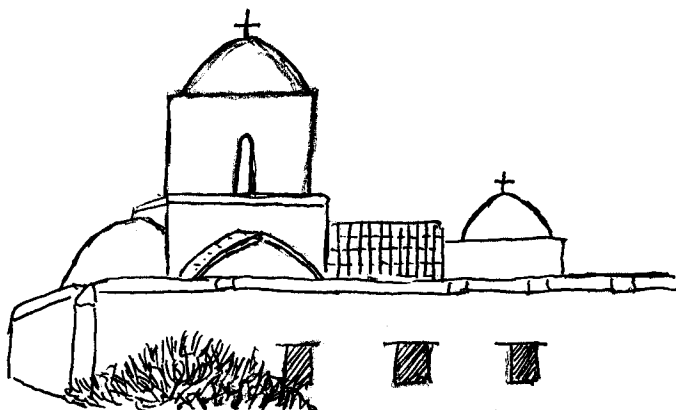
1. Αρχιμανδρίτη Γεώργιου, Ἐπί τὴν κρίση στὴν ἐλπίδα 1
2. Ἀπὸ τὸν «Εὐεργετινόν», Μετάνοια καὶ ἀπογοήτευση 5
3. Γιώργου Κάκκουρα, Ὁ Ὅσιος Ἀββακούμ 7
4. Συμεὼν Πηγαδουλιώτη, Ὁ Ὅσιος Κορνοῦτος ὁ ἐν τῇ Ἀχεράδι 9
5. Ἱερομόναχου Κωνσταντίνου, «Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε» 14
6. Μοναχοῦ Δαμασκηνοῦ Γρηγοριάτη, Εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία ἡ μοναδική κιβωτός τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου; 16
7. Σάββα Π. Μαστραπᾶ, Ὁ ἐκ Λαπύθου Οἰκουμενικός Πατριάρχης Γρηγόριος Β΄ (1241-1289) 22
8. Ἐλευθέριου Οἰκονομάκου, Τό μήνυμα τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴ γυναίκα σέ καιροὺς φεμινιστικῆς ὑστερίας (α΄) 25
9. Ἀπὸ τὸ ὄρος Τόρα Μπόρα στό Ἅγιον Ὅρος 29

Β΄ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ (ΑΦΙΕΡΩΜΑ)

10. Πρωτοπρεσβύτερου Ἰωάννη Ζόζουλακ - Βιέρα Ζοζουλάκοβα, Ἡ θέση τῆς γυναίκας στὴν Παλαιὰ Διαθήκη 32
11. Πρωτοπρεσβύτερου Ἀγγελου Ἀγγελακόπουλου, Προφητείες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης περὶ τῆς Θεοτόκου 35
12. Πρωτοπρεσβύτερου Νικόλαου Χριστοδοῦλου, Ἐσθήρ, τὸ ἀστέρι τῆς Θείας Πρόνοιας .. 40

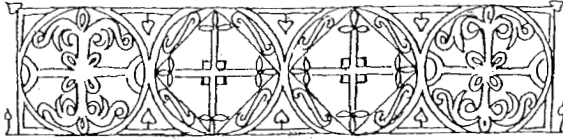
(Ἡ συνέχεια τῶν περιεχομένων στὴ β΄ σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου)

13. Φώτιου Σχοινᾶ, Ἡ προσωπικότητα τῆς Εὐᾶς κατά τόν ἱερό Χρυσόστομο	44
14. Χριστόδουλου Βασιλειάδη, Ἡ ἀνδρεία γυνή κατά τό βιβλίον τῶν Παροιμιῶν	48
15. Δημήτρη Καππαῖ, Περί τῆς Ἰουδίθ	51
16. Στέφανου Κασπαρῆ, Σάρρα ἡ γυναίκα τοῦ Ἀβραάμ	54
17. Κυριάκου Σαμᾶρα, Ἁγία Ἄννα ἡ προφήτις, μητέρα τοῦ προφήτη Σαμουὴλ	60
18. Ἀντωνίου Στυλιανᾶκη, Σωσάννα	62
19. Σάββα Ἀλεξάνδρου, Ὁ ἱερός Χρυσόστομος μιλά γιά τήν Ἄννα, μητέρα τοῦ Σαμουὴλ ...	64
20. Χρυστάλλας Στυλιανοῦ, Ἄννα καί Σάρρα. Δύο γυναῖκες ἀπό τό βιβλίον τοῦ Τωβίτ	66
21. Μάλμας Βέργου - Στυλιανοῦ, Σχόλιο στό βιβλίον τῆς Ρούθ	68
22. Ἀντώνη Πιλλᾶ, Ἡ Ἁγία Σολομονή καί τά ἑφτά παιδιά της	72
23. Βασίλειου Χαραλάμπους, Ἡ δικαία Δεββώρα	76
24. Συμεῶν Πηγαδουλιώτη, Ἰεζάβελ ἡ εἰδωλολάτρίς βασίλισσα τοῦ Ἰσραὴλ	78
25. Παναγιώτη Τελεβάντου, Ἐκκλησιαστικές εἰδήσεις	83
26. Ἐπισκόπηση περιοδικοῦ τύπου	104
27. Βιβλιοπαρουσιάσεις - Βιβλία πού λάβαμε	107

Εἰκόνα ἐξωφύλλου: Τοιχογραφία ἀπεικονίζουσα τήν Θεοτόκο Βλακερνίτισσα ἀπό τήν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Εὐφημιανοῦ (Θεμωνιανοῦ) στήν κατεχόμενη Λύση (ἐπαρχία Ἀμμοχώστου). Σήμερα φυλάσσεται στό Βυζαντινὸ Μουσεῖο τοῦ Ἰδρύματος Μακαρίου Γ΄ στή Λευκωσία. Ἔργο τοῦ 13ου αἰῶνος.

Εἰκόνα ὀπισθοφύλλου: Φωτογραφία τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Φωτίου (κατεχόμενη Γιαλοῦσα, ἐπαρχία Ἀμμοχώστου). Κτίσμα τοῦ 10ου αἰῶνος.

Ἀρχιμανδρίτη Γεώργιου
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ

ά ἐφετινά Χριστούγεννα βρίσκουν τόν λαό μας σέ κρίσιμη ἀκόμη κατάστασι. Οἱ ἐπικυρίαρχοι δανεισταί μας ἐπιβάλλουν ὄλο καί πιά δυσβάστακτες φορολογίες. Οἱ νέοι μας μαστίζονται ἀπό τήν ἀνεργία. Οἱ ἠλικιωμένοι βιώνουν πρωτοφανῆ ἀνασφάλεια. Γιά πολλούς χάθηκε ἡ ἐλπίδα. Συνάνθρωποί μας δέν ἀντέχουν πλέον τήν οἰκονομική δυσπραγία. Οἱ περισσότεροι ἀγωνιοῦν γιά περαιτέρω συνέπειες. Κάποιοι ἀπελπίζονται καί, δυστυχῶς, ὠρισμένοι αὐτοκτονοῦν.

Στήν προσπάθεια νά δοθῇ κάποια λύσις γίνονται πολιτικές, οἰκονομικές καί ἄλλες ἀναλύσεις, γιά νά βρεθῇ τί φταίει, τί μᾶς ὠδήγησε μέχρις ἐδῶ.

Οἱ πιστοί ἄνθρωποι ὅμως θέτουν ἀλλοιῶς τό ἐρώτημα: Τί θέλει ὁ Θεός ἀπό ἐμᾶς; Γιατί ἐπέτρεψε αὐτήν τήν δοκιμασία; Ἐναζητοῦν τήν αἰτία μέ ἐλπίδα σέ Ἐκεῖνον πού προνοεῖ μέ ἀγάπη γιά τόν κόσμο του.

Αἰσθανόμαστε ἀδύναμοι καί πτωχοί, γιά νά δώσουμε μία δική μας ἀνθρώπινη ἀπάντησι. Γι' αὐτό προσφεύγουμε στόν αἰώνιο λόγο τοῦ Θεοῦ, ὅπως καταγράφηκε στίς Ἁγίες Γραφές, διότι αὐτός φανερώνει τούς ἀπορρήτους λόγους τῆς Ἱστορίας, πού εἶναι ἀγνωστοί καί ἀκατανόητοι σέ ὅσους δέν τήν βλέπουν ὡς φιλόνηθη παιδαγωγία τοῦ Θεοῦ.

Ἡ δοκιμασία πού περνᾶμε σήμερα ἔχει πολλές ὁμοιότητες μέ τήν ταλαιπωρία τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ κατά τήν ἐβδομηκονταετῆ αἰχμαλωσία του στήν Βαβυλῶνα. Τό κράτος τῶν Ἰουδαίων εἶχε καταλυθῆ ἀπό τόν βασιλέα Ναβουχοδονόσορα, ὁ Ναός τοῦ Σολομῶντος εἶχε καταστραφῆ, τά ἱερά σκεύη του εἶχαν διαρπαγῆ καί ὁ λαός ἀλυσσοδεμένος μεταφέρθηκε στήν Βαβυλῶνα. Ἡ θλίψι τοῦ λαοῦ γιά τόν ξεριζωμό καί ἡ δυστυχία τῆς σκλαβιάς ἦσαν ἀπερίγραπτες. Ὁ θρῆνος καί ὁ ὄδυρμός γιά τήν χαμένη ἐπίγεια Ἱερουσαλήμ ἦταν καθημερινός τρόπος ζωῆς. Στίς ὄχθες τῶν ποταμῶν τῆς Βαβυλῶνος μοιρολογοῦσαν φέροντας στή μνήμη τους τήν Ἱερουσαλήμ: «Ἐπί τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσασμεν καί ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών». Στίς παρόχθιες ἰτιές κρεμοῦσαν οἱ ταλαιπῶροι αἰχμάλωτοι τά μουσικά τους ὄργανα. Δέν ἤθελαν νά τραγουδήσουν τά ἱερά τους ἄσματα σέ ξένη γῆ. «Πῶς ἄσομαι τήν ᾠδήν Κυρίου ἐπί γῆς ἀλλοτρίας;» Δέν ἤθελαν νά λησμονήσουν ὅτι ἡ ἐπίγεια πατρίδα τους, ἐρημωμένη καί κατεστραμμένη, τούς περιμένει. Ἡ λησμοσύνη θά ἦταν ἡ ὀλοκληρωτική τους καταστροφή. Νά ξεραθῇ

τό χέρι μου, νά χάσω τήν λαλιά μου, ἔλεγαν θρηνητικά, ἄν σέ ξεκάσω, Ἱερουσαλήμ, ἄν δέν σέ ἔχω σάν τήν πρώτη μου λαχτάρα.

Ἐνάμεσα σέ αὐτόν τόν λαό ἔζησαν συναιχμάλωτοι καί τέσσερις εὐγενεῖς νέοι, ὁ προφήτης Δανιήλ καί οἱ Τρεῖς Παῖδες, Ἄνανίας, Ἄζαρίας καί Μισαήλ. Ἀνατράφηκαν στήν βασιλική αὐλή τοῦ Ναβουχοδονόσορα καί ἔλαβαν ὑψηλά ἀξιώματα. Ἀλλά, γιά τήν εὐσέβειά τους στόν ἀληθινό Θεό καί τήν προσήλωσι στίς παραδόσεις τῶν πατέρων τους, συκοφαντήθηκαν καί δοκιμάσθηκαν σκληρά. Ὁ προφήτης Δανιήλ ρίχθηκε στόν λάκκο τῶν λεόντων καί οἱ Τρεῖς Παῖδες στήν κάμινο τοῦ πυρός. Εὐρισκόμενοι μέσα σέ αὐτές τίς φρικτές συνθήκες, πού ξεπερνοῦν κάθε περιγραφή, ἔνοιωσαν θαυμαστή θεία παρέμβασι καί παρηγορία. Ἄγγελος Κυρίου ἐδρόσιζε τούς τρεῖς νέους μέσα στό καμίνι τῆς φωτιάς καί ἄλλος ἄγγελος ἠμέρεψε τά θηρία, γιά νά μή βλάψουν τόν Δανιήλ. Στό ἀποκορύφωμα τῆς δοκιμασίας τους ἀλλά καί τῆς θείας εὐλογίας, ἀπό τίς καρδιές τῶν εὐσεβῶν νέων ἐπήγασε ἡ γνωστή ἐξομολογητική καί δοξολογική προσευχή, ὁ θαυμάσιος «Ὑμνος τῶν Τριῶν Παίδων» (Δαν. κεφ. γ').

Αὐτή ἡ προσευχή, τήν ὁποία ἐνέπνευσε τό Ἅγιο Πνεῦμα στίς ψυχές τῶν μαρτύρων τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἀποκαλύπτει τήν πραγματική αἰτία τῆς βαβυλώνειας αἰχμαλωσίας τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ.

Αἰτία τῶν δεινῶν τους ἦταν οἱ ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ τους. Μέσα ἀπό τή φλόγα τῆς καμίνου, ἐξ ὀνόματος ὅλου τοῦ λαοῦ, ἄν καί αὐτοί οἱ ἴδιοι δέν ἦσαν ποτέ ἀνυπάκουοι στό θέλημα τοῦ Θεοῦ, οἱ τρεῖς νέοι ἐξωμολογοῦντο μέ τά ἐξῆς λόγια: Εὐλογητός εἶσαι, Κύριε, ὁ Θεός τῶν πατέρων μας. Δοξασμένο τό ὄνομά σου εἰς τούς αἰῶνας. Ὅ,τι ἀποφάσισες γιά μᾶς καί τήν ἁγία πόλη τῶν πατέρων μας, τήν Ἱερουσαλήμ, ὅλα εἶναι δίκαια καί σωστά. Ὅλα μᾶς βρῆκαν γιά τίς ἁμαρτίες μας. Ἄμαρτήσαμε πολύ, ἀνομήσαμε καί σέ ξεκάσαμε. Δέν τηρήσαμε τίς ἐντολές σου. Δέν σέ ὑπακούσαμε, ὥστε νά εὐτυχίσουμε. Καί τώρα μᾶς ἔχεις παραδώσει στά χέρια τῶν παρανόμων ἐχθρῶν μας, στήν δούλευσι ἀδίκου καί πονηροτάτου βασιλέως (πρβλ. Δαν. κεφ. γ').

Καί ὁ προφήτης Δανιήλ, συλλογιζόμενος τήν αἰτία τῆς αἰχμαλωσίας τους, παρομοίως ἐξωμολογεῖτο ὑπέρ ὅλου τοῦ λαοῦ: «Κύριε ὁ Θεός ὁ μέγας καί θαυμαστός, ὁ φυλάσσωσιν τήν διαθήκην σου καί τό ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσί σε καί τοῖς φυλάσσουσι τάς ἐντολάς σου, ἠμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν καί ἀπέστημεν καί ἐξεκλίναμεν ἀπό τῶν ἐντολῶν σου καί ἀπό τῶν κριμάτων σου καί οὐκ εἰσηκούσαμεν τῶν δούλων σου τῶν προφητῶν, οἱ ἐλάλουν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τούς βασιλεῖς ἡμῶν καί ἄρχοντας ἡμῶν καί πατέρας ἡμῶν, καί πρὸς πάντα τόν λαόν τῆς γῆς» (Δαν. κεφ. θ').

Ὁ πόνος τῆς σκληρῆς ἐξορίας εἶχε πιά μαλακώσει τούς σκληροκάρδους Ἰουδαίους, τούς εἶχε θυμώσει τά παρακλητικά καί ἀφυπνιστικά κηρύγματα τοῦ προφήτου Ἱερεμία, τότε πού σέ ἡμέρες εὐμάρειας οἱ ἄρχον-

τες, οί ἱερεῖς καί ὁ λαός εἶχαν ἐγκαταλείψει τήν πίστι στόν ἀληθινό Θεό, προσέθεταν παρανομίες πάνω στίς παρανομίες καί ἐμόλυναν μέ εἰδωλα τόν Ναό τοῦ Σολομώντος: «Καί πάντες οἱ ἔνδοξοι Ἰούδα καί οἱ ἱερεῖς καί ὁ λαός τῆς γῆς ἐπλήθυναν τοῦ ἀθειῆσαι ἀθειτήματα βδελυγμάτων ἐθνικῶν καί ἐμίαναν τόν οἶκον Κυρίου τόν ἐν Ἱερουσαλήμ» (Β΄ Παραλ. λς΄ 14). Τότε πού μέ ἀλαζονεία περιγελοῦσαν τούς ἀπεσταλμένους τοῦ Θεοῦ, ἐξευτέλιζαν τά λόγια Του καί μέ ἀφροσύνη καί ἀγνωμοσύνη περιφρονοῦσαν τήν φιλανθρωπία Του, μέχρι πού ἔφθασε ἡ ὀργή Του, γιατί ἔμειναν ἀδιόρθωτοι: «καί ἐξαπέστειλε Κύριος ὁ Θεός τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν χειρί προφητῶν ὀρθρίζων καί ἀποστέλλων τούς ἀγγέλους αὐτοῦ, ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καί τοῦ ἀγιάσματος αὐτοῦ· καί ἦσαν μυκτηρίζοντες τούς ἀγγέλους αὐτοῦ καί ἐξουδενοῦντες τούς λόγους αὐτοῦ καί ἐμπαίζοντες ἐν τοῖς προφήταις αὐτοῦ, ἕως ἀνέβη ὁ θυμός Κυρίου ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἕως οὐκ ἦν ἴαμα» (Β΄ Παραλ. λς΄ 15-16). Θυμήθηκαν οἱ ταλαίπωροι ἐξόριστοι τῆς Βαβυλώνας ὅτι τότε ἦλθε ἡ ὀργή τοῦ ἐξανδραποδισμοῦ, ὅταν πιά ἡ ἀσέβειά τους καί ἡ ἀλαζονεία τους δέν ἔπαιρναν ἄλλη διόρθωσι.

Εἶναι φανερό ἀπό τήν ἐξομολόγησι τῶν ἁγίων Τριῶν νέων καί τοῦ Δανιήλ ὅτι ἡ αἰτία τῶν δοκιμασιῶν τοῦ λαοῦ τους ἦταν ἡ ἀποστασία ἀπό τόν Θεό τῶν πατέρων τους, ἡ ἀνυπακοή στό θέλημά Του, καί ὅτι οἱ δοκιμασίες ἦταν φανέρωσις τῆς παιδαγωγούσης ἀγάπης Του πρός τόν λαό Του, ἀπό τόν ὁποῖο περίμενε μετάνοια καί διόρθωσι.

Ἡ ἀποστασία τῶν Ἰουδαίων ἦταν, ὅπως φαίνεται, καθολική. Καί οἱ ἄρχοντες καί οἱ ἀρχόμενοι εἶχαν τό δικό τους μερίδιο στήν ἀποστασία. Οἱ ἄρχοντες μπορεῖ νά εἶχαν μεγαλύτερη εὐθύνη, ἀλλά καί ὁ λαός εἶχε τίς δικές του εὐθύνες.

Ὁ Ναβουχοδονόσορ εἶχε γίνει τό παιδαγωγικό ὄργανο τοῦ Θεοῦ. Ἐδυνάστευε τούς Ἰουδαίους κατά παραχώρησιν Θεοῦ, γιά νά ἀντιληφθοῦν τά λάθη καί τίς παρεκτροπές τους καί νά ἔλθουν σέ μετάνοια.

Χρειάσθηκε ὅμως νά εὐρεθοῦν καί πρόσωπα μέ προφητικό χάρισμα, τά ὁποῖα μέσα στήν κόλασι τῆς δυστυχίας θά διέζωζαν τήν εὐσέβεια καί θά ἀποτελοῦσαν τό ἐκλεκτό λείμμα, χάριν τοῦ ὁποῖου ὁ Θεός θά ἔσωζε ὅλον τόν ταλαιπωρημένο λαό.

Ἐβδομήντα χρόνια κράτησε ἡ αἰχμαλωσία τῶν Ἰουδαίων στήν Βαβυλῶνα. Ἀνάλογες ἤ καί πιό μακρόχρονες ἦσαν καί οἱ νεώτερες δοκιμασίες τοῦ χριστιανικοῦ μας λαοῦ. Δέν ξέρουμε πόσο θά κρατήσῃ ἡ τωρινή δική μας δοκιμασία. Τό μήνυμα τῶν ἁγίων Τριῶν Παιδῶν, τό ὁποῖο διαχρονικά περνᾷ μέχρις ἐμᾶς σήμερα, εἶναι ἡ πρόσκλησις σέ μετάνοια, στήν μετάνοια πού ἐκφράζει ἡ προσευχή τους. Μᾶς προσκαλοῦν νά ἐπιστρέψουμε στήν πνευματική παρακαταθήκη, τήν ὁποῖα μᾶς ἄφησαν οἱ πατέρες μας καί ἐμεῖς τήν ξεχάσαμε, θαμπωμένοι ἀπό τήν αἴγλη τῶν φώτων τῆς Ἑσπερίας καί ἀποχαυνωμένοι ἀπό τήν εὐμάρεια τῆς οἰκονομικῆς τῆς δῆθεν ἀκμῆς. Ἐποίησαμε καί ἐμεῖς, ἄρχοντες καί ἀρχόμενοι,

«τό πονηρόν ἐνώπιον Κυρίου» καί ἴσως τώρα συνειδητοποιοῦμε καλλίτερα τίς μεγάλες μας ἁμαρτίες: Διώχνουμε τόν Χριστό ἀπό τήν παιδεία, γιά νά τήν κάνουμε πανθηρσκειακή. Τόν ἀπομακρύνουμε ἀπό τή δημόσια ζωή, διότι μᾶς ἐνοχλεῖ ἡ παρουσία Του. Καταργοῦμε τήν ἀργία τῆς Κυριακῆς, ἐπειδή ἐξυπηρετοῦνται τά μεγάλα οἰκονομικά συμφέροντα. Βλασφημοῦμε τό πανάγιο Πρόσωπό Του μέ χυδαῖες θεατρικές καί κινηματογραφικές ταινίες καί βιβλία. Νομιμοποιήσαμε τήν διάλυσι τῆς οἰκογένειας καί τήν φρικτή ἁμαρτία τῶν ἐκτρώσεων. Ἐνεχθήκαμε τήν πλεονεξία τῶν πλουτοκρατῶν καί τήν διαφθορά στήν δημόσια διοίκηση. Παραδοθήκαμε στό κρῆμα, στήν σάρκα, στήν δόξα. Χάσαμε τήν ἀνθρωπιά μας, κλειστήκαμε στήν φιλαυτία μας. Ἐγκαταλείψαμε τήν πατροπαράδοτη εὐσέβεια ὡς ἀναχρονιστική καί ἐκκοσμικευθήκαμε, γιά νά εἴμαστε σύγχρονοι καί κοινωικά παραδεκτοί. Νοθεύσαμε τά Ὁρθόδοξα θεολογικά μας κριτήρια, δημιουργήσαμε διάφορες «θεολογίες» πού δέν συμφωνοῦν μέ τήν θεολογία τῶν Ἁγίων Πατέρων μας, αὐτοσχεδιάζουμε μέ αὐθάδεια, γιά νά ἐγκλιματισθοῦμε δῆθεν στό παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Χάσαμε τόν προσανατολισμό μας, καί γι' αὐτό γίναμε ὑποχείριοι τῶν δυναστῶν. Τό ἔχει δεῖξει ἐπανελημμένως ἡ Ἱστορία, ὅτι οὔτε οἱ ἰσχυροί τοῦ κόσμου οὔτε οἱ κραταῖοι οἰκονομικοί μηχανισμοί θά μπορούσαν νά μᾶς ὑποδουλώσουν, ἐάν ἐμεῖς δέν εἴχαμε παρακούσει τόν Ἅγιο Θεό.

Πλησιάζουμε στήν παγκαρμόσυνη ἑορτή τῶν Χριστουγέννων. Ἡ ἐλπίδα πάλι προβάλλει. Κατά τήν προεόρτιο αὐτή περίοδο ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ ἰδιαίτερος τόν προφήτη Δανιήλ καί τούς ἁγίους Τρεῖς Παῖδας. Μέ τήν ζωή τους προετύπωσαν καί προεφήτευσαν τά γεγονότα τῆς ἐνσάρκου θείας Οἰκονομίας. Ὁ προφήτης Δανιήλ μάλιστα εἶχε πολλές καί μεγάλες θεϊκές ἀποκαλύψεις. Εἶδε μεταξύ ἄλλων τόν Παλαιό τῶν Ἡμερῶν, πού δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τόν σαρκωθέντα Λόγο τοῦ Θεοῦ, τόν ἐνανθρωπήσαντα Κύριο Ἰησοῦ Χριστό καί Σωτῆρα μας.

Τήν γέννησί Του ἀπό τήν Παρθένο Μαρία θά ἑορτάσουμε καί πάλι. Αὐτός εἶναι ὁ μόνος πού μπορεῖ νά μᾶς παρηγορήσει, νά μᾶς δώσει ἐλπίδα καί νά μᾶς διαβεβαιώσει ὅτι κανεῖς Ναβουχοδονόσορ, ὅποια σημερινή ὄνομασία καί ἄν ἔχη, δέν μπορεῖ νά μᾶς ὑποδουλώσει, ἐάν ἐμεῖς μένουμε στερεοί στήν Πίστι καί τήν ζωή τῶν Πατέρων μας.

Ἴκετεύουμε τόν ἐκ φιλάνθρωπίας σαρκωθέντα καί νηπιάσαντα Θεό, τόν Παλαιόν τῶν Ἡμερῶν καί δι' ἡμᾶς γενόμενον Παιδίον Νέον, νά μᾶς συγχωρήσει καί νά μᾶς ὀδηγήσει στήν χριστιανική ζωή, γιά νά ἀμβλυνθῇ καί τελικά ξεπερασθῇ ἡ παρούσα δεινή οἰκονομική, κοινωνική, ἠθική καί κυρίως πνευματική κρίσις.

Εὐλογημένα Χριστοῦγεννα.

Ἀρχιμανδρίτης ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Καθηγούμενος Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου

Ἀπό τόν «Εὐεργετινό»

ΜΕΤΑΝΟΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΗ

Α. Ἀπό τό Γεροντικό

Κάποιος ἀδελφός εἶχε πέσει σέ πειρασμό, δηλαδή σέ ἁμαρτία καί ἀπό τήν πολλή θλίψη ἐγκατέλειψε τόν μοναχικό κανόνα. Καί ἐνῶ ἤθελε νά βάλει καινούργια ἀρχή, ἐμποδιζόταν ἀπό τή λύπη του καί ἔλεγε στόν ἑαυτό του: «Πότε θά μπορέσω νά ἀνακτήσω τόν ἑαυτό μου, ὅπως ἦμουν κάποτε;» Καί ἀφοῦ ἀμελοῦσε καί ὀλιγωροῦσε δέν μποροῦσε νά ξεκινήσει τό μοναχικό του ἔργο. Ἀφοῦ λοιπόν πλησίασε κάποιον γέροντα τοῦ διηγήθηκε αὐτά τά ὁποῖα τοῦ συμβαίνουν. Ὁ γέροντας ἀφοῦ ἄκουσε αὐτά τά ὁποῖα τόν ἐθλιβαν καί τόν λυποῦσαν τοῦ διηγήθηκε τό ἐξῆς παράδειγμα λέγοντας: Κάποιος ἄνθρωπος εἶχε κάποιο χωράφι καί ἀπό τήν ἀμέλειά του τό χωράφι χερσώθηκε καί γέμισε ἀπό ἀγρία χόρτα καί ἀγκάθια. Ἀργότερα ἀποφάσισε νά τό περιποιηθεῖ καί λέει στό γιό του πηγαινε καί καθάρισε τό χωράφι. Πῆγε λοιπόν ὁ γιός του γιά νά τό καθάρει καί ἀφοῦ εἶδε τά πολλά ἀγριόχορτα καί ἀγκάθια ἀπογοητεύτηκε καί εἶπε στόν ἑαυτό του: Πότε ἐγώ θά μπορέσω νά ξεριζώσω καί νά καθάρω ὅλα αὐτά πού βρίσκονται μέσα στό χωράφι; Καί ἀφοῦ ξάπλωσε ἀποκοιμήθηκε. Μετά ἀπό λίγο ξύπνησε καί ἀφοῦ εἶδε ξανά τό πλῆθος τῶν ἀγκαθίων καί τεμπέλιασε, ἔμεινε ξαπλωμένος στή γῆ. Ἄλλοτε λοιπόν κοιμώμενος καί ἄλλοτε στρεφόμενος ἀπό τήν μιά πλευρά στήν ἄλλη ὅπως τήν πόρτα πού περιστρέφεται γύρω ἀπό τή στρόφιγγά της, σύμφωνα μέ τή Γραφή, ἔτσι καί αὐτός πέρασε ἀρκετές μέρες χωρίς ἐργασία.

Μετά ἀπό λίγο καιρό ἔρχεται ὁ πατέρας του γιά νά δεῖ τί ἔκανε· καί ἀφοῦ τόν βρῆκε νά μὴν ἔχει κάνει ἀπολύτως τίποτε τόν ρώτησε:

— Γιατί δέν ἔκανες τίποτε μέχρι τώρα;

Ὁ γιός του τοῦ εἶπε:

— Πατέρα, καθώς ἐρχόμουν νά δουλέψω καί εἶδα τό πλῆθος τῶν ἀγρίων χόρτων καί τῶν ἀγκαθίων, ἔκασα τή διάθεσή μου καί ἀπό τήν θλίψη μου ξάπλωνα καί κοιμόμουν, γι' αὐτό καί δέν ἔκανα τίποτε.

Τότε λοιπόν τοῦ λέει ὁ πατέρας του:

— Παιδί μου, καθημερινά νά καθαρῖεις ἕκταση ἴση μέ τό πλάτος τοῦ στρώματός σου καί ἔτσι ἡ ἐργασία σου θά προκόψει καί δέν θά ἀπογοητεύσεις καί νά τεμπελιάζεις. Ἀφοῦ λοιπόν ὁ γιός του ἔπραξε σύμφωνα μέ τή συμβουλή τοῦ πατέρα του, τό χωράφι καθαρίστηκε σέ λίγο

χρόνο.

Ἔτσι λοιπόν καί ἐσύ ἀδελφέ νά ἐργάζεσαι λίγο - λίγο καθημερινά καί δέν θά πέσεις σέ ἀμέλεια καί ὁ Θεός μέ τή χάρη του θά σέ ἀποκαταστήσει πάλι στήν παλιά σου τάξη. Ὁ ἀδελφός, ἀφοῦ ἄκουσε κάθησε μέ ὑπομονή καί ἐφάρμοσε ὅσα διδάχθηκε ἀπό τό γέροντα. Ἔτσι μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ βρῆκε ἀνάπαυση.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΟΛΕΑΣ

Θεολόγος

Γιώργου Κάκκουρα
Ο ΟΣΙΟΣ ΑΒΒΑΚΟΥΜ

τό ὄρος τῆς Καλαμιθάσας, ἀπέναντι ἀπό τό χωριό Φτερικουῶδι τῆς Πιτσιλιᾶς, ἀσκήτευσε ὁ Κύπριος ὀσιος ἀσκητής Ἁββακούμ. Τά λιγοστά στοιχεῖα τοῦ βίου του ὀδήγησαν τό συγγραφέα – ἀντιγραφέα(;) τῆς Ἁκολουθίας του, ἱερέα Χριστόδουλο Μαλουνταῖο (1856), νά σημειώσῃ στό σύντομο συναξάρι του «ὅτι κατὰ τήν ἱστορίαν καί αὐτός ἀπό τό τάγμα τῶν τριακοσίων Ἀλαμάνων ἴσως ὑπῆρχε»¹. Αὐτό βέβαια εἶναι «ἄδηλον».

Στό ὄρος λοιπόν τῆς Καλαμιθάσας, μέσα σέ ἀπομονωμένο σπήλαιο, στό πῖο ψηλό του σημεῖο, ἔζησε ὁ Ὅσιος τή δύσκολη ζωή τῶν ἀσκητῶν καί τῶν Ὀσίων τῆς Ὁρθοδοξίας, «νηστεῖαις καί ἀκαταπαύστοις προσευχαῖς σχολάζων». Ἰδιαίτερα μάλιστα ἐξαιρέται ἡ ἀκτημοσύνη, ἡ ταπείνωση καί ἡ γυμνότητά τοῦ Ἁγίου καί μάλιστα ὅτι «τῷ κρύει τοῦ χειμῶνος καί τῷ καύσωνι τοῦ θέρους πιεζόμενος».

Ὁ Θεός, πού δοξάζει τοὺς ἀντιδοξάζοντας αὐτόν μέ τά ἔργα καί τή βιοτή τους, ἔδωκε τή θεία χάρη στόν Ὅσιο ὥστε «καί ἄπειρα θαύματα ἐκτελῶν μάλιστα εἰς τοὺς κωφεύοντας». Θεωρεῖται λοιπόν ἀπό τότε ὁ Ἅγιος ἀπό τοὺς κατοίκους τῆς γύρω περιοχῆς ὡς ὁ Ἅγιος πού θεραπεύει τήν κώφωση καί ἀνακουφίζει τοὺς πόνους τῶν αὐτιῶν. Ἡ ζωή τοῦ Ἁγίου ἦταν ἕνας συνεχῆς ἀγώνας πρὸς τήν τελειότητα μέσα ἀπό τήν ἀσκήση καί τήν προσφορά τῆς ἀγάπης του πρὸς τόν ἄνθρωπο. Ἐφθασε ἔτσι σέ βαθεῖα γεράματα καί εἶχε ὀσιακό καί εἰρηνικό τέλος. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ τῆς Καλαμιθίας, μετὰ τό θάνατό του, ἔκτισαν πρὸς τιμή του ἐκκλησίαν στήν ὀποία μάλιστα τοποθέτησαν καί τό λείψανό του. Καί τόν τιμοῦσαν «ψάλλοντες ἐν αὐτῇ ὕμνους καί ᾠδάς ἀρμοδίους».

Στήν εἰσαγωγή τῆς πρώτης τυπωμένης ἔκδοσης τῆς Ἁκολουθίας τοῦ Ἁγίου, πού ἔχει κάνει ὁ Θεοχάρης Σχίζας², πληροφοροῦμαστε πὼς ὁ Ὅσιος Ἁββακούμ ἀρχικά ἀσκήτευσε σέ ἀπομονωμένο σπήλαιο στό ψηλότερο σημεῖο τοῦ ὄρους. Ὅταν ὅμως οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ Καλαμιθάσα θά ἔκτιζαν νέο ἱερό ναό πρὸς τιμή τοῦ προφήτου Ἁββακούμ, ὁ Ὅσιος κατέβηκε ἀπό τό ἀσκητήριό του γιά νά βοηθήσῃ κι ἐκεῖνος γιά τό σκοπό αὐτό. Ἀπό τότε μετὰ τήν ἀποπεράτωσή του ὁ Ἅγιος ἔμενε πιά κοντά στό ναό καί ὅταν πέθανε τάφηκε σ' αὐτό.

Κατά τήν κατάληψη τῆς Κύπρου ἀπό τοὺς Τούρκους ὅπως καί ἄλλα χωριά ἔτσι καί ἡ Καλαμιθάσα καταστράφηκε. Μαζί καί ὁ ναός τῶν Προφήτου καί Ὀσίου Ἁββακούμ. Διασώθηκε ὅμως ἀπό κάποιο κάτοικο ἡ μεγάλη εἰκόνα τοῦ Προφήτου, ἡ ὀποία καί μεταφέρθηκε ἀργότερα στό ναό τοῦ χωριοῦ Φτερικουδίου, τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Σ' αὐτόν ὑπάρχει

ἀπό τό 1840 καί μικρή εἰκόνα τοῦ Ὁσίου Ἀββακούμ. Ὁ Ὁσῖος Ἀββακούμ πανηγυρίζεται καί γιορτάζεται ἀπό τούς κατοίκους τοῦ Φτερικουδίου καί τῶν χωριῶν τῆς περιοχῆς στίς 2 Δεκεμβρίου κάθε χρόνο.

Ἀνεύρεση τοῦ τάφου καί τῶν λειψάνων τοῦ Ὁσίου Ἀββακούμ.

(Ἀπόσπασμα τοῦ Πρωτ. Χαράλαμπου Κούρρη ἀπό τό περιοδικό «Πρός τό Φῶς», πού ἐξέδιδε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Μόρφου παλαιότερα (τ. 174, Δεκ. 1991).

«Γιά τό πῶς βρέθηκε ὁ τάφος καί τά ἱερά λείψανα, παραθέτουμε τή μαρτυρία τῆς ἐξ ἀγχιστείας συγγενοῦς μας κυρίας Παναγιώτας Νικολάου - Περικλῆ Εὐτυχίου ἐκ Φτερικουδίου, καθῶς καί τοῦ αἰδεσιμότατου καί πρωτεργάτη στό χτίσιμο τῆς νέας ἐκκλησίας π. Ἀνδρέα Πουμπουρῆ, ἐφημέριου τοῦ Φτερικουδίου.

Ὅπως μοῦ ἀφηγήθηκε ἡ κα Νικολάου, ὅταν ἄρχισε νά χτίζεται ὁ νέος ναός, θά ἔχουναν τό σκυρόδεμα πάνω στόν τάφο τοῦ Ἁγίου, πού τούς ἦταν ἄγνωστος. Αὐτή ἐπί μέρες ἔβλεπε ἕνα ἐφιαλτικό ὄνειρο: Ὅτι δηλαδή τήν φυλάκιζαν σέ ἕνα στενό διάδρομο ἀπό μπετόν καί μόνο ἕνα πολύ μικρό παραθυράκι ὑπῆρχε, πού ἐξέπεμπε φῶς. Αὐτό ἦταν κατ' αὐτήν φανερό, ὅτι ἂν συνεχίζονταν οἱ ἐργασίες τοῦ γεμίματος τῶν θεμελιῶν θά φυλάκιζαν τόν τάφο τοῦ Ἁγίου. Μέ τήν ἐπιμονή της ἔπεισε τόν ἱερέα καί τήν Ἐπιτροπή ἀνέγερσης τοῦ ναοῦ νά σκάψουν πύο κάτω. Πράγματι γιά μερικές μέρες ἔσκαψαν καί στίς 19 Ἰουνίου 1989, ὅταν τό μεσημέρι κάθισαν νά ξεκουραστοῦν οἱ ἐργάτες, ὁ π. Ἀνδρέας (ὅπως ὁ ἴδιος ἀφηγεῖται) πρόσεξε ἐκεῖ πού ἔσκαβαν νά κινεῖται τό χῶμα, σάν κάτι τό ζωντανό νά ὑπῆρχε. Μέ συγκίνηση τότε πῆγαν ἐκεῖ. Μετακίνησαν τό χῶμα μέ προσοχή καί, «ὦ τοῦ θαύματος», κάτω ἀπό αὐτό, σέ λαξευτό σέ «καγιά» τάφο, βρισκόταν τό λείψανο τοῦ Ἁγίου στή βάση τοῦ βόρειου τοίχου τῆς παλιᾶς ἐκκλησίας.

Μέ συγκίνηση τότε μετακίνησαν τά λείψανα, τά ὁποῖα θαυματουργικά δέ διαλύθηκαν ἀπό τά πολλά χρόνια, καί τά ἐναπέθεσαν γιά προστασία σέ εἰδικό κιβώτιο, φυλάσσοντάς τα στόν κεντρικό ναό τοῦ Φτερικουδίου.

Οἱ ἐργασίες γιά τήν ἀνέγερση τοῦ ναοῦ προχώρησαν γρήγορα. Ὁ Ἅγιος φώτισε πολλούς δωρητές, πού τούς εὐεργέτησε μέ τά θαύματά του, καί τώρα ὀλοκληρωμένος ὁ ναός τοῦ Ὁσίου Ἀββακούμ τοῦ Κυπρίου κατέστη μεγάλο προσκυνηματικό μέρος γιά πάρα πολλούς πιστούς».

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Κύπρια Μηνσαῖα, τ. Δ', Ἀκολουθία Δεκεμβρίου, ἐκδ. Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, 1997, σ. 13.

2. Θεοχάρη Γ. Σχίζα, «Ἀκολουθία τοῦ Προφήτου Ἀββακούμ καί τοῦ Ὁσίου Ἀββακούμ τοῦ ἐν τῷ ὄρει τῆς Καλαμιθίας ἀσκήσαντος», Κυπριακά Σπουδαῖα, 42 (1978), σ. 1-34.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΚΚΟΥΡΑΣ
Θεολόγος, Διδάκτωρ Θεολογίας

Συμεών Πηγαδουλιώτη

Ο ΟΣΙΟΣ ΚΟΡΝΟΥΤΟΣ Ο ΕΝ ΤΗ ΑΧΕΡΑΔΙ

να πανί πού κουνιόταν ελαφρά, σχεδόν αδιόρατα, στερεωμένο γερά μέ σκοινί σέ μεταλλικό πλαίσιο, σημείωνε πώς προσεχώς θ' αρχίσει ή ανέγερση τής εκκλησίας του Ἁγίου Κορνούτου. Συνοδευόταν μάλιστα καί μ' ένα ἔγχρωμο σχέδιο τής εκκλησίας καί δυό τηλεφωνα γιά εισφορές. Αὐτά μου τράβηξαν τήν προσοχή ἕνα πρωινό, καθώς διέσχισα τό χωριό Ἄγροκπηιά. Συνειρμικά μου ἀνακάλεσε στή μνήμη μία παλιά μου ἐπιθυμία, πού ἔμνε μόνιμα στό κῶρο τής φαντασίας: νά γράψω μερικές ἀράδες γιά τό λησμονημένο αὐτό Ἅγιο του τόπου μας, τόν ἀσκητή Κορνούτο ἢ Κορνούτιο (κατ' ἄλλους Κουρνούτο) ἢ Κουρνούτα κατά τήν ἐντόπια προφορά, πού ἅγιασε πρὶν ἀπό αἰῶνες πολλούς στίς βορεινές ὑπώρειες του βουνου τής Ἀχεράς. Ἡ ἐπιγραφή πού μου τράβηξε τήν προσοχή ἀνέφερε πώς προσεχώς θ' αρχίσει ή ανέγερση τής εκκλησίας του Ἁγίου στό κῶρο τής παλαιάς καί ἤδη πλήρως καταδαφισμένης εκκλησίας. Μέχρι τά τέλη του περασμένου αἰῶνος καί συγκεκριμένα ὡς τό 1998, ὑπῆρχαν μερικά καλίσματα τής ἀρχαίας εκκλησίας πού μετακινήθηκαν τότε μέ μηχανικά μέσα μέ στόχο προφανῶς νά ξανακτιστεῖ ή εκκλησία. Ὅμως ή προσπάθεια ἔμεινε μέχρι ἐκεῖ, δηλαδή στήν ἰσοπέδωση του κῶρου.

Μιά καί μιλάμε γιά τόν Ὅσιο, ἄς κάνουμε μία ἀπόπειρα νά παρουσιάσουμε αὐτά πού γνωρίζουμε γι' αὐτόν, καίτοι εἶναι ὁμολογουμένως πενιχρά καί περιορίζονται στίς πιό κάτω διαπιστώσεις:

α) ἀσκήτεψε στό βουνό τής Ἀχεράς, β) ἔζησε σίγουρα πρὶν ἀπό τό 15ο αἶωνα, μιάς καί τόν ἀναφέρει ὁ Λεόντιος Μακαιράς στήν «*Διήγησιν τής γλυκειάς χώρας Κύπρου*», γ) δέν ἦταν ντόπιος, ἀλλά ξένος κι ἦλθε στό Νησί ἀπό τά μέρη τής Ἀνατολῆς, πιθανότατα ἀπό τήν Συρία ἢ τήν Παλαιστίνη, δ) ἐπιμάτο εὐρέως ἐν Κύπρῳ, ἀφοῦ συναντᾶμε ἐρειπωμένες εκκλησίες του, ἐκτός ἀπό τήν Ἀχερά καί 1.5 κλμ νότια τής ἀρχαίας πόλεως τῶν Σόλων καθώς κι ἕνα κλμ ΝΔ του χωριοῦ Σουσκιου τής ἐπαρχίας τής Πάφου. Παράλληλα στήν Πάφο τιμᾶται στά χωριά Κάτω Ἀκουρδάλια, Γιαλιά, Γεροσκίπου, Ἅγιος Δημητριανός, Κρήτου Τέρρα, Λετύμπου, Λυσός, Μαραθούντα, Πολέμι, Νατά, Σαλαμιου, Σκούλλι κ.ἄ.

Ἐνα θέμα πού τίθεται ἐπὶ τάπητος ἐν σχέσει μέ τόν Ἅγιο αὐτό εἶναι ή ἀπόπειρα ταύτισής του μέ ἕνα ἄλλο Ἅγιο, ὅχι τής Κύπρου ἀλλά Μι-

κρασιάτη, τόν μάρτυρα ἐπίσκοπο Ἰκονίου Κορνοῦτο, κατά ἄλλους Κορνοῦτο, (12 Σεπτεμβρίου). Ἐνα πρᾶγμα πού δέν θέλουν νά ἐννοήσουν ὀρισμένοι εἶναι τό ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι τρόπον τινά κλειστός. Ὑπάρχουν πολλοί Ἁγιοί πού φέρουν τό ἴδιο ὄνομα. Ὁ Ἁγιος Γεώργιος ὁ τροπαιοφόρος λ.χ. (23 Ἀπριλίου) εἶναι μεγάλος Ἁγιος καί τιμᾶται εὐρύτατα ἀλλά παράλληλα ὑπάρχουν κι ἄλλοι Ἁγιοί μέ τό ἴδιο ὄνομα ἐπίσκοποι, ἀσκητές, νεομάρτυρες κ.ο.κ. πού δέν ταυτίζονται φυσικά μέ τόν Ἁγιο αὐτό, ἀλλά τιμῶνται ξεχωριστά. Ξέρετε πόσοι Ἁγιοί φέρουν τό ὄνομα Ἰωάννης; Δέν ταυτίζονται ὅμως μέ τόν Ἰωάννη τόν Πρόδρομο, οὔτε μέ τόν Ἰωάννη τόν Θεολόγο, μήτε τόν Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο. Γιά τό λόγο αὐτό εἴμαστε μεταξύ ἐκείνων πού δέν συμφωνοῦν μέ ὅσους ἔσπευσαν νά ταυτίσουν τόν Ὅσιο Κορνοῦτο μέ τόν Ἁγιο Κορνοῦτο Ἰκονίου καί βιάστηκαν νά κατασκευάσουν προσκυνητᾶρι στόν κεντρικό δρόμο τῆς Ἀγροκπιᾶς, τό ὁποῖο ἀπεικονίζει, σέ ὄχι σπουδαίας τέχνης ψηφιδωτό, τόν Ἁγιο Κορνοῦτο Ἰκονίου.

Τό γεγονός αὐτό μοῦ φέρνει στή μνήμη καί μία δική μου ἀπόπειρα νά τιμήσω τόν Ἁγιο. Ὅταν πρὶν ἀπό χρόνια ἔκανα ἐπίβλεψη στόν ἀγιογράφο πού ἱστοροῦσε παρεκκλήσι τοῦ χωριοῦ μου, τοῦ παρέδωσα ἓνα σχέδιο δικό μου μέ τή μορφή τοῦ Ὀσίου Κορνοῦτου τῆς Ἀχερᾶς. Ἄν σᾶς περάσει ὁ λογισμός πού τό βρῆκα τό σχέδιο, ἀπαντῶ εὐθέως ὅτι δέν ὑπάρχει (τουλάχιστον δέν περιέπεσε στήν ἀντίληψή μου) εἰκόνα τοῦ Ὀσίου, οὔτε σέ τοιχογραφία, μήτε σέ ξύλο ἢ τουλάχιστον ἱστορημένη σέ βιβλίο. Ὅμως, ὅπως ἀποφαίνεται ὁ γνωστός θεωρητικός τῆς ὀρθόδοξης εἰκονογραφίας Λεονίντι Οὐσπιένσκυ, ἄν δέν γνωρίζουμε τά ἀνατομικά χαρακτηριστικά κάποιου Ἁγίου μπορούμε νά τόν ἀπεικονίσουμε χρησιμοποιώντας ὅ,τι γνωρίζουμε γι' αὐτόν. Ὁ Ὅσιος Κορνοῦτος ἦταν μοναχός, ἔφερε μοναχική περιβολή, εἶχε γενειάδα, ἦταν λιπόσαρκος. Μέ βάση τά πιά πάνω ἔφτιαξα τό σχέδιο τοῦ Ὀσίου. Τέλος πάντων. Ὅμως ὁ ἀγιογράφος κόλλησε σέ κάποιες πληροφορίες πού τοῦ ἔδωσε ἀρχαιολόγος καί πρὸς μεγάλη μου ἐκπλήξη ἱστόρησε τήν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Κορνοῦτου Ἰκονίου! Στεναχωρέθηκα, μέ πῆρε ὁ θυμός ἀλλά βρέθηκα πρὸ τετελεσμένου γεγονότος. Θέλοντας ὁ ζωγράφος καί μή θέλοντας ὁ βλάχος (ὁ βλάχος εἶμ' ἐγώ) φόρεσε καί σύ Ὅσιε Κορνοῦτε ἐπισκοπικό ὠμοφόριο καί λάβε στέφανο μαρτυρίου.

Τό ἐπισκοπικό ὠμοφόριο πάλι μ' ἀναγκάζει νά θυμηθῶ τή μετατροπή τοῦ Ἁγίου μάρτυρος Τιμοθέου, πού ἦταν λαϊκός καί νεαρός στήν ἡλικία σέ ἐπίσκοπο μέ χιονισμένα μαλλιά καί τό ἀπαραίτητο ὠμοφόριο. Αὐτό ἀντίκρουσα σέ σύγχρονο εἰκόνημα πού βρίσκεται σέ μικρή ἐκκλησία κοντά στή Λευκωσία... Ὁ Θεός νά μέ συγχωρέσει. Ὅμως ἐπειδή ἔχει ὁ καιρός γυρίσματα, πρόσφατα μέ ἐπισκέφθηκε φίλος θεολόγος κι εὐλαβῆς μελετητής τῶν Ἁγίων πού ἐτοιμάζει βιβλίο περισπούδατο γιά μία ομάδα Ἁγίων τῆς Νήσου καί τοῦ ἐνεχείρησα σύν τοῖς ἄλλοις καί τό σχέδιο πού λέγαμε. Ἔτσι ὅταν σύν Θεῷ ἐκδοθεῖ τό βιβλίο του, θά περιλαμβάνει καί τό σχέδιο, μέ μολύβι, τοῦ Ὀσίου Κορνοῦτου.

Παρά ταῦτα δηλώνω ἐν πάσῃ εὐλικρίνεια, πὼς συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὴν ἄποψη νὰ ἐορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ Ὁσίου στὶς 12 Σεπτεμβρίου. Ὅχι γιατί ἀποδέχομαι τὴν παντελῶς λανθασμένη ταύτισή του μὲ τὸν Ἅγιο Κορνοῦτο Ἰκονίου, πού εὐαρέστησε τὸ Χριστό ὡς ἐπίσκοπος καὶ μάρτυρας, ἀλλὰ διότι εἶναι σύνηθες φαινόμενο Ἅγιοι τῶν ὁποίων ἡ μνήμη ἔχει λησμονηθεῖ νὰ ἐορτάζονται τὴν ἴδια μέρα μαζί μὲ ὁμώνυμους τοὺς γνωστούς Ἁγίους. Παράδειγμα πρόχειρο ὁ Ὁσιος Ἀββακούμ ὁ ἐν Καλαμιθάσῃ, πού τιμᾶται μὲ τὸν ὁμώνυμό του προφήτη Ἀββακούμ στὶς 2 Δεκεμβρίου. Μοῦ ἔρχεται στό νοῦ ἐπίσης ὅτι οἱ Ἅγιοι τῆς Περιστερώνας Μόρφου Βαρνάβας καὶ Ἰλαρίων συνεορτάζονται μὲ τὸν Ἅγιο Ἰλαρίωνα τὸν Μέγα στὶς 21 Ὀκτωβρίου.

Ἐνα ἄλλο θέμα πού ὀφείλουμε νὰ θίξουμε εἶναι ἂν ὁ Ὁσιος ἔζησε μόνος μόνῳ Θεῷ ἢ μαζί μὲ ἄλλους ἀσκητές πού ἁγίασαν στήν ἴδια περιοχὴ. Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ Μακαιράς τὸν ἀναφέρει σάν ἕνα ἀπὸ τοὺς πέντε, καί' αὐτόν, Ἁγίους Ἡλιοφώτους. Αὐτοὶ ὅμως σύμφωνα μὲ τὸ Βίο τους, πού ἀνάγεται στὸν 10ο αἰῶνα, ἔζησαν κατὰ τὸν 5ο αἰῶνα καὶ ἦταν τέσσερις κι ὄχι πέντε. Σ' αὐτούς τοὺς τέσσερις δὲν περιλαμβάνεται ὁ Ὁσιος Κορνοῦτος. Ἄρα ἡ πληροφορία τοῦ Μακαιρά ἐλέγχεται ὡς μὴ συνάδουσα μὲ τὰ γεγονότα. Ὁ Γεώργιος Βουστρώνιος, Λατίνος χρονικογράφος τοῦ 16ου αἰῶνος, ἐπίσης τὸν θέλει σάν ἕνα ἀπὸ τοὺς πέντε Ἁγίους Ἡλιοφώτους, πού τοὺς τοποθετεῖ ὅμως στό βουνό τῆς Ἀχεραῆς κι ὄχι στό παρακείμενο βουνό τῆς Κορώνης.

Συμπερασματικά, κατὰ τὴν ἐκτίμησή μου, στὰ δυὸ αὐτὰ γειτονικά βουνὰ ζήσανε κατὰ καιροὺς διάφοροι ἀσκητές πού οἱ χρονικογράφοι τοὺς ὁμαδοποίησαν. Πρὸς ἐπίρρωση τοῦ ἰσχυρισμοῦ μου, ὅτι δηλαδή ὁ Ὁσιος ἔζησε μόνος ὡς ἐρημίτης, προσκομίζω καὶ τὸ γεγονός ὅτι τιμᾶται ταυτόχρονα καὶ σέ πολλὰ χωριά τῆς ἐπαρχίας τῆς Πάφου, ἀλλὰ καὶ στοὺς Σόλους. Κάλλιστα μπορούσε νὰ εἶχε παραμείνει γιὰ ἕνα διάστημα στὰ μέρη τῆς Πάφου καὶ μιμούμενος τὸν Ἅγιο Ἰλαρίωνα τὸ Μέγα, πού ἀπεχθανόταν τὴ δόξα τῶν ἀνθρώπων, μετακινήθηκε σέ μέρη πού δὲν τὸν γνώριζε κανεὶς, γιὰ νὰ συνεχίσει ἐν τῇ ἀφανείᾳ τὰ ἀσκητικά του παλαίσματα.

Δέν θὰ συμφωνήσω μὲ τὸν ἀρχιμανδρίτη Κυπριανό πού τὸν θέλει νὰ ζεῖ ἀσκητικά στὴ Λευκωσία, γιὰ τὸν ἀπλούστατο λόγο ὅτι οἱ ἀσκητές δὲν ἀρέσκονται εἰς τὰς «ἐν τῷ ἄστῳ διατριβάς». Εἶναι πιὸ λογικὸ νὰ τοὺς συναντᾷ κανεὶς «ἐν ὄρει καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄποις τῆς γῆς» (Ἐβρ. 1α' 37).

Καὶ μιά παρατήρηση γιὰ τὴν ἐπισήμανση ὅτι στήν ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Μάμαντος τοῦ Λουβαρά ὑφίσταται τοιχογραφία πού ἀπεικονίζει τὸν Ἅγιο Κορνοῦτο Ἰκονίου. Ἡ τοιχογραφία τοῦ Μικρασιάτη Ἁγίου Κορνοῦτου δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ὀδηγήσει στό ἀναγκαστικὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ἡμέτερος Ὁσιος ταυτίζεται μαζί του. Ἐξ ἄλλου αὐτὴ εἶναι τοῦ τέλους τοῦ 15ου αἰῶνος (1495) καὶ ἀντιστρατεύεται τὴν πληροφορία τοῦ

Μαχαριᾶ πού διασώζει στόν Κατάλογό του παλαιότερες πληροφορίες. Ἐν κοιτάζει κανείς στό Βίο τοῦ Ἁγίου Κορνοῦτου Ἰκονίου, δέν θά ἐντοπίσει καμμιά πληροφορία πού νά τόν θέλει νά σχετίζεται καθ' οἰονδήποτε τρόπο μέ τήν Κύπρο. Ὁ Ἅγιος ὑπῆρξε ἐπίσκοπος Ἰκονίου κι ἐκεῖ μαρτύρησε τήν ἐποχή τῶν διωγμῶν κατά τόν 3ο αἰώνα. Γιατί αὐτή ἡ τοιχογραφία στόν Ἅγιο Μάμαντα; Κάποιος χριστιανός πού θά ἔφερε τό ὄνομα Κορνοῦτος κι εὐλαβεῖτο τόν Ἅγιο, παράγγειλε τήν εἰκόνα, τήν ὁποία καί ἱστορήσε ὁ φημισμένος ἀγιογράφος Φίλιππος Γούλ, πού δέν εἶχε ὑπ' ὄψιν του τόν Ὅσιο Κορνοῦτο τόν ἐν τῇ Ἀχεράδι.

Ἀναμφιβόλως ὁ εὐλαβής ἀναγνώστης δέν θά εἶχε τή διάθεση νά ἀκούει ἐπί πολύ τά ἀνωτέρω, πού παρά τήν χρησιμότητά τους ἐνδιαφέρουν μιά μικρή ὁμάδα ἀνθρώπων. Γι' αὐτόν κι ὄχι μόνο, ὀφείλουμε νά ποῦμε κάτι γιά ὠφέλεια. Ἀσκητική ζωή, φτώχεια καί κακοπάθεια, ἀπροσπάθεια, ἀγρυπνία καί προσευχή ὑπῆρξε ἀναμφιβόλως ἡ καθημερινότητά τοῦ Ὁσίου.

Τά μέρη τῆς Ἀχερᾶς εἶναι τόποι ἐρημικοί κι ἄγονοι, μέ λίγη βλάστηση, ἐλάχιστα λιόδεντρα, χαμόδεντρα καί καρουπιές, ὄντως ἀπόκοσμα μέρη, κατάλληλα γιά πρόσωπα πού ἐπέλεξαν τόν μονήρη βίον. Συντροφιά του θά εἶχε τόν καυτερό ἥλιο τοῦ καλοκαιριοῦ, τόν παγερό βοριά πού φυσάει ἀπό τά μέρη τῆς Καραμανιάς τό χειμῶνα, ἀφοῦ περάσει πρῶτα πάνω ἀπό τίς χιονισμένες βουνοκορφές τοῦ Ταύρου, βροχές καί μπόρες, τούς βοσκούς πού ἀνάρια καί ποῦ καί ποῦ γυρόφερναν μέ τά κοπάδια τους, κανένα περαστικό πού θά ἔχανε τό δρόμο του στά μονοπάτια τῆς περιοχῆς, τά μικρά, πανέμορφα μοσχομυρισμένα λουλουδάκια πού πλημμυρίζουν τήν περιοχή, ὅταν σταματήσει τό καταχείμωνο κι ἀρχίζει νά καλυτερεῖ ὁ καιρός. Κάποια πηγὴ θά τοῦ παρεῖχε τό ἀπαραίτητο νερό καί κάποια μικρή, πενιχρή κι ἄβολη σπηλιά θά ἀποτελοῦσε τό μόνιμό του ἐνδιαίτημα. Δέν ἀποκλείεται νά καλλιεργοῦσε καί ἓνα μικρό κῆπο γιά τά ἀπαραίτητα πρὸς τό ζῆν. Μέ τούς ἀσκητικούς του ἀγῶνες κατάφερε ὁ Ὅσιος νά ἀποκτήσει «τῆ ταπεινώσει τά ὑψηλά, τῆ πτωχεῖα τά πλούσια». Ὅλη του τῆ ζωή γνωρίζει μόνο ὁ Θεός, στόν ὁποῖο εἶχε ἀφιερῶθει πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. Ἐχω τήν ἐντύπωση πὼς κάπου κοντά στήν ἐκκλησία, πού κτίστηκε ἀπό τούς συγχρόνους του πρὸς τιμὴν του, θά εἶχε ταφεῖ τό σκῆνωμά του. Τώρα πού ἀκριβῶς νά βρίσκεται; Ἄδηλον. Κύριος οἶδε. Ἡ κυπριακὴ γῆ κρατᾶ ζηλότυπα τό μυστικό της. Τό γνωρίζουν τά μικρά χορταράκια πού κινοῦνται ἀδιόρατα, διακριτικά στό παραμικρὸ ρίπισμα τοῦ ἀνέμου, ψιθυρίζοντας μυστικά ἐγκώμια, δοξαστικά καί στιχηρά προσόμοια στὸν ἀφιλόδοξο ἀσκητὴ τῆς Ἀχεράδος.

Πάντως ἄξιος ὁ μισθός ὅλων ἐκείνων τῶν φιλοχρίστων πού ἀνέλαβαν ἐδῶ καί χρόνια τό ἔργο αὐτὸ τῆς ἀνάσχυσης ἀπὸ τῆ λήθη τῆς τιμῆς τοῦ Ὁσίου. Τό κτίσιμο τῆς καινούργιας ἐκκλησίας θά ἀποτελέσει κομβικὸ σημεῖο στήν προσπάθεια αὐτή. Γιὰ ὅσους ἐνδιαφέρονται νά συνδράμουν στήν ὅλη προσπάθεια τά τηλέφωνα εἶναι: 99303241 καί τό δεύ-

τερο: 99280456. Κλείνω μέ τήν παράθεση Ἐπολυτικίου, Κοντακίου καί Μεγαλυναρίου τοῦ Ἁγίου Κορνοῦτου:

Ἐπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α΄. Τόν συνάναρχον Λόγον.

*Τόν ἰσαγγελον βίον ἐκμυμσάμενος, ἐν Ἀχεράδος ὄρεισις, Κορνοῦ-
τε Ἦσιε, ἐπληρώθης δωρεῶν τοῦ θείου Πνεύματος, καί δαιμόνων πο-
νηρῶν ἀνεδείχθης νικητής, παρέχων ἐνί ἐκάστῳ, τήν ἐκ Θεοῦ χορηγίαν
ταῖς ἱκεσίαις σου πρός Κύριον.*

Κοντάκιον

Ἦχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.

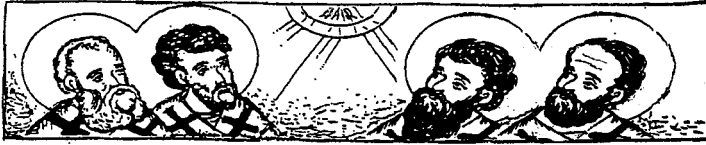
*Ἀντιλήπτωρ πέφνης τῶν ἐν ἀνάγκαις, ὡς ἀσκήσας ἄριστα ἐν παν-
νυχίοις προσευχαῖς, τῆς Ἀχεράδος τὸ καύχημα. Κῦδος πατέρων, Κορ-
νοῦτε θεόληπτε.*

Μεγαλυνάριον

*Χαίροις Ἀχεράδος ὁ ἀσκητής, ὁ δακρῶν ὄμβροις καταρδεύσας τήν
χέρσον γῆν. Χαίροις ὁ εὐχαῖς σου στηρίζων ἡμᾶς πάντας, Κυπρίων ὁ
προστάτης Κορνοῦτε Ἦσιε.*

ΣΥΜΕΩΝ ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΤΗΣ

Ἱερομόναχου Κωνσταντίνου
«ΑΔΙΑΛΕΙΠΤΩΣ ΠΡΟΣΕΥΧΕΣΘΕ»

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μας, γιά νά ἐφαρμόσει τήν ἐντολή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «*ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε*», συστήνει τό συνεχές «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλόν». Ὅμως στήν Ἐκκλησία μας, ἐκτός ἀπό τήν ἀτομική προσευχή, ἔχουμε καί τήν κοινή - ὁμαδική προσευχή, ἡ ὁποία γίνεται στούς ἱερούς ναούς. Γιά νά πειθαρχήσουμε, λοιπόν, ἢ μᾶλλον γιά νά ὑπακούσουμε στόν Ἀπόστολο Παῦλο καί γιά νά ἐφαρμόσουμε τήν θεϊκή Του ἐντολή, οἱ πατέρες σέ ἀρκετά μοναστήρια ἔκαναν συνεχῶς θεῖες λειτουργίες. Διηλαδή χωρίζονταν οἱ πατέρες σέ ὀκτώ ὁμάδες καί κάθε ὁμάδα ἔκανε μόνη της τή θεία λειτουργία. Τουτέστιν, ὅταν ἐτελείωνε τή θεία λειτουργία ἡ μία ὁμάδα μοναχῶν, ἄρχιζε ἡ ἄλλη ὁμάδα. Καί ἀφοῦ κάθε θεία λειτουργία μέ τόν Ὅρθρο διαρκεῖ τρεῖς ὥρες, οἱ ὀκτώ ὁμάδες συμπλήρωναν τό εἰκοσιετράωρο.

Ἐνα τέτοιο μοναστήρι ἦταν ἡ Ἱερά Μονή Νταοῦ Πεντέλης. Μέχρι σήμερα σώζονται μέσα στό καθολικό (κεντρικό ναό, ἀφιερωμένο στόν προστάτη ἅγιο τῆς Μονῆς, ἢ στήν Παναγία ἢ στό Χριστό), ὀκτώ ἱερά βήματα, δηλαδή ὀκτώ Προθέσεις καί ὀκτώ Ἅγιες Τράπεζες. Διηλαδή, μερικές Ἅγιες Τράπεζες ἦταν στόν γυναικωνίτη. Ἐξω ἐπισκεφθεῖ τό ἐν λόγῳ μοναστήρι καί ἔξω δεῖ τίς ὀκτώ κόγχες, πού ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς Ἅγιες Τράπεζες. Ὅμως ὁ χρόνος ἐκύλησε. Ἡ Τουρκοκρατία ἔκανε τό κακό της, τό ἀνωτέρω μοναστήρι, ἀλλά καί ἄλλα μοναστήρια, πού ἔκαναν ὀκτώ θεῖες λειτουργίες, ἐρημώθησαν. Τώρα σέ κάθε μοναστήρι τελεῖται μία θεία λειτουργία.

Καί φυσικά ὑπάρχει ἡ ἐρώτησι:

- Τώρα δέν ἐφαρμόζεται τό «*ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε*;»

Ἡ ἀπάντησι εἶναι ἡ ἐξῆς: Τώρα, τό «*ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε*» δέν γίνεται σέ ἕνα μοναστήρι· τώρα τό «*ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε*» γίνεται σέ ὅλη τήν γῆ. Τότε ὁ χριστιανικός κόσμος ἦταν γύρω ἀπό τήν Μεσόγειο, καί γι' αὐτό ἐτελοῦσαν ὀκτώ θεῖες λειτουργίες σέ κάθε μοναστήρι. Τώρα ὅμως ὁ χριστιανικός κόσμος (ὁ Ὀρθόδοξος) εἶναι σέ ὅλη τήν γῆ. Ἐπομένως: Ἡ πρώτη θεία λειτουργία γίνεται, ὅπως εἶναι ἐπόμενο, στή Νέα Ζηλανδία. Διότι ἐδῶ ἀνατέλλει πρῶτα ὁ ἥλιος. Ἡ δεύτερη θεία λειτουργία γίνεται στήν Αὐστραλία, πού ὡς γνωστόν, ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἐκεῖ δύο ὥρες ἀργότερα. Ἡ τρίτη θεία λειτουργία γίνεται στό Χόγκ-

Κόνγκ. Ἡ τέταρτη θεία λειτουργία γίνεται στή Ἱεροσόλυμα. Ἡ πέμπτη θεία λειτουργία γίνεται στήν Κωνσταντινούπολη. Ἡ ἕκτη θεία λειτουργία γίνεται στό Λονδίνο. Ἡ ἑβδόμη θεία λειτουργία στή Νέα Ἰόρκη. Ἡ ὄγδοη θεία λειτουργία στή Δυτική Ἀμερική, δηλαδή στήν Ἀριζόνα καί στούς ἄλλους ἱερούς ναούς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στή Δυτική Ἀμερική. Καί φυσικά, πρὶν τελειώσουν οἱ προαναφερθεῖσες θείες λειτουργίες, ἔχουν ἀρχίσει καί κάπου ἄλλοῦ. Ἄρα πιστεύω, ὅτι κάθε μισή ὥρα, ἢ καί πιό λίγο ἀπό μισή ὥρα, γίνεται ἕνας καθαγιασμός.

Ἐπομένως τό «ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε» ἐφαρμόζεται σέ ὅλη τήν γῆ.

Ἱερομόναχος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Μητρόπολη Νέας Ζηλανδίας, Νησιά Φίτζι

Μοναχοῦ Δαμασκηνοῦ Γρηγοριάτη

ΕΙΝΑΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ Η ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ;

σοι ἐκ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν κρατοῦν μέ συνέπεια τὴν ὀρθόδοξη παράδοσή μας καὶ τὸ ἥθος τῆς ἐν Χριστῷ ἀγιοπνευματικῆς μας πολιτείας δέν θέτουν ποτέ στὸν ἑαυτὸν τους τὸ ἐρώτημα πού εἶναι καὶ ὁ τίτλος τοῦ παρόντος ἄρθρου μας. Πιστεύουν δηλαδή ἀκραδάντως, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ ἀπ' ἀρχῆς Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ πορεύονται ἀταλάντευτα γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ ὑψίστου σκοποῦ, πού εἶναι ἡ ψυχικὴ τους σωτηρία.

Ἐπὶ τοῦ ὅτι ὡς καὶ ὀρθόδοξοι, μάλιστα διανοούμενοι καὶ ἐνίστε μερικοὶ διδάσκαλοι τῆς θεολογίας, οἱ ὁποῖοι ἀμφισβητοῦν τὴν μοναδικότητα αὐτῆς τῆς Ὁρθοδοξίας μας. Πιστεύουν ὅτι, ἐπειδὴ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι Θεὸς καὶ πανταχοῦ παρὼν, ἡμπορεῖ νὰ ἐπισκέπτεται καὶ νὰ χορηγῇ τὴν Θεία Χάρη του καὶ σέ ἀνθρώπους ἐκτός τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὅμως, οὔτε καὶ ἐμεῖς ἀμφισβητοῦμε αὐτὴ τὴν ἐλευθερία καὶ δράση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ σέ μὴ ὀρθοδόξους καὶ ἀλλοθρήσκους ἀνθρώπους. Ἀλλά, νὰ πιστεύουμε ὅτι, τοῦτο τὸ ἔργο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι διδασκαλία καὶ δόγμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, γιὰ ἐμᾶς εἶναι βλασφημία.

Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα δύναται νὰ πνεύση ὅπου θέλει στὸν νοῦ καὶ στὴν καρδιά ἐνός ἀνθρώπου, ἀλλὰ ὄχι διὰ νὰ τὸν σώσει, ἀλλὰ νὰ τὸν χειραγωγήσει ἕως ὅτου ἔλθῃ στὴν Ὁρθοδοξία.

Στὸ παρὸν ἄρθρο μου δέν ἐπιθυμῶ μέ θεολογικὰ ἐπιχειρήματα νὰ στηρίξω αὐτὴ τὴν μοναδικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας μας, ἀλλὰ ἐπιθυμῶ νὰ ἐκθέσω περιστατικὰ μέσα ἀπὸ τὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας ἐν Ἀφρικῇ, ὅπου χάριτι Χριστοῦ ἐργάζομαι ἐπὶ δύο καὶ πλέον δεκαετίες.

Ὅσοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας θελήσουν νὰ δεχθῶν μέ ἀπλότητα καρδίας τίς μαρτυρίες αὐτές, θὰ πιστεύσουν πρῶτα γιὰ τὴν δική τους τὴν σωτηρία. Μετὰ θὰ ἐργασθοῦν καὶ διὰ τὴν σωτηρία τῶν μὴ ὀρθοδόξων, ἀποφεύγοντες πλέον νὰ ἰσοπεδῶνουν τὰ ἐμπόδια πού χωρίζουν τὴν Ὁρθοδοξία μέ τίς ἄλλες λεγόμενες χριστιανικὲς «ἐκκλησίες».

Κάθε περιστατικὸ πού θὰ γράψω ἔχει καὶ τὴν δική του ἱστορία, τὴν ὁποία πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ κάθε ἀναγνώστης.

Ἀρχίζω μέ περιστατικὰ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ ἱεραποστόλου π. Κοσμᾶ Γρηγοριάτου, ὁ ὁποῖος ἐργάσθηκε στὸ νότιο Κογκό 12 χρόνια (1977-

1989).

Μία ημέρα ἦλθε ἕνα ἀνδρόγυνο Κογκολέζων στὸν π. Κοσμᾶ, ἔχοντας κοντά τους τὸ ἄρρωστο παιδί τους, τὸ ὁποῖον ἔπασχε ἀπὸ δαιμόνιο. Τοῦ εἶπαν:

— Πάτερ, θέλουμε νά θεραπεύσης τὸ παιδί μας, τὸ ὁποῖον παρέλυσαν οἱ μάγοι μέ τὰ μαγικά τους.

— Σέ ποιά ἐκκλησία ἀνήκετε;

— Στὴν Ρωμαιοκαθολική.

— Ἐε, νά πάτε στὸν ἱερέα τῆς ἐκκλησίας σας.

Ἔκαναν ὑπακοή καί ἐπῆγαν. Ὅταν ἄρχισε ὁ παπικός ἱερεὺς νά διαβάει τίς δικές του εὐχές, τὸ δαιμόνιο ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μικροῦ παιδιοῦ, εἶπε στὸν ἱερέα τὰ ἑξῆς: «Ποιὸς εἶσαι ἐσύ, βρέ καπουτσίνε (μοναχικό τάγμα τῆς παπικῆς ἐκκλησίας) πού ἔχεις τὴν δύναμη νά μέ βγάλῃς ἀπ' αὐτὸ τὸ παιδί»; Κι ἀμέσως τὸ δαιμόνιο βγῆκε ἀπὸ τὸ παιδί καί μπῆκε μέσα στοῦ σώμα τοῦ παπικοῦ ἱερέα.

Ὅταν εἶδαν οἱ γονεῖς τοῦ παιδιοῦ τὸ ἀναπάντεχο αὐτὸ φαινόμενο, ἐξεπλάγησαν καί ἐπῆγαν νά τὸ εἰποῦν στὸν ὀρθόδοξο ἱερέα, τὸν π. Κοσμᾶ. Μετὰ τὴν ἀνάγνωση τοῦ ἀνωτέρω περιστατικοῦ, νομίζω, ὅτι τὸ συμπέρασμα βγαίνει μόνο του σέ κάθε καλοπροαίρετο ἄνθρωπο.

Καί ἐρωτῶ τὸν κάθε καλοπροαίρετο ἄνθρωπο: Ἐάν ὁ παπικός ἱερεὺς εἶχε ἔγκυρη καί κανονική ἱερωσύνη, θά δαιμονιζόταν; Ἐάν ἡ παπική ἐκκλησία εἶχε τὴν χάρη νά διώκῃ δαιμόνια, γιατί ἕνας ἐκπρόσωπός της ἱερεὺς κυριεύθηκε ἀπὸ τὸ δαιμόνιο;

2. Ὁ π. Παῦλος χειροτονήθηκε πρό ἐτῶν κληρικός στὴν Ἐπισκοπή Κατάγκας, ἐνῶ ταυτόχρονα ἦταν καί ὑπάλληλος στὰ γραφεῖα τοῦ κρατικοῦ σιδηροδρόμου. Ἐργάζεται λοιπὸν τίς καθημερινές καί τίς Κυριακές καί ἄλλες γιορτές ἐπιτελεῖ τὰ ἱερατικά του καθήκοντα.

Πρό ἐτῶν τοῦ συνέβη τὸ ἑξῆς περιστατικό:

Ὁ προϊστάμενος τῆς ὑπηρεσίας του, ὀνόματι Μαρκελλῖνος, ρωμαιοκαθολικός στό θρήσκευμα, εἶχε ἕνα περίεργο φαινόμενο στό σπίτι του. Συγκατοικοῦσε μέ τὴν ἀδελφή του, ὀνόματι Σεμφώρα, ἡ ὁποία ἦταν ἀρραβωνιασμένη. Πολλές βραδύες τὰ μεσάνυκτα, ἐνῶ αὐτή κοιμόταν, ἀνοίγε ἡ πόρτα τοῦ δωματίου της καί κάποιος ἔμπαινε μέσα. Μέ πολύ ἄγριο τρόπο καί φωνές τῆς ἔλεγε: «Σήκω καί φύγε ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου...». Ἡ κοπέλλα ξαφνικά βρισκόταν κάτω στό τσιμεντένιο δάπεδο τοῦ δωματίου της, χωρὶς νά μπορεῖ νά καταλάβει ποιὸς τὴν κατέβασε ἀπὸ τὸ κρεβάτι της καί τὴν ἔριξε κάτω. Αὐτὸ τῆς συνέβαινε σχεδὸν κάθε βράδυ γιὰ πολὺ καιρό.

Ὁ π. Παῦλος εἶπε στὸν προϊστάμενό του καί ἀδελφό της ὅτι, ἐφ' ὅσον εἶναι ρωμαιοκαθολικός στό θρήσκευμα, θά πρέπει νά καλέσει τὸν

δικό τους ιερέα. Ἄλλὰ ἐκεῖνος τοῦ εἶπε ὅτι ἐπῆγε στὸν ἱερέα τῆς θρησκείας τους, χωρὶς κάποιο ἀποτέλεσμα. Ἔτσι ἐπέμενε νὰ ζητεῖ βοήθεια μόνο ἀπὸ τὸν ὀρθόδοξο ἱερέα.

Ὁ π. Παῦλος, μπροστά στὴν ἐπιμονή του, εἶπε στὴν ἀδελφή του νὰ ἔλθει μιά Κυριακή πρῶτῃ στὴν ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, στὴν πόλη Λικάσι. Πράγματι, ἦλθε ἡ κοπέλα καὶ στάθηκε στό πίσω μέρος τοῦ ναοῦ παρακολουθώντας τὰ τελούμενα. Στό τέλος τῆς διάβασε Ἐξορκισμούς καὶ τὴν ἐράντισε μέ Ἁγιασμό. Κατόπιν τῆς εἶπε νὰ πάει πλέον, χωρὶς φόβο στό δωμάτιό της καὶ τό βράδυ νὰ κοιμηθῆ. Πράγματι ἡ κοπέλα κοιμήθηκε τὴν πρώτη βραδυά, χωρὶς τὸν παραμικρὸ πειρασμό, ὁμοίως καὶ τίς ἄλλες νύκτες. Ἡ δύναμις τῆς προσευχῆς τοῦ π. Παύλου καὶ ἡ ἐξουσία τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως ἐπάνω στὶς ἐξουσίες τοῦ σκότους εἶχε ἐπιφέρει τό ποθούμενο ἀποτέλεσμα.

3. Τὸν Αὐγούστο τοῦ 2006 ἦλθε στό Κολουέζι μιά μάνα μέ τὰ δύο παιδιά της, σχεδὸν παράλυτα ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τῆς μαγείας. Μέ πλησίασε καὶ μοῦ εἶπε τὴν ἱστορία της: Καταγόταν ἀπὸ τὴν Μπουκάβου, πόλη δύο ἑκατομμυρίων κατοίκων τοῦ Ἀνατολικοῦ Κογκό. Ἦταν μουσουλμάνοι στό θρήσκευμα. Ἀφοῦ οἱ μάγοι μέ τὰ μαγικά τους τῆς παρέλυσαν τὰ παιδιά της, ἐκεῖνη ἐπῆγε κατ' ἀρχὴν στὸν χότζα τοῦ τζαμιῦ τους. Ἀλλά, ὅπως μοῦ εἶπε ἡ ἴδια, δέν ἠμπόρεσε νὰ βοηθήσῃ τὰ παιδιά της, ἀντιθέτως ἐχειροτέρευσε. Κατόπιν ἐπῆγε στὴν ἱεραποστολή τῶν ρωμαιοκαθολικῶν τῆς πόλεως ἐκείνης. Ὁ ὑπεύθυνος, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζα ἀπὸ τό 2005, ὀνόματι π. Ζιλμπέρ, τῆς εἶπε τὰ ἑξῆς:

— Ἡ δική μας ἐκκλησία δέν θεραπεύει δαιμονόπληκτους καὶ ἀσθενεῖς ἀπὸ μάγια. Μόνο μιά Ἐκκλησία ἔχει τέτοια δύναμη νὰ θεραπεύει δαιμονιζομένους.

— Καὶ ποῦ εἶναι καὶ πῶς λέγεται αὐτή ἡ Ἐκκλησία;

— Εἶναι στό νότιο Κογκό, στὴν πόλη Κολουέζι καὶ λέγεται Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Μόνο σ' αὐτή τὴν Ἐκκλησία μποροῦν τὰ παιδιά σου νὰ γιαιρετοῦν.

Ἐπῆρε τό τραῖνο καὶ μετὰ ἀπὸ ἓνα μῆνα ἔφθασε στό Κολουέζι μέ τὰ παιδιά της. Οἱ ἱερεῖς μας τὴν ἀνέλαβαν καὶ ἐδιάβασαν Ἐξορκισμούς στά παιδιά της μέ ἐπικεφαλῆς τὸν χαρισματοῦχο ἱερέα καὶ διώκτη τῶν δαιμόνων, τὸν ἰθαγενῆ π. Ἰάκωβο Μπάνζα. Μέ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τίς προσευχές τῆς Ἐκκλησίας μας τὰ ἀλλόθρησκα παιδιά θεραπεύθηκαν.

Μετὰ ἀπὸ τέτοια καὶ ἄλλα παρόμοια περιστατικά ἐξηγεῖται γιατί μετὰ ἀπὸ λίγα χρόνια ὁ πάπας τῆς Ρώμης ἐξέδωσε ἐγκύκλιο διὰ τῆς ὁποίας ἀπηγόρευε τοὺς Ἐξορκισμούς, ἐφ' ὅσον οἱ ἱερεῖς του ἐδαιμονίζοντο...

4. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἐπισκοπῆς Κατάγκας τοῦ νοτίου Κογκό, ὀνόματι π. Λάζαρος, εἶναι ἀπλούστατος καὶ πολὺ χαριτωμένος. Ἡ

ζωή του είναι γεμάτη από θαυμαστά περιστατικά, από τὰ ὅποια θὰ ἀναφέρουμε μόνο δύο.

Τό φθινόπωρο τοῦ 2012 τὸν ἐρώτησα καί πάλι νά μοῦ διηγηθῆ ὅ,τι ἱστορίες θυμᾶται ἀπὸ τὴν ζωὴ του καί πῶς ἐγίνε ὀρθόδοξος. Ἴδού τί μοῦ εἶπε: «Γεννήθηκα σέ ἓνα χωριό, 700 χιλ. μακριά ἀπὸ τὸ Κολουέζι. Ἦμουν ἀπὸ μικρὸς ὀρφανὸς καί μεγάλωσα σάν οἰκιακὸς βοηθὸς στό σπίτι ἑνὸς Βέλγου. Ὅταν ἔφυγα ἀπὸ ἐκεῖ ἀκολούθησα τὴν «ἐκκλησία» τῶν Μεθοδιστῶν. Ὁ πάστοράς τους μετὰ ἀπὸ 6 μῆνες κατήχηση, μᾶς ὥρισε τὴν ἡμέρα τῆς «βαπτίσεώς μας» σ' ἓνα ποτάμι. Ἡ ψυχὴ μου ἀντιδρούσε καί δέν ἐπῆγα. Μ' ἔδιωξε ὁ πάστορας κι ἐπῆγα σέ μία ὁμάδα τῶν Πεντηκοστιανῶν. Κι ἐκεῖ τὸ ἴδιο. Μᾶς κάλεσε ὁ πάστορας γιὰ νά «βαπτισθοῦμε» στό ποτάμι καί πάλι ἡ ψυχὴ μου ἀντιδρούσε καί δέν ἐπῆγα. Ἐνα ἀπόγευμα ἤμουν στὴν πόρτα τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς τῆς ὁμάδος καί προχωροῦσα γιὰ νά μπῶ μέσα. Ξαφνικά ἓνας ἄνδρας, μ' ἔπιασε ἀπὸ τὸ σβέρκο καί μέ τραβοῦσε πρὸς τὰ ἔξω λέγοντάς μου δυνατὰ: «Ὅσκαρ, (ἦταν τὸ ὄνομά του πρὶν βαπτισθῆ) ὁ Θεὸς σέ ἀγαπᾷ καί θέλει νά σέ σώσῃ. Ἡ δικὴ του Ἐκκλησία εἶναι μόνο μία καί λέγεται Ὁρθόδοξη. Σ' αὐτὴ θὰ πᾶς γιὰ νά σωθῆς. Εὐρίσκεται κοντὰ στό ταχυδρομεῖο τῆς πόλεως αὐτῆς (Κολουέζι)».

Ἦθελα νά στρέψω πρὸς τὰ ὀπίσω τὰ μάτια μου νά ἰδῶ ποιὸς εἶναι αὐτὸς πού μοῦ ὀμιλεῖ δίπλα στά αὐτιά μου, ἀλλὰ δέν ἤμποροῦσα. Ἀντὶ νά πάω ὅμως σὴν Ὁρθόδοξη ἐκκλησία, ἐπῆγα σὴν ρωμαιοκαθολικὴ πού εἶναι σὴν ἴδια ὁδὸ καί πλατεῖα «Μαριάπολις». Ὅταν εἶχα φθάσει σὴν πόρτα, ἰδού καί πάλι ὁ ἄγνωστος αὐτὸς αὐστηρὸς ἄνδρας. Καί πάλι μοῦ εἶπε: «τί σοῦ εἶπα; Ὅχι σ' αὐτὴ, ἀλλὰ πιὸ πέρα 500 μέτρα. Ἡ Ὁρθόδοξη ἐκκλησία λέγεται τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, σὴν ἄλλη πλατεῖα τοῦ ταχυδρομεῖου». Κι ἀμέσως αὐτὸς ἐξαφανίσθηκε. Ἐγώ, εἶχα μαζί μου κι ἓνα φίλο μου. Μπήκαμε μαζί σὴν ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μας καί ἡ καρδιά μου σκιρτοῦσε ἀπὸ χαρὰ. Αἰσθανόμουν ὡσάν νά πετοῦσα. Ἐκεῖ ἐγνώρισα τὸν π. Κοσμᾶ καί μετὰ ἀπὸ τρία χρόνια κατηχήσεως, βαπτίσθηκα.

– Καί τί αἰσθάνθηκες, ὅταν βαπτίσθηκες, πάτερ;

– Εἶδα μέ τὰ μάτια μου, μετὰ τῆ βάπτισή μας, ἤμασταν 350 ἄτομα, ἡμέρα τῶν Θεοφανείων τοῦ 1984, νά φτερουγίζει καί νά κάθεται πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια μας ἓνα περιστέρι...». Προφανῶς ἦταν τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐν εἶδει περιστερᾶς.

5. Πρὸ ὀλίγων χρόνων ὁ ἐπίσκοπος π. Μελέτιος ἔστειλε τὸν π. Λάζαρο σὴν πόλη Μουτσάτσα νά λειτουργήσῃ. Πρὶν φθάσῃ σὴν ἐκκλησία, τὸν σταμάτησε μία γυναῖκα μέ τὸ παράλυτο παιδί της. Τοῦ εἶπε ἐπίμονα:

– Θέλω νά κάνῃς καλὰ τὸ παιδί μου.

- Καί ποιά εἶσαι ἐσύ καί σέ ποιά ἐκκλησία ἀνήκεις;
- Εἶμαι στους προτεστάντες.
- Νά πᾶς στόν πάστορά σου νά θεραπεύσει τό παιδί σου.
- Ἐπῆγα καί δέν μπορεῖ νά μέ βοηθήσει, μοῦ εἶπε. Ἐνῶ δέν θά φύγω ἀπ' ἐδῶ, γιατί ἔχω ἀκούσει ὅτι ἐσεῖς οἱ ὀρθόδοξοι παπάδες ἔχετε πολλή δύναμη καί εἴσθε ἀνώτεροι κι ἀπό τούς μάγους μας.

Ὁ π. Λάζαρος τελικά ὑποχώρησε βλέποντας τήν ἀνάγκη καί τήν πίστη της. Ἐβγάλε καταμεσῆς τοῦ χωματόδρομου τό ἐπιτραχήλι του, τό Εὐχολόγιό του καί ἐδιάβασε στό παιδάκι της, ἡλικίας 6 ἐτῶν πού περπατοῦσε μέ τά τέσσερα, εὐχές περί ἐξελάσεως ἀκαθάρτων πνευμάτων.

Κι ἐνῶ ἐδιάβαζε, τό παιδάκι της ἄρχισε νά σπκῶνεται μέχρι πού θεραπεύθηκε τελείως. Ἡ δύναμις τῆς μαγείας πού εἶχε παραλύσει τό πλάσμα τοῦ Θεοῦ, ἥδη εἶχε ἐξαφανισθῆ...

6. Ἐνα ἀπόγευμα τοῦ 1995 ἦλθε στήν αὐλή τῆς Ἱεραποστολῆς τοῦ Κολουέζι ὁ ἰθαγενῆς ἱερέας μας π. Ἰάκωβος μέ ἕνα νεαρόν ἡλικίας περὶ 30 ἐτῶν. Μοῦ τόν ἄφησε νά συνομιλήσω μαζί του κι ἐκεῖνος ἔφυγε. Ἰδοῦ συνοπτικά ἡ ἱστορία αὐτοῦ τοῦ ἰθαγενοῦς.

Γεννήθηκε ἀπό ρωμαιοκαθολικούς γονεῖς στό Κολουέζι. Λόγω σπουδῶν του ἐγκαταστάθηκε στό Λουμπουμπάσι, πόλη πέντε ἑκατομμυρίων κατοίκων, μακριά 320 χιλιομ. Ἐκεῖ μπῆκε στήν ὀμάδα τῶν πεντηκοστιανῶν καί γιά τόν ὑπερβολικό του ζῆλο ἔγινε πάστορας ὅλων τῶν κοινοτήτων τῆς ὀμάδας αὐτῆς τοῦ Λουμπουμπάσι καί τῶν περικύρων. Μία ἡμέρα διαβάζοντας τήν Καινή Διαθήκη γιά νά ἐτοιμάζει τά κηρύγματα του, ἐξεπλάγη διότι εὑρίσκει χωρία μέ τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, χωρίς νά τά ἐπιτελῆ ὁ ἴδιος στήν ὀμάδα πού ἀνήκει. Ἀποροῦσε πλέον καί ἐρωτοῦσε τόν ἑαυτό του, ἂν αὐτή ἡ κοινότης πού ἀνήκει εἶναι ἡ ἀληθινή. Κι ἂν εἶναι ἡ ἀληθινή γιατί δέν ἔχει τά συγκεκριμένα αὐτά Μυστήρια, Θεία Κοινωνία, Χρῖσμα, Ἱερωσύνη κλπ.

Βαθεῖα προβληματισμένος ἔφυγε κρυφά καί ἦλθε στό Κολουέζι. Ἀσχολεῖτο ἐπί δύο χρόνια μέ κάποιο μικροεμπόριο γιά τό φαγητό τῆς ἡμέρας καί κάθε νύκτα προσευχόταν νά τοῦ ἀποκαλύψει ὁ Θεός τήν ἀληθινή Ἐκκλησία του. Νά σημειωθῆ ἐδῶ ὅτι οἱ προτεστάντες διδάσκουν στους δικούς τους ὅτι δέν ὑπάρχει ἡ πρώτη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, διότι χάθηκε ὀριστικά τό 325 μετά Χριστόν.

Μετά ἀπό δύο περίπου χρόνια, ὅπως μοῦ εἶπε ὁ ἴδιος, ἐντόνου προβληματισμοῦ καί προσευχῶν, ἦλθε μία νύκτα στόν ὕπνο του ἕνας γέροντας ἀσπρομάλλης ρασοντυμένος καί τοῦ εἶπε στήν γλῶσσα σουαχίλι: «Ἐγώ εἶμαι ὁ Ἅγιος Νικόλαος. Ἐάν θέλεις νά σωθῆς, νά ἀκολουθήσεις τήν δική μου Ἐκκλησία. Λέγεται Ὁρθόδοξη». Καί ἐξαφανίσθηκε.

Σήμερα ὁ πρῶν μεγάλος πάστορας εἶναι βαπτισμένος ἀπό τότε μέ

τό ὄνομα Νικόλαος καί zῆ στό Λουμπουμπάσι.

7. Μία ἄλλη φορά ἦλθε στόν xῶρο τῆς Ἱεραποστολῆς μας ὁ διευθυντής γιατρός τοῦ νοσοκομείου τῶν Μεθοδιστῶν τοῦ Κολουέζι. Παραδόξως ἦταν ρωμαιοκαθολικός. Σ' αὐτόν ἐπῆγε πρό ὀλίγων ἡμερῶν ὁ ἱερέας μας ἰθαγενής π. Θεόφιλος νά μεταφέρει μία γυναίκα, σύζυγο ἐργάτου μας, προκειμένου νά τεκνοποιήσῃ. Ὁ π. Θεόφιλος τοῦ ὠμίλησε γιά τήν Ὁρθοδοξία καί ὁ Θεός, γνωρίζοντας ὅτι εἶναι εὐλαβής ὁ γιατρός καί ποθεῖ τήν σωτηρία του εἰλικρινά, πῶς τόν ἐκάλεσε στήν Ὁρθοδοξία;

Πολλές νύκτες ἄκουγε ὁ γιατρός στόν ὕπνο του μία φωνή: «Πήγαινε στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, πήγαινε στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία». Καί πράγματι ἦλθε ὁ γιατρός καί μαζί συνωμιλήσαμε. Τοῦ ἔδωσα βιβλία ἀντιαιρετικά καί κατηχητικά. Καί μετά ἀπό λίγους μῆνες αὐτός, ἡ οἰκογένειά του καί δύο φίλοι του, συνολικά ἔννεα ἄτομα βαπτίσθηκαν στήν Ἐκκλησία μας.

Εἶναι πάρα πολλά παρόμοια περιστατικά στήν Ἀφρική, ἀπό τά ὁποῖα διδασκόμεθα μέσα ἀπ' αὐτή τήν ἀπλότητα καί εἰλικρίνεια τῶν ἀνθρώπων γιά τήν μοναδικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας μας, ὡς πρός τό σπουδαιότατο θέμα τῆς σωτηρίας μας.

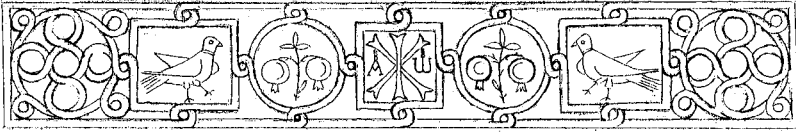
Οἱ ἔχοντες καλή προαίρεση θά δυναμώσουν πνευματικά καί θ' ἀγωνισθοῦν χωρίς ἐνδοιασμούς γιά τήν σωτηρία τους. Ὅσοι εἶναι κακοπροαίρετοι δέν θά ὠφεληθοῦν τίποτε. Στεροῦνται τοῦ θείου φωτισμοῦ καί τῆς καθαρότητος τοῦ νοός των καί εἶναι ἀδύνατον νά πιστεύσουν, ἀφοῦ δέν ἔχουν ἀγιοπνευματικές ἐμπειρίες.

Μόνο ὁ ὀρθόδοξος χριστιανός ἔχει τήν δυνατότητα, διά τῆς μετανοίας καί τῆς μυστηριακῆς ζωῆς, νά λάβῃ πλουσίως μέσα του τό Ἅγιο Πνεῦμα καί ἐν συνεχείᾳ ν' ἀποκτήσῃ τόν θεῖο φωτισμό γιά νά ἡμπορεῖ νά ἀφουγκράζεται μέσα του τά μεγάλα αὐτά Μυστήρια τῆς Ὁρθοδοξίας μας.

Ἄς ἀγωνισθοῦμε, λοιπόν, ὅλοι ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι νά ζοῦμε τόν Θεό μέσα μας καί τότε μέ τήν ἐν Χριστῷ ἀγάπη μας καθοδηγοῦμε καί τόν ἑτερόδοξο ἢ ἀλλόθρησκο στήν Ἁγία Πίστη καί δέν τοῦ κλείνουμε τήν πόρτα, οὔτε τόν εἰσάγουμε στήν Ἐκκλησία μας ἀπό τό παράθυρο!

Μοναχός ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ

Σάββα Π. Μαστραπᾶ

Ο ΕΚ ΛΑΠΗΘΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Β΄ (1241-1289)

Γεώργιος Κύπριος, πού ἀργότερα ὅταν γίνεται κληρικός παίρνει τό ὄνομα Γρηγόριος, γεννήθηκε στή Λάπηθο τά 1241. Ἡ Κύπρος εὐρισκόταν τότε ὑπό λατινική κατοχή. Στήν αὐτοβιογραφία του, τήν ὁποία συνέγραψε λίγο πρὶν τόν θάνατό του, καθώς καί ἀπό τήν ἀλληλογραφία του καί τίς ἀναφορές σ' αὐτόν ἀπό τούς Γεώργιο Παχυμέρη καί Νικηφόρο Γρηγορᾶ φτάνουν μέχρι σήμερα ἀρκετές πληροφορίες.

Οἱ πρόγονοί του ἦταν πλούσιοι «ἕως οὐπω βαρβάρους ἔλαχεν ἰταλοῖς τό ἐκεῖσε δουλεύειν ἑλληνικόν». Μετά τήν λατινική κατάκτηση οἱ γονεῖς του ἀκολουθώντας τήν κοινή μοῖρα τῶν κατοίκων τοῦ νησιοῦ, ἔχασαν τήν περιουσία τους καί βρέθηκαν σέ πολύ μέτρια οἰκονομική κατάσταση.

Ἐο Γεώργιος ἔμαθε τά πρῶτα γράμματα φοιτώντας στό σχολεῖο τῶν «γραμματιστῶν» στήν Λάπηθο καί μετὰ στάλθηκε ἀπό τούς γονεῖς του στήν Λευκωσία «πλείονος παιδεύσεως ἕνεκεν».

Ἐο νεαρός ὁμως μαθητής ἀπογοιτεύθηκε πολύ γρήγορα, διότι ἂν καί οἱ φῆμες ἔλεγαν ὅτι στή Λευκωσία ὑπῆρχαν στά παλιά χρόνια ἀξιόλογοι σοφοί δάσκαλοι, στήν ἐποχή του (μέσα τοῦ 13ου αἰώνα) δέν ὑπῆρχε κανένας νά διδάξει τίποτε παραπάνω ἀπό τά πρῶτα ταπεινά γράμματα. Οἱ «ἑτερόγλωσσοι» κατακτητές τῆς Κύπρου εἶχαν καταστρέψει τή βυζαντινὴ ἐκπαιδευτικὴ παράδοση τοῦ νησιοῦ.

Ἐαναγκάζεται τότε νά φοιτήσει σέ λατινικό σχολεῖο «ἐν ἧ ὁμως ἕνεκα τῆς ἀτελοῦς γνώσεως τῆς ξένης γλώσσης μικράς προόδους ἔκαμε».

Ἐ φιλομάθειά του τόν παρακίνησε νά φύγει ἀπό τήν Κύπρο «παρά τήν ἀντίπραξιν τῶν γονέων αὐτοῦ» καί νά πάει στήν Ἐλληνική Αὐτοκρατορία τῆς Νίκαιας, ὅπου θά τοῦ δίνονταν πολύ περισσότερες εὐκαιρίες γιά μόρφωση ὑψηλοῦ ἐπιπέδου.

Στήν Ἐφεσο ἀποπειράθηκε νά γνωρισθεῖ μέ τόν λόγιο Νικηφόρο Βλεμμῖδη ἀλλά ὁ δύστροπος αὐτός ἄνδρας ὁ ὁποῖος ζοῦσε ἀπομονωμένος μακριά ἀπό τήν κοινωνία τῆς πόλης δέν τόν δέχθηκε.

Στήν Νίκαια «ὑπέστη ἀπροσδοκῆτως ἀπογοήτευσίν τινα». Δέν βρῆκε ὅπως ἠλπίζε δασκάλους γιά νά κάμει φιλοσοφικές σπουδές, παρά μόνον «Ῥητορικῶν καί γραμματικῶν στοιχειῶδων μαθημάτων».

Στή συνέχεια ἀκολούθησε τούς Παλαιολόγους στήν Κωνσταντινούπολη μετά τήν ἀνάκτηση τῆς Πόλης τό 1261. Στήν Πόλη γίνεται ἀφοσιωμένος μαθητής τοῦ πολύ μορφωμένου πολιτικοῦ καί ἱστορικοῦ Γεωργίου Ἀκροπολίτη, ὁ ὁποῖος τόν εἰσήγαγε στή μελέτη τοῦ Εὐκλείδη καί τοῦ Ἀριστοτέλη.

Δέν γνωρίζουμε πότε ἀκριβῶς ἡ ἀγάπη του γιά τή θεολογία τόν ὀδήγησε νά γίνει κληρικός μέ τό ὄνομα Γρηγόριος. Τόν Μάρτιο τοῦ 1283 χειροτονεῖται Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως μέ τό ὄνομα Γρηγόριος Β΄ διαδεχόμενος τόν πατριάρχη Ἰωσήφ. Αὐτοκράτορας τότε ἦταν ὁ Ἀνδρόνικος Β΄. Στόν Πατριαρχικό θρόνο παρέμεινε μέχρι τό ἔτος 1289 ὅταν παρέδωσε τό ἀξίωμα λόγω σοβαρῆς ἀσθένειας καί ἀπεσύρθη στή μονή «Ἀριστίνη» τῆς Κων/πόλεως, ὅπου μετά ἀπό μερικούς μῆνες ἀπεβίωσε.

«Ὁ Γρηγόριος μετέσχε μετά ζωηρότητος τῶν διενέξεων, αἵτινες προκλήθησαν διά τῆς ἀποείρας συμφιλιώσεως μετά τῆς Ρωμαϊκῆς ἐκκλησίας». Ἐχοντας πρόσφατο τό μαρτύριο τῶν 13 μοναχῶν τῆς Καντάρας πολέμησε μέ ὅλη του τή δύναμη τήν κίνηση πού παρουσιάστηκε στά χρόνια τοῦ αὐτοκράτορα Θεοδώρου Β΄ Λάσκαρη (1254-1258) γιά ἔνωση τῆς Ὁρθόδοξης μέ τή Λατινική ἐκκλησία.

Ὡς ἀρχηγός τῶν ἀνθωνοτικῶν καί ἕνας ἐκ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ δόγματος πολέμησε τόν Βέκκον καί τούς ὁμοϊδεάτες του.

Ὁ ἱστορικός Κλεάνθης Γεωργιάδης ἀναφέρει: «τό γεγονός ὅτι ἡ κίνηση ναυάγησε μέ τίς ἐνέργειες Κυπρίου οἰκουμενικοῦ πατριάρχη πιστεύουμε πώς ἦταν ἰσχυρή αἰτία γιά τή γνωστή ἀπόφαση Βούλα τοῦ Πάπα Ἀλέξανδρου Δ΄ μέ τήν ὁποία ἡ Κυπριακή Ἐκκλησία ὑποτάχθηκε στή Λατινική, πού εἶχε σάν συνέπεια τήν ἀποκήρυξή της ἀπό τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη».

Ὁ Γρηγόριος Β΄ δέν διεκρίθη μόνον ὡς «ἀντιρρητικός» ἀλλά καί ὡς ἐκκλησιαστικός ρήτορας, ἦταν ἀπλός καί διδακτικός, καθώς καί φανατικός θαυμαστής τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν γραμμάτων.

Ὁ Γρηγόριος Β΄ Κύπριος εἶναι ἕνας ἀπό τούς πῶ γνωστούς Βυζαντινοὺς λόγιους τοῦ 13ου αἰώνα. ἤαφησε ἕνα πλούσιο συγγραφικό ἔργο «συγγράψας διάφορα συγγράμματα περισπούδαστα», ὅπως ἀναφέρει ὁ ἐπιφανέστερος μαθητής του Νικηφόρος Χοῦμνος, στά ὁποῖα κάνει συχνές ἀναφορές στήν ἰδιαίτερή του πατρίδα τήν Κύπρο.

Τό 1285 ὡς Πατριάρχης ὁ Γρηγόριος Β΄ Κύπριος χαιρετίζει μέ μιά ἐπιστολή του τήν ἄνοδο τοῦ Ἑρρίκου Β΄ Λουζινιάν (1285-1324) στό θρόνο τοῦ κυπριακοῦ βασιλείου καί τόν συμβουλεύει νά ἀκολουθήσει τό παράδειγμα του πατέρα του καί νά συμπεριφερθεῖ καλά πρὸς τούς «Ρωμαίους» ὑπηκόους του.

Ἡ ἐπικοινωνία μεταξύ Κων/πόλεως καί Κύπρου κατά τήν περίοδο αὐτή φαίνεται νά εἶναι τακτική καί ὁ κυπριακῆς καταγωγῆς Πατριάρχης

δέν χάνει τήν εὐκαιρία νά μεσολαβήσει στόν νέο Φράγκο βασιλιά ὑπέρ τῶν συμπατριωτῶν του.

ΠΗΓΕΣ

1. Ἱμερόεσσα Λάπηθος 3000 χρόνια, Λευκωσία 2000.
2. Β. Νεράντζη - Βαρμάζη, *Μεσαιωνική ἱστορία τῆς Κύπρου μέσα ἀπό τίς Βυζαντινές πηγές*, Ἐκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1995.
3. Διακόνου Φιλάρετου Ἱ. Κουρίτου, *Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν Κύπρῳ ἐπί Φραγκοκρατίας (ἐναίσιμος διατριβή)* 1907, Ἔκδ. Βιβλιπωλεῖο Δ.Ν. Καραβία, Ἀθήναι.
4. Κλεάνθη Π. Γεωργιάδη, *Ἱστορία τῆς Κύπρου*, Λευκωσία 1978.

ΣΑΒΒΑΣ Π. ΜΑΣΤΡΑΠΠΑΣ

Ἐλευθέριου Οἰκονομάκου

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΗΣ ΥΣΤΕΡΙΑΣ (Α')

«Κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν»

ἰκονοκλαστική θύελλα φυσάει νά ξεθεμελιώσῃ ὅ,τι ξέραμε μέχρι σήμερα γιά θρησκεία, κοινωλία, οἰκογένεια. Στήν πρωτοπορία τῶν ἀνατρεπτικῶν κινήματων καί ἕνας ριζοσπαστικός φεμινισμός. Στόχος του, ὄχι τόσο ἡ θωράκιση τῆς γυναίκα ἐναντι ἀδικῶν γι' αὐτήν προκαταλήψεων, ὅσο ἡ ἐξάλειψη κάθε «στερεότυπος» (sic) ἰδέας περὶ φύλου. Καί τὰ δύο φύλα, λένε, ἔχουν νά παίξουν τοὺς ἴδιους ρόλους. Ὁ ἰκανότερος θά κυριαρχεῖ. Στρατηγική τοῦ κινήματος ὁ ἀνασχεδιασμός τοῦ κόσμου, σύμφωνα μέ τήν πολιτική του ἀτζέντα. Στό πλαίσιο αὐτό, ἀπό ἀκραία πτέρυγα τῆς Εὐρωβουλῆς προτάθηκε ὡς ἀναγκαία «πολιτικῶς ὀρθή» πράξη ἡ ἐκδοση κοινοτικῆς ὁδηγίας ὥστε τὰ μὲν σχολεῖα νά ἀποφεύγουν νά ἀπεικονίζουν ἄνδρες ὡς μπαμπάδες καί γυναῖκες ὡς μαμάδες, τὰ δέ μίντια νά μὴ προβάλλουν γυναικείους ρόλους στά πλαίσια τῆς οἰκογένειας. Αὐτά, εἶπαν, καθιερώνουν «στερεότυπα» φύλων, πού κρύβουν διακρίσεις. Ἄν καί τό αἶτημα χαρακτηρίστηκε ὡς «πολιτικῶς ὀρθή ἀνοψία» ἀπό τήν ἐκπρόσωπο τῆς ἐπιτροπῆς γιά τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκα, Βρετανή εὐρωβουλευτή Μαρίνα Γιαννακουδάκη, ὁμάδες πίεσης φυτρῶνουν παντοῦ σά μανιτάρια.

Ἰδιαίτερα στοχοποιεῖται ἡ Ἐκκλησία ὡς ἐκτροφεῖο φυλετικῶν διακρίσεων μέ τή στήριξή της στό θεσμό τῆς οἰκογένειας, κυρίως δε, μέ τό ὅτι ἀποκλείει τήν εἴσοδο γυναικῶν στόν κλῆρο. Τό λόμπι τῆς ἀνατροπῆς ἔχει εἰσχωρήσει καί μέσα στήν Ἐκκλησία. Συγκεκριμένα κατηγορεῖται, ἀκόμα καί ἐνδοθεν, ὅτι ἐμμένει στήν ἀρχαία ἰουδαιοχριστιανική ἰδεοληψία της, στή «στερεότυπη» εἰκόνα τῆς γυναίκα ὡς ὑποδεέστερης ἀπό τόν ἄνδρα. Τώρα ὅμως, λένε, «κατέρρευσαν οἱ προκαταλήψεις. Οἱ γυναῖκες καταξιώνονται σ' ὅλους τοὺς χώρους τῆς δημόσιας ζωῆς, μέχρι τὰ ὑπάτα ἀξιώματα. Ἡ Ἐκκλησία δέν μπορεῖ νά ἀγνοεῖ τήν πραγματικότητα. Καλεῖται νά πριμοδοτήσῃ τήν ἀναβάθμιση καί ἀξιοποίηση τῆς γυναίκα καί σέ πεδία, ἐντός καί ἐκτός Αὐτῆς, ὅπου μέχρι τώρα ἔχουν εὐκολὴ πρόσβαση, ἢ καί ἀποκλειστική, οἱ ἄνδρες». Τό θέμα ἀφορᾷ ὅλη τή χριστιανική Δύση καί ἔχει πολλές πλευρές: Κοινωνικές, οἰκονομικές, δημογραφικές, ψυχολογικές, πολιτισμικές, ἐθνικές καί βέβαια θεολογικές. Μέ ἐρμηνευτικούς ἀκροβατισμούς ζητεῖται ἀπό τήν

Ἡ Ἐκκλησία νά ἀναθεωρήσει τό διαχρονικό μήνυμά Της. Ποιό ὅμως εἶναι αὐτό τό ... «ἀπαρχαιωμένο μήνυμα»; Θά ἐπιχειρήσουμε, τό κατά δύναμη, μιά προσέγγιση ἀπό τίς φιλόξενες στήλες αὐτοῦ τοῦ περιοδικοῦ.

Καί ἄρχάς, πουθενά στή ἰουδαιο-χριστιανική παράδοση, Ἡ Ἁγία Γραφή καί Ἡ Ἱερά Παράδοση, δέν διδάσκειται ἡ κατωτερότητα τῶν γυναικῶν. Κατά τή Γένεση, ὁ Δημιουργός ἔπλασε τόν ἄνθρωπο «*χοῦν ἀπό τῆς γῆς*». Ὡς πρὸς τήν ὑλική του δηλαδή διάσταση, ὁ ἄνθρωπος ὑπόκειται στους ἴδιους φυσικούς, χημικούς, βιολογικούς καί ἐνστικτώδεις («ψυχικούς») νόμους, πού διέπουν τά ἔμβια ὄντα. Ὑπερέχει ὅμως ἀσύγκριτα ἀπό αὐτά, διότι πλάστηκε ξεχωριστά ἀπό τήν λοιπή κτίση, «*καί εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν*» Θεοῦ. Αὐτός ὁ μόνος προικίστηκε μέ ἰδιότητες, πού ἀναφέρονται σέ ἀπόλυτο βαθμό στό Θεό, («*καί εἰκόνα*»), καί μέ προοπτική, ἄν θελήσει, νά γίνει δέκτης καί μέτοχος δωρεῶν θείας μακαριότητας («*καθ' ὁμοίωσιν*»). Ἄμέσως μετά τήν ἀναφορά σ' αὐτή τήν ὑπερτατή τιμή, μέ τήν ὁποία προίκισε τόν ἄνθρωπο ὁ Θεός, ἡ Γένεση συνεχίζει: «*ἄρσεν καί θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς* (τούς ἀνθρώπους)». Καμιά διαφορά. Καί τά δύο φύλα ἐξ ἴσου μέτοχοι τοῦ «*καί εἰκόνα*» καί μέ τήν ἴδια προοπτική πρὸς τό «*καθ' ὁμοίωσιν*». Πανηγυρική δέ διακήρυξη τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου, ἀνεξαρτήτως φύλου, εἶναι ἡ ἐνανθρώπιση τοῦ Κυρίου. Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ προσέλαβε ἀνθρώπινη φύση καί ἔζησε ὡς τέλειος ἄνθρωπος. Καί τήν προσέλαβε μόνον ἀπό γυναίκα, τήν Παρθένο Μαρία, χωρίς ἀνδρική συμμετοχή. Ἡ Ἐκκλησία ἐν τούτοις θά θεωροῦσε ὡς βαρύτατη βλασφημία καί αἵρεση καί τόν ἐλάχιστον ὑπαινιγμό, ὅτι ὁ Κύριος δέν προσέλαβε τήν πλήρη καί τέλεια ἀνθρώπινη φύση, ἀλλά κάτι ὑποδεέστερο, μιά ἀνθρώπινη φύση ... «*δεύτερης διαλογῆς*»!

Ἐνδιαφέρον ἔχει νά δοῦμε, ἀκολουθώντας τήν ἀφήγηση τῆς Γενέσεως (β' 18-25), πῶς ὁ Θεός δημιούργησε τά δύο φύλα. Μέ τήν ἀρχική δημιουργική Του ἐνέργεια ἔπλασε τήν ἀνθρώπινη φύση στό πρόσωπο τοῦ Ἀδάμ, τοῦ πρώτου ἀνθρώπου. Ἀπό τό φύραμα τοῦ Ἀδάμ, ἔπλασε στή συνέχεια τό δεύτερο ἄνθρωπο στό πρόσωπο τῆς Εὕας. Πρὸ τῆς δημιουργίας ὅμως τῆς Εὕας, ξενάγησε τόν Ἀδάμ στό ζωικό βασίλειο. Ἐκεῖ ὁ πρωτόπλαστος «*ἐκάλεσε ὀνόματα*», ἔδωσε δηλαδή ὀνόματα σ' ὅλα τά ζῶα. Μέ ἄλλα λόγια, γνώρισε καλά τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ, πού κρυβόταν πίσω ἀπό τή δημιουργία τους, καί τά ὀνόμασε σύμφωνα μέ αὐτό πού εἶναι. «Ἐῖπε τά πράγματα μέ τ' ὄνομά τους». Αὐτό σημαίνει τό «*ἐκάλεσε ὀνόματα*». Διαπίστωσε δέ ὅτι, ἄν καί σωματικά μετεῖχε καί αὐτός στους ἴδιους μέ τά ζῶα ὅρους τῆς ἔμβιας κτίσης, «*οὐκ εὗρέθη βοηθός ὁμοίος αὐτῷ*».

Ἀπό τήν διήγηση τῆς Γενέσεως τεκμαίρουμε ἄμεσα ὅτι ὁ Ἀδάμ, μέσα στόν Παράδεισο θά βίωνε μιά ἀπροσπέλαστη σέ μᾶς εὐφροσύνη. Ἴσως ὅμως δέν θά ἦταν σφάλμα, ἄν στήν διαπίστωσή του «*οὐκ εὗρέθη βοηθός...*», ὑπονοήσουμε ἕνα αἶσθημα προβληματικῆς μοναξιάς καί ἐλλείμματος. Τότε ὁ Θεός ἐπέβαλε «*ἔκστασιν ἐπὶ τόν Ἀδάμ καί ὑπνώσεν* (τόν ἀποκοίμισε)» καί «*ᾠκοδόμησεν*» ἀπό μιά πλευρά του τήν Εὕα

καί τοῦ τὴν παρουσίασε. Ὅταν τὴν εἶδε ὁ Ἄδάμ, μέ αἴσθημα πιά πληρότητας, σά νά βρῆκε κάτι πού ζητοῦσε, εἶπε: *«τοῦτο νῦν ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁστέων μου καί σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου»*. Κομματί, δηλαδή, τοῦ ἑαυτοῦ μου. Ἄνθρωπος ὅπως ἐγώ. Δέν εἶμαι πιά μόνος. Ὁλοκληρώθηκα!

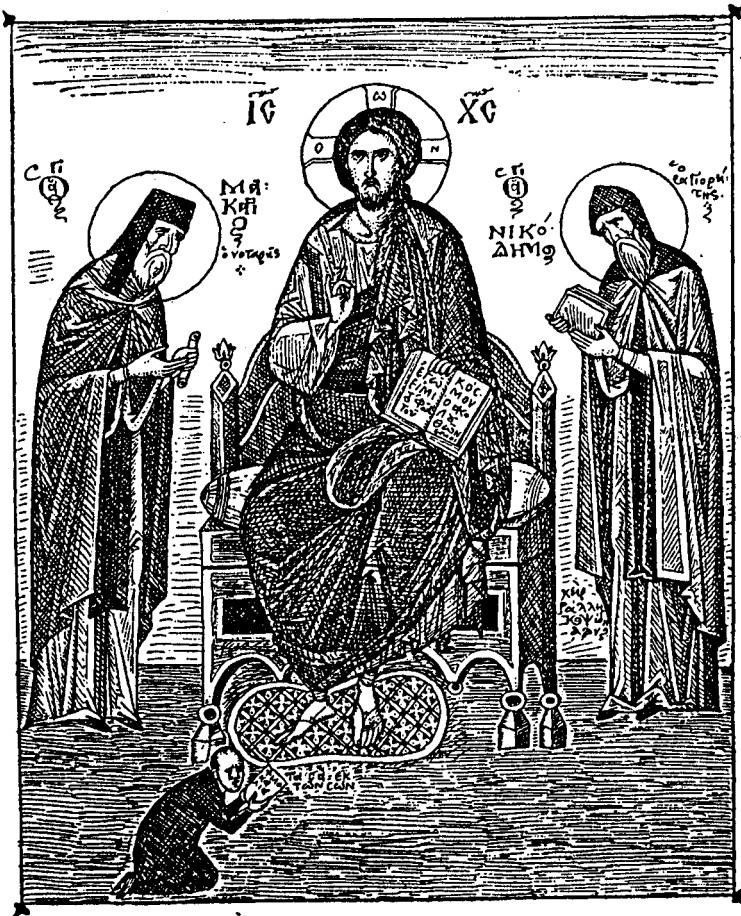
Ἄργότερα οἱ Πατέρες στήν ἐξιστόρηση αὐτῆ τῆς Βίβλου θά δοῦν τὴν μυστική προτύπωση μιᾶς ἄλλης ὑπερκόσμιας δημιουργίας. Ὁ Κύριος, ὁ νέος Ἄδάμ «σαρκί ὑπνώσας ὡς θνητός» ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, δέχτηκε τό πλήγμα τῆς λόγχης στήν πλευρά Του, ἀπό τὴν ὁποία *«ἐξῆλθε αἷμα καί ὕδωρ»* (Ἰωάν. ιθ' 34), δηλαδή, ἡ ἁγιαστική καί σωτηριώδης χάρις τῶν μυστηρίων. Ἀπό τὴν ἔκχυση αὐτῆς τῆς θείας σταυρωμένης ἀγάπης, πού ρέει ἀπό τὴν πληγωμένη πλευρά τοῦ Κυρίου, τό Πανάγιο Πνεῦμα ἔχτισε καί συντηρεῖ τὴν Ἐκκλησία, ὡς Νύμφη γιὰ τόν «ἀνεληθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καί καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς» οὐράνιο Νυμφίο. Ἡ γυναῖκα ἄρα λειτουργεῖ ὡς τύπος μυστικός τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία κατεβαίνει *«ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἡτοιμασμένη ὡς νύμφη κεκοσμημένη τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς»* (Ἀποκ. κα' 2).

Ποῦ λοιπὸν στήν χριστιανική παράδοση ὑπάρχει ὑποτίμηση ἢ εὐτελισμός τῆς γυναίκας, ὅπως ἰσχυρίζονται ἀκραῖοι φεμινιστικοὶ κύκλοι, καί μάλιστα θεολογοῦντες; Ἀντίθετα, ἡ χριστιανική συνείδηση, καλλιεργημένη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἀποδίδει μεγάλη τιμὴ σέ ἅγιες γυναῖκες, κατ' ἐξοκὴν βέβαια στήν Θεοτόκο. Κάποτε μάλιστα μεγαλύτερη σέ ἔγγαμες ἅγιες ἀπὸ τοὺς ἄνδρες τοὺς ἁγίους. Βλέπουμε, π.χ., τό ζεῦγος τῶν ἁγίων καί δικαίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καί Ἄννης, τῶν γονέων τῆς Θεοτόκου, πού πάντα ἀναφέρονται ἀπὸ κοινοῦ στή θεία λατρεία. Δέν γνωρίζω ἂν ὑπάρχει κάπου στὸν ὀρθόδοξο κόσμο ἑορτὴ ἢ ναὸς ἀφιερωμένος στό ἅγιο αὐτὸ ζεῦγος ἢ τὸν ἅγιο Ἰωακείμ. Ἄν ὑπάρχει θά εἶναι κάτι σπάνιο. Πολλοὶ ναοὶ ὅμως ὑπάρχουν πρὸς τιμὴν τῆς ἁγίας Ἄννης καί ἑορτάζεται δύο φορές τό χρόνο, ἐνῶ ὁ ἅγιος Ἰωακείμ μεμονωμένος, καμία. Ἴσως ὁ λόγος γι' αὐτὴ τὴ «μεροληψία» εἶναι ἡ βαθειὰ τιμὴ, πού ἀποδίδει ἡ Ἐκκλησία στή μητέρα, ὅχι μόνον γιὰ τὴν κοινωνική της βαρύτητα, ἀλλὰ καί ὡς συμβόλου μέ βαθύ ἐκκλησιολογικὸ μῆνυμα. Γι' αὐτὸ, σὺν Θεῷ, θά μιλήσουμε σέ ἄλλο σημείωμα.

Ἰσότιμοι λοιπὸν καί ἰσάξιοι συνοδοιπόροι στή συναρπαστική πορεία πρὸς τό *«καθ' ὁμοίωσιν»* πλάστηκαν ἄνδρας καί γυναῖκα, σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μία συμπόρευση, πού μετὰ τὴν τραγωδία τῆς πώσεως ἔγινε μιά ματωμένη πορεία διὰ τῆς *«στενῆς καί τεθλιμμένης ὁδοῦ»*, πού λίγοι, δυστυχῶς, τὴν ἐπιλέγουμε. Στὴν πορεία πάντως αὐτή, εἶναι εὐλογία καί γιὰ τὰ δύο φύλα ὁ κατὰ Θεὸν ἀλληλοσεβασμὸς καί ἡ ἀλληλοστήριξη. Ὁ ἰσοπεδωτικὸς «ἄφυλος» ἀνταγωνισμὸς εἶναι ὄλεθρος. Ἀναντίρρητα, στό σαφὴ διαχωρισμὸ τῶν ρόλων τῶν «ἐν ἰσοτιμίᾳ» φύλων στήν ἐπίγεια ζωὴ ἐμμένει ἀπόλυτα ἡ Ἁγία Γραφή, καί κατ' ἀκολουθίαν ἡ Ἐκκλησία. Οἱ ἄνδρες καλοῦνται νά πολιτεύονται σάν ἄνδρες καί οἱ γυναῖκες σά γυναῖκες, ἀνεξάρτητα ἀπὸ συγκυριακές περιστάσεις. Τό γιατί συμβαίνει αὐτὸ δέν ἔχει νά κάνει οὔτε μέ τὴν πολιτισμικὴ στάθ-

μη τῶν ἐποχῶν, οὔτε μέ τήν πνευματική ὀριμότητα τῶν ἀτόμων, ἢ τίς ἔμφυτες ἱκανότητες καί τά προσόντα τους, οὔτε μέ τίς ἐκάστοτε κοινωνικές συνθήκες. Εἶναι θέλημα Θεοῦ. Ἄλλ' αὐτό ἀποτελεῖ κόκκινο πανί γιά τήν «πολιτική ὀρθότητα» τοῦ ἀνατρεπτικοῦ φεμινισμοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ὅμως δέν μπορεῖ νά ἀλλάξει Μήνυμα...

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Χ. ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΟΡΟΣ ΤΟΡΑ ΜΠΟΡΑ ΣΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Ἄχμετ γεννήθηκε καί μεγάλωσε σ' ἓνα χωριό τοῦ Ἀφγανιστάν μέσα στὸν πόλεμο. Οἱ παιδικές του ἀναμνήσεις εἶναι σκόνη, φτώχεια, ὑποχρεωτική ἰσλαμική ἐκπαίδευση σέ ἱεροδιδασκαλεῖα καί πόλεμος.

- Δέν θυμᾶμαι πιά ποιοὶ πολεμοῦσαν μέ ποιούς, πάντως μονίμως ὑπῆρχε πόλεμος.

Γιὰ χρόνια δούλευε γιὰ τοὺς Ταλιμπάν κάνοντας διάφορα πράγματα. Μουσουλμάνος φανατικός, ἀνῆκε στὸ λεγόμενο ριζοσπαστικό Ἰσλάμ. Κάποια στιγμή ὅμως δέν ἄντεξε ἄλλο αὐτὴ τὴ ζωή, τὴ μизέρια, τὴ φτώχεια, τὴ βία, τὸν πόνο, τὸν θάνατο πού τὸν ἔζωνε ἀπὸ παντοῦ. Στὰ 23 του πέρασε ἀπὸ τὰ δύσβατα βουνίσια περάσματα τῆς ὄροσειρᾶς πού γιὰ χρόνια ἔκρυβε τὸν διαβόητο Ὀσάμα Μπίν Λάντεν στὸ Πακιστάν καί ἀπὸ ἐκεῖ στὸ Ἰράν. Τὸ μόνο του «διαβατήριο» ἦταν ἡ κοινὴ γλῶσσα. Τὰ «φαρσί» (ἡ περσικὴ γλῶσσα).

Δούλεψε δυὸ χρόνια ἐκεῖ καί πάντα «χωρὶς χαρτιά» ἔφτασε στά παράλια τῆς Μικρασίας στὴν Τουρκία πού γι' αὐτὸν ἦταν... ἡ πύλη γιὰ τὸν παράδεισο τῆς Δύσης.

Ἐνα χειμωνιάτικο βράδυ, ἑννέα χρόνια πρὶν, μέ ἓνα φουσκωτό ἀπ' αὐτὰ πού παίζουν τὰ παιδιά στίς παραλίες δύο κουπιά-παιχνίδια καί λίγα μπουκάλια νερό ἔπεσε στὴ θάλασσα ἀπέναντι ἀπὸ τὴ Μυτιλήνη πού τοῦ φαινόταν τόσο κοντά...

- Ἡ θάλασσα ἦταν κατάμαυρη, διαλέξαμε μιά νύχτα χωρὶς φεγγάρι μέσα στὸ χειμῶνα μέ πολύ ἀέρα. Δέν ξέραμε καθόλου κολύμπι. Τὰ κύματα μᾶς φαίνονταν βουνά. Κάπου στὸ βάθος ἓνα κόκκινο φανάρι ἀναβόσβηνε... Ἡ βάρκα καρυδότσουφλο στά κύματα... Σέ λίγο κατάλαβα ὅτι δέν ἦταν οὔτε κοντά, οὔτε εὐκόλο τὸ ταξίδι γιὰ τὸν παράδεισο... Μετά ἀπὸ περίπου δέκα ὥρες βγήκαμε σέ μιά ἀπόκρυμνη ἀκτὴ μέ βράχια. Μᾶς ἔπιασε ἀπελπισία γιατί δέν ξέραμε ἂν θά τὰ καταφέρναμε νά ἀνέβουμε, τόσο κοφτερά ἦταν... Τελικά, ἀνεβήκαμε καί βγήκαμε σ' ἓνα χωματόδρομο. Σέ λίγη ὥρα συναντήσαμε μιά ἠλικιωμένη μαυροφορμένη γυναίκα μέ ἓνα μαντήλι - νομίσαμε ὅτι ἦταν μουσουλμᾶνα - μέ ἓνα παιδάκι. Ὁ φίλος μου μιλοῦσε λίγα ἀγγλικά, ἡ γυναίκα τίποτε. Μέ νοήματα μᾶς ἔδειξε πρὸς ἓναν δρόμο ἀσφαλτοστρωμένο καί μᾶς ἔδωσε

μερικά κέρματα, πού καταλάβαμε ὅτι ἦταν ὅλα της τὰ χρήματα, γιά νά πάρουμε τό λεωφορεῖο γιά τήν πόλη. Πήγαμε στό λιμάνι γιά νά μποῦμε στό πρῶτο καράβι γιά τόν Πειραιᾶ. Στήν πόρτα μᾶς ἔπιασαν. Μετά ἀπό τρεῖς μῆνες σέ ἕνα μικρό κέντρο ὑποδοχῆς μεταναστῶν πού εἶχε πολλούς ἀνθρώπους σάν ἐμᾶς, μᾶς ἔδωσαν ἕνα χαρτί καί μᾶς ἔδωξαν γιά τήν Ἀθήνα... Ἔμαθα ἑλληνικά, δούλεψα σέ διάφορες δουλειές μέχρι πού βρῆκα μιά κανονική δουλειά σάν ἐργάτης σέ ἔταιρεία πού τοποθετοῦσε ἡλιακά συστήματα. Μέ πλήρωναν καλά, μέ ἔγραφαν στό Ι.Κ.Α. ἔκαναν τὰ χαρτιά μου γιά πολιτικό ἄσυλο... Δούλεψα στήν Ἀθήνα, στήν ἴδια ἔταιρεία ἕξι χρόνια... Ὅλα αὐτά τὰ χρόνια μετά τή δουλειά πηγαινα στήν ἀρχή ἔξω ἀπό τίς ἐκκλησίες - κάτι μέ τράβαγε ἐκεῖ - καί μετά ἄρχισα νά μπαίνω καί μέσα. Γαλήνευα... Καθώς τὰ ἑλληνικά μου γίνονταν ὅλο καί καλύτερα θέλησα νά μάθω περισσότερα γιά τό Χριστό. Βρῆκα μιά Καινή Διαθήκη πού ὅμως ἦταν σέ μιά γλώσσα πού δέν καταλάβαινα... (σημ. Ἀρχαῖα Ἑλληνικά). Τελικά βρῆκα μιά μπλέ στά ἑλληνικά πού εἶχα μάθει. Ἀρχισα νά τή διαβάζω... Ἀποφάσισα πῶς θέλω νά γίνω Χριστιανός. Ἐφυγα ἀπό τήν Ἀθήνα ὅταν ἡ ἔταιρεία ἔκλεισε καί πῆγα στήν ἐπαρχία κάνοντας διάφορες ἀγροτικές δουλειές. Τελικά βρῆκα ἕνα μικρό ὑπόγειο διαμερισμάκι στήν πόλη ἐκεῖ κοντά. Εἶχε θάλασσα. Μοῦ ἄρεσε ἡ θάλασσα πολύ στήν Ἑλλάδα. Λίγο πρὶν τό Πάσχα τοῦ 2013 ἀποφάσισα νά ζητήσω νά γίνω χριστιανός...

Τήν Τετάρτη 5 Ἰουνίου, τό ἀπόγευμα, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς μέ τό παλιό ἡμερολόγιο, σ' ἕνα μπαλκόνι ἑνός Ἀγιορείτικου κελλιού, πάνω ἀπό τίς Καρυές, κοιτάζοντας τήν Σκήτη τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα, (Σαράϊ) καί τό ἀτέλειωτο γαλάζιο τοῦ Αἰγαίου, κοιτάζοντας τήν ἴδια θάλασσα πού ἕνα βράδυ διέσχισε ἀπό τήν ἀντίθετη κατεύθυνση, κάτω ἀπό ἕναν πανέμορφο οὐρανό καί μέ ἕνα ὀλόλαμπρο ἥλιο, ὁ Ἄχμετ ἔγινε Χριστιανός.

Πῆρε τό ὄνομα Ἀλέξανδρος...

Γιά τήν ἱστορία ἡ βάπτισις ἔγινε στό Ἱερό Χιλανδαρινό Κελλί «Γενέσιον τῆς Θεοτόκου» - Μαρουδᾶ, στίς 5 τό ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης 23/5-5/6 ἀπό τόν Γέροντα Ἱερομόναχο Μακάριο καί τόν Ἱερομόναχο Παῦλο μέ ἀνάδοχο τόν Ραφαήλ μοναχό παρουσία δέκα προσκυνητῶν τοῦ Κελλιού. Κοινώνησε γιά πρώτη φορά τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων τήν ἐπομένη τό πρωί στήν θεία λειτουργία. Τό ὄνομα πού τοῦ ἐδόθη εἶναι τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου τοῦ Νεομάρτυρος τοῦ εἰς Θεσσαλονίκην μαρτυρήσαντος κατά τό ἔτος 1894 στίς 26/5 πού ἐπονομάζεται Ἁγιος Ἀλέξανδρος «ὁ Δερβίσης». Τήν παραμονή τῆς βάπτισις πού συνέπεσε μέ τήν ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καί πασῶν τῶν Ρωσιῶν στό Ἁγιον Ὅρος ὁ κατηχούμενος Ἄχμετ πῆρε τήν εὐχή τοῦ Ἁγίου Πρώτου π. Μάξιμου Ἰβηρίτου.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ
ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ
(ΑΦΙΕΡΩΜΑ)

π. Ἰωάννη Ζόζουλακ - Βιέρα Ζοζουλάκοβα

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

θέση τῆς γυναίκας στή σημερινή κοινωνία διαφέρει ἀπό τή θέση πού εἶχε στό παρελθόν. Ὑπάρχουν πολιτισμοί πού ὑποτιμοῦν τήν γυναίκα καί δέν τῆς δίνουν τή θέση πού τῆς ἀνήκει. Στήν Παλαιά Διαθήκη ἡ περιγραφή τῆς δημιουργίας τῆς γυναίκας ἀπό τήν πλευρά τοῦ Ἀδάμ ὑπονοεῖ τήν ἰσοτιμία τοῦ ἄντρα μέ τήν γυναίκα καί στή Γένεση (β' 23) διαβάζουμε πώς ἡ γυναίκα εἶναι «ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁστέων» καί «σάρξ ἐκ τῆς σαρκός» τοῦ Ἀδάμ, πού σημαίνει ὅτι δημιουργήθηκε ἀπό τό ὕλικό τοῦ ἄντρα. Αὐτό ἐκφράζει ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων, ὁ ὁποῖος στίς Κατηχήσεις του (20) λέει: «ὅμοιες εἶναι ὅλες οἱ ψυχές καί τῶν ἀνδρῶν καί τῶν γυναικῶν» μόνο τά μέλη τοῦ σώματος εἶναι διαφορετικά» (PG 33, 480C). Αὐτό σημαίνει ὅτι ἡ ψυχή τῆς γυναίκας καί ἡ ψυχή τοῦ ἄντρα εἶναι ἴσες.

Πρέπει νά τονίσουμε ὅτι ὁ ἄντρας καί ἡ γυναίκα εἶναι δημιουργήματα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καί οἱ δύο ἔχουν τήν ἴδια ἀνθρώπινη φύση ὡς εἰκόνες τοῦ Θεοῦ. Ἡ γυναίκα δημιουργήθηκε ὡς βοηθός τοῦ ἄντρα (Γέν. β' 20) ἀλλά σέ αὐτή τή περίπτωση ἡ λέξη «βοηθός» δέν σημαίνει δούλος. Ὁ Γρηγόριος Νύσσης ἀναφέρει ὅτι καί ἡ γυναίκα ἔχει τό «καί εἰκόνα Θεοῦ» ὅπως καί ὁ ἄντρας, ἐπειδή εἶναι πλασμένες ὅμοιες οἱ φύσεις τους, καί ἴσες οἱ πράξεις τους καί ἴσες οἱ ἀμοιβές καί ἴση ἡ τιμωρία τους (PG 30, 33C). Σχετικά μέ τή δημιουργία τοῦ ἄντρα καί τῆς γυναίκας ὁ Μέγας Βασίλειος λέει: «Ἀπό τόν κτίστη ἡ γυναίκα ἔγινε, ὥστε ἐξίσου μέ τόν ἄντρα νά δέχεται τήν ἀρετή» (PG 31, 241A).

Ἡ θέση τῆς γυναίκας ἄλλαξε μετά τήν πώση τῶν πρωτοπλάστων, ἐπειδή δημιουργήθηκε ἡ ρήξη ἀνάμεσα στόν ἄντρα καί τήν γυναίκα. Ἡ γυναίκα στράφηκε πρὸς τόν ἄντρα μέ μία ἐπιθυμία κτητική καί αὐτός λειτουργεῖ ἐναντί της ὡς κυρίαρχος καί ἐξουσιαστής. Αὐτή ἡ μεταπωτική κατάσταση διαπερνᾷ τά βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί προκαλεῖ προβλήματα στίς σχέσεις μεταξύ τοῦ ἄντρα καί τῆς γυναίκας. Κατά τόν Ν. Μασούκα, ὁ ὁποῖος μελετᾷ τήν παρουσία τῶν γυναικῶν στήν Παλαιά Διαθήκη, «ὁ μητροκεντρικός πολιτισμός δέν εἶναι καθαρὸ προϊόν τῆς γυναικείας φύσης, ἀλλὰ μιᾶς ἀνθρώπινης προόδου, μίας συμφιλίωσης, ὅσο εἶναι ἐφικτό, μεταξύ τοῦ ἀνδρα καί τῆς γυναίκας, δηλαδή μιᾶς ἄρσης τῶν ἀνταγωνιστικῶν θέσεων»¹. Στήν Ἁγία Γραφή δέν πρέπει νά ψάχνουμε καμία ἀνταγωνιστικότητα μεταξύ ἀνδρα καί γυναίκας, γι' αὐτό θά στρέψουμε τήν προσοχή μας κυρίως στό ρόλο τῆς γυναίκας

στήν ιστορία της σωτηρίας του ανθρώπινου γένους για να δούμε τί θέση της γυναίκας στή Θεία Οικονομία. Δέν θέλουμε να κάνουμε μία ιστορική καί λεπτομερή παρουσίαση όλων των γυναικων της Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅπως ἡ Εὐα, ἡ Δεββώρα, ἡ Ἰαίλ, ἡ Ἀβιγαία, ἡ Σάρρα, ἡ Ρεββέκα, ἡ Ραάβ, ἡ Δαλιδά, ἡ Ρούθ, ἡ Ἰουδίθ, ἡ Ἐσθήρ, ἡ Ἄννα τοῦ Ἐλκανά, πού συνθέτουν ἕναν μπτριαρχικό πολιτισμό, ὅπου ἡ γυναίκα εἶναι αὐτή πού κυριαρχεῖ καί καθορίζει σέ μεγάλο βαθμό πολλά πράγματα τῆς ιστορίας τῆς Θείας Οικονομίας, ἀλλά θά ἐξετάσουμε πῶς οἱ γυναῖκες στήν Παλαιά Διαθήκη συνδέονται μέ θαυματουργικά γεγονότα.

Ἡ Σάρρα γέννησε τόν Ἰσαάκ μέ θαυματουργικό τρόπο σέ μεγάλη ἡλικία. Ἀπό τόν Ἰσαάκ γεννιοῦνται ὅλοι οἱ μεγάλοι προφῆτες καί βασιλεῖς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Δαυίδ καί Σολομών. Ἀπό τί γενιά τους θά προέλθει ὁ Μεσσίας. Ἡ Σάρρα μέ τήν ἀτεκνία τῆς καί τόν θαυματουργικό τρόπο γέννησης, καθίσταται κεντρικό πρόσωπο στήν Παλαιά Διαθήκη. Τό ἴδιο συμβαίνει καί μέ τήν Ἄννα, σύζυγο τοῦ Ἐλκανά, ἡ ὁποία σέ μεγάλη ἡλικία γέννησε μέ θαυματουργικό τρόπο τόν Σαμουήλ², πού ἦταν ὁ πιό σημαντικός προφήτης τοῦ λαοῦ μετά τήν αἰχμαλωσία τῆς Αἰγύπτου. Αὐτός ἔχρισε τόν πρῶτο βασιλιά τοῦ Ἰσραήλ, τόν Σαούλ, παρά τήν ἀρχική του ἀντίδραση, κατά τό πρότυπο των γειτονικων λαων. Ὁ Σαούλ ἀποδείχθηκε ἀκατάλληλος γι' αὐτή τί θέση καί ἀντικαταστάθηκε μέ τόν βασιλιά Δαυίδ, προπάτορα τοῦ Μεσσία. Ἡ Ἄννα τοῦ Ἐλκανά ἐπίσης ἐγινε σημαντικό πρόσωπο στήν ιστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἡ ὁποία συνδέεται ἄμεσα μέ τήν προετοιμασία τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Μεσσία. Μέ θαυματουργικό τρόπο γεννήθηκε καί ὁ κριτής Σαμφών, ὁ υἱός τοῦ Μανωέ καί «τῆς στεῖρας γυναίκας του ἀπό τί Σαράα»³.

Ἴσως τό πιό γνωστό πρόσωπο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πού δεσπόζει καί στά 49 τῆς βιβλίου, καί στήν Καινή Διαθήκη, ἀλλά καί στόν μετέπειτα βυζαντινό πολιτισμό εἶναι ἡ Εὐα. Σύμφωνα μέ τήν πασίγνωστη διήγηση τῆς Γενέσεως καί τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, ὁ Θεός, ὅταν εἶδε πῶς δέν ἦταν ὠραῖο ὁ Ἀδάμ νά εἶναι ὁ μόνος του, ἔφτιαξε ἀπό τήν πλευρά του, τόν ὦμο του, τήν ὥρα πού κοιμόταν, τήν Εὐα γιά νά εἶναι ἰσάξια μέ τόν Ἀδάμ⁴. Ἡ Εὐα ὁμως παρέσυρε τόν Ἀδάμ στήν ἁμαρτία, ἀλλά ἡ εὐθύνη εἶναι καί των δύο (Γέν. γ' 17).

Ἀπό θεολογική ἄποψη ἡ ιστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἔχει σάν κεντρικό ἄξονα τήν προετοιμασία τοῦ ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καί γενικά ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας γιά τόν ἐρχομό τοῦ Μεσσία. Αὐτό σημαίνει πῶς ἡ βασική πορεία ὁδηγεῖ τους Ἰσραηλίτες στήν τελείωση καί θεραπεία τῆς ἀνθρώπινης φύσης, πού κορυφώνεται στήν ἐνανθρώπιση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καί συνεχίζεται στήν ιστορία τῆς Ἐκκλησίας. Ὅταν μιλάμε γιά τί θεραπεία τῆς ἀνθρώπινης φύσης, ἐννοοῦμε τί θεραπεία τοῦ ἀνδρα καί τῆς γυναίκας, ἐπειδή ἡ φύση τους εἶναι ἴδια, ἡ ἀνθρώπινη. Ἀπ' αὐτή τήν ἄποψη οἱ γυναῖκες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης δέν διεκδικοῦν κοινωνική θέση ἢ ἐξύψωση, ἀλλά μετοχή στήν κοινή πορεία τῆς κοινότητας πού

ἀναμένει τόν ἔρχομό τοῦ Μεσσία.

Στή Θεία Οἰκονομία πολύ σπουδαία θέση ἔχει καί ἡ Παναγία Θεοτόκος. Ὅπως ὁ Χριστός εἶναι ὁ ἀντίποδας τοῦ Ἄδάμ, ἔτσι ἀκριβῶς ἡ Θεοτόκος εἶναι ἡ ἀντίποδας τῆς Εὐας. Ἡ παρθένος Εὐα δέν ὑπάκουσε τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ καί «ἔγινε αἰτία τοῦ θανάτου γιά τόν ἑαυτό της καί γιά ὄλο τό ἀνθρώπινο γένος»⁵, ἀλλά ἡ παρθένος Μαρία μέ τήν ὑπακοή της «ἔγινε αἰτία τῆς σωτηρίας γιά τόν ἑαυτό της καί γιά ὄλο τό ἀνθρώπινο γένος»⁶. «Δηλαδή αὐτό πού ἔδεσε ἡ παρθένος Εὐα μέ τήν ἀπιστία της, ἔλυσε ἡ παρθένος Μαρία μέ τή πίστη της»⁷. Ἡ μία ἄκουσε τή φωνή τοῦ διαβόλου, ἡ ἄλλη ἄκουσε τή φωνή τοῦ ἀγγέλου. Ἡ ἀνθρωπότητα πού καταδικάστηκε λόγῳ μιᾶς παρθένου σώθηκε λόγῳ τῆς ἄλλης παρθένου καί ἡ Μαρία ἔγινε ἔτσι ἡ πραγματική Εὐα, ἡ πραγματική μητέρα τῆς ζωῆς. Ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος συνεχίζει αὐτή τή σκέψη καί λέει πῶς ἡ Θεοτόκος εἶναι ἡ καινούργια μητέρα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ὅλο τό μεγαλεῖο τῆς Θεοτόκου βρίσκεται στό γεγονός ὅτι ἔγινε ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ καί αὐτό τό μεγάλο γεγονός, ὅτι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ «γεννήθηκε ἀπό μία γυναίκα» (Γαλ. δ' 4) καταξιώνει τή γυναικεῖα ὑπαρξῆς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. ΜΑΤΣΟΥΚΑ, Ν.: *Ἡ Εὐα τῆς θεολογίας καί ἡ γυναίκα τῆς ἱστορίας, δημοσιευμένο στό Μυστήριό ἐπί τῶν ἱερῶς κεκοιμημένων καί ἄλλα μελετήματα*, ἔκδ. Π. Πουρνάρα 1992, σελ. 286.

2. Α' Σαμουήλ (Βασιλειῶν Α') 1-2.

3. ΜΑΤΣΟΥΚΑ, Ν.: *Παλαιᾶς καί Καινῆς Διαθήκης, σημεῖα, νοήματα, ἀποτυπώματα*. Ἔκδ. Π. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 2002, σελ. 66.

4. ΔΙΛΗΣ, Ι.: Γυναικεῖες μορφές τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐν Ἐγκυρα Ἐλπίδος (διμνηναία ἔκδοσις Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱεραπύτνης καί Στείας), Ἰανουάριος - Φεβρουάριος 2008, περίοδος Β' τεῦχος 42, σελ. 30.

5. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ: *Adversus haereses* III, 22, 4.

6. *Adversus haereses* III, 22, 4. Βλ. καί ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ: Ἐπίδειξις τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος, 33.

7. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ, *Adversus haereses* III, 22, 4.

Πρωτοπρεσβύτερος ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΟΖΟΥΛΑΚ
Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου «Κωνσταντῖνος ὁ Φιλόσοφος»

Νίτρα Σλοβακίας
ΒΙΕΡΑ ΖΟΖΟΥΛΑΚΟΒΑ
Θεολόγος

Πρωτοπρεσβύτερου Ἄγγελου Ἀγγελακόπουλου

ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Η Ὑπεραγία Θεοτόκος προφητεύθηκε αἰῶνες πρὶν γεννηθεῖ. Γι' αὐτό ἡ ζωὴ της βρίσκεται στὸ κέντρο τῶν αἰῶνων καὶ ἀποτελεῖ «τὸ περιήχημα τῆς προφητικῆς ἀγγελίας, τὴν ὄπασιά τῶν προφητικῶν ὄραματισμῶν, τὸ κέντρο τῆς μεσσιανικῆς προσδοκίας». Ἀπειράριθμες εἶναι οἱ παλαιοδιαθηκικὲς προτυπώσεις, πού ἀναφέρονται στὴν «ἀπείρανδρον Μητέρα τοῦ Ἐμμανουήλ». Στὸ παρὸν ἄρθρο θά παρουσιάσουμε τίς ἀντιπροσωπευτικότερες θεομπορικὲς παλαιοδιαθηκικὲς προφητεῖες.

Α) ΠΕΝΤΑΤΕΥΧΟΣ

Στὸ πρῶτο βιβλίον τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τὴν Γένεση, συναντοῦμε τὸν πρῶτο συμβολισμό. Ἡ Ἑδέμ προτυπώνει τὴ νοτιή Ἑδέμ, πού εἶναι ἡ Παναγία, στοὺς κόλπους τῆς ὁποίας κατοικεῖ ὁ νέος Ἀδάμ, ὁ Χριστός.

Μετά τὴν παράβαση τῶν πρωτοπλάστων Ἀδάμ καὶ Εὕας, ὁ Χριστός, ὡς ὁ ἄσαρκος Λόγος, διαλέγεται μέ τοὺς παραβάτες καὶ λέγει στὸν ἀρχέκακο ὄφι, τὸν διάβολο: «Καὶ ἐχθραν θήσω ἀναμέσον σου καὶ ἀναμέσον τῆς γυναικός καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς. Καὶ αὐτός σου τηρήσει τὴν κεφαλὴν καὶ σύ τηρήσεις αὐτοῦ τὴν πτέρναν»¹. Δηλ. «Ἐχθρα θά βάλω ἀνάμεσα σ' ἐσένα καὶ στὴ γυναίκα, κι ἀνάμεσα στὸ σπέρμα σου καὶ στὸ σπέρμα τῆς. Ἐκεῖνος θά σου συντρίψει τὸ κεφάλι κι ἐσύ θά τοῦ πληγώσεις τὴ φτέρνα». Ἡ γυναίκα, τῆς ὁποίας τὸ σπέρμα θά συντρίψει τὴν κεφαλὴ τοῦ φιδιοῦ, τοῦ διαβόλου, εἶναι ἡ Παρθένης Μαρία καὶ τὸ σπέρμα τῆς ὁ Χριστός. Πρόκειται γιὰ τὸ γνωστὸ «πρωτευαγγέλιο».

Ἡ βάτος ἡ καιομένη καὶ μὴ καταφλεγόμενη, τὴν ὁποία εἶδε ὁ προφήτης Μωϋσῆς στὸ ὄρος Χωρήβ, ἀποτελεῖ προεικόνιση τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἡ ὁποία ὡς ἄλλη βάτος ἀκατάφλεκτη κράτησε μέσα τῆς «τὸ καταναλίσκον πῦρ τῆς Θεότητος», χωρὶς νά καταστραφεῖ ἡ παρθενία τῆς. «Καταβάς, ὄψομαι τὸ ὄραμα τὸ μέγα τοῦτο. Τί ὅτι ἡ βάτος καίεται καὶ οὐ κατακαίεται;»

Ἡ Κυρία Θεοτόκος ἀποκαλεῖται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεὸ γῆ ἀγία: «Μωσῆ, Μωσῆ, μὴ ἐγγίσῃς ὧδε. Λῦσον τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου. Ὁ γὰρ τόπος, ἐν ᾧ ἔστηκας, γῆ ἀγία ἐστίν». Καὶ ὁ προφήτης Δαυὶδ τὴν ἀποκαλεῖ γῆ: «Καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν». Καὶ ἄλλου: «Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ διέκυψεν». Ἀλή-

θεια μὲν τὴν Παναγία ὀνομάζει ὁ προφήτης, ἐξαιτίας τῆς ἀληθινῆς παρθενίας της, ἐπειδὴ καὶ πρὸ τόκου καὶ ἐν τόκῳ καὶ μετὰ τόκον ἦταν ἀληθῶς παρθένος. Δικαιοσύνη δὲ τὸν Χριστὸ ὀνομάζει, ἐπειδὴ εἶναι δικαιοκρίτης. Τὴν μὲν Παρθένο Μαριάμ τὴν ὀνομάζει γῆ, ἐπειδὴ καταγόταν ἀπὸ τῆ γῆ ὡς ἄνθρωπος, τὸν δὲ Χριστὸ «ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ», διότι καταγόταν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς, ὄχι ὡς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὡς Θεός.

Οἱ πλάκες τοῦ Δεκαλόγου, πού ἦταν γραμμένες μὲ τὸ δάκτυλο τοῦ Θεοῦ, παραπέμπουν στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, ἡ ὁποία εἶναι ὁ πνευματικός τόμος, πάνω στὸν ὁποῖο καταγράφηκε τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ὀλόφωτη νεφέλη καὶ ὁ πύρινος στύλος, πού φώτιζαν τοὺς Ἰσραηλίτες ἡμέρα καὶ νύκτα *«δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδόν»* πρὸς τὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, προεικονίζουν τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο.

Ἡ Κιβωτός τοῦ Νῶε συμβολίζει τὴν Παρθένο, ἡ ὁποία φυλάσσει στά σπλάχνα της τὴν ἀπαρχὴ τῆς καινῆς κτίσεως. Κιβωτός ὀνομάζεται ἡ Παρθένος καὶ ἀπὸ τὸν προφήτη Δαυὶδ: *«Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτός τοῦ ἀγιάσματος σου»*.

Ἡ σκηνὴ τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ εἶναι σύμβολο τῆς Θεοτόκου, στὴν ὁποία κατεσκίνωσε ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

Ἡ κλίμαξ, τὴν ὁποία εἶδε ὁ πατριάρχης Ἰακώβ² νὰ ἐνώνει τὸν οὐρανὸ μὲ τὴ γῆ, προτυπώνει τὴ Θεοτόκο, ἡ ὁποία ὡς μυστικὴ κλίμαξ ἔνωσε τὸν οὐρανὸ μὲ τὴ γῆ. Διὰ μέσου αὐτῆς ὁ Θεὸς κατέβηκε στὴ γῆ, γιὰ νὰ ἀνεβάσει *«εἰς τὴν ἄνω ζωὴν τὸ ἀνθρώπινον»*. Ὁ Ἰακώβ, ἐπίσης, ἀποκάλεσε τὴν Παναγνὸ τόπο, λέγοντας: *«Ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος!»* Τὸ ἴδιο καὶ ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ: *«Καὶ ἀνέλαβον πνεῦμα καὶ ἤκουσα καθόπισθέν μου φωνῆς σεισμοῦ μεγάλου, λεγούσης· Εὐλογημένη ἡ δόξα Κυρίου ἐκ τοῦ τόπου τούτου»*. Καὶ ὁ προφητὰναξ Δαυὶδ: *«Οὐ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμόν, ἕως οὗ εὐρῶ τόπον τῷ Κυρίῳ»*.

Ἡ χρυσὴ στάμνα, πού περιεῖχε τὸ μάννα³, προεικονίζει τὴ Θεοτόκο, ἡ ὁποία ὡς ἄλλη χρυσὴ στάμνα ἔφερε μέσα της τὸν Ἰησοῦ, πού εἶναι *«ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς»*.

Ἡ ἐπάφωτη λυχνία, πού ἔκαιε στὴ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ στό ναὸ τοῦ Σολομώντα, προτυπώνει τὴ Θεοτόκο, ἀπὸ τὴν ὁποία ἔλαμψε ὁ Χριστός, *«τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὸ φωτίζον καὶ ἀγιάζον πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον»*. Φαινὴ λυχνία εἶναι ἡ Θεοτόκος, *«ἡ μητέρα τοῦ φωτός»*. Ἡ λυχνία προτυπώνει τὴν τέλεια καθαρότητα καὶ ἀγνότητα τῆς Παρθένου. Τὸ ἴδιο ὑπονοεῖ καὶ ἡ ἐγκωμιστικὴ φράση τοῦ Ἄσματος τῶν Ἀσμάτων: *«ἰδοὺ εἶ καλή... ὅλη καλή εἶ, ἡ πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἐστὶν ἐν σοί. Ἀνάστα ἡ πλησίον μου καὶ ἐλθέ πρὸς με»*. Στὸ ἴδιο κείμενο ἡ μοναδικὴ τέλεια περιστερά καὶ ἐκλεκτὴ τῆς μητέρας της εἶναι ἡ Παρθένος Μαρία, πού κατέκτησε τὴν τελείωση καὶ ἔγινε αἰώνιο πρότυπο πρὸς μίμηση.

Ἡ ράβδος τοῦ Ἰακώβ⁴, πού βλάστησε, προκαταγγέλλει τή Θεοτόκο, πού φύτρωσε ἀπό τή ρίζα τοῦ γενεαλογικοῦ δένδρου τοῦ Ἰεσσαί. Ράβδο, ἐπίσης, τήν ἀποκαλεῖ καί ὁ προφήτης Ἰσαΐας: «Ἐξελεύσεται ράβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί». Ἡ Κυρία Θεοτόκος, κατά τόν αὐτόν προφήτη, λέγεται ρίζα: «Καί ἔσται ἡ ρίζα τοῦ Ἰεσσαί καί ὁ ἀνιστάμενος ἐξ αὐτῆς ἄρχειν ἐθνῶν».

Β) ΨΑΛΜΟΙ

Ἡ προφητάναξ Δαβὶδ ἀποκαλεῖ τήν Παναγία Σιών: «Ἦξει ἐκ Σιών ὁ ρυόμενος καί ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπό Ἰακώβ». Καί ἀλλοῦ: «Ἐξελέξατο Κύριος τήν Σιών, ἠρετίσατο αὐτήν εἰς κατοικίαν ἑαυτῶ». Ἡ Παναγία λέγεται ἐλαία, κατά τήν μαρτυρία τοῦ ἰδίου προφήτου, ὁ ὁποῖος μιᾶ ὡς ἐκ προσώπου τῆς Παναγίας: «Ἐγὼ δέ, ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, ἤλπισα ἐπὶ τό ἔλεος αὐτοῦ». Ἐπίσης, ἡ Παρθένος ὀνομάζεται Μήτηρ, κατά τόν αὐτόν προφήτη: «Μήτηρ Σιών ἐρεῖ ἄνθρωπος». Λέγεται, ἐπιπροσθέτως, Βασίλισσα: «Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου», Θυγάτηρ: «Ἄκουσον θυγάτηρ καί ἴδε καί κλῖνον τό οὖς σου καί ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καί τοῦ οἴκου τοῦ Πατρός σου». Θυγάτηρ τήν ὀνομάζει καί ὁ Σολομών στίς Παροιμίες του: «Πολλά θυγατέρες ἐποίησαν δύναμιν, σὺ δέ ὑπέρκεισαι καί ὑπερήρας πάσας». Ἀλλοίωσις: «Αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου», Ἡμέρα καί Νύξ: «Ἡμέρα τῆς ἡμέρας ἐρεύγεται ρῆμα καί νύξ νυκτί ἀναγγέλλει γινῶσιν», Οὐρανός: «Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ Κύριος» καί «Ὁ οὐρανός τοῦ οὐρανοῦ τῷ Κυρίῳ, τήν δέ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων», Ἀνατολή: «Αἶ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ἄσατε τῷ Θεῷ, ψάλατε τῷ Κυρίῳ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τόν οὐρανόν τοῦ οὐρανοῦ κατά ἀνατολάς», Δύση: «Ὀδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν», Ἡλιος: «Ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τό σκῆνωμα αὐτοῦ», Πόλη: «Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ» καί «τοῦ ποταμοῦ τά ὀρμήματα εὐφραίνουσι τήν πόλιν τοῦ Θεοῦ».

Ἡ Παναγία εἶναι, ἐπίσης ἡ «κόρη τοῦ βασιλέως», ἡ κεκοσμημένη μέ θεῖες καί ἀνθρώπινες ἀρετές, γι' αὐτό καί εἶναι ἡ μόνη, πού μπορεῖ νά γίνῃ κατοικία τοῦ Θεοῦ.

Σύμφωνα μέ τό Ἄσμα Ἀσμάτων, ἡ Θεοτόκος λέγεται Φορεῖο, δηλ. βαστακτήριο: «Φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῶ ὁ βασιλεὺς Σολομών ἀπὸ ξύλων τοῦ λιβάνου», Κλίνη: «Ἰδοὺ ἡ κλίνη Σολομών, ἐξήκοντα δυνατοὶ κύκλῳ ἀπὸ δυνατῶν Ἰσραήλ», Νύμφη: «Δεῦρο ἀπὸ λιβάνου Νύμφη», Ἀδελφί: «Τί ἐκωλύθησαν οἱ ὀφθαλμοί σου ἀδελφὴ μου νύμφη»; Κῆπος καί Πηγὴ: «Κῆπος κεκλεισμένος καί πηγὴ ἐσφραγισμένη».

Γ) ΠΡΟΦΗΤΕΣ

Ἡ προφήτης Ἀββακούμ τήν χαρακτηρίζει Θαιμάν: «Ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαιμάν ἤξει» καί Ὅρος: «Καί ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέως»⁵, Ὅρος, ἐπίσης, τήν ἀποκαλεῖ ὁ προφήτης Δανιήλ ἀπευθυνόμενος πρὸς

τόν Ναβουχοδονόσορα: «ἐθεώρεις, βασιλεῦ, ὅτι ἐτιμήθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρός»; Ἄλλά, καί ὁ προφήτης Δαυίδ: «Τό ὄρος, ὃ εὐδόκησεν ὁ Θεός κατοικεῖν ἐν αὐτῷ».

Ἡ προφητεία τοῦ μεγαλοφωνοτάτου προφήτου Ἡσαΐου, «Ἰδού ἡ Παρθένος, ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός»⁶, ἀναφέρεται στή Θεοτόκο, πού συνέλαβε καὶ γέννησε τόν Χριστό. Ἐπίσης, ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος χαρακτηρίζεται ἀπό τόν ἴδιο προφήτη ὡς «θρόνος ὑψηλός καὶ ἐπηρμένος»: «εἶδον τόν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου», καθὼς καὶ «ἀνθρακοφόρος λαβίς»⁷. Ὁ πέμπτος Εὐαγγελιστής, προφήτης Ἡσαΐας, τήν ἀποκαλεῖ, ἐπίσης, Βιβλίο: «Καί ἔσται μετὰ τὰ ρήματα ταῦτα, ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγισμένου», Τόμο: «Καί εἶπε Κύριος πρὸς με. Λάβε σεαυτῷ τόμον καινόν», Λαβίδα: «Καί ἀπεστάλη πρὸς με ἐν τῶν Σεραφίμ καὶ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ λαβίδα καὶ ἐν αὐτῇ ἀνθραξ», Προφήτη: «Καί προσῆλθον πρὸς τήν προφήτην καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβε» καὶ Νεφέλη: «Ἰδού Κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης καὶ ἤξει εἰς Αἴγυπτον».

Θεομυητική προτύπωση ἀποτελεῖ, ἐπίσης, καὶ ὁ πόκος τοῦ Γεδεών. Ὅπως δηλ. ὁ πόκος δέχθηκε μόνον αὐτός τή νυκτερινή δρόσο, ἔτσι καὶ ἡ Παναγία δέχθηκε τή δρόσο τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, μέ τήν ὁποία ἔσβησε ἡ πλάνη, στήν ὁποία εἶχε περιπέσει μεταπτωτικά ἡ ἀνθρωπότητα. Καί ὁ προφητάναξ Δαυίδ λέγει: «Καταβήσεται ὡς ὑετός ἐπὶ πόκον καὶ ὡσεὶ σταγῶν ἡ στάζουσα ἐπὶ τήν γῆν».

Ἡ προφητεία τοῦ προφήτου Ἰεζεκιήλ γιά τήν «κατά ἀνατολάς κεκλεισμένην πύλην»⁸, προτυπώνει τήν παρθενική μήτρα, ἀπό τήν ὁποία θά διέλθει μόνον ὁ Χριστός καὶ ἔκτοτε θά παραμείνει γιά πάντα «κεκλεισμένη». Ἐδῶ γίνεται λόγος γιά τό ἀειπάρθενο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ἡ Θεοτόκος ὑπῆρξε παρθένος «πρὸ τόκου, ἐν τόκῳ καὶ μετὰ τόκον». «Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, οὐ μή διέλθῃ τις δι' αὐτῆς». Τό ἴδιο ὑπονοεῖται καὶ μέ τίς φράσεις «κῆπος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη». Ὁ ἴδιος προφήτης τήν ἀποκαλεῖ Κεφαλή: «Καί ἰδού χεὶρ ἐκτεταμένη πρὸς με καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλή». Ὅραση: «Εἶδον ὄρασιν πυρός καὶ τό φέγγος αὐτοῦ κύκλω, ὡς ὄρασις τόξου», «Αὕτη ἡ ὄρασις ὁμοιώματος δόξης Κυρίου», Ἡλεκτρο: «Καί εἶδον ὡς ὄψιν ἠλέκτρου, ὄρασιν πυρός», Πλίνθο: «Υἱέ ἀνθρώπου, λάβε σεαυτόν πλίνθον καινόν».

Προεικόνιση τοῦ θεομυητικοῦ μυστηρίου ἀποτελοῦν οἱ Τρεῖς Παῖδες «ἐν καμίνῳ». Ὅπως τούς Τρεῖς Παῖδες διέσωσε ἀπό τή φωτιά «ὁ τόκος τῆς Θεοτόκου», ὁ ὁποῖος μετέτρεψε τή φλόγα τῆς καμίνου σέ δρόσο, κατά παρόμοιο τρόπο καὶ ἡ παρθενική μήτρα τῆς Θεοτόκου, ἄν καὶ δέχθηκε τὸ πῦρ τῆς Θεότητος, ἔμεινε ἀφθαρτὴ καὶ ἀλώβητη.

Τέλος, ἡ προφητικὴ ρήση τοῦ βιβλίου τοῦ προφήτου Δανιήλ, «ἐθεώρεις ἕως οὗ ἐτιμήθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν»⁹, ἀναφέρεται στήν

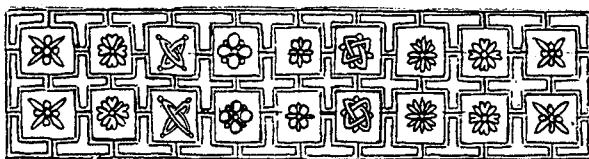
Ἐπεραγία Θεοτόκο. Τό βουνό, ἀπό τό ὅποιο εἶδε ὁ Ναβουχοδονόσορ νά κόβεται τό λιθάρι χωρίς χέρι ἀνθρώπου, προτυπώνει τήν Παναγία, ἡ ὁποία ὡς ὄρος ἀλάξευτο ἔδωσε τήν καθαρή σάρκα της, γιά νά γεννηθεῖ ὁ Θεάνθρωπος. Ἡ Θεοτόκος γέννησε τόν σωτήρα τοῦ κόσμου, χωρίς νά ὑποστεῖ ὀποιαδήποτε ρήξη. Τόσον ἡ σύλληψη ὅσον καί ἡ κύηση ὑπῆρξε ἀφθορη¹⁰.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Γεν. γ' 15.
2. Γεν. κη' 12.
3. Ἐξ. μζ' 33.
4. Ἄρ. μη' 23.
5. Ἄβ. γ' 3.
6. Ἡσ. ζ' 14.
7. Ἡσ. ς' 1 καί 6.
8. Ἰεζ. μδ' 1-2.
9. Δαν. β' 34.
10. Μοναχός Δαμασκνός Ὑποδιάκονος Στουδίτης, Θεσαυρός, ἐκδ. Β. Ρηγόπουλος, Θεσ/κη 2004, σσ. 186-188.

Πρωτοπρεσβύτερος ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Πρωτοπρεσβύτερου Νικόλαου Χριστοδούλου
ΕΣΘΗΡ: ΤΟ ΑΣΤΕΡΙ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

νάμεσα στις σημαντικές προσωπικότητες της Παλαιᾶς Διαθήκης πού τιμῶνται γιά τήν ἀγιότητα, τήν εὐσέβεια ἢ τόν ἐν-ἀρετο βίο τους συγκαταλέγονται καί πολλές γυναῖκες, γεγονός τό ὁποῖο ἀποδεικνύει τό σεβασμό καί τήν ἀναγνώριση πού ἡ Ἁγία Γραφή ἀπονέμει ἰσότημα τόσο στούς ἄντρες ὅσο καί στις γυναῖκες. Τρία μάλιστα θεόπνευστα βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τιλοφοροῦνται μέ ὀνόματα γυναικῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων αὐτό τῆς Ἑσθήρ, τῆς ὁποίας τήν προσωπικότητα θά γνωρίσουμε καλύτερα μέσα ἀπό τίς γραμμές πού ἀκολουθοῦν¹. Τό βιβλίο αὐτό ἀποτελεῖ καί τή μοναδική πηγή ἀπό τήν ὁποία πληροφοροῦμαστε γιά τό πρόσωπο καί τή δράση τῆς Ἑσθήρ², τῆς ὁποίας ἀκριβῶς τό ὄνομα, πού σημαίνει ἀστέρι (ἀστήρ), ἀποτελεῖ δηλωτικό τοῦ κάλλους καί τῆς ὁμορφιάς της, ὄχι μόνο τῆς ἐξωτερικῆς ἀλλά κυρίως τῆς ἐσωτερικῆς.

Ἡ νεαρή Ἰουδαία Ἑσθήρ ἔζησε στά Σοῦσα τῆς Περσίας τόν 5ο αἰῶνα, τήν περίοδο μετά τήν πτώση τῆς Βαβυλῶνος, ἐποχή κατά τήν ὁποία οἱ Ἑβραῖοι βρισκόνταν ἀκόμη σέ κατάσταση αἰχμαλωσίας (τή γνωστή μας Βαβυλώνια αἰχμαλωσία πού ἄρχισε τό 586 π.Χ. μέ τήν καταστροφή τῶν Ἱεροσολύμων ἀπό τόν βασιλιά Ναβουχοδονόσορα τόν Β'). Βασιλιάς τῆς περσικῆς αὐτοκρατορίας τήν ἐποχή τῆς Ἑσθήρ ἦταν ὁ Ἄσσου-ήρης, ἢ ἀλλιῶς ὁ Ἄρταξέρξης, ὅπως μεταφράζεται ἀπό τούς Ο' - ὁ γνωστός Ξέρξης ὁ Α' ὁ ὁποῖος νικήθηκε ἀπό τούς Ἕλληνες τό 480 π.Χ. στή ναυμαχία τῆς Σαλαμίνας, πού ἀκολούθησε τή μάχη τῶν Θερμοπυλῶν, κατά τή δεύτερη περσική εἰσβολή στήν Ἑλλάδα.

Ὁ Ἄρταξέρξης κάποτε ὀργάνωσε μιά γιορτή, πού ἦταν ἀντάξια κάποιου πού κυβερνοῦσε ἀπό τήν Ἰνδία μέχρι τήν Αἰθιοπία. «*Ἐν δέ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ, ἡδέως γενόμενος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Ἀμάν καί Βαζάν καί Θάρα καί Βαραζί καί Ζαθολά καί Ἀβαταζά καί Θαραβά, τοῖς ἐπτά εὐνούχοις τοῖς διακόνοις τοῦ βασιλέως Ἄρταξέρξου, εἰσαγαγεῖν τήν βασιλίσσαν πρὸς αὐτόν*» (Ἑσθήρ α' 10). Εὕρισκόμενος σέ κατάσταση εὐθυμίας ὁ βασιλιάς, διέταξε νά φέρουν τή βασίλισσα Ἀστίν, ὥστε οἱ καλεσμένοι του νά δοῦν τή ὁμορφιά της. Αὐτή ὅμως ἀρνήθηκε, καθώς ἐθεωρεῖτο ἄσχημο γιά μιά γυναῖκα - εἰδικά γιά τή βασίλισσα - νά παρουσιαστεῖ δημόσια μπροστά σέ ἄλλους ἄνδρες. Αὐτό πού ἔκανε ἦταν μέσα στά δικαιώματά της, ὥστόσο ἡ ἀνυπακοή της ἐξόργισε τόν βασιλιά, ὁ ὁποῖος ἀπερίσκεπτα τήν ἀπομάκρυνε ἀπό γυναῖκα του.

Ἐργότερα ὁ Ἄρταξέρξης λυπήθηκε γιὰ τὴν πράξη του, ἀλλὰ δὲν μπορούσε νὰ ἀλλάξει τὸ διάταγμά του. Σύμφωνα μὲ τὸν περσικὸ νόμο, οἱ ἀποφάσεις τοῦ βασιλιᾶ ἦταν ἀμετάκλητες. Οἱ συμβουλάτορες του τοῦ εἶπαν ὅτι θὰ μπορούσε νὰ ψάξει μεταξὺ τῶν παρθένων τῆς χώρας καὶ νὰ βρεῖ μίαν καινούργια βασίλισσα. Ἡ Ἐσθήρ ἦταν ἀνάμεσα στὶς νεαρές καὶ ὁμορφες κοπέλες πού ὀδηγήθηκαν στοὺς παλάτι, γιὰ νὰ τίς δεῖ καὶ νὰ ἐπιλέξει τὴ μελλοντικὴ βασίλισσα. Πράγματι, ὁ βασιλιάς ἐντυπωσιάστηκε ἀπὸ τὴν ὁμορφιά της καὶ χωρὶς νὰ συνειδητοποιήσει ὅτι ἦταν Ἑβραία, τὴν διάλεξε γιὰ νὰ φορέσει τὸ βασιλικὸ διάδημα. Οἱ γάμοι τῆς Ἐσθήρ μὲ τὸν Ἄρταξέρξη γιορτάστηκαν μὲ πολλὴ ἐπισημότητα καὶ λαμπρότητα γιὰ ἑπτὰ ἡμέρες. Γιορτάστηκαν μὲ ἀργία σὲ ὅλη τὴν περσικὴ ἐπικράτεια, μὲ χάρη πού χορηγήθηκε σὲ φυλακισμένους, μὲ προσφορὲς δώρων ἢ καὶ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ φόρους (Ἐσθήρ β').

Τὴν ἴδια ἐποχὴ ὑπηρετοῦσε στὰ ἀνάκτορα ὁ ἐξάδελφος τῆς Ἐσθήρ Μαρδοχαῖος, ἄνθρωπος μορφωμένος, συνετός, εὐσεβὴς καὶ φιλόπατρις. Ὁ Μαρδοχαῖος εἶδε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἕνα ὄνειρο, μὲ τὸ ὁποῖο πληροφορήθηκε ὅτι οἱ Ἑβραῖοι θὰ διέτρεχαν σοβαρὸ κίνδυνο. Συνέβη ἐπίσης νὰ ἀποκαλύψει στοὺς βασιλιά τὴ συνωμοσίαν δύο αὐλικῶν του, τοὺς ὁποίους διέταξε νὰ ἐκτελεστοῦν. Τὸ γεγονός αὐτὸ συνέβαλε ὥστε ὁ Μαρδοχαῖος νὰ κερδίσει τὴν εὐνοίαν τοῦ βασιλιᾶ. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὅμως, πρωθυπουργὸς τοῦ Ἄρταξέρξη ἦταν ὁ μοχθηρὸς καὶ πανοῦργος Ἀμάν, ὁ ὁποῖος, μισοῦσε θανάσιμα τὸν Μαρδοχαῖο καὶ ὅλο τὸ ἰουδαϊκὸ ἔθνος. Αὐτὸς κατάφερε μὲ τίς ἄδικες συκοφαντίες του νὰ ἀποσπᾶσει ἀπὸ τὸν Ἄρταξέρξη διάταγμα ὁμαδικῆς ἐκτέλεσης ὅλων τῶν Ἑβραίων τῆς Περσίας.

Ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ ἀρχίζει ἡ δράση τῆς Ἐσθήρ καὶ φαίνεται ἡ μοναδικὴ συμβολὴ της στὴ σωτηρία τῶν συμπατριωτῶν της. Ὁ Μαρδοχαῖος στέλλει ἀγγελιαφόρους γιὰ νὰ τῆς ἀνακοινώσουν τὸ σχέδιο ἐξόντωσης τῶν Ἑβραίων. Μάλιστα τῆς ζητᾶ νὰ βοηθήσει ὅπως μπορεῖ καὶ νὰ μὴ θεωρήσει ὅτι αὐτὴ μόνη θὰ σωθεῖ ἐπειδὴ εἶναι βασίλισσα. Διότι, ὅπως τῆς διαμνύει ὁ Μαρδοχαῖος, τοὺς μὲν Ἑβραῖους θὰ βρεῖ ἄλλο τρόπο γιὰ νὰ τοὺς σώσει ὁ Θεός, αὐτὴ ὅμως καὶ ὁ οἶκος της θὰ καταστραφῶν ἂν δὲν συνδράμει τὸν λαὸ της. Σημειώνει χαρακτηριστικὰ «καὶ τίς οἶδεν, εἰ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐβασίλευσας;». Εἶναι πεποίθησις τοῦ Μαρδοχαίου ὅτι ἡ ἀνοδος τῆς Ἐσθήρ στοὺς θρόνον τῆς Περσίας ἦταν μέσα στοὺς σχέδιον τοῦ Θεοῦ, γι' αὐτὸ τῆς λέει «καὶ ποιὸς ξέρει, ἂν ἀκριβῶς γι' αὐτὸ τὸ λόγον καὶ γιὰ τὴν περίστασιν αὐτὴ δὲν ἐγίνες ἐσὺ βασίλισσα» (Ἐσθήρ δ' 14);

Ἡ Ἐσθήρ δὲν μένει ἀδιάφορη στὴ θλίψη καὶ τὴν ἀγωνίαν τοῦ λαοῦ της. Ἀφίνει, μάλιστα, νὰ διαφανεῖ ὅλος ὁ πλοῦτος καὶ ἡ ὁμορφιά της ψυχῆς της καθὼς καὶ ἡ μεγάλη της πίστις καὶ εὐλάβεια στον ἀληθινὸ Θεό, τὸν ὁποῖο ποτε δὲν ξέχασε, ἔστω καὶ ἂν ζοῦσε στὴ χλιδὴ τῶν περσικῶν ἀνακτόρων καὶ ἀνάμεσα σὲ ἀνθρώπους ἀσεβεῖς καὶ εἰδωλολάτρες. Δίνει ἐντολή στον Μαρδοχαῖο νὰ συγκεντρώσει ὅλους τοὺς Ἑ-

βραίους πού βρίσκονταν στά Σούσα καί νά τούς ἐπιβάλλει αὐστηρή νηστεία. «*Βαδίσας ἐκκλησιάσασον τούς Ἰουδαίους τούς ἐν Σούσοις καί νηστεύσατε ἐπ' ἐμοί καί μή φάγητε μηδέ πίητε ἐπί ἡμέρας τρεῖς νύκτα καί ἡμέραν, καὶ γὰρ ἐγὼ καί αἱ ἄβραι μου ἀσιτήσομεν, καί τότε εἰσελεύσομαι πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τὸν νόμον, ἐάν καί ἀπολέσθαι μέ δεή»* (Ἐσθήρ δ' 16). Ἡ Ἐσθήρ πῆρε τὴν ἀπόφασή της, μετὰ ἀπὸ τριήμερη νηστεία νά πλησιάσει τὸν βασιλιά, παραβαίνοντας τὸν σχετικό νόμο, ἔστω καί ἂν ἐπρόκειτο νά πεθάνει γι' αὐτὴ της τὴν τόλμη.

Τὸ ἱερό κείμενο διασώζει τὴν ὑπέροχη προσευχή, τὴν ὁποία ἡ ἀγαπῶσα καρδιά τῆς Ἐσθήρ ἀφίνει ἐν πίστει πολλῇ νά ἐκχυθεῖ πρὸς τὸν Κύριο. «*Ἐπάκουσον τῆς δεήσεώς μου καί ἰλάσθητι τῷ κλήρῳ σου καὶ στρέψον τὸ πένθος ἡμῶν εἰς εὐωχίαν, ἵνα ζῶντες ὑμῶμεν σου τὸ ὄνομα, Κύριε, καί μή ἀφανίσῃς στόμα αἰνούντων σε, Κύριε»* (Ἐσθήρ δ' 17θ). Ἡ προσευχή τῆς Ἐσθήρ συνοδεύεται καί ἀπὸ ἀνάλογες πράξεις. «*Ἐν ἀγῶνι θανάτου κατειλημμένη*» ἀφαιρεῖ τὰ λαμπρά καί πολυτελῆ της ἐνδύματα καί ντύνεται εὐτελῆ καί ταπεινά καί ἀντὶ τῶν ἀκριβῶν ἀρωμάτων γεμίζει τὸ κεφάλι καί τὸ σῶμα της ἀπὸ στάκτη καί κοπρία καί μέ τίς μαδημένες τρίχες τῆς κεφαλῆς της καλύπτει τὰ μέρη ὅπου ἄλλοτε ἦταν τὰ κοσμήματα τῆς χαρᾶς της (Ἐσθήρ δ' 17κ).

Ριποκινδυνεύοντας τὴν ἴδια της τὴ ζωὴ μέ τὸ νά πλησιάσει τὸ βασιλιά χωρὶς νά τὴν ἔχει καλέσει, τὴν τρίτη ἡμέρα ἡ βασίλισσα ντύθηκε τὰ βασιλικά της ἐνδύματα καί κατευθύνθηκε στὸ βασιλιά καλώντας τον σέ ἕνα γεῦμα, τὸ ὁποῖο εἰτοίμασε γιὰ τὸν ἴδιο καί τὸν Ἀμάν. Ὁ βασιλιάς καί ὁ Ἀμάν στή συνέχεια πῆγαν στὸ δῶμα τῆς βασίλισσας γιὰ ἕνα ἀκόμα συμπόσιο. Ἐκεῖ ἡ Ἐσθήρ μέ θάρρος καί παρησία μεσίτευσε γιὰ τὴ ζωὴ της καί τίς ζωές τοῦ λαοῦ της, ἀποκαλύπτοντας τὸν σκοτεινὸ ρόλο τοῦ Ἀμάν. Ὁ βασιλιάς, συνειδητοποιώντας τὸ μεγάλο κακὸ πού ὁ Ἀμάν εἶχε προκαλέσει, διέταξε νά θανατωθεῖ.

Οἱ Ἑβραῖοι, μέ τὴν παρέμβαση τῆς Ἐσθήρ, γλύτωσαν ἀπὸ βέβαιο θάνατο, ἐνῶ ὁ Μορδοχαῖος διορίστηκε πρωθυπουργός. Σέ ἀνάμνηση τοῦ γεγονότος αὐτοῦ καθιερώθηκε ἡ Ἐορτὴ τῶν Πουρίμ (τῶν Κλήρων, ἀπὸ τούς κλήρους πού ἔρριξε ὁ Ἀμάν γιὰ νά δεῖ ποιά μέρα ἦταν ἡ κατάλληλη γιὰ τὴν ἐξολόθρευση τῶν Ἑβραίων) γιὰ νά ὑπενθυμίζει στοὺς Ἑβραίους τὴν ἀπελευθέρωση καί σωτηρία τους.

Τὰ γεγονότα πού συμβαίνουν στὸ βιβλίον τῆς Ἐσθήρ προηγούνται αὐτῶν τοῦ βιβλίου τοῦ Νεεμῖα κατὰ τριάντα χρόνια περίπου. Καταλαβαίνουμε λοιπὸν ὅτι ἡ Ἐσθήρ εἶναι αὐτὴ πού ἀνοίξε τὸν δρόμο γιὰ τὸ μεγάλο ἔργο πού ἐπιτέλεσε στή συνέχεια ὁ Ἰσδρας καί ὁ Νεεμῖας καί τὸ ὁποῖο σχετίζεται μέ τὸν ἐπαναπατρισμό τῶν Ἑβραίων καί τὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ Ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων. Σκοπὸς τοῦ συγγραφέα τοῦ βιβλίου τῆς Ἐσθήρ εἶναι ἡ βασικὴ θεολογικὴ θέση ὅτι ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ εἶναι αὐτὴ πού κινεῖ τὰ νήματα τῆς ἱστορίας γι' αὐτὸ καί ὅλο τὸ βιβλίον διαπνέεται ἀπὸ τὴν πεποίθηση ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ κύριος τῆς ἱστορίας

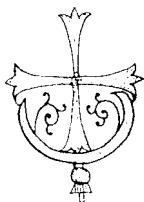
καί δέν ἐπιτρέπει νά γίνει κανένα κακό στό λαό του, ὅσο καί ἂν τό θέλουν οἱ ἐχθροί του, μέ τήν προϋπόθεση τῆς πίστης σέ Αὐτόν καί τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θελήματός Του.

Ἡ Ἐσθήρ ἀρχίζει τή ζωή της ἔχοντας ὡς μοναδικό της ἐφόδιο αὐτά μέ τά ὁποῖα γεννήθηκε: τήν ἐθνικότητα καί τήν ὁμορφιά της. Ὅμως δέν περιορίζεται σέ αὐτά. Θέτει μέ ἐμπιστοσύνη τόν ἑαυτό της στήν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀξία της ἐκτείνεται πέρα ἀπό τά ὅρια τῆς ἐξωτερικῆς της ὁμορφιάς, ἀποδεικνύεται σοφή καί συνετή καί καταφέρνει μέ τό θάρρος, τήν πίστη της στόν ἀληθινό Θεό καί τήν εὐσέβειά της νά ἐξασκήσει δικαιοσύνη καί νά ἐνεργήσει λυτρωτικά γιά τό λαό της. Δείχνει τή δύναμη πού μπορεῖ νά ἔχει μιά γυναίκα ὅταν πιστεύει στό Θεό καί ἀναλαμβάνει δυναμικά πρωτοβουλίες χωρίς νά ὑπολογίζει τόν ἑαυτό της. Τό παράδειγμα τῆς Ἐσθήρ ἐπικαλεῖται καί ὁ ἱερός Χρυσόστομος στήν τρίτη ὁμιλία του *Εἰς Ἀνδριάντας* λέγοντας. «Εἰ γάρ γυνή ὑπέρ Ἰουδαίων παρακαλοῦσα, βαρβαρικόν ἴσχυσε καταστεῖλαι θυμόν, πολλῶ μᾶλλον ὁ διδάσκαλος ὁ ἡμέτερος (ἀναφέρεται στόν ἐπίσκοπο Ἀντιοχείας Φλαβιανόν) ὑπέρ τοιαύτης πόλεως καί μετὰ τοσαύτης Ἐκκλησίας δεόμενος, τόν πραότατον καί ἡμερώτατον βασιλέα τοῦτον πείσαι δυνησεται³». Σύμφωνα μέ τή διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας ἡ Ἐσθήρ ἀποτελεῖ προτύπωση τῆς Θεοτόκου. Ὅπως ἡ Ἐσθήρ μεσολαβεῖ στό βασιλιά γιά τή σωτηρία τοῦ λαοῦ της, ἔτσι καί ἡ Παναγία μεσιτεύει διαρκῶς στόν Υἱό της γιά τή σωτηρία τοῦ κόσμου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Τά ἄλλα δύο εἶναι αὐτό τῆς Ἰουδίθ καί τῆς Ρούθ.
2. Γιά τή συγγραφή τοῦ ἄρθρου βασιστήκαμε στό κείμενο καί τά σχόλια τῆς ἔκδοσης *The Orthodox Study Bible*, St. Athanasius Academy of Orthodox Theology, U.S.A. 2008 καί Ἡ Παλαιά Διαθήκη μετά Συντόμου Ἑρμηνείας, Τόμος Η', Ἀδελφότης Θεολόγων «Ὁ Σωτήρ», Ἀθῆναι 1990.
3. Ἡ Παλαιά Διαθήκη μετά Συντόμου Ἑρμηνείας, σελ. 437.

Πρωτοπρεσβύτερος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
Θεολόγος

Φώτιου Σχοινᾶ

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΥΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ

Ἡ Ἀδάμ καί ἡ Εὐά εἶναι οἱ πρωτόπλαστοι καί οἱ γεννήτορες τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Πρῶτα ὁ Θεός δημιούργησε σύμπαντα τόν αἰσθητό κόσμον καί τελευταῖο τόν ἄνθρωπον ὡς βασιλέα τῆς κτίσεως. Ἡ Ἁγία Γραφή γιά μέν τά ἄλογα ζῶα χρησιμοποιοῦν τό ρῆμα «ἐπλασεν ὁ Θεός», ἐνῶ γιά τόν ἄνθρωπον τό ρῆμα «ποιήσωμεν» πού δεικνύει τήν ἰδιαίτερα βουλή καί φροντίδα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός πρῶτον ἐδημιούργησε τόν Ἀδάμ, κατόπιν τήν Εὐά ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδάμ. Ὁ Θεός εἶπεν: «οὐ καλόν τόν ἄνθρωπον εἶναι μόνον ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθόν κατ' αὐτόν (=ὅμοιον μέ αὐτόν). Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐρμηνεύοντας τήν Γένεσιν λέγει ὅτι ἡ Γραφή χρησιμοποιοῦν τό αὐτό μέ τόν Ἀδάμ ρῆμα, τό «ποιήσωμεν», στή δημιουργία τῆς Εὐας θέλοντας νά σημάνει τό ὁμοούσιον (τό ἔχον τήν αὐτήν οὐσία, τήν ἴδια φύσιν) καί τό ὁμότιμον τῆς ἀξίας τῆς Εὐας πρὸς τόν Ἀδάμ.¹ Τό ὅτι ἐδημιουργήθη ἀπό τήν πλευρά καί ὄχι ἀπό τό κεφάλι, π.χ., ἡ τά πόδια δείχνει τό ἰσοστάσιον τῆς Εὐας πρὸς τόν Ἀδάμ, ὅτι ἦλθε στήν ὑπαρξιν γιά βοήθεια καί παραμυθία τοῦ Ἀδάμ καί δέν εἶναι οὔτε δεσπότης του οὔτε δούλη του. Βέβαια τονίζει ὅτι ἡ γυναίκα ἐδημιουργήθηκε γιά τόν ἄνδρα καί ὄχι ὁ ἄνδρας γιά τήν γυναίκα.²

Ὁ Θεός ἔδωσε ἐντολή στους πρωτοπλάστους νά μή φᾶνε τόν καρπό τοῦ δένδρου τοῦ γινώσκειν καλόν καί πονηρόν. Ὅπως ἔχει γραφεῖ «Ὁ Διόδωρος νομίζων ὅτι ὁ Θεός ἔδωκε τῷ Ἀδάμ τήν ἐντολήν τῆς μή βρώσεως ἐκ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ νοητῶς, δι' ἐλλάμψεως καί οὐκί δι' ἐνάρθρου λόγου, θεωρεῖ τόν Σατανάν οὕτω διαλεγόμενον πρὸς τήν Εὐάν ἀπό παντός ξύλου... οὐκί ἀπατῶντα ἀλλά ἀπατηθέντα, διότι ὁ διάβολος δέν ἤκουσε τήν ἐντολήν ταύτην οὐδέ ἠδύνατο νά γνωρίσῃ τί ὁ Θεός εἶπεν εἰς τούς πρωτοπλάστους».³ Ἐπομένως ἡ Εὐά, ὅταν ὁ ὄφις τήν ἐρώτησε: «Τί ὅτι εἶπε ὁ Θεός οὐ μή φάγετε ἀπό παντός ξύλου τοῦ παραδείσου;». Ἀπάντησε «ἀπό παντός τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου φαγούμεθα. Ἀπό δέ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου, ὅ ἔστιν ἐν μέσῳ τοῦ Παραδείσου, εἶπεν ὁ Θεός, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, οὐδέ μή ἄψησθε αὐτοῦ, ἵνα μή ἀποθανεῖσθε». Ἐπιπολαίως φανερώνει τήν ἐντολήν τοῦ Θεοῦ στόν σατανᾶ. Λέγει ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ἀλλά διά τήν πολλήν ἀπροσεξίαν οὐ μόνον οὐκ ἀπεστράφη, ἀλλά καί τήν ἐντολήν ἅπασαν αὐτῷ ἐκκαλύπτει (=ἀποκαλύπτει), καί τούς μαργαρίτας τῷ χοίρῳ προτίθησι... Παρέθηκε τῷ χοίρῳ τῷ πονηρῷ τούτῳ θηρίῳ, ἥτοι τῷ δαί-

μονι τῷ δι' αὐτοῦ ἐνεργοῦντι, τοὺς θεῖους μαργαρίτας... Τοσοῦτον ἐστὶ κακὸν ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν πᾶσιν ἐκκαλύπτειν τὰ θεῖα μυστήρια». ⁴

Ἐπομένως ἡ Εὐα διακρίνεται γιὰ ἄκρα ἀπροσεξία καὶ ἐπιπολαιότητα φανερώνοντας τὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ στὸν πονηρὸν ὄφι. Ἀκόμη ἡ ἀπροσεξία καὶ ἡ ἐπιπολαιότητά της φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀνοίγει συζήτηση μὲ τὸν ὄφι ἀντὶ νὰ τοῦ στρέψει τὰ νῶτα καὶ νὰ φύγει. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικὸ ὅτι ὁ διάβολος πρῶτη αὐτὴν προσβάλλει καὶ ἐπιπλέον ὅταν τὴν βρίσκει μόνη, ἀπομακρυσμένη, χωρισμένη ἀπὸ τὸν Ἄδამ. Ἐάν ἦταν παρὼν καὶ ὁ Ἄδამ στὴν ὀλέθρια συζήτηση ἴσως, κατὰ τὸν μακαριστὸ Παναγιώτη Τρεμπέλα, ἀποφεύγετο ἡ πώση τῆς Εὐας. ⁵ Ὅπως γράφει ὁ Π. Τρεμπέλας «Μὲ ἀργὰ βήματα, σιγά – σιγά ἔφτασε στὸ κεῖλος τοῦ γκρεμοῦ καὶ γλίστρησε σ' αὐτόν. Στὴν ἀρχὴ στάθηκε νὰ ἀκούσει τὸ φίδι. Τότε φάνηκε μόνο ἐνδοτική. Ὅταν στὴν συνέχεια τὸ ἄκουσε νὰ συκοφαντεῖ καὶ νὰ βλασφημεῖ τὴν ἀγαθότητα τοῦ Πλάστη της, φάνηκε πολὺ χαλαρή. Κατόπιν κάθησε νὰ περιεργαστεῖ τὸ δέντρο καὶ τοὺς καρπούς του». ⁶ Κατὰ τὸν ἱερό Χρυσόστομο ἡ Εὐα εὐθύνεται διότι θεώρησε περισσότερο ἀξιόπιστα τὰ λόγια τοῦ ὄφεως ἀπὸ τὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Ἀκόμη ἡ εὐθύνη της εἶναι μεγάλη, διότι, λόγῳ τῆς ὑπερηφανείας της, ἐνόμισε ὅτι ἂν ἀκολουθήσει τὴν ὑπόδειξη τοῦ ὄφεως θὰ ἐπιτύχει ἰσοθεΐα. «*Εἶδες πῶς αὐτὴν αἰχμάλωτον ὁ διάβολος ἀπήγαγε, καὶ ἐπέσυρε τὸν λογισμόν, καὶ παρεσκεύασε μείζονα τῆς οἰκείας ἀξίας φρονῆσαι, ἵνα κεναῖς ἐλλίπσι φουσωμένη ἐκπέση καὶ τῶν ἤδη παρασχεθέντων;*» ⁷

Ἡ Εὐα ἐπίσης δημιουργήθηκε, ὅπως εἶπαμε παραπάνω, ὡς βοηθὸς τοῦ Ἄδამ. Ἀντὶ ὅμως νὰ φανεῖ συνεργὸς στὸ καλὸ, ἐφάνη συνεργὸς στὸ κακὸ, ἀφοῦ παρέσυρε τὸν σύντροφό της, τὸν Ἄδამ, στὴν πώση.

Μετά τὴν βρώση τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ οἱ πρωτόπλαστοι ἀπώλεσαν τὴν δόξα τὴν ὁποία εἶχαν πρὸ τῆς πώσεως καὶ ἐντρέποντο γιὰ τὴν γυμνότητά τους. Κατὰ τὸν ἱερό Χρυσόστομο «*ὅταν οὖν ἀκούσης ὅτι «Διπνοίχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί», τοῦτο νόει, ὅτι παρεσκεύασεν αὐτοὺς αἴσθησιν λαβεῖν λοιπὸν τῆς γυμνότητος, καὶ τῆς ἐκπτώσεως τῆς δόξης, ἧς πρὸ τῆς πώσεως ἀπῆλθον*». ⁸ Ἐπίσης ὁ ἱερός Χρυσόστομος γράφει ὅτι οἱ πρωτόπλαστοι δὲν ἀγνοοῦσαν πρὸ τῆς πώσεως τί εἶναι ἀγαθὸν καὶ τί εἶναι πονηρὸν καὶ δὲν ἔμαθαν ἀπὸ τὴ βρώση τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρὸν, ἀλλὰ κατολίσθησαν στὴν πώση ἔνεκα τῆς ἐμπράκτου πείρας τῆς παρακοῆς, ἀφοῦ ἡ ἀπαγόρευση τῆς βρώσεως ἦταν δοκιμὴ καὶ γυμνασία τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς παρακοῆς: «Ἀλλ' ἐπειδὴ πολλῇ τῇ ἀπροσεξίᾳ χρυσάμενος, ἅμα τῇ γυναικί εἰς τὸν ὄλισθον τοῦτον κατέπεσεν ἐκ τοῦ παραβῆναι τὴν δοθεῖσαν ἐντολήν, καὶ τοῦ ξύλου ἀπογεύσασθαι, διὰ τοῦτο ξύλον αὐτὸ γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ ὠνόμασε. Οὐκ ἐπειδὴ πρὸ τούτου ἠγνόει τὸ καλὸν καὶ πονηρὸν· οὕτω γάρ οὐκ ἠγνόει, ὡς τὴν γυναῖκα πρὸς τὸν ὄφιν διαλεγόμενῃν εἶπεν, «Εἶπεν ὁ Θεός, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνετε» ὥστε ἤδει (=ἐγνώριζε) ὅτι ἡ τιμωρία ὁ θάνατος ἦν, εἰ παραβῶσι τὴν

ἐντολήν ἀλλ' ἐπειδή μετά τήν τούτου βρῶσιν καί τῆς ἄνωθεν ἐγυμνώθησαν δόξης, καί τῆς αἰσθητῆς γυμνώσεως πείραν ἔλαβον, διά τοῦτο γνωστόν αὐτοῦ καλοῦ καί πονηροῦ ὠνόμασεν, ἐπειδή περί αὐτό, ὡς ἄν εἴποι τις, ἡ γυμνασία ἦν τῆς ὑπακοῆς καί τῆς παρακοῆς». ⁹ Ἐπομένως ἡ Εὐά ἐδοκίμασε τόν ἀπαγορευμένο καρπό μέ πλήρη ἐπίγνωση τῆς συνεπειᾶς τῆς παρακοῆς πού εἶναι ὁ θάνατος. Ὁ Θεός εἶχε προειδοποιήσει ἀρκούντως τούς πρωτοπλάστους γιά τίς συνέπειες τῆς βρώσεως τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ. Καί συνεχίζει ὁ ἱερός Πατήρ τῆς Ἐκκλησίας: «Μᾶλλον δέ οὐδέ τό ξύλον εἰσήγαγε τά κακά, ἀλλ' ἡ προαίρεσις ἡ ῥάθυμος καί ἡ καταφρόνησις, ἦν περί τήν ἐντολήν ἐπεδείξατο». ¹⁰

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος θεωρεῖ ἀναξίους συγγνώμης τούς πρωτοπλάστους γιά τήν πώση τους. Ἡ Εὐά ἀπολογουμένη ρίχνει τό βάρος στόν πονηρό ὄφι, ὅτι αὐτός τήν ἀπάτησε καί ἔφαγεν. Ὁ Ἄδάμ ἐπιρρίπτει τήν εὐθύνη στή γυναῖκα του, τήν Εὐά, ὅτι αὐτή τόν παρέσυρε καί ἐδοκίμασε τόν ἀπηγορευμένο καρπό. Σέ ἀμφοτέρες ὁμως τίς περιπτώσεις οἱ πρωτόπλαστοι δέν ἐξαναγκάστηκαν, ἀλλά αὐτοπροαιρέτως ἔφαγον τόν καρπόν: «Σκόπει γάρ καί τόν ἄνδρα λέγοντα, ὅτι «Ἡ γυνή ἦν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκε, καί ἔφαγον». Οὐδαμοῦ ἀνάγκη, οὐδαμοῦ βία, ἀλλά προαίρεσις καί γνώμη ἔδωκε μόνον, οὐκ ἠνάγκασεν, οὐκ ἐβίασατο. Καί αὐτή πάλιν ἀπολογίαν συντιθεῖσα, οὐκ εἶπεν ὁ ὄφις ἠνάγκασέ με, καί ἔφαγον. Ἀλλά τί; «Ὁ ὄφις ἠπάτησέ με» τοῦ δέ ἀπατηθῆναι καί μή ἀπατηθῆναι κυρία ἦν. «Ὁ ὄφις» φησίν «ἠπάτησέ με». Ὁ γάρ ἐχθρός τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ἐνεργήσας διά τοῦ πονηροῦ ἐκείνου θηρίου, καί τήν συμβουλήν εἰσαγαγών ἠπάτησε, οὐκ ἠνάγκασεν, οὐδέ ἐβίασατο, ἀλλά διά τῆς ὀλεθρίας συμβουλῆς τήν ἀπάτην εἰς ἔργον ἤγαγε, ἐπειδή εὗρε τήν γυναῖκα εὐκόλως δυναμένην δέξασθαι τήν ἀπάτην καί πάσης συγγνώμης ἀπεστερημένην». ¹¹

Ὁ Θεός μετά τήν πώση ἐπέβαλε ὡς ποινή στήν Εὐά ὅτι μέ λύπη θά γεννᾷ τά τέκνα της, ἀκόμη καί τήν ὑποταγή της στόν ἄνδρα της. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγει ὅτι ὁ Θεός ἐπλασε καί ἀρχήν τήν Εὐά ὡς ὁμότιμη μέ τόν Ἄδάμ: ἐνεκα τῆς πώσεως ὄρισε τήν ὑποταγή της στόν ἄνδρα της. «“*Ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα*”. Εἶτα, “*Πρός τόν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καί αὐτός σου κυριεύσει*”. Μονονουχί ἀπολογούμενος πρός τήν γυναῖκα ὁ φιλόανθρωπος Θεός ταῦτα φησίν, ὅτι ἐγώ μέν ἐξ ἀρχῆς ὁμότιμόν σε ἐδημιούργησα, καί τῆς αὐτῆς ἀξίας ἐν ἅπασιν αὐτῷ κοινωνεῖν ἠβουλήθην, καί ὡσπερ τῷ ἀνδρί, οὕτω καί σοί τήν κατά πάντων ἀρχήν ἐνεχείρισα· ἀλλ' ἐπειδή οὐκ ἐκρήσω εἰς δέον τῇ ὁμοιμίᾳ, διά τοῦτο σέ ὑποτάττω τῷ ἀνδρί». ¹²

Ἡ Εὐά κατά τόν ἱερό Πατέρα, εἶναι ἡ μητέρα τῆς ζωῆς, ἡ ἀρχή ὄλων ἐκείνων πού θά προέλθουν ἀπό αὐτήν, ἡ ρίζα καί τό στήριγμα τῶν ἐπομένων γενεῶν: «“*Ἐκάλεσε γάρ*”, φησί “*τό ὄνομα τῆς γυναικός αὐτοῦ Εὐά, ὅπερ ἐστί ζωή, ὅτι αὕτη μήτηρ πάντων τῶν ζώντων*”· τουτέστιν, αὕτη ἀρχή ἐστί πάντων τῶν ἐξ αὐτῆς ἐσομένων, καί ρίζα καί θεμέλιος τῆς μετὰ ταῦτα γενεᾶς». ¹³

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ὑπόμνημα εἰς τὴν Γένεσιν, ΕΠΕ, τόμος 2, Θεσσαλονίκη 2012, σελ. 368-370.
2. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ὑπόμνημα εἰς τὴν Γένεσιν, ΕΠΕ, τόμος 2, Θεσσαλονίκη 2012, σελ. 366.
3. Ἀρχιμανδρίτου Ἰωὴλ Γιαννακοπούλου, Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη κατὰ τοὺς Ο΄, τόμος πρῶτος, Ἡ Γένεσις, ἔκδοσις Γ΄, ἔκδοτικός οἶκος Βασ. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1976, σελ. 56.
4. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ὑπόμνημα εἰς τὴν Γένεσιν, ΕΠΕ, τόμος 2, Θεσσαλονίκη 2012, σελ. 416.
5. Παν. Ν. Τρεμπέλα, Ἀδάμ καὶ Εὐά, ἔκδοσις δέκατη τρίτη, ἔκδ. Σωτήρ, Ἀθήναι 2007, σελ. 96.
6. Παν. Ν. Τρεμπέλα, ἔνθ. ἄν., σελ. 100.
7. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ἔνθ. ἄν., σελ. 424.
8. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ἔνθ. ἄν., σελ. 430.
9. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ἔνθ. ἄν., σελ. 436.
10. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ἔνθ. ἄν., σελ. 438.
11. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ἔνθ. ἄν., σελ. 466.
12. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ἔνθ. ἄν., σελ. 482.
13. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ἔνθ. ἄν., σελ. 500.

ΦΩΤΙΟΣ ΣΧΟΙΝΑΣ
Διδάκτωρ Φιλοσοφίας

Χριστόδουλου Βασιλειάδη

Η ΑΝΔΡΕΙΑ ΓΥΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ

ό βιβλίο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τό ὁποῖο φέρει τόν τίτλο «Παροιμίαι» ἔχει γραφεῖ σύμφωνα μέ τήν ἐπιγραφή τοῦ βιβλίου καθώς καί τήν πατερική παράδοση ἀπό τόν σοφό Σολομώντα, ἀπόγονο τοῦ Δαβίδ. Ἐχει γραφεῖ ὑπό μορφή ποιήματος στήν ἑβραϊκή γλῶσσα τῆς κλασσικῆς περιόδου. Στό τελευταῖο κεφάλαιο τοῦ βιβλίου τῶν Παροιμιῶν, στίχοι 10-31 ὑπάρχει ἓνας ὑπέροχος ὕμνος πρὸς τήν δραστήρια καί ἐνάρετη γυναίκα. Ὁ ὕμνος αὐτός ἀποτελεῖται ἀπό 22 στίχους καί ἔχει στό Μασωριτικό (ἑβραϊκό κείμενο) ἀλφαβητική ἀκροστιχίδα.

Ἡ γυναίκα, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Πέτρος, εἶναι ἀσθενέστερο σκεῦος¹. Ὅμως γίνεται ἀνδρεία μέ τή σύνεση καί τήν πιστότητα τῆς πρὸς τό σύζυγό τῆς. Τέτοιες γυναῖκες ὁμως, σύμφωνα μέ τόν συγγραφέα τῶν Παροιμιῶν, εἶναι σπάνιες καί πολύτιμες. Ὁ σύζυγος τῆς ἀνδρείας γυναίκας τῆς ἔχει πλήρη ἐμπιστοσύνη, ἀφοῦ εἶναι οἰκονόμος καί βοηθᾷ τό σύζυγό τῆς στήν ἐξοικονόμηση τῶν ἀγαθῶν, ἔτσι ὥστε στό σπίτι τους νά τά ἔχουν ὅλα ἀφθονα.

Ἡ γυναίκα αὐτή ἐργάζεται σέ ὅλη τῆς τή ζωή γιά τήν εὐτυχία τοῦ συζύγου τῆς καί στήν οἰκογένειά τῆς δημιουργεῖ ἀτμόσφαιρα εἰρήνης καί χαρᾶς. Ἡ ἀνδρεία γυναίκα ἐργάζεται μέ τά ἴδια τῆς τά χέρια καί ἔτσι εἶναι χρήσιμη στήν οἰκογένειά τῆς. Ἡ ἐργατική αὐτή γυναίκα μοιάζει μέ ἐμπορικό πλοῖο, τό ὁποῖο εἰσάγει προϊόντα ἀπό μακρινά μέρη. Ὅ,τι μπορεῖ νά τό κάνει μόνη τῆς τό κάνει. Ὅ,τι δέν μπορεῖ τό προμηθεύεται ἀπό ἀλλοῦ. Σηκώνεται πρῶι, προτοῦ ξημερώσει, ἐτοιμάζει καί δίδει φαγητό στήν οἰκογένειά τῆς καί ἐργασία στίς ὑπρέτριές τῆς. Ξέρει ἀκόμη πῶς νά μεγαλώνει συνετά τήν οἰκογενειακή τῆς περιουσία, εἴτε μέ τήν ἀγορά κωραφιῶν, εἴτε μέ τήν προσωπική τῆς ἐργασία. Ζώνει καλά τή μέση τῆς καί ἀρχίζει τή δουλειά. Θεωρεῖ ὅτι εἶναι καλό τό νά ἐργάζεται κάποιος καί τό λυχνάρι τῆς, πού τήν φωτίζει γιά νά μπορεῖ νά ἐργάζεται, δέν σβήνει ὅλη τή νύχτα.

Ἡ ἀνδρεία αὐτή γυναίκα χαίρεται ὅταν κάνει ἔργα, μέ τά ὁποῖα ἐξυπηρετοῦνται τά συμφέροντα τῆς οἰκογένειάς τῆς, σέ ἀντίθεση μέ τίς κοσμικές γυναῖκες, πού καυχῶνται γιά τά ρούχα τους καί τά κοσμήματά τους. Ἡ ἐνάρετη αὐτή γυναίκα ἀσκεῖ καί ἔργα ἀγάπης καί ἐλεημοσύνης. Τό θεωρεῖ μάλιστα ὑποχρέωσή τῆς νά ἐλεεῖ τούς πτωχοῦς. Ὁ σύζυγός τῆς, ἐάν συνέβη ποτέ νά ἀπουσιάζει ἀπό τό σπίτι του, λόγῳ τῶν ἐργα-

σιῶν του δέν ἀνησυχῆ, οὔτε φροντίζει γι' αὐτό. Γνωρίζει νά ράβει πολυτελῆ ἐνδύματα γιά τόν ἑαυτό της καθώς καί πλούσια ἐνδύματα γιά τό σύζυγό της. Ὁ σύζυγός της θαυμάζεται κατά τίς δημόσιες ἐμφανίσεις του ἀπό ὄλους, λόγω τῆς φροντίδας τῆς ἀνδρείας γυναίκας του. Ἡ ἐργατική αὐτή γυναίκα κατασκευάζει περισσότερα σεντόνια ἀπό ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα γιά τήν οἰκογένειά της καί τά πωλεῖ σέ ἐμπόρους. Γνωρίζει νά ἐξοικονομῆ τά πρὸς τό ζῆν καί νά ἐτοιμάζει κληρονομιά γιά τά παιδιά της. Ἐργάζεται σκληρά ὅταν εἶναι νεαρή καί ἀπολαμβάνει τούς καρπούς τῶν κόπων της ὅταν γηράσει. Ἐνα ἄλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα τῆς γυναίκας αὐτῆς εἶναι ὅτι ἔχει διάκριση καί σύνεση σέ κάθε συναναστροφή της. Δέν εἶναι φλύαρη, οὔτε τῆς ἀρέσει νά κατηγορεῖ τούς ἄλλους.

Ὅπως ἀναφέρει ὁ σοφός Σολομών, «*σίτα δέ ὀκνηρά οὐκ ἔφαγε*», δηλαδή ψωμί δέ ὀκνηρίας καί κακοζυμωμένο δέν ἔφαγε. Ὅπως ἀναφέρει ὁ Ὁριγένης, ὅταν λέγει «*σίτα ὀκνηρά*» ἐννοεῖ τίς κακίες². Ἡ ἀνδρεία γυναίκα διδάσκει τόσο μέ τά λόγια της ὅσο καί μέ τό παράδειγμά της. Ἀκόμη κάνει ἔργα φιλανθρωπίας καί ἔτσι μέ αὐτό τόν τρόπο ἐλκύει τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Τέλος, μεγαλώνει καί ἀποκαθιστᾷ πλούσια τά παιδιά της. Γιά ὄλους αὐτούς λοιπόν τούς λόγους ὁ σύζυγός της τήν ἐπαινεῖ μέ τά ἐξῆς λόγια: «*ὦ καλή καί πολύτιμη σύντροφε τῆς ζωῆς μου. Πολλές γυναῖκες ἀπέκτησαν πλοῦτη μέ τήν ἰκανότητά τους. Πολλές ἀπέκτησαν δύναμη καί ὑπόληψη μέσα στήν κοινωνία. Ἐσὺ ὅμως τίς ἔχεις ξεπεράσει ὅλες*»³.

Ἡ γυναίκα αὐτή ἔχει μέσα της τόν φόβο τοῦ Θεοῦ. Εἶναι κοσμημένη μέ ὅλες τίς ἀρετές καί εἶναι βαθύτατα εὐλαβῆς καί ὅ,τι κάνει τό θέτει ὑπό τόν ἔλεγχο τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τόν ἀληθινό θησαυρό καί στολισμό της κι ὄχι τό «*μάταιον κάλλος*» καί οἱ «*ψευδεῖς ἀρέσκειαι*»⁴. Εἶναι ἀξιοπρόσεκτο ὅτι οἱ Παροιμίαι Σολομώντος ἀρχίζουν μέ τόν «*φῶβον Κυρίου*»⁵ καί κατακλείουν πάλιν μέ τόν φόβον Κυρίου⁶.

Ἡ «ἀνδρεία» γυναίκα δίνει ὀρθές συμβουλές, παιδαγωγεῖ κατά Θεόν τά τέκνα της, δίνει σοφές καί συνετές συμβουλές στόν σύζυγό της, διάγει τή ζωή της μέ σωφροσύνη καί τά λόγια της εἶναι μετρημένα. Γι' αὐτούς τούς λόγους ἐπαινεῖται ἀπό ὄλους. Ὅμως δέν ἐπαινεῖται μόνο αὐτή ἀλλά καί ὁ σύζυγός της στούς τόπους δημοσίων συγκεντρώσεων.

Μιά συγκεκριαλαίωση τοῦ ὕμνου αὐτοῦ βρίσκουμε στήν Α' πρὸς Τιμόθεο ἐπιστολή τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ὁ ὁποῖος ἀναφέρει ὅτι οἱ γυναῖκες θέλω νά προσεύχονται μέ σεμνή ἐνδυμασία, νά στολίζουν τόν ἑαυτό τους μέ συστολή καί σωφροσύνη, ὄχι μέ φιλάρεσκα πλεξίματα τῶν μαλλίων τους ἢ μέ χρυσά ἢ μαργαριταρένια κοσμήματα ἢ μέ ροῦχα πολυτελῆ, ἀλλά μέ ὅ,τι πρέπει σέ γυναῖκες, πού παρουσιάζονται στά μάτια ὄλων ὅτι σέβονται τόν Θεόν. Θέλω, ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, οἱ γυναῖκες νά στολίζονται μέ ἔργα ἀγαθά⁷.

Παρόμοια καί ὁ κορυφαῖος ἀπόστολος Πέτρος στήν Α' Καθολική ἐπιστολή ἀναφέρεται στίς ἐνάρετους συζύγους, στίς ὁποῖες παραγγέλ-

λει νά ὑποτάσσονται στους συζύγους των, ὥστε καί ἄν μερικοί ἀπό αὐτοὺς ἀπειθοῦν στόν λόγο τοῦ Εὐαγγελίου, νά κερδηθοῦν στήν πίστη τοῦ Χριστοῦ χωρίς λόγο καί κήρυγμα, μέ μόνη τήν ἐνάρετη συμπεριφορά τῶν γυναικῶν⁸.

Ὡπως ἀναφέρει ἐνδεικτικά ὁ Θεολόγος Νικόλαος Βασιλειάδης «οἱ στίχοι 10–31 ἀποτελοῦν τό αἰώνιον κάτοπτρον, ἐμπρός εἰς τό ὁποῖον καλοῦνται νά καθρεπτίζουν τούς ἑαυτούς των οἱ γυναῖκες καί νά στολίζουν ἐμπρός εἰς αὐτό τό ἐσωτερικόν καί ἐξωτερικόν των. Ἐάν τό κάμνουν, θά ἔχουν τόν ἔπαινον καί τήν τιμήν παρὰ Θεοῦ καί ἀνθρώπων»⁹.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

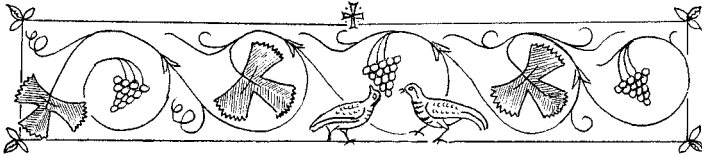
1. Βλ. Α΄ Πετρ., γ΄ 7.
2. Βλ. ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ, Ἐκ τῶν Ὁριγένους εἰς Παροιμίας Σολομῶντος ἐξηγήσεων, PG, 17, 252B: «Σίτα, ὀκνηρά, τά ὀκνοποιοῦντα τυχεῖν τῆς βασιλείας τούς ἀπλουστέρους καί ἀφελεστέρους, ἢ εὐγνώμων καί θεοφιλῆς ψυχὴ οὐκ ἐσθίει, οὔτε μὴν τούτων γεύεται, εἰ τάχα τύχοι αὐτῶν ἐπιθυμῆσαι. Τὰς κακίας γάρ φησὶ σίτα ὀκνηρά».
3. Βλ. Παρ. λα΄ 29.
4. Βλ. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μετὰ συντόμου ἐρμηνείας, τ. 12, ἐκδ. Ἁδελφότης Θεολόγων «Ο ΣΩΤΗΡ». Ἀθῆναι, Νοέμβριος 1997, σ. 307.
5. «Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου». Παρ. α΄ 7.
6. «φόβον δε Κυρίου αὕτη αἰνεῖτω». Παρ. λα΄ 30.
7. Βλ. Α΄ Τιμ. β΄ 9–10.
8. Βλ. Α΄ Πετρ. γ΄ 1–6.
9. Βλ. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μετὰ συντόμου ἐρμηνείας, τ. 12, ἐκδ., Ἁδελφότης Θεολόγων «Ο ΣΩΤΗΡ», Ἀθῆναι, Νοέμβριος 1997, σ. 307.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

Θεολόγος, Διδάκτωρ Θεολογίας

Μουσικός

Δημήτρην Καρπαῖ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΟΥΔΙΘ

Ανα ἀπό τά σαράντα ἑννέα βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τό δέκατο ἕνατο κατά σειρά, τό ὁποῖο ἀνήκει στά ἱστορικοδιδασκτικά βιβλία ὀνομάζεται «Ἰουδίθ». Τό βιβλίον αὐτό τό ὁποῖο ἀποτελεῖται ἀπό δεκαἕξι κεφάλαια, πῆρε τό ὄνομά του ἀπό τήν Ἰουδίθ, μιά ἐνάρετη καί σεμνότατη νεαρή κῆρα ἡ ὁποία μέ ἀκλόνητη πίστη πρὸς τόν ἀληθινό Θεό καί μέ μεγάλη ἀγάπη πρὸς τήν πατρίδα, ἔσωσε τήν Ἰουδαία ἀπό βέβαιον ὄλεθρον ἐκ μέρους τῶν Ἀσσυρίων κατά τόν Δ΄ π.Χ. αἰῶνα.

Ἄλλά ἄς δοῦμε τί ἦταν αὐτό πού ἀνέδειξε τήν Ἰουδίθ, μέ ἀποτέλεσμα νά μείνει στήν ἱστορία καί τό ὄνομά της, νά συμπεριληφθεῖ στά βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ὁ Ναβουχοδονόσορ, ὁ βασιλιάς τῶν Ἀσσυρίων, εὕρισκόμενος σέ πόλεμον κατά τοῦ Μήδου βασιλιᾶ Ἀρφαζάδ, ζήτησε δι' ἀπεσταλμένων τή βοήθεια καί συμπαράστασιν ὅλων τῶν λαῶν, πού ἦταν ἐγκατεστημένοι στίς πεδιάδες τῶν ποταμῶν Τίγρη καί Εὐφράτη, στήν ἄνω Μεσοποταμία καί Συρία, στίς περιοχές τοῦ Ὀρόντη καί τοῦ Ἰορδάνη μέχρι καί σ' αὐτούς πού κατοικοῦσαν στό Δέλτα τοῦ ποταμοῦ Νείλου. Οἱ πάντες ὄχι μόνο ἀρνήθηκαν νά βοηθήσουν τό βασιλιά ἀλλά καί γελοιοποίησαν τοὺς ἀπεσταλμένους του, πράγμα τό ὁποῖο ἐξήγειρε τή μανία τοῦ Ναβουχοδονόσορα. Γιά τό λόγο αὐτό, μετὰ τή νίκη του κατά τοῦ Ἀρφαζάδ, ἀποστέλλει στρατό ὑπό τόν ἀρχιστράτηγό του Ὀλοφέρνη γιά νά τιμωρήσει ἐκείνους τοὺς λαούς πού δέν τοῦ πρόσφεραν βοήθεια κατά τήν ἐπιδρομή του κατά τῶν Μήδων. Ὁ Ὀλοφέρνης ἀφοῦ συγκέντρωσε τό στρατό του στή πόλιν Νινευή κατευθύνθηκε πρὸς τή Συρία, τή Δαμασκὸν, τήν Τύρον καί τή Γάζαν. Σκοπός του ἦταν νά κατακτήσει τίς πῖο πάνω περιοχές, ὅπως ἐπίσης καί τήν Αἴγυπτον. Οἱ λαοὶ κατατρομαγμένοι δῆλωναν ὑποταγή ὁ ἕνας μετὰ τόν ἄλλον μέ τή μάταια ἐλπίδα ὅτι θά διέφευγαν τήν καταστροφή ἀπό τή μανία τῶν ἐχθρῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως ἐφ' ὅσον ὁ ἐχθρὸς ἀπειλοῦσε μέ καταστροφή τήν πατρίδα τους καί τά ἱερά καί τή θρησκείαν τους ἐτοιμάστηκαν γιά ἡρωϊκὸν - ἀμυντικὸν ἀγῶνα. Τότε σ' αὐτὴ τή δύσκολη στιγμὴ ὁ ἀρχιερέας τῶν Ἰουδαίων Ἰωακείμ κάλεσε τό λαόν του νά ἐτοιμαστῆ γιά νά ἀνακόψει τήν ἐπιδρομὴν τοῦ Ὀλοφέρνη. Ἰδιαιτέρα δέ κάλεσε τοὺς κατοίκους τῆς Βαιτυλουᾶς¹ νά καταλάβουν τά περάσματα τῶν ὄρεινῶν περιοχῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα θά περνοῦσε ὁ στρατός τοῦ Ὀλοφέρνη. Ὅταν ὅμως ὁ Ὀλοφέρνης πληρο-

φορήθηκε τίς ἐνέργειες τῶν Ἰουδαίων ὀργίστηκε πάρα πολύ καί ἄρχισε νά βρίζει τό Θεό τῶν Ἰουδαίων καί νά ἀναγνωρίζει ὡς θεό μόνο τό Ναβουχοδονόσορα. Στή συνέχεια πολιορκήσε τή Βαιτυλούα καί κατέστρεψε τό ὑδραγωγεῖο τῆς πόλης ὥστε νά ἀναγκάσει τούς κατοίκους τῆς νά παραδοθοῦν. Λόγω τῆς δεινῆς κατάστασης στήν ὁποία βρέθηκαν οἱ κάτοικοι, ἀποφάσισαν νά παραδώσουν τήν πόλη τους.

Σ' αὐτή τή δύσκολη στιγμή γιά τούς κατοίκους τῆς Βαιτυλούας ἐμφανίστηκε ἡ χήρα Ἰουδίθ ἡ ὁποία προσφέρθηκε νά βοηθήσει τούς συμπατριῶτες τῆς μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Τούς ἐξήγησε τό σχέδιό τῆς μέ τό ὁποῖο σκόπευε νά γλυτώσει τήν πόλη τῆς καί ἀφοῦ ἐνθάρρυνε τούς ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τῆς μεταβαίνει μαζί μέ τήν ὑπηρετριά τῆς στό στρατόπεδο τοῦ Ὀλοφέρνη γιά νά φέρει εἰς πέρας τήν ἀποστολή τῆς. Ὅλοι θαύμασαν τό θάρρος τῆς, τήν ὁμορφιά τῆς, ἀλλά καί τή μεγάλη τῆς πίστη στό Θεό.

Ὅταν λοιπόν ἡ Ἰουδίθ ἔφτασε στό στρατόπεδο τοῦ ἐχθροῦ ζήτησε νά δεῖ τό στρατηγό τῶν Ἀσσυρίων, τό φοβερό Ὀλοφέρνη. Τότε τοῦ μίλησε κολλακευτικά καί τοῦ ὑποσχέθηκε νά τόν ὀδηγήσει ἡ ἴδια πρὸς τήν κατάληψη τῆς Βαιτυλούας ἀλλά καί ὅλης τῆς Ἰουδαίας μέχρι τήν Ἱερουσαλήμ.

Οἱ λόγοι τῆς Ἰουδίθ ἀλλά καί τό πρόσωπό τῆς ἄρεσαν στόν Ὀλοφέρνη, ὥστε τῆς ὑποσχέθηκε μετά τήν ὀλοκλήρωση τῆς ἀποστολῆς του, νά τῆς προσφέρει μεγάλες τιμές καί νά τήν ὀδηγήσει στά ἀνάκτορα τοῦ βασιλιά Ναβουχοδονόσορα.

Ἡ Ἰουδίθ χωρίς νά παρασυρθεῖ ἀπό τά λόγια τοῦ Ὀλοφέρνη καί μένουσα πιστή στόν ἀληθινό Θεό ζήτησε ἀπό τό στρατηγό νά τῆς ἐπιτρέψει νά βγαίνει τίς νύκτες ἔξω ἀπό τό στρατόπεδο γιά νά προσεύχεται πρὸς τό Θεό, ἔτσι ὥστε νά τή βοηθήσει νά φέρει εἰς πέρας τό σχέδιό τῆς. Ὁ Ὀλοφέρνης ἀφοῦ ἐπίστευσεν στά λόγια τῆς εὐγενοῦς δραπέτιδος, τήν περιέβαλε μέ ἰδιαίτερη τιμή χωρίς νά τήν θίξει καθόλου καί τήν ἄφησε νά πράξει ὅπως αὐτή ἤθελε. Τήν τέταρτη νύκτα ἐπωφελούμενη τό βαρῦ ὕπνο τοῦ μεθυσμένου Ὀλοφέρνη πλησίασε στήν κλίνη του καί τοῦ ἀπέκοψε τήν κεφαλή χωρίς κανεῖς νά πάρει εἶδηση. Ἀφοῦ ἔκοψε τό κεφάλι τοῦ στρατηγοῦ τό ὁποῖο πῆρε μαζί τῆς, πέρασε ἀνενόχλητη μέσα ἀπό τό στρατόπεδο ὅπως ἔκανε κάθε βράδυ καί πῆγε στήν πόλη τῆς. Ἐκεῖ κάλεσε ὅλους τούς ἄρχοντες γιά νά τούς δεῖξει τό κεφάλι τοῦ Ὀλοφέρνη ἀλλά καί γιά νά δοξολογήσουν τό Θεό γιά τή βοήθεια πού τῆς πρόσφερε². Τήν ἐπόμενη μέρα κρέμασαν τό κεφάλι τοῦ στρατηγοῦ ἀπό τά τείχη τῆς πόλεώς τους μέ ἀποτέλεσμα ὁ λαός νά ἐνθουσιαστεῖ τόσο πολύ ὥστε πῆρε θάρρος καί ἐτοιμάστηκε γιά ἐπίθεση κατά τῶν ἐχθρῶν. Ὅταν οἱ Ἀσσύριοι εἶδαν τούς Ἰουδαίους νά ἔρχονται πρὸς τό μέρος τους μέ τέτοιο ἐνθουσιασμό, φοβήθηκαν καί ἔτρεξαν ἀμέσως στή σκῆνη τοῦ Ὀλοφέρνη γιά νά τόν ἐνημερώσουν. Ὅταν τόν εἶδαν νεκρό καί χωρίς κεφάλι καταλήφθηκαν ἀπό φόβο καί

ἄρχισαν νά τρέπονται σέ φυγή ἐνῶ οἱ Ἰσραηλίτες τούς καταδίωξαν ἔξω ἀπό τά σύνορα τῆς πόλης τους.

Μετά τήν ἀπρόβλεπτη αὐτή νίκη ὁ ἀρχιερέας καί οἱ πρεσβύτεροι τῆς Ἱερουσαλήμ εὐλογοῦν τήν Ἰουδίθ, ἐνῶ αὐτή ἀναπέμπει ὕμνο δοξολογίας καί εὐχαριστίας πρὸς τὸ Θεό. Ἡ Ἰουδίθ ἔζησε στή Βαιτυλούα μέ πίστη καί ἀφοσίωση στό Θεό μέχρι τά βαθιά της γεράματα. Ἔτσι ὀλοκλήρωσε τή ζωή της ἡ ἡρώιδα γυναίκα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Θά πρέπει νά ἀναφέρουμε πὼς τὸ βιβλίον τῆς Ἰουδίθ ἀπολαύει ιδιαίτερης τιμῆς. Ἡ ἀξία του καί ἡ τιμὴ φαίνεται καί ἀπό τίς πολλές μεταφράσεις πού ἔτυχε³.

Μέσα ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Ἰουδίθ φαίνεται ξεκάθαρα πὼς ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν ἀληθινὸ Θεό φέρνει τὰ ποθητὰ ἀποτελέσματα, ὅσο δύσκολα καί ἂν φαίνονται.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Ἡ Βαιτυλούα ἦταν μιά μικρὴ πόλη, πού βρισκόταν ὅμως σέ στρατηγικὴ θέση. Ὅποιος ἤθελε νά κατακτῆσει τήν Ἱερουσαλήμ, ἔπρεπε πρῶτα νά περάσει ἀπὸ ἐκεῖ. Ἦταν λοιπὸν φυσικό νά τὴν πολιορκήσουν οἱ Ἀσσύριοι. Οἱ κάτοικοί της τρομοκρατήθηκαν τόσο πολὺ λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀσσυρίων Ὀλοφέρνης ἦταν πολὺ σκληρὸς καί ἀπάνθρωπος. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ἡ θέση τῶν κατοίκων ἦταν πολὺ δύσκολη, γιατί ἀριθμητικὰ ἦταν λίγοι καί ὁ ἐχθρὸς διέκοψε τὴν ὑδρευση τῆς πόλης τους μέ τίς ἀνάλογες συνέπειες.

2. Τὸ πῶς πάνω γεγονός τὸ ὁποῖο παρουσιάζεται στό Θ' κεφάλαιο τοῦ βιβλίου λαμβάνει χώραν εἰς τούς πρὸ Χριστοῦ χρόνους ὅπου ἐπικρατεῖ γενικὰ ὁ νόμος τῆς ἐκδικήσεως καί ὄχι ὁ τέλειος νόμος τῆς ἀγάπης. Περισο. βλ. Ἡλία Μουτσούλα, Θ.Η.Ε., τ. 6, στ. 943.

3. Ὁ.π., στ. 942.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΠΠΑΝΗΣ
Θεολόγος, Διδάκτωρ Θεολογίας

Στέφανου Κασπαρή

ΣΑΡΡΑ, Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ

Σάρρα, σύμφωνα με την όμολογία του Ἀβραάμ, ἦταν συγγενής του¹, πιθανότατα θυγατέρα του Ἀρράν, ἀδελφοῦ του Ἀβραάμ². Κατάγονταν ὅλοι ἀπό τήν Οὐρ τῆς Μεσοποταμίας, ἀλλά ζώντας μιά νομαδική ζωή, μετακινούνταν συνεχῶς μέ τά κοπάδια καί τό προσωπικό τους (οἰκογένειες καί δούλους).

Παντρεύτηκε τόν Ἀβραάμ στήν πόλη Οὐρ ἐν γνώσει τῆς ὅτι ὁ ἄντρας τῆς ἦταν κτηνοτρόφος νομάδας καί ἐπομένως ἡ ζωή τῆς θά ἦταν διαρκῶς ἐν κινήσει. Ἡ θρησκεία τῆς ἦταν ὅπωςδήποτε εἰδωλολατρική (ἡ θρησκεία τῶν Χαλδαίων τῆς Μεσοποταμίας). Ὄταν ὅμως, μετακινούμενοι, ἔφτασαν στή Χαρράν, στή βόρεια Μεσοποταμία, δέ δίστασε ν' ἀκολουθήσει τήν πίστη στόν ἀληθινό Θεό πού υἰοθέτησε ὁ Ἀβραάμ, μετά τήν κλήση πού δέχτηκε ἀπό τό Θεό³. Ἡ θετική αὐτή ἀναπόκριση τῆς Σάρρας φανερώνει τήν πλήρη ἀφοσίωσή τῆς (ψυχική καί σωματική) στό σύζυγό τῆς.

Ἀκολουθώντας τίς ἀποφάσεις τοῦ Ἀβραάμ πού καθοδηγεῖτο ἀπό τό Θεό, ἔφτασαν στή Χαναάν (Παλαιστίνη) κι ἐγκαταστάθηκαν στήν περιοχή τῆς Συκέμ, κοντά στή δρυ (βαλανιδιά) τῆ Μαβρή. Ὁ Ἀβραάμ τότε ἦταν 75 χρονῶν⁴, ἐνῶ ἡ σύζυγός του δέκα χρόνια νεότερη⁵. Ἐκεῖ ἔμειναν ἀρκετόν καιρό, ἀφοῦ ἡ περιοχή παρείχε ἀφθονη τροφή γιά τά κοπάδια τους.

1. Τό ψέμα τῆς Σάρρας

Μιά παρατεταμένη ἀνομβρία στήν περιοχή ἀνάγκασε τόν Ἀβραάμ ν' ἀναζητήσει βοσκότοπους στήν Αἴγυπτο. Στή χώρα ὅμως αὐτή τοῦ Φαραῶ, ὅπου κατέφυγε μέ ὅλα του τά υπάρχοντα καί τό προσωπικό, ὁ Ἀβραάμ δέν ἔνοιωθε καθόλου ἀσφαλῆς. Φοβόταν ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι, βλέποντας τήν ὁμορφιά τῆς Σάρρας (ἦταν πολύ ὡραία γυναίκα παρά τήν ἡλικία τῆς), θά τόν σκότωναν γιά νά τήν πάρουν γιά τό χαρέμι τοῦ Φαραῶ. Γί' αὐτό καί ζήτησε ἀπό τή γυναίκα του νά παρουσιαστῆι στους Αἰγύπτιους ὡς ἀδελφή του⁶ (δηλ. συγγενής του). Σ' αὐτό ὑπῆρχε βέβαια μιά δόση ἀλήθειας⁷, ἀλλά ἡ δόση αὐτή δέν ἀλλοίωνε τήν πραγματικότητα, ὅτι δηλαδή ἡ Σάρρα ἦταν γυναίκα του.

Στό ψέμα αὐτό συμφώνησε καί ἡ Σάρρα, γιά νά σώσει, μέ τόν τρόπο αὐτό, τή ζωή τοῦ συζύγου τῆς. Ὅσο κι ἂν αὐτό εἶναι ἀντίθετο μέ τίς

ήθικες αξίες μας, σήμερα, όμως η ενέργειά της αυτή επιβεβαιώνει τη μεγάλη της αφοσίωση στο σύζυγό της. Βέβαια στα χρόνια εκείνα, όποτε η ζωή, η τιμή και η περιουσία όλων των υπηκόων βρισκόταν στην απόλυτη διάθεση των αρχόντων, μιά τέτοια θυσία (ή θυσία της τιμής της ως γυναίκας) δέν είχε την κεφαλαιώδη σημασία που απέκτησε στα μετά Χριστόν χρόνια. Όπωςδήποτε, όμως, δέν παύει από του νά ήταν και τότε μιά μεγάλη θυσία.

Τήν ίδια θυσιαστική διάθεση θά δείξει η Σάρρα και στην περίπτωση που θά καταφύγουν (πάλι λόγω ανομβρίας) στο βασίλειο του Ἀβιμέλεχ, στην πόλη Γέραρα. Και εκεί, γιά τόν ίδιο λόγο παρουσιάστηκε η Σάρρα ως ἀδελφή του Ἀβραάμ⁸.

Και στίς δύο αυτές περιπτώσεις, ο Θεός εἶδε τήν ἀγαθή πρόθεσή της και ἐξετίμησε τήν ετοιμότητά της γιά θυσία γιά χάρη του συζύγου της. Γι' αυτό, μέ δική του παρέμβαση, ὄχι μόνο τήν προστάτεψε ἀλλά και προκάλεσε τή γενναϊώδη ἀποζημίωση ἀπό τούς δύο βασιλιάδες (Φαραώ και Ἀβιμελέχ) πρὸς τόν Ἀβραάμ και τήν ἀδελφή – σύζυγό του⁹.

2. Σάρρα και Ἄγαρ

Ἡ Σάρρα θεωροῦσε μεγάλη ντροπή (ὅπως και οἱ γειτονικοί λαοί) τή μὴ ἀπόκτηση παιδιοῦ, τόσο γιά τήν ίδια ὅσο και γιά τό σύζυγό της. Ὁταν λοιπόν πείστηκε ὅτι τοῦτο ἦταν ἀδύνατο πιά, εἰσηγήθηκε στόν Ἀβραάμ νά κοιμηθεῖ μέ τή δούλη της Ἄγαρ, ὥστε ν' ἀποκτήσει παιδί ἀπ' αὐτή¹⁰. Ὅσο κι ἂν κάτι τέτοιο, γιά μᾶς σήμερα, θεωρεῖται ἀδιανόητο, τοῦτο ἦταν ἀρχαιότατη παράδοση τῶν λαῶν τῆς περιοχῆς, ἀναφέρεται δέ ρητά στόν κώδικα Χαμμουραμί τῶν Βαβυλωνίων¹¹.

Ἡ Ἄγαρ, ὅμως, μόλις ἀντελήφθη ὅτι ἔμεινε ἔγκυος, ἀλλάξε συμπεριφορά ἀπέναντι στην κυρία της. Τοῦτο πρόσβαλε τή Σάρρα, ἡ ὁποία και διαμαρτυρήθηκε ἔντονα στόν Ἀβραάμ. Ἐκεῖνος, μολονότι εὐχαριστήμενος μέ τήν προοπτική ἀπόκτησης παιδιοῦ, ἔστω και ἀπό μιά δούλη, ἀναγνώρισε τό δίκαιο τῆς Σάρρας και τῆς ἔδωσε τήν ἐξουσία νά τή μεταχειριστεῖ ὅπως ἤθελε¹². Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ Σάρρα τιμώρησε αὐστηρά τήν Ἄγαρ, γι' αὐτό και ἐκεῖνη μολονότι ἔγκυος, ἔφυγε, μέ σκοπό νά πορευτεῖ πρὸς τήν Αἴγυπτο, τήν πατρίδα της. Μέ θαυμαστή, ὅμως, παρέμβαση τοῦ Θεοῦ, συναισθάνθηκε τό λάθος της και ἐπέστρεψε μετανοιωμένη στή κυρία της¹³.

Ἡ ἀντίδραση τῆς Σάρρας στό περιστατικό αὐτό, μολονότι μᾶς εἶναι ἄγνωστο τό εἶδος τῆς τιμωρίας που ἐπέβαλε στην Ἄγαρ, κρίνεται δικαιολογημένη. Πολύ περισσότερο ἂν ληφθοῦν ὑπ' ὄψη τά ἦθη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἦταν ἀδιανόητο μιά δούλη νά τολμήσει νά ὑψώσει κεφάλι ἔναντι στην κυρία της. Σ' ἓνα ἄλλο ὅμως περιστατικό σύγκρουσης τῆς Σάρρας μέ τήν Ἄγαρ, τά πράγματα ἦταν πολύ διαφορετικά.

Ὁ Ἀβραάμ γιόρταζε τόν ἀπογαλακτισμό τοῦ γιοῦ του Ἰσαάκ. Τοῦ-

το γινόταν όταν τό παιδί ἔφτανε στήν ἡλικία τῶν 3-4 χρόνων. Στή γιορτή ἐκείνη κάποια στιγμή ἡ Σάρρα εἶδε τά παιδιά, τόν Ἰσαάκ καί τόν Ἰσμαήλ νά παίζουν, πιθανόν νά ἀλληλοκυνηγοῦνται ἢ καί νά παλεύουν μεταξύ τους. Μᾶς εἶναι ἄγνωστη ἡ σκηνή τοῦ παιγνιδιοῦ πού εἶδε ἡ Σάρρα, ἀλλά αὐτή ἡ σκηνή τῆς προκάλεσε μεγάλη ζήλεια καί ἀποστροφή πρὸς τόν Ἰσμαήλ, ὡς πιθανό μελλοντικό κληρονόμο τοῦ Ἀβραάμ. Γι' αὐτό καί μέ τήν πρώτη εὐκαιρία ζήτησε ἐπίμονα ἀπό τό σύζυγό της νά διώξει τήν Ἄγαρ καί τό γιό της ἀπό κοντά τους. Αὐτό φάνηκε πολύ σκληρό καί ἄδικο στόν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος θεωροῦσε καί τόν Ἰσμαήλ ὡς παιδί του. Τό ζήτημα αὐτό φαίνεται νά ἀπασχόλησε πολύ σοβαρά τόν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος δίσταζε πολύ νά πάρει τέτοια ἀπόφαση. Κι ὅμως, μέ παρέμβασή του ὁ Θεός τόν διευκόλυνε, ἐξηγώντας του, ὅχι ὅτι εἶχε δίκαιο ἡ Σάρρα, ἀλλά ὅτι, κυρίως ἀπόγονοί του θά θεωρηθοῦν μόνο ἐκεῖνοι πού θά προέλθουν ἀπό τό γιό του Ἰσαάκ¹⁴.

Εἶναι φανερόν ὅτι τίς σκέψεις καί τίς ἐνέργειες τῆς Σάρρας, στήν περίπτωση αὐτή, κατύθουναν τόσο ἡ ζήλεια καί ὁ ἐγωισμός ὅσο καί κάποια κρατούμενα κακῆς προδιάθεσης, πού φύλαγε στήν καρδιά της, ἀπό τήν προηγούμενη συμπεριφορά τῆς Ἄγαρ. Ὁ Θεός ὅμως, ὡς ὁ Κύριος καί τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων καί τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου, ξέρει νά κατευθύνει τά πράγματα πρὸς τή σωστή πορεία τους, ἀκόμα καί μέσα ἀπό λανθασμένες δικές μας ἐνέργειες.

3. Φιλοξενία τῶν Τριῶν Ἀγγέλων - Προαναγγελία καί γέννηση τοῦ Ἰσαάκ

Ὁ Ἀβραάμ εἶχε στήσει τή σκηνή του κοντά στή δρυῖ (βαλανιδιά) τῆ Μαμβρή. Ἐνα μεσημέρι ἐνῶ καθόταν στήν εἴσοδο τῆς σκηνῆς, βλέπει τρεῖς ξένους νά περνοῦν ἀπό δίπλα. ὄντας φιλόξενος ἄνθρωπος, τρέχει, τούς χαιρετᾷ μέ σεβασμό καί τούς παρακαλεῖ νά δεχτοῦν τή φιλοξενία του. (Δέν μπορούσε νά ὑποψιαστεῖ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τῆς τριαδικῆς ἐμφάνισης τοῦ Θεοῦ)¹⁵. Ἐκεῖνοι εὐχαρίστως δέχονται καί ἔτσι ἀρχίζει ἡ διαδικασία τῆς ἐγκάρδιας καί πλούσιας περιποίησης τῶν ξένων ἀπό τήν οἰκογένεια τοῦ Ἀβραάμ (ἀβρααμαϊά φιλοξενία): Δίνει ἐντολή στους δούλους του νά ξεπλύνουν τά πόδια τους καί νά τούς προσφέρουν δροσερό νερό γιά νά δροσιστοῦν. Τούς προσκαλεῖ νά καθίσουν στή σκιά τῆς δρυός νά ξεκουραστοῦν. Παραγγέλλει στους δούλους του νά σφάξουν καί νά ψήσουν ἕνα μοσχάρι καί στή γυναίκα του, τή Σάρρα, νά ζυμώσει καί νά ψήσει λαγάνες γιά τούς ξένους. Στήνει τραπέζι κάτω ἀπό τή σκιά τῆς βαλανιδιάς, ὅπου παραθέτει τά φαγητά πού ἐτοιμάστηκαν μαζί μέ βούτυρο καί γάλα γιά νά εὐφρανθοῦν οἱ ξένοι του¹⁶. Ἐκεῖνος παραστέκει, ἔτοιμος νά προσφέρει ὁποιαδήποτε ὑπηρεσία χρειαστεῖ, ἐνῶ ἡ Σάρρα παραμένει μέσα στή σκηνή μέ τίς δοῦλες της, ἔτοιμη νά ἐκτελέσει κάθε παραγγελία τοῦ Ἀβραάμ. Ὡς γυναίκα, σύμφωνα μέ τή ἡθῆ τῆς ἐποχῆς, μένει στή σκηνή, μακριά ἀπό τά ἀδιάκριτα βλέμματα

τῶν ξένων. Ταυτόχρονα ὅμως ἔχει τετωμένο τ' αὐτί καί πιθανότατα κρυφοκοιτάζει, ὥστε νά μή χάσει τίποτε ἀπό ὅσα λέγονται καί γίνονται ἐκεῖ ἔξω. Γί' αὐτό καί μόλις ἀκούει τήν ἀπρόσμενη ἀλλά καί τόσο εὐχάριστη εἶδηση πού ἔφεραν οἱ ξένοι, ὅτι θ' ἀποκτήσει γιό, ἐγέλασε¹⁷. Ἐνα σιωπηρό γέλιο – ἔκφραση εὐχαρίστησης, ἀπορίας καί ἀμφιβολίας μαζί. Εὐχαρίστησης, βέβαια, γιά τήν, ἔστω πιθανήν, ἀπόκτηση παιδιοῦ καί μάλιστα γιοῦ! καί τήν ἀπαλλαγή της ἀπό τή ντροπή τῆς ἀτεκνίας. Ἀπορίας καί ἀμφιβολίας γιά τό πῶς σέ μιά τέτοια ἡλικία (ἐκείνη 90 χρονῶν καί ὁ Ἄβραάμ 100)¹⁸ μπορούσε νά συλλάβει καί νά γεννήσει παιδί.

Τό γέλιο τῆς Σάρρας ὅμως, καθώς καί οἱ σκέψεις καί ἀμφιβολίες της, δέν διέλαθαν τῆς προσοκῆς τοῦ Θεοῦ. Γί' αὐτό καί ὁ προεξάρχων ξένος τήν ἐλέγχει – ὄχι κατά πρόσωπο, ἀλλά μέσω τοῦ Ἄβραάμ: «Γιατί ἐγέλασε ἡ Σάρρα διερωτώμενη ἄν μπορεῖ νά τεκνοποιήσει λόγῳ τῆς ἡλικίας της; Μήπως μπορεῖ ν' ἀδυνατήσῃ κάτι ἀπό τό Θεό; Νάι, τοῦ χρόνου τέτοια ἐποχή ἡ Σάρρα θά ἔχει γιό»!

Στό ἄκουσμα τῶν λόγων αὐτῶν ἡ Σάρρα κυριεύτηκε ἀπό ἔκπληξη μαζί καί φόβο. Στήν προσπάθειά της ν' ἀποσεῖσει τόν δίκαιο ἔλεγχο, ἀρνήθηκε ὅτι ἐγέλασε. Ὁ προεξάρχων ὅμως ξένος τῆς ἀπάντησε σταθερά καί προσωπικά αὐτή τή φορά: «οὐχί, ἀλλά ἐγέλασας»¹⁹.

Καί πράγματι, τόν ἐπόμενο χρόνο, ὅπως τό προαναγγείλε ὁ Θεός στόν Ἄβραάμ, ἡ Σάρρα συνέλαβε καί ἐγέννησε τό γιό της. Τόν ὀνόμασε Ἰσαάκ πού σημαίνει γέλιο, γιά νά θυμίσει τό γέλιο δυσπιστίας πού ἔκαμε τότε, ὅταν πρωτάκουσε τήν προφητεία γιά ἀπόκτηση παιδιοῦ. Αὐτή ἡ ἐπιλογή της γιά τό ὄνομα τοῦ παιδιοῦ, κρύβει μέσα της, τόσο τή μεγάλη χαρά της ὅσο καί μιά ἔμμεση εὐχαριστία στό Θεό γιά τό ἀπίθανο, ὅπως νόμιζε τότε, καί ἀνεκτίμητο δῶρο πού τῆς χάρισε. Κι ἀλήθεια, ἦταν πραγματικά ἀπερίγραπτη ἡ χαρά καί ἡ εὐτυχία τῆς Σάρρας, καθώς κρατοῦσε στήν ἀγκαλιά της καί θήλαζε τό βρέφος της. Ποιός θά μπορούσε νά πιστέψῃ ἕνα τόσο καταπληκτικό θαῦμα! «Τίς ἀναγγελεῖ τῷ Ἄβραάμ ὅτι θηλάζει παιδίον Σάρρα; Ὅτι ἔτεκον υἱόν ἐν τῷ γήρα μου!»²⁰. Μέ τέτοια λόγια ἐξέφραζε τή χαρά, τή συγκίνηση καί τή βαθειά εὐγνωμοσύνη της γιά τήν ἀνέλπιστη αὐτή εὐεργεσία τοῦ Θεοῦ.

4. Θουσία τοῦ Ἰσαάκ καί θάνατος τῆς Σάρρας

Ὁ Ἄβραάμ καί ἡ Σάρρα ἦταν ἀπόλυτα εὐτυχισμένοι πιά. Βρίσκονται σέ διαρκῆ εἰρήνη τόσο μέ τούς κατοίκους τῆς περιοκῆς ὅσο καί μέ τό βασιλιά Ἀβιμέλεκ τῆς πόλης Γέραρα. Τά κοπάδια τους αὐξάνονται καί τά πλοῦτη τους μεγάλωναν. Ἄρχισαν μάλιστα καί τήν καλλιέργεια χωραφίων στήν περιοχί. Προπάντων ὅμως χαίρονταν καί καμάρωναν γιά τό γιό τους Ἰσαάκ, καθώς τόν ἔβλεπαν μέρα μέ τή μέρα νά μεγαλώνει, καί ἀπό καρδιάς εὐχαριστοῦσαν τό Θεό γιά τίς ἀνεκτίμητες εὐεργεσίες πού τούς χάριζε.

Τότε ὅμως διάλεξε ὁ Θεός νά ὑποβάλῃ τόν Ἄβραάμ στήν πύο μεγά-

λη δοκιμασία τῆς ζωῆς του. Τοῦ ζήτησε νά θυσιάσει τόν Ἰσαάκ: «Ἄβραάμ, Ἄβραάμ... λαβέ τόν υἱόν σου τόν ἀγαπιόν, ὃν ἠγάπησας, τόν Ἰσαάκ, καί πορεύθητε εἰς τήν γῆν τήν ὑψηλήν καί ἀνένεγκον αὐτόν ἐκεῖ εἰς ὄλοκάρπωσιν...»²¹.

Εἶναι ἀδύνατο σ' ἐμᾶς ν' ἀντιληφθοῦμε τό μέγεθος καί τήν ἔνταση τοῦ κλονισμοῦ πού ὑπέστη τότε ὁ Ἄβραάμ... Πόσα ἐρωτηματικά θά γεννήθηκαν μέσα του... Πῶς ἦταν δυνατό, ὁ ἴδιος Θεός, πού τοῦ ὑποσχόταν νά εὐλογήσει καί νά πληθύνει τούς ἀπογόνους πού θ' ἀποκτοῦσε ἀπό τόν Ἰσαάκ, νά τοῦ ζητᾶ τώρα νά τόν θυσιάσει «εἰς ὄλοκάρπωσιν» δηλαδή νά τόν προσφέρει ὄλοκαύτωμα; Ἦταν ἀδύνατο νά χωρέσει στό μυαλό του αὐτή ἡ ἀπαίτηση τοῦ Θεοῦ. Κι ὅμως, αὐτό πού δέν κατανοοῦσε μέ τό μυαλό του, αὐτό δέχτηκε τελικά μέ τήν πίστη του. Ἡ ἐμπιστοσύνη του στό Θεό ἦταν μοναδική, μᾶλλον ἀνεπανάληπτη.

Ἐνα ἐρώτημα γεννιέται ὅμως σχετικά μέ τό ρόλο τῆς μητέρας, τῆς Σάρρας, στήν κρίσιμη αὐτή δοκιμασία τους. Ἄραγε γνωστοποίησε στή γυναίκα του ὁ Ἄβραάμ τήν ἀπαίτηση τοῦ Θεοῦ ἢ κράτησε μόνο γιά τόν ἑαυτό του τή φοβερή εὐθύνη γιά μιᾶ τέτοια ἀπόφαση; Τό κείμενο στήν Παλαιά Διαθήκη (Γεν. κβ' 1-3) ἀποσιωπᾶ τελείως τό ρόλο τῆς Σάρρας. Κάποιοι Πατέρες ὑποθέτουν ὅτι ὁ Ἄβραάμ ἀπέκρυψε ἀπό τή Σάρρα τό αἶτημα τοῦ Θεοῦ γιά νά τήν προστατέψει ἀπό μιᾶ ἀσκήκη γί' αὐτήν δοκιμασία²². Ἄν αὐτή ἦταν ἡ στάση πού τήρησε ὁ μέγας Πατριάρχης, ἀσφαλῶς θά ἐδικαιολόγησε τήν ἀναχώρησή του, τό δραματικό ἐκεῖνο πρῶινό, μέ παρόμοια λόγια μέ τά ὁποῖα κράτησε τούς ὑπηρετές μακριά ἀπό τόν τόπο τῆς θυσίας: «καθίσατε αὐτοῦ... ἐγὼ δέ καί τό παιδάριον δι-ελευσόμεθα ἕως ὧδε καί προσκυνήσαντες ἀναστρέψομεν πρός ὑμᾶς»²³. Ἡ Σάρρα, ὅπως καί σ' ὄλες τίς ἄλλες καλές καί κακές φάσεις τῆς ζωῆς τους, εἶχε δεῖξει ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στό σύζυγό της. Τό ἴδιο ἀσφαλῶς ἔκαμε καί στήν περίπτωση αὐτή, ἀγνοώντας, βέβαια, τήν τραγικότητα της.

Αὐτή ἡ ἐμπιστοσύνη ἦταν μιᾶ ἀπό τίς μεγάλες ἀρετές πού ἐπέδειξε καθ' ὅλη της τή ζωή ἡ Σάρρα, ὡς σύζυγος τοῦ πρώτου καί μεγάλου Πατριάρχου: ἡ πλήρης ἀφοσίωση στό σύζυγό της, ἡ αὐτοθυσία της γιά χάρη του καί ἡ χωρίς ἀμφισβητήσεις ἀποδοχή τῆς νέας θρησκείας, πού υἰοθέτησε ὁ Ἄβραάμ μετά τήν κλήση του ἀπό τό Θεό. Μ' αὐτή τήν πίστη, τήν ὁποία μέ μοναδικό τρόπο ἐπέδειξε ὁ Ἄβραάμ, συμπορεύτηκε καί ἡ Σάρρα. Γιά τόν Ἄβραάμ, τονίζει ἡ Ἁγ. Γραφή (τόσο ἡ Παλαιά ὅσο καί ἡ Καινή Διαθήκη)²⁴, ὅτι ἡ πίστη του «ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην». Δηλαδή ὁ Ἄβραάμ πίστεψε στό Θεό καί γί' αὐτή του τήν πίστη ὁ Θεός τόν ἀναγνώρισε ὡς δίκαιο. Τό ἴδιο ἀσφαλῶς πρέπει νά ἰσχύει καί γιά τή Σάρρα. Γι' αὐτό καί ἡ Ἐκκλησία μας τήν τιμᾶ καί τήν προβάλλει, κατά τήν Κυριακή τῶν Προπατόρων (πρὶν ἀπό τά Χριστούγεννα), ὡς «δικαίαν». Γράφει τό Μηναῖο Δεκεμβρίου: «Μνήμη τῆς δικαίας Σάρρας, γυναικός Ἄβραάμ».

* * *

Σύμφωνα μέ τήν Παλαιά Διαθήκη ἡ Σάρρα ἔζησε 127 χρόνια καί ἀπέθανε στή Χεβρών τῆς Χαναάν²⁵. Ὁ Ἀβραάμ γιά νά τήν τιμήσει καί νά τή θάψει ὅπως τῆς ἄξιζε, ἀγόρασε ἕναν ἀγρό, ἀπέναντι ἀπό τή δρυῖ τῆ Μαμβρῆ, στόν ὁποῖο ὑπῆρχε ἕνα διπλό σπήλαιο, ὅπου καί τήν ἔθαψε²⁶. Σ' αὐτό τό ἴδιο σπήλαιο, μετά ἀπό ἀρκετά χρόνια, θά θάψουν καί τόν Ἀβραάμ οἱ δύο γιοῖ του, ὁ Ἰσαάκ καί ὁ Ἰσμαήλ²⁷.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Γεν. ιβ' 13 καί κ' 12.
2. Γεν. ια' 27-29. Βλ. καί Ὀρθόδοξη καί Ἡθική Ἐγκυκλοπαιδεία τ. 10ος, σελ. 1178 καί Ἰωήλ Γιαννακοπούλου «Ἡ Παλαιά Διαθήκη, κατά τούς Ὁ' τόμ. 1ος, σελ. 109, σχόλ. στό στ. Γεν. ια' 29.
3. Γεν. ιβ' 1.
4. Γεν. ιβ' 4.
5. Γεν. ιζ' 17.
6. Γεν. ιβ' 12-13.
7. Γεν. κ' 12.
8. Γεν. ικ' 2-16.
9. Γεν. ιβ' 20 καί κ' 14-16.
10. Γεν. ις' 1-2.
11. Ἰωήλ Γιαννακοπούλου, ὄ.π. σελ. 135, σχόλ. στ. Γεν. ις' 6.
12. Γεν. ις' 5-6.
13. Γεν. ις' 8-9.
14. Γεν. κα' 8-21.
15. Γεν. ιν' 1-2.
16. Γεν. ιν' 3-8.
17. Γεν. ιν' 10.
18. Γεν. κα' 5.
19. Γεν. ιν' 15.
20. Γεν. κα' 7.
21. Γεν. κβ' 2.
22. Ἰωήλ Γιαννακοπούλου, ὄ.π. σελ. 169, σχόλ. στό στ.3.
23. Γεν. κβ' 5.
24. Γεν. ιε' 6. Ρωμ. δ' 3.
25. Γεν. κγ' 1-2.
26. Γεν. κγ' 19-20.
27. Γεν. κε' 9-10.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΣΠΑΡΗΣ
 Θεολόγος
 Master of Sacred Theology

Κυριάκου Σαμάρα

ΑΓΙΑ ANNA Η ΠΡΟΦΗΤΙΣ, ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΦΗΤΗ ΣΑΜΟΥΗΛ

ί σοί ἐπαινέσειεν Ἄννα, τί πλέον; Τό καρτερόφρον ἦ τό τῆς εὐτεκνίας!» Ἐως πρὸς τί νά σέ ἐπαινέσουμε Ἄννα περισσότερο; Γιά τό καρτερικό σου φρόνημα ἦ γιά τήν εὐτεκνία πού σου χάρισε ὁ Θεός!

Ἡ μητέρα τοῦ Προφήτη Σαμουήλ Ἄννα, ἔζησε γύρω στό 1050 π.Χ. κατά τήν ἐποχή τῶν Κριτῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὑπῆρξε σύζυγος τοῦ Ἐλκανά ἀπό τήν Ἀρμθαίμ, ὁ ὁποῖος ἀνήκε στήν ἰσραηλιτική φυλή τοῦ Ἐφραΐμ. Ἐπειδή ἡ Ἄννα ἦταν στεῖρα, ὁ Ἐλκανά νυμφεύθηκε ὡς δεύτερη γυναίκα τή Φεννάνα, ἡ ὁποία καί τοῦ χάρισε πολλούς γιούς καί θυγατέρες. Ἡ στειρότητα τῆς γυναίκας στήν Παλαιά Διαθήκη ἐθεωρεῖτο κάτι περισσότερο ἀπό κατάρρα, διότι πόθος κάθε Ἰσραηλίτη καί κάθε Ἰσραηλίτισσας ἦταν ἀπό τούς δικούς τους ἀπογόνους νά γεννηθεῖ ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας. Γί' αὐτό τό λόγο ὄλοι περιφρονοῦσαν τίς στείρες γυναῖκες. Ἡ Ἄννα ζοῦσε διπλό μαρτύριο γιατί ἡ δεύτερη γυναίκα τοῦ Ἐλκανά, ἡ Φεννάνα, συνεχῶς τήν ταπεινῶνε πού ὁ Κύριος τήν ἔκανε στεῖρα. Κάθε φορά μάλιστα πού ἀνέβαιναν στόν οἶκο τοῦ Κυρίου στή Σιλῶ, ὅπου βρισκόταν ἡ Σκηνή τοῦ Μαρτυρίου, ἡ Φεννάνα ἐξόργιζε τήν Ἄννα πολύ περισσότερο. Σέ μία τέτοια ἀνάβασή τους ἡ Ἄννα προσευχόμενη στόν Κύριο κλαίγοντας ἔκανε τό ἔξῃς τάμα: «Κύριε, Θεέ τοῦ Ἰσραήλ, ἂν σκύψεις πάνω ἀπό τήν ταλαιπωρία τῆς δούλης σου, ἂν δέ μέ ξεχάσεις καί πράγματι μοῦ δώσεις ἀρσενικό παιδί, τότε ἐγώ θά τό ἀφιερῶσω σέ σένα Κύριε γιά ὅλη του τή ζωή καί ξυράφι δέ θ' ἀγγίξει τό κεφάλι του» (Α΄ Βασ. α΄ 11). Πρέπει ἐδῶ νά σημειώσουμε ὅτι οἱ ἀφιερῶμενοι στόν Θεό, οἱ ὁποῖοι ὀνομάζονταν Ναζωραῖοι, δέ θά ἔπρεπε ποτέ νά κόψουν τά μαλλιά τους καί τά γένια τους. Αὐτή ἦταν ἡ παρακαταθήκη τοῦ Μωϋσῆ, ὅπως καταγράφεται στό βιβλίο Ἀριθμοί (Ἀρ. ς΄ 1-21) τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ὁ Θεός ἄκουσε τήν προσευχή τῆς Ἄννας, ἡ ὁποία ἔμεινε ἔγκυος καί, ὅταν συμπληρώθηκε ὁ καιρός, γέννησε γιό. Ἡ ἴδια ὀνόμασε τό γιό της Σαμουήλ, πού στά ἔβραϊκά σημαίνει «ὁ Θεός ἀκούει». Ὄταν ἀπογαλάκτισε τό παιδί ἀνέβηκε στόν οἶκο τοῦ Θεοῦ στή Σιλῶ καί ἐκεῖ σύμφωνα μέ τό τάμα της ἀφιέρωσε τόν μικρό Σαμουήλ στόν Θεό. Τό παιδί ἔμεινε στή Σιλῶ καί ὑπηρετοῦσε τόν Κύριο μέ τήν ἐπίβλεψη τοῦ ἱερέα Ἡλεΐ. Κάθε χρόνο ἡ Ἄννα ἔφτιαχνε ἕναν ἱερατικό χιτῶνα καί τόν ἔφερνε στό γιό της Σαμουήλ, ὅταν ἐρχόταν στή Σιλῶ μέ τόν ἄντρα της,

γιά νά προσφέρει τήν ἐτήσια θυσία.

Ποταμοί καρᾶς καί εὐγνωμοσύνης πρὸς τόν Κύριο καί Θεό της πλημύριζαν τήν καρδιά τῆς προφήτιδος Ἄννας. Ἐνας θριαμβικός ὕμνος πρὸς Αὐτόν ξεχειλίσει ἀπό μέσα της: «Κύριε», εἶπε, «Γέμισες τήν καρδιά μου μέ χαρά, μέ σήκωσες καί μέ δυνάμωσες. Τώρα μπορῶ μέ τούς ἐχθρούς μου νά γελάω... Μόνον ὁ Κύριος εἶναι Ἅγιος! Ἄλλος ἔξω ἀπό Ἐκεῖνον δέν ὑπάρχει. Κανένας δέν μπορεῖ νά προστατεύει ὅπως Αὐτός... Τά ὄπλα κομματιάει τῶν ἰσχυρῶν κι ἀνανεώνει τή δύναμη τῶν ἀδυνάτων, καί τῶν ἀπελπισμένων... Ἐφτά παιδιά θέ ν' ἀποκτήσει ἡ ἄτεκνη καί ὅλα θά τά χάσει ἡ πολύτεκνη. Ὁ Κύριος δίνει τό θάνατο δίνει καί τή ζωή· αὐτός στόν Ἄδη κατεβάζει κι ἀπό τό θάνατο ἀνεβάζει στή ζωή...» (Α΄ Βασ. β΄ 1-6).

Προφητικός ὁ ὕμνος τῆς ἁγίας Ἄννας: «Στεῖρα ἔτεκεν ἐπά· καί ἡ πολλή ἐν τέκνοις ἠσθένησε!» (Α΄ Βασ. β΄ 5). Ἔτσι ἀκριβῶς ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος της αὐτός. Ὁ Θεός τήν εὐλόγησε κι ἀντάμειψε τήν πίστη καί τήν ἁγία καρδιά της κι ἔμεινε ἔγκυος καί γέννησε ἄλλους τρεῖς γιούς καί δύο κόρες. Εἶδε τήν ταπεινώσή της καί τήν ἐξύψωσε, Αὐτός πού «ὑπερηφάνοις ἀντιπᾶσεται ταπεινοῖς δέ δίδωσι χάριν» (Α΄ Πέτρου ε΄ 5). «Τά ἀσθενῆ τοῦ κόσμου», ὅπως διακηρύσσει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα καταισχύνει τά ἰσχυρά καί τά ἀγενῆ τοῦ κόσμου καί τά ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός, καί τά μὴ ὄντα, ἵνα τά ὄντα καταργήσῃ, ὅπως μὴ καυχῆσται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ» (Α΄ Κορ. α΄ 27).

Εἶδε ὁ Θεός τή συντετριμμένη καρδιά της καί τήν δικαίωση, γιατί βδελύσσεται τήν ἔπαρση τῶν ὑπερηφάνων, γιά τούς ὁποίους λείπει ἡ ἁγία προφήτις Ἄννα στόν θριαμβικό ὕμνο της πρὸς τόν Κύριο: «Ἀπ' ὅσους ἐμπιστεύονται στήν ἴδια τους τή δύναμη κανεῖς δέ θά νικήσει. Ἐκεῖνος πού ἐπαναστατεῖ ἐναντία στό Θεό θά χαθεῖ» (Α΄ Βασ. β΄ 9-10).

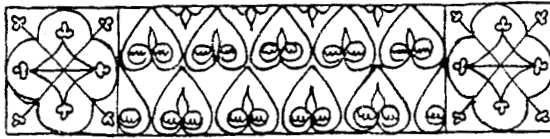
Ἄς διδαχθοῦμε ἀπό τά παραδείγματα τῶν Δικαίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης γιά τούς ὁποίους ὀλόκληρους τόμους ἔγραψαν οἱ Πατέρες καί Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἄς βάλουμε στήν καρδιά μας τίς μορφές τους, γιά νά μᾶς διδάσκουν οἱ ἴδιοι πόσο θά πρέπει νά ἀγαπήσουμε τόν Κύριο καί Θεό μας.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ

Θεολόγος - Φιλολόγος

Ἐπιγράμματα Στυλιανᾶκη

ΣΩΣΑΝΝΑ

Ἡ ἐνάρετη Ἑβραία καλλονὴ στήν αἰχμαλωσίᾳ Βαβυλώνας

Η

Παλαιά Διαθήκη εἶναι «παιδαγωγός ἡμῶν εἰς Χριστόν». «Ἡ Καινή Διαθήκη κρύβεται στήν Παλαιά, καί ἡ Παλαιά φανε-
ρώνεται στήν Καινή». Στή μία ὁ Νόμος, στήν ἄλλη ἡ Χάρις. Ἡ σωτηρία «ἔρχεται», «ἦλθε» διά τῶν δύο Διαθηκῶν ἐν τῷ
προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί διά τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀνα-
στάσεώς Του. Στήν Παλαιά Διαθήκη ὡς προσδοκώμενος,
στήν Καινή ὡς ὀρώμενος καί ψηλαφισόμενος.

Ἡ τιμιότητα καί ἡ ἀκεραιότητα ἀνδρῶν καί γυναικῶν ἐπαινοῦνται
δεόντως στήν Παλαιά Διαθήκη. Ἡ ἀρετή εἶναι προϋπόθεση σωτηρίας.
Καί μᾶς ἀφήνει ἄναυδους ἡ εὐαισθησία τῶν ἱερῶν συγγραφέων τῶν βι-
βλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλά καί ἡ θεοπνευστία τους, στήν ἀνά-
γκη γιά ἠθική καθαρότητα τῶν Ἑβραίων, τοῦ περιουσίου λαοῦ τοῦ Θε-
οῦ, ὅπου καί νά ζοῦν. Ἔτσι προετοιμάζεται ἡ ὁδός τοῦ ἀναμενόμενου
Μεσσία.

Ἡ Ἑβραία Σωσάννα εἶναι αἰχμάλωτη στή Βαβυλώνα¹. Πρόκειται
περί ἐναρέτου γυναίκα ἐκπάγλου σωματικῆς καί ψυχικῆς ὠραιότητας.
Κατασκευοφαντεῖται γιά ἀνηθικότητα ἀπό δύο πρεσβύτερους πού τήν
ἐπιποθοῦν, κινδυνεύει νά θανατωθεῖ, ὑπεραμύνεται τῆς ἀθωότητάς της
ὁ Προφήτης Δανιήλ² (φωτισθεῖς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου), ἐν αἰχμαλωσίᾳ
ἐπίσης, εὐρισκόμενος, καί ἡ Σωσάννα σώζεται πρὸς δόξαν Θεοῦ. Ἀλλά
θά πρέπει νά πάρουμε τά γεγονότα μέ κάποια σειρά καί τάξη. Τήν περι-
πτώση τῆς Σωσάννας συναντοῦμε στά δευτεροκανονικά τεμάχια τοῦ
βιβλίου τοῦ Δανιήλ.

Ἡ Σωσάννα εἶναι κόρη τοῦ Χελκίου καί σύζυγος τοῦ Ἰωακείμ. Οἱ
γονεῖς της τήν μεγαλώνουν μέ ἐπιμέλειαν καί φόβον Θεοῦ. Διαθέτουν
(ἡ Σωσάννα καί ὁ σύζυγός της) φιλόξενο ἀρχοντικό σπιτί στή Βαβυλώ-
να. Δύο αἰσχροὶ Ἑβραῖοι πρεσβύτεροι παρακολουθοῦν τίς κινήσεις τῆς
Σωσάννας στούς κήπους τοῦ ἀρχοντικοῦ της. Μιά μέρα πού ὁ κα-
λοκαιρινός καύσωνας ἦταν ἀφόρητος, ἡ Σωσάννα ἐτοιμάζεται νά λου-
σθεῖ στά δροσερά νερά τῆς λίμνης τοῦ κήπου. Δίνει ἐντολή στίς θερα-
πενίδες (ὑπηρέτριες) νά φέρουν τά ἀρώματα γιά τό λουτρό, καθώς καί
νά κλείσουν καλά τίς πόρτες τοῦ κήπου. Οἱ δύο ἀνθήτικοι πρεσβύτεροι,
κρυμμένοι στούς θάμνους, παρακολουθοῦν τά συμβαίνοντα. Ὄταν οἱ
θεραπενίδες ἀπομακρύνονται στά ἐνδότερα τοῦ σπιτιοῦ οἱ δύο πρε-

σβύτεροι πλησιάζουν τή Σωσάννα καί προβαίνουν σέ ἄσμενες, λεκτικές παρενοχλήσεις. Τρομαγμένη ἡ Σωσάννα ἀνθίσταται καί τότε οἱ δύο πρεσβύτεροι καταφεύγουν στόν ἐκβιασμό: - Ἐάν δέν δεχθεῖς τίς προτάσεις μας, θά διαδώσουμε ὅτι ἔχεις πορν

ευθεῖ μέ νεαρόν. Καί λέγει ἡ Σωσάννα: *«Στενά μοι πάντοθεν ἔάν τε γάρ τοῦτο πράξω, θάνατός μοι ἐστίν, ἔάν τε μή πράξω, οὐκ ἐκφεύγω τās χειρας ὑμῶν ἀίρετόν μοι ἐστίν μή πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τās χειρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐνώπιον Κυρίου».*

Ἐνας ἀπό τούς δύο πρεσβυτέρους τρέχει καί ἀνοίγει τήν πόρτα τοῦ κήπου. Μαζεύτηκαν οἱ δούλοι τοῦ ἀρχοντικοῦ ἀκούγοντας ἐνεοί, ἄφωνοι τά ἀπίστευτα, ὅτι δηλαδή ἡ Σωσάννα *«ἐποίησεν πονηρόν κατενώπιον Θεοῦ».* *«Καί ἰδού»*, λέγει ἡ Σωσάννα ἐνώπιον τῆς Συναγωγῆς ὅπου τήν ὀδήγησαν γιά νά ἀποδοθεῖ δικαιοσύνη *«ἀποθνήσκω μή ποιήσασα μηδέν ὧν οὗτοι ἐπονηρεύσαντο κατ' ἐμοῦ».*

Μετά τήν καταδικαστικήν ἐτυμηγορίαν τῆς Συναγωγῆς, καί ἐνῶ ὀδηγεῖται ἡ Σωσάννα στόν τόπον τοῦ μαρτυρίου της, ἀκούγεται ἡ βροντερή φωνή τοῦ νεαροῦ, τότε, προφήτη Δανιήλ. *«Καθαρός ἐγώ ἀπό τοῦ αἵματος ταύτης».* Οἱ πρεσβύτεροι τῆς Συναγωγῆς τρίβουν τά μάτια τους ἀπό τό ἀναπάντεχο. Καί ὁ Δανιήλ προτείνει νά «ἐξετάσει» τούς δύο κατηγορούς ξεχωριστά. Ἐρωτᾷ τόν πρῶτον: - Κάτω ἀπό ποιοῦ δένδρο τοῦ κήπου εἶδες τή Σωσάννα νά πορνεύεται μετά τοῦ νεαροῦ; Καί αὐτός ἀπάντησε: *«Κάτω ἀπό ἕναν σχῖνον».* Ὁ Δανιήλ διώχνει τόν πρεσβύτερον αὐτόν, τόν ἀπομακρύνουν, καί παρακαλεῖ νά φέρουν ἐνώπιόν του καί τόν ἄλλον. Τοῦ ὑποβάλλει τό ἴδιο ἐρώτημα. Καί αὐτός ἀπαντᾷ *«κάτω ἀπό ἕναν πρῖνον».*

Ἀπεκαλύφθη, ἔτσι ἡ σκευωρία καί ἔλαμψεν ἡ ἀλήθεια. Καί οἱ Ἑβραῖοι τῆς Βαβυλώνας ἐδοξολόγησαν τόν Θεόν Ἄβραάμ, Ἰσαάκ καί Ἰακώβ. Ὁ προφήτης Δανιήλ ζητᾷ τήν παραδειγματικήν τιμωρίαν τῶν δύο πρεσβυτέρων, πού ὠμολόγησαν τά πάντα. Καί καταδικάζονται σέ θάνατον, κατά τήν νομοθεσία Μωϋσέως.

Ἡ οἰκογένεια τῆς Σωσάννας εὐχαριστεῖ καί δοξολογεῖ τόν Θεόν γιά τήν τιμότητα καί τή σωτηρία τῆς Σωσάννας καί ὁ Δανιήλ *«ἐγένετο μέγας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀπό τῆς ἡμέρας ἐκείνης καί ἐπέκεινα».*

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Βαβυλώνιος αἰχμαλωσία = 586 - 539 π.Χ. ἡ Μετοικεσία Βαβυλώνας
2. Δανιήλ = Θεός ὁ κριτής μου

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΣΤΥΛΙΑΝΑΚΗΣ

Ἱεροκλήρυξ, Λογοτέχνης

Σάββα Ἀλεξάνδρου

Ο ΙΕΡΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ANNA, ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ ΣΑΜΟΥΗΛ

Ἴναι γνωστό πώς γιά τήν ὀρθόδοξη πατερική θεολογία μας τό γυναικεῖο πρόσωπο καί τιμᾶται καί γίνεται ἀντικείμενο σεβασμοῦ ὅταν ἔχει ἅγια βιοτή. Οἱ θεοφόροι Πατέρες ἐκκινοῦν ἀπό τή θεολογική τοποθέτηση ὅτι «ἡ γυνή ἔχει τό κατ' εἰκόνα Θεοῦ γεγενῆσθαι, καθάπερ τόν ἄνδρα», γι' αὐτό ἀκριβῶς τό λόγο δέν διστάζουν νά ἐκθειάσουν γυναῖκες, εἴτε στήν Παλαιά Διαθήκη εἴτε στήν Καινή Διαθήκη, πού βίωσαν τόν κόσμο τῶν ἀρετῶν, πού εἶναι κατά τή θεολογία τοῦ Ἁγίου

Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ «Θεοῦ μίμησις πρὸς Θεοῦ ἕνωσιν».

Μιά τέτοια σπουδαία, ἀπό πνευματική ἄποψη, γυναίκα ὑπῆρξε καί ἡ Ἄννα, ἡ μητέρα τοῦ τελευταίου Κριτῆ τοῦ Ἰσραήλ. Εἶναι χαρακτηριστικό τό γεγονός ὅτι ὁ μέγας Πατέρας μας, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀφιέρωσε σ' αὐτήν πέντε ὁμιλίες του.

Σ' αὐτές τήν προβάλλει ὡς πρότυπο ὑπομονῆς καί ὡς πρόσωπο πού ἐμπιστεύθηκε τόν ἑαυτό της στή θεία πρόνοια. Εἶναι γνωστό πώς ἦταν στεῖρα καί γιά ἄρκετό διάστημα δέν μπορούσε νά τεκνοποιήσει καί ὁμῶς «πράως ἔφερε τήν συμφοράν». Δέν ἀπελπίζοταν, διότι ἀκλόνητα πίστευε πώς ὁ Θεός θά τήν οἰκονομοῦσε στό πρόβλημά της. Γι' αὐτό ὁ ἱερός Πατήρ προτρέπει: «οὕτω καί ἡμεῖς κᾶν ἀλγῶμεν, μή σπεύδωμεν, μήδε ἀλῶμεν ἀλλά ἀναμένωμεν τήν τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν».

Πέρα ἀπό αὐτό σπουδαῖο εἶναι καί τό γεγονός ὅτι δέν ἤθελε ἀπλά νά ἀποκτήσει παιδί, ἀλλά ἤθελε νά τό ἀφιέρῳσι στό Θεό, δεῖγμα τῆς ἀγαπητικῆς σχέσης της μέ τόν Κύριο. Λέει καί πάλι ὁ ἱερός Πατήρ: «Καί τό δὴ μείζον ἀπάντων καί ὁ μάλιστα δείκνυσιν αὐτῆς τόν περί τοῦ Θεοῦ πόθον... ὅτι οὐκ ἀπλῶς αὐτή τοῦτο τό παιδίον κτήσασθαι ἐπεθύμει, ἀλλά καρπὸν ἀναθῆναι τῷ Θεῷ». Ἐπίσης προβάλλει καί ὡς πρόσωπο πού ζεῖ, ἂν καί πρό τῆς χάριτος, τή νύξη καί τή συνεχή προσευχή. «Τόν καιρόν ὃν ἀνέσεως ἑταίρας καί ἀδείας ποιοῦνται, τοῦτον εὐχῆς καί δακρύων ἐποιεῖτο καιρόν, διά τοῦτο σφόδρα νήφειν καί ἐγρηγορέναι». Ἀκριβῶς αὐτά τά δάκρυα εἴλκυσαν τό θεῖον ἔλεος, γι' αὐτό καί «καθάπερ ὄμβρῳ καταφερομένῳ καί ἡ σκληροτέρα γῆ καταβρεχθεῖσα καί καταμαλαχθεῖσα ραδίως ἑαυτήν πρὸς τὰς τῶν καρπῶν διεγείρει γονάς, οὕτως καί ἐπὶ τῆς γυναικὸς ταύτης ἐγένετο». Ἐπίσης παρουσιάζεται μέσα ἀπό τήν προσευχή της ὡς πρότυπο γνήσιας εὐλάβειας πρὸς τόν Θεό. Ὁ ἱε-

ρός Πατήρ από μία φράση της: «καί δός μοι τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρός...» κι ἐγώ θά τό ἀφιερῶσω σέ σένα, παρατηρεῖ: «σκόπει γυναικός εὐλάβειαν. Οὐκ εἶπεν ἐάν δῶς μοι τρεῖς τούς δύο σοί δίδωμι, ἐάν δέ δύο τόν ἕνα σοί δίδωμι, ἀλλ' ἐάν μόνον ἕνα δῶς ὀλόκληρον ἀνατίθιμί σοι τόν καρπόν».

Ἐπιπρόσθετα τήν προβάλλει καί ὡς πρότυπο ἀνεξικακίας. Ὁ σύζυγός της Ἐλκανά ἦταν παντρεμένος ἐκτός ἀπό τήν Ἄννα καί μέ κάποια Φενάνα (μιλοῦμε γιά τήν πρό τῆς χάριτος περίοδο), ἡ ὁποία περιφρονοῦσε τήν Ἄννα γιά τήν ἀτεκνία της καί συχνά τήν πρόσβαλλε. Λέει λοιπόν ὁ ἱερός διδάσκαλος πῶς στήν προσευχή της πρὸς τό Θεό δέν ἀνέφερε τήν ἀντιζηλίη της, οὔτε θυμίσθηκε τίς προσβολές της, οὔτε ζήτησε λύση τῆς ἀτεκνίας της γιά νά ἐκδικηθεῖ τήν Φενάνα, ἀλλά προσευχόταν γι' αὐτά πού συνέφεραν πνευματικά σ' αὐτήν. «Καί γάρ εἰς τήν εὐχὴν κατασταῶσα, οὐκ ἐμνήσθη τῆς ἀντιζήλου, οὐκ εἶπε αὐτῆς τὰς λοιδορίας, οὐκ ἤνεγκεν εἰς μέσον τὰ ὀνειδίη, οὐκ εἶπεν: ἐκδικήσον με ἐκ τῆς μιαρᾶς καί πονηρᾶς γυναικός ἐκείνης, ἅπερ πολλαί ποιοῦσι γυναῖκες, ἀλλά μηδέν μνησθεῖσα τῶν ὀνειδῶν ἐκείνης περὶ τῶν ἐν αὐτῇ συμφερόντων νύχετο μόνον».

Βλέπουμε πῶς, ἂν καί πρὶν τήν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ, ὅμως ἐβίωνε ἔμπρακτα τή θέση τοῦ Ἁγίου Νεῖλου, ἑνός μεγάλου φιλοκαλικοῦ πατέρα τῆς Ὁρθοδοξίας, πού διατυπώνει: «Πάντα ὅσα ἂν μνησθῆς ἀδελφοῦ ἠδικηκότος σε, ταῦτα πάντα εἰς σκάνδαλόν σοι γενήσεται ἐν τῷ καιρῷ τῆς προσευχῆς».

Ἐξ ἄλλου ἡ σπουδαία αὐτή ἀπό ἠθική ἄποψη γυναίκα ἦταν καί εὐγνώμων καρδιά. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέει πῶς: «οὐδέν οὕτως ὁ Θεός ἀποδέχεται ὡς ψυχὴν εὐχάριστον καί εὐγνώμονα». Τό ὅτι ἦταν εὐγνώμων καρδιά φαίνεται ἀπό τό γεγονός ὅτι ὅταν τό παιδί γενιέται τό ὀνομάζει Σαμουήλ πού σημαίνει ὁ Θεός ἤκουσε. Εἶναι συγκινητικό αὐτό πού ἀναφέρει καί πάλι ὁ ἱερός Πατήρ: «καί οὐκ εἶπε καλέσωμεν αὐτόν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός αὐτοῦ ἢ τοῦ θεοῦ ἢ τοῦ πάππου, ἀλλά αὐτός ὁ δεδοκῶς αὐτόν καί τῇ προσηγορίᾳ τοῦ παιδίου τιμάσθω».

Αὐτή, λοιπόν, ὑπῆρξε ἡ Ἄννα ἡ μητέρα τοῦ Κριτῆ τοῦ Ἰσραὴλ Σαμουήλ. Ἄνθρωπος νήψης καί προσευχῆς, ἀνεξικακίας, καρδιά εὐγνώμων πρὸς τό Θεό, γι' αὐτό ἀκριβῶς τό λόγο καί ὁ πατέρας μας ὁ ἱερός Χρυσόστομος προτρέπει ὅλους ἐμᾶς πού εἴμαστε μέλη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας νά τή θεωροῦμε πρότυπο πρὸς μίμηση. Λέει χαρακτηριστικά: «Ταύτην ζηλώσατε γυναῖκες, ταύτην μιμνησόμεθα ἄνδρες».

ΣΑΒΒΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
Θεολόγος, Ἐκπαιδευτικός

Χρυστάλλας Στυλιανού

ANNA ΚΑΙ ΣΑΡΡΑ. ΔΥΟ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΤΩΒΙΤ

ό βιβλίο του Τωβίτ είναι ένα από τα ιστορικά βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης. Τό βιβλίο όφείλει τήν όνομασία του σ' ένα ευσεβή Ιουδαίο τής Διασποράς. Στο βιβλίο περιγράφονται οί δοκιμασίες καί οί περιπέτειες δύο συγγενών οικογενειών, του Τωβίτ καί του Ραγουήλ πού ζούσαν στήν έξορία, στή Νινευή ή πρώτη καί στά Έκβάτανα τής Μηδίας ή δεύτερη. Ό Τωβίτ χάνει τήν περιουσία του καί τυφλώνεται ενώ ή κόρη του Ραγουήλ, ή Σάρρα, χάνει διαδοχικά έφτά συζύγους οί όποιοι πεθαίνουν τήν πρώτη νύχτα του γάμου της. Μέ τήν καθοδήγηση του άγγέλου Ραφαήλ, ό Τωβίας ό γιός του Τωβίτ παίρνει ως σύζυγο τή Σάρρα καί θεραπεύει τόν πατέρα του.

Οί διάφοροι χαρακτήρες του έργου προβάλλονται ως πρότυπα Ιουδαϊκής ευσεβείας, διδάσκεται ή έμπιστοσύνη στό Θεό, ή σημασία τής οικογένειας καί του γάμου. Ξεχωριστά πρόσωπα είναι οί δύο γυναίκες του έργου, ή Άννα, γυναίκα του Τωβίτ καί μητέρα του Τωβία καί ή Σάρρα, κόρη του Ραγουήλ καί γυναίκα του Τωβία.

Ή Άννα, λόγω φτώχειας, αναγκάζεται νά δουλέψει έξω από τό σπίτι καί σάν άμοιβή τής δίνουν ένα κασίκι. Ό Τωβίτ νομίζει ότι τό έκλεψε καί τήν έπιτιμά. Τότε ή Άννα εξηγεϊ στόν Τωβίτ πώς τό άπόκτησε, αλλά μέ πολλή σκληρότητα καί επιθετικότητα κατηγορεϊ τόν Τωβίτ ότι σπατάλησε τά λεφτά τους σέ έλεημοσύνες. Λέει συγκεκριμένα: «*Πού εισίν αί έλεημοσύναι σου καί αί δικαιοσύναι σου; Ίδού γνωστά πάντα μετά σου*» (Τωβ. β' 14). Επίσης φαίνεται ότι ειρωνεύεται τόν Τωβίτ ότι άκολουθώντας καί τηρώντας τίσ έντολές του Θεού όδηγήθηκαν σ' αυτή τή δύσκολη οικονομική κατάσταση. Ή σκληροκαρδία, ή άλαζονεία, τό κοσμικό πνεύμα καί ή λανθασμένη προσωπική κρίση της, είναι άπόρροια τής άχαριστίας της προς τό Θεό.

Μας θυμίζει ή Άννα τή γυναίκα του Ίώβ, ή όποία παροϊρύνει τόν άντρα της νά βλασφημήσει καί νά στραφεϊ κατά του Θεού όταν αντιμετώπιζει δυσκολίες καί θλίψεις (Ίώβ β' 9-9δ'). Καί οί δύο άμφισβητούν καί άπορρίπτουν τήν άγάπη καί τήν πρόνοια του Θεού.

Ό Τωβίτ δέν ύποκύπτει στίς άπαιτήσεις τής γυναίκας του, αλλά άντιθέτως καλεϊ τό γιό του καί τόν συμβουλεύει νά είναι ευσεβής καί ενάρετος. Τόν στέλλει στους Ραγούς τής Μηδίας νά πάρει τά χρήματα πού έδωσε σ' ένα συγγενή του, τό Γαβαήλ. Ό Τωβίας άναχωρεϊ καί μέ τή βοήθεια του άρχαγγέλου Ραφαήλ πηγαίνει στόν προορισμό του. Όμως καθυστερεϊ νά επιστρέψει, γι' αυτό οί γονείς του άνησυχούν. Ίδιαίτερα κλαίει γιά τό χαμό του γιού της ή Άννα. Όταν προσπάθησε νά τήν

καθουσκάσει ὁ Τωβίτ, ἐκείνη τοῦ ἀποκρίθηκε: «σίγα, μή πλάνα με, ἀπόλωτο τό παιδίον μου» (Τωβ. 1' 7).

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ Σάρρα ζεῖ μέ τούς γονεῖς της στά Ἐκβάτανα. Ἡ ζωή της εἶναι δύσκολη γιατί εἶχε γίνει ὁ περίγελως τῶν ὑπηρετιῶν της. Οἱ ὑπηρετίες της, τήν κοροϊδεύουν ἐπιδεικτικά γιατί παντρεύτηκε ἐφτά ἄντρες καί πέθαναν καί οἱ ἐφτά τήν πρώτη νύκτα τοῦ γάμου. Εἶναι πολύ δυστυχισμένη, ἀπογοητευμένη καί βρίσκεται σέ ἀπόγνωση. Γι' αὐτό ἀποφασίζει νά αυτοκτονήσει. Τελικά ἡ ἀγάπη της πρὸς τούς γονεῖς της καί ἡ πίστη στό Θεό τήν ἀποτρέπει ἀπό αὐτή τήν ἀποτρόπαια πράξη. Κάνει τήν προσευχή της καί ἐναποθέτει τήν ἐλπίδα της στό Θεό ὅτι θά τή βοηθήσει, παίρνοντάς την ἀπό αὐτό τόν κόσμον. Μεταξύ ἄλλων λέει στήν προσευχή της: «εἰ μή δοκεῖ σοι ἀποκτεῖναι με, ἐπίταξον ἐπιβλέψαι ἐπ' ἐμέ καί ἐλεῆσαι με καί μηκέτι ἀκοῦσαί με ὄνειδισμόν» (Τωβ. γ' 15).

Ἀπό ἐδῶ φαίνεται ὅτι δείχνει καρτερία στίς δοκιμασίες της ἀλλά ταυτόχρονα ἔχει ἐμπιστοσύνη στήν πρόνοια καί τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν δυσκολιῶν της.

Ὁ Θεός ἀκούει τήν προσευχή της καί στέλλει τόν Τωβία, ὁ ὁποῖος τή ζητᾶ σέ γάμο. Ὄταν μαθαίνει ἡ Σάρρα ὅτι θά παντρευτεῖ τόν Τωβία, ἀρχίζει νά κλαίει γιατί φοβᾶται ὅτι καί αὐτός θά πεθάνει. Ἡ μητέρα της ὅμως τήν ἡρεμεῖ καί τήν ἐνθαρρύνει λέγοντάς της: «θάρσει τέκνον, ὁ Κύριος τοῦ οὐρανοῦ καί τῆς γῆς δῶν σοι χάριν ἀντί τῆς λύπης σου ταύτης, θάρσει θύγατερ» (Τωβ. ζ' 17).

Ὁ γάμος γίνεται καί ὁ Τωβίας, μέ τίς συμβουλές τοῦ ἀγγέλου Ραφαήλ, δέν παθαίνει τίποτε. Ἔτσι μαζί μέ τή γυναῖκα του προσεύχονται στό Θεό νά τούς ἐλεήσει καί νά ζήσουν καί νά γεράσουν μαζί. Ἀφοῦ σῶθηκε, παίρνει τή γυναῖκα του Σάρρα καί ἐπιστρέφει στούς γονεῖς του, πού τόν ὑποδέχονται μέ πολλή ἀγάπη, χαρά, ἐνθουσιασμό καί εὐχαριστώντας τό Θεό πού εἰσάκουσε τίς προσευχές τους.

Διατρέχοντας κανεῖς τό βιβλίον τοῦ Τωβίτ, ὅσον ἀφορᾶ τή Σάρρα, ὁ συγγραφέας τήν παρουσιάζει ὡς ἓνα σταθερό, ἰσορροπημένο, ὑπομονετικό πρόσωπο, τό ὁποῖο λειτουργεῖ μέ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη πρὸς τό Θεό. Εἶναι ἄξια σεβασμοῦ καί καταφέρνει νά ὑπερπηδήσει πολλές ἀντιξοότητες. Ὑπομένει ἀναμένοντας ἀπό τό Θεό τή λύση τοῦ προβλήματός της. Ἀντίθετα τήν Ἄννα ὁ συγγραφέας τήν παρουσιάζει ὡς καχύποπτη καί ἐπιφυλακτική. Ἐπέδειξε σκληρότητα ὅσον ἀφορᾶ τόν ἄντρα της. Κλαίει ὅμως καί ὀδύρεται γιά τήν ἀπουσία τοῦ γιοῦ της.

Πρέπει νά γνωρίζουμε ὅτι ὁ Θεός δίνει τούς πειρασμούς, δίνει τήν κρίση, ἀλλά δίνει καί τή λύση, τήν αἴσια ἔκβαση. Ἔτσι, μετά το πέρας τοῦ κλυδωνισμοῦ, θά ἔλθει ἡ γαλήνη, μετά τήν τρικυμία ἡ νηνεμία, γιά νά ἀναφωνήσουμε μέ βεβαιότητα τό ψαλμικό «Διήλθομεν διά πυρός καί ὕδατος καί ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν» (Ψαλμ. ξε' 12).

ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Θεολόγος, Ἐκπαιδευτικός

Μάλαμας Βέργου - Στυλιανού
ΣΧΟΛΙΟ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΡΟΥΘ

ό ὄγδοο βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἡ Ρούθ, ὀνομάζεται ἔτσι γιατί διηγεῖται σύντομα τὴν ἱστορία μιᾶς ἐκλεκτῆς γυναίκα, ἡ ὁποία ἀξιώθηκε νὰ γίνῃ πρόγονος τοῦ Χριστοῦ κατὰ σάρκα.

Ἐσωτερικὲς μαρτυρίαι καθὼς καὶ ἀρχαιότατη ἑβραϊκὴ παράδοση καταδεικνύουν ὅτι συγγραφεὺς εἶναι ὁ προφήτης Σαμουὴλ, ὁ ὁποῖος γιὰ πρώτη φορά στὴν ἱστορία τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ἔχρησε βασιλεῖς τὸν Σαοὺλ καὶ τὸν Δαυὶδ.

Τὰ γεγονότα τοῦ βιβλίου τῆς Ρούθ διαδραματίζονται στό τέλος τῆς περιόδου τῶν Κριτῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὑπέφερε ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ἀπὸ μεγάλο λιμό, καὶ ὅπως συμβαίνει σέ τέτοιες περιόδους, οἱ ἄνθρωποι ἐγκαταλείπουν τὸν τόπον τους καὶ καταφεύγουν σέ ἄλλους τόπους νὰ βροῦν τροφή. Ἔτσι μία οἰκογένεια Ἰσραηλιτῶν, ὁ Ἐλιμέλεχ, ἡ Νωεμὶν καὶ οἱ δύο γιοὶ τους, πέρασαν τὰ σύνορα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἦλθαν καὶ ἐγκαταστάθηκαν στὴ χώρα Μωάβ, ἀνατολικά τῆς Νεκρᾶς Θάλασσας.

Οἱ δύο γιοὶ τους, ὅταν μεγάλωσαν, παντρεύτηκαν γυναῖκες Μωαβίτισσες. Ἡ μία ὀνομαζόταν Ὀρφά καὶ ἡ ἄλλη Ρούθ. Ὁ Ἐλιμέλεχ ὅμως στὴν ξένη χώρα πέθανε καὶ ἀργότερα πέθαναν καὶ οἱ δύο γιοὶ του. Χῆρες ἔμειναν ἡ Νωεμὶν καὶ οἱ δύο νύφες τῆς, χωρὶς παιδιά, περνώντας πολὺ δύσκολες στιγμὲς. Ἡ Νωεμὶν, ὅταν πληροφορήθηκε ὅτι ἀνέτειλαν καλύτερες ἡμέρες γιὰ τὴν χώρα τοῦ Ἰσραὴλ, ἀποφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν πατρίδα τῆς. Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ξεκινήσει, εἶπε στὶς νύφες τῆς πού τὴν ἀποχαιρετοῦσαν: «Σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἀγάπην πού δείξατε στὰ παιδιά μου καὶ σ' ἐμένα, σὰς εὐχαριστῶ. Τώρα νὰ ἐπιστρέψετε στὰ πατρικά σας σπίτια. Καὶ καθὼς εἶστε νέες, νὰ παντρευτεῖτε καὶ νὰ βρεῖτε τὴν εὐτυχία στὰ νέα σπίτια σας. Ὁ Θεὸς νὰ σὰς εὐλογεῖ!» Τὶς ἀγκάλιασε, τὶς φίλησε καὶ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια τους. Ἦταν τόσο ἀγαπημένες μέ τὴν πεθερά τους, ὥστε δέν ἤθελαν νὰ τὴν ἀποχωρισθοῦν. Μέ τὴν ἐπιμονὴ τῆς Νωεμὶν ἡ Ὀρφά κάμφθηκε καὶ ἐπέστρεψε στό πατρικὸ τῆς. Ἡ Ρούθ ὅμως μέ κανένα τρόπο δέν θέλησε νὰ ἀφήσῃ τὴν Νωεμὶν. Μάλιστα τῆς εἶπε χαρακτηριστικά: «Μὴ γένοιτο νὰ σέ ἐγκαταλείψω. Ὅπου θὰ πᾶς, θὰ ἔλθω μαζί σου, καὶ ὅπου θὰ κατοικήσεις, θὰ κατοικήσω. Ἡ πατρίδα σου πατρίδα μου. Ὁ λαὸς σου λαὸς μου. Καὶ ὁ Θεὸς σου Θεὸς μου. Κι ὅταν πεθάνεις, θέλω νὰ ταφῶ κοντά

στόν τάφο σου...». Ἡ Ρούθ δέν ἤθελε νά ἀποχωρισθεῖ τήν πεθερά της καί ἡ Νωεμίν ὑποχώρησε. Ἔτσι πεθερά καί νύφη, δύο σώματα ἀλλά μία ψυχή, βαδίζουν μαζί τό δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς. Ὑστερα ἀπό κουραστική ὁδοιπορία φθάνουν στή Βηθλεέμ. Πολλά χρόνια εἶχαν περάσει ἀπό τότε πού ἡ Νωεμίν μέ τόν ἄνδρα της τόν Ἑλιμέλεχ εἶχαν φύγει ἀπό τή Βηθλεέμ. Ἀλλά οἱ κάτοικοι τῆς Βηθλεέμ δέν εἶχαν λησμονήσει τό ἀγαπημένο αὐτό ἀνδρόγυνο. Μόλις ἄκουσαν ὅτι ἦρθε ἡ Νωεμίν, ὅλοι ἔτρεξαν νά τήν ὑποδεχθοῦν. Χαρούμενοι τῆς ἔλεγαν «Γλυκιά μας Νωεμίν, πόσο καιρόμαστε πού σέ ξαναβλέπουμε!» Ἐκείνη ἀπάντησε «Μή μέ λέτε Νωεμίν, ἀλλά πέστε με Πικρή, διότι ἡ ζωή μου εἶναι γεμάτη θλίψη, πέθανε ὁ ἄνδρας μου, πέθαναν τά παιδιά μου καί ἄδεια ἐπιστρέφω...»

Οἱ δύο γυναῖκες εἶχαν φθάσει στή Βηθλεέμ τήν ἐποχή τοῦ θερισμοῦ. Ἐκεῖ ζοῦσε τότε ἕνας πολύ πλούσιος γαιοκτήμονας μέ πολλούς ἐργάτες πού ὀνομαζόταν Βοόζ. Μιά μέρα στά κτήματά του βλέπει ἀνάμεσα στους ἐργάτες μία γυναίκα πού μάζευε τά λίγα στάχυα πού ἔμειναν μετά τό θερισμό σκορπισμένα στό χωράφι. Σύμφωνα μέ διάταξη τοῦ Νόμου, αὐτά τά λίγα στάχυα δέν τά μάζευε ὁ ἰδιοκτήτης, ἀλλά τά μάζευαν οἱ φτωχοί, τά ὄρφανά καί οἱ κῆρες. Ὁ Βοόζ πληροφορήθηκε ὅτι αὐτή ἡ γυναίκα εἶναι Μωαβίτισσα, πού δέν ἄφησε τήν πεθερά της τή Νωεμίν ἀλλά ἦρθε μαζί της. Ὁ Βοόζ συγκινήθηκε, γιατί τοῦ εἶχε κάνει μεγάλη ἐντύπωση πώς μία ξένη γυναίκα, ἀπό ἐχθρική χώρα, ἄφησε τούς δικούς της καί συνόδευσε τήν πονεμένη χήρα πεθερά της. Ὁ Βοόζ διέταξε τόν ὑπρέτη του νά μὴν τήν ἀφήσουν νά πάει ἀλλοῦ, ἀλλά νά τῆς δώσουν τό ἐλεύθερο νά μαζεύει στάχυα ἀπ' τά δικά του κτήματα. Κάλεσε καί τήν ἴδια καί ἄκουσε ὅλη τήν ἱστορία της. Συγκινήθηκε ἀκόμη περισσότερο. Δέν μπορούσε νά φανταστεῖ ὅτι τέτοια στοργή θά ὑπῆρξε σέ μία ξένη γυναίκα καί μάλιστα ἀπό τή Μωαβ πού εἶχε ἐχθρικές σχέσεις μέ τόν Ἰσραήλ. Ὅταν ἡ Ρούθ ζήτησε ἀπό τόν Βοόζ νά τήν κρατήσει κοντά του σάν δούλη του, ἐκεῖνος ἀκόμη περισσότερο συγκινήθηκε. Ἀφοῦ τηρήθηκαν ὀρισμένες διατάξεις τοῦ Νόμου, σύμφωνα μέ τίς ὁποῖες ὁ πλησιέστερος συγγενής τοῦ ἀποθανόντος συζύγου θά ἔπρεπε νά ἀναλάβει τή χήρα, ὁ Βοόζ νυμφεύθηκε τή Ρούθ. Καί ἡ Ρούθ ἀναδείχθηκε πιστή, ἀφοσιωμένη σύζυγος τοῦ Βοόζ καί ἀπό τό γάμο αὐτό γεννήθηκε ὁ Ὠβίδ, πρόγονος τοῦ Κυρίου μας. Ἔτσι ἡ Μωαβίτισσα αὐτή, κατά τίς ἀνεξιχνίαστες βουλές τοῦ Θεοῦ, ἀξιώθηκε νά γίνει μία ἀπό τίς τέσσερις γυναῖκες πού ἀναφέρονται στό γενεαλογικό δένδρο τοῦ Κυρίου. Διαβάζουμε χαρακτηριστικά στό κείμενο: «*Βοόζ δέ ἐγέννησε τόν Ὠβίδ ἐκ τῆς Ρούθ, Ὠβίδ δέ ἐγέννησε τόν Ἰεσσαί, Ἰεσσαί δέ ἐγέννησε τόν Δαυίδ τόν βασιλέα...*» (Μαθ. α' 5). Ἔτσι τό ὄνομα τῆς Ρούθ δέ συγκαταλέγεται μόνο στήν Παλαιά Διαθήκη ἀλλά καί στήν πρώτη σελίδα τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅπου ὁ εὐαγγελιστής Ματθαῖος μᾶς ἀναφέρει τή γενεαλογία τοῦ Χριστοῦ. Ὅλα αὐτά ἀποτελοῦν στοιχεῖα πού συνθέτουν τήν ἱστορία τῆς θείας οἰκονομίας, πού δέν εἶναι ἄλλη ἀπό τήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας.

Πολλά είναι τὰ παραδείγματα πού μπορεί νά ἀντλήσει κάποιος ἀπό τό βιβλίο τῆς Ρούθ γιά τήν ἐργατικότητα τῆς, τό θάρρος τῆς στίς δυσκολίες τῆς ζωῆς, τό πνεῦμα θυσίας καί τήν αὐταπάρνησή τῆς... Τό γεγονός μάλιστα ὅτι προβάλλεται ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη καί δίνει τό ὄνομά τῆς σέ ἕνα ἀπό τὰ βιβλία σέ μιά ἐποχή ἰδιαίτερα ἀνδροκρατούμενη καταδεικνύει τήν ἀξία τῆς.

Στό παρόν κείμενο θά τονιστοῦν δύο χαρακτηριστικά σημεῖα, ὁ στενός σύνδεσμος πεθερᾶς καί νύφης καί τό γεγονός πού κάνει ξεχωριστή τή συμπεριφορά τῆς Ρούθ, ὅτι προέρχεται ἀπό ἕναν εἰδωλολατρικό καί ἐχθρικό πρὸς τόν Ἰσραὴλ λαό.

Α') Εἶναι σύνηθες τό φαινόμενο τῆς ὑπαρξης μικροδιαφορῶν ἀνάμεσα σέ νύφες καί πεθερές. Πολλές φορές ξεπερνιοῦνται τὰ ὄρια τῶν μικροδιαφορῶν καί μεταβάλλονται σέ συγκρούσεις πού προκαλοῦν μῖσος ἄσπονδο. Ἡ νύφη δέν σέβεται τήν πεθερά. Ἡ πεθερά δέν ἀγαπᾷ τήν νύφη. Στίς Η.Π.Α., σύμφωνα μέ πρόσφατα στοιχεῖα, τό 60% τῶν νεονύμφων δηλώνει καθημερινούς καβγάδες ἐξ αἰτίας τῆς ἀνταγωνιστικῆς σχέσης πού ἔχουν οἱ δύο γυναῖκες. Στήν Ἑλλάδα τό πρόβλημα αὐτό εἶναι ἐντονότερο, καθὼς τό ἀντίστοιχο ποσοστό ἀγγίζει, σύμφωνα μέ ἐκτιμήσεις, τό 90%. «Αὐτό συμβαίνει ἐξ αἰτίας τῆς καθημερινῆς ἐπαφῆς καί ἐπικοινωνίας. Στή χώρα μας ὁ κανόνας πού ἰσχύει - γιά ἄλλους λιγότερο καί γιά ἄλλους περισσότερο - εἶναι πὼς τὰ παιδιά, ἀκόμη κι ὅταν παντρεύονται, μένουν κοντά στούς γονεῖς τους γι' αὐτό καί οἱ προστριβές εἶναι πιο συχνές καί συνεπῶς πιο ἔντονες», λέει ἡ ψυχολόγος κ. Λίζα Βάρβογλη. Ποιό εἶναι τό σύνηθες λάθος; Οἱ πεθερές συγκρίνουν τίς νύφες μέ τήν κόρη πού ἔχουν ἢ θά ἤθελαν νά ἔχουν καί ἔτσι δέν μένουν ποτέ ἱκανοποιημένες, ἐνῶ οἱ νύφες συγκρίνουν τίς πεθερές μέ τή μητέρα τους καί ἔτσι βρίσκουν πάντοτε ὅτι ὑστερεῖ ἢ πεθερά τους. Πολλές φορές, ὅμως, τὰ πράγματα δέν εἶναι ὅπως φαίνονται: ἡ ἐμπειρία ζωῆς πού ἔχει ἡ πεθερά τήν κάνει νά εἶναι σέ θέση νά βοηθήσει τή νύφη τῆς, χωρίς αὐτό νά σημαίνει πὼς τήν θεωρεῖ ἀνίκανη.

Οὔτε ἡ πεθερά οὔτε ἡ νύφη πράττουν κακοπροαίρετα, τουλάχιστον τίς περισσότερες φορές. Συνεπῶς, ἡ κακή τους σχέση ὀφείλεται σέ μιά παρεξήγηση πού εὐκόλα ξεπερνιέται ἂν καλλιεργηθεῖ ἡ ἐγκάρδια ἀγάπη, ἡ ἀπλότητα καί τό πνεῦμα ταπείνωσης.

Β') Ἡ Ρούθ παρόλο πού ἦταν εἰδωλολάτρισσα καί καταγόταν ἀπό ἐχθρικό λαό ξεπέρασε τή διαφορετικότητα τῆς καί ἔφτασε στήν ἀληθινή ἀγάπη. Εἶναι ἀναγκαῖο αὐτό νά μᾶς παραδειγματίσει σήμερα στό κῶρο τῆς Ἐκκλησίας ὅπου εἶναι ὁ ἰδανικότερος κῶρος γιά νά ξεπερνιοῦνται ὅλες οἱ διαφορές πού μπορεί νά ἀφοροῦν τό φύλο, τήν ἐθνικότητα, τήν καταγωγή, τήν κοινωνική τάξη, τήν οἰκογενειακή κατάσταση, τό χρῶμα τοῦ δέρματος, τήν σωματική ἰκανότητα ἢ ἀναπηρία... Μπροστά στόν Χριστό εἴμαστε ὅλοι ἰσότιμοι, ἔχουμε ὅλοι τήν ἴδια ἀξία, παρά τίς ὅποιες ἐξωτερικές διαφορές μας. Εἶναι πρόκληση γιά ἐμᾶς ὅλοι οἱ «δια-

φορετικοί» άνθρωποι: μετανάστες – άλλοδαποί, ἔγχρωμοι, φτωχοί, ἄντρες καί γυναῖκες, ἄτομα μέ ἀναπηρία... Πρόκληση γιά νά ἀγαπήσουμε κάθε ἐμπερίστατο ἄνθρωπο, κάθε εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἅγιοι ἄντρες καί ἅγιες γυναῖκες τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ὄντα πού περικλείονται μέσα στήν βιολογικότητά τους, οὔτε ἐξαντλοῦνται στούς κοινωνικούς ρόλους. Εἶναι πρόσωπα πού ἀπό τή μιά φανερώνουν τόν ἐσώτατο ἑαυτό τους ὡς μυστηριακή «ἑτερότητα» (χαρισματικός πλοῦτος τῶν δώρων τοῦ Θεοῦ) καί ἀπό τήν ἄλλη ἀποκαλύπτουν «τήν ταυτότητα διά τῆς χάριτος» (Ἁγ. Μάξιμος), ὅταν συγκλίνουν πρὸς τό κοινό Ἄρχετυπο, καί γίνονται «εἷς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. γ' 28). Μέσα ἀπό αὐτή τήν ἄφατη σχέση (ταύτιση καί διάκριση, κοινότητα καί ἑτερότητα, ἀμοιβαιότητα καί μοναδικότητα) ὁ ἄντρας καί ἡ γυναίκα ἀποτελοῦν τήν πύο λαμπρή καί ἀκτινοβόλα εἰκόνα τοῦ ἑνός καί Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ἡ μορφή τῆς Ρούθ, ὅπως προβάλλεται ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη, διατηρεῖ ἀξιοθαύμαστη διαχρονικότητα ὡς πρότυπο μίμησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ἄγουρίδης Σάββας, *Ἱστορία τῆς Θρησκείας τοῦ Ἰσραήλ*, Ἑλληνικά Γράμματα, Ἀθήνα 1995

Ἡ ἐκκλησιαστική ἀντίληψη στήν Ἁγία Γραφή γιά τή γυναίκα www.diakonimagr/2011/22/n-εκκλησιαστικη-αντιληψη-για-την-γυνα/

Καίτανίδη Μάρθα, ygeia.tanea.gr/default.asp?pid=8&articleID=4806&ct=15

Καλαντάκης Ε. Σταῦρος, *Εἰσαγωγή στήν Παλαιά Διαθήκη*, Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2006

Κολιτσάρα Ἰωάννου, *Ἡ Παλαιά Διαθήκη κατά τούς ἐβδομήκοντα*, Τ. Β', Ἀθήνα 1987

Καντιώτου Αὐγουστίνου, *Κήρυγμα ἀπομαγνητοφωνημένο στή Ρούθ*

Ματσούκας Νικόλαος, *Ἡ Εὐα τῆς θεολογίας καί ἡ γυναίκα τῆς ἱστορίας*, Σύναξη 36 (1990) 5-15

Λίλης Ἰωάννης, *Γυναικεῖες μορφές τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης*, theologoi-kritis.sch.gr/docs/arthrografia/lilis6.doc

Μιά ξένη δέχεται τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, www.catichisis.gr >Κατώτερη Βαθμίδα

Μπρασιώτης Ἰ. Παναγιώτης, *Εἰσαγωγή εἰς τήν Παλαιάν Διαθήκην*, Ἀθήνα 1993

Ἄρθόδοξος συναξαριστής, www.saint.gr/10/biblebooks.aspx

Ρούθ, el.wikipedia.org/wiki/Ρούθ

Χαστούπης Π. Ἀθανάσιος, *Εἰσαγωγή εἰς τήν Παλαιάν Διαθήκην*, ἔκδ. Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, 1986

ΜΑΛΑΜΑ ΒΕΡΓΟΥ - ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Θεολόγος

Ἄντων Πιλλᾶ

Η ΑΓΙΑ ΣΟΛΟΜΟΝΗ ΚΑΙ ΤΑ ΕΦΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ

συγγραφέας τῆς Β΄ Μακκαβαίων, πού παραμένει ἄγνωστος, μᾶς περιγράφει κατά τρόπο λιτό καί δραματικό τό μαρτύριο τῶν ἑφτά ἀδελφῶν καί τῆς ἁγίας μητέρας τους Σολομονῆς κατά τόν διωγμό τοῦ Ἀντιόχου Δ΄ τοῦ Ἐπιφανοῦς, προκειμένου νά παραβοῦν τόν πάτριο νόμο καί δῆ ἐκεῖνο τῆς νηστείας καί συγκεκριμένα νά καταλύσουν χοιρινό κρέας πού ἀπαγόρευε ὁ μωσαϊκός νόμος.

Ἡ Β΄ Μακκαβαίων, ὅπως σημειώνει ὁ ἔγκριτος θεολόγος Νικόλαος Βασιλειάδης, εἶναι ἐπιτομή τοῦ πεντατόμου ἔργου τοῦ Ἰάσονος Κυρήνης, καταγομένου ἀπό τήν Κυρήνη, πού ὑπῆρξε παλαιά ἑλληνική ἀποικία καί γράφτηκε στήν ἑλληνική γλώσσα. Ὁ ἴδιος ἐμβριθῆς θεολόγος, μιλώντας γιά τόν ἄγνωστο συγγραφέα ἀναφέρει πώς ἦταν Ἰουδαῖος τῆς διασποράς, πού ὑπηρετοῦσε στήν Ἀλεξάνδρεια.

Σέ ὅ,τι ἀφορᾶ τόν χρόνο τῆς συγγραφῆς, ἀπό ἐσωτερικές μαρτυρίες φαίνεται ὅτι ἐγράφη μεταξύ 161 καί 160 π.Χ. βασίζεται δέ τό ἔργο σέ ἐξακριβωμένα ἱστορικά γεγονότα. «Προπαντός, σημειώνει ὁ κ. Βασιλειάδης, εἶναι κύρια πηγή πληροφοριῶν γιά τίς ἐσωτερικές διαμάχες στήν Ἱερουσαλήμ μεταξύ ἑλληνιζόντων καί παραδοσιακῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι ὀδήγησαν τελικῶς στόν διωγμόν τοῦ Ἀντιόχου Δ΄ τοῦ Ἐπιφανοῦς».

Στό κεφ. ζ΄ τῆς Β΄ Μακκαβαίων ὁ συγγραφέας ἱστορεῖ τό μαρτύριο τῶν ἑφτά ἀδελφῶν καί τῆς μητέρας τους Ἁγίας Σολομονῆς τό ὁποῖον μαρτύριο περιγράφεται πιό ἀναλυτικά καί στή Δ΄ Μακκαβαίων. Ὁ συγγραφέας ἐμφανίζεται ἐδῶ ἄριστος ἱστοριογράφος καί λογοτέχνης.

Ὁ ἱερός συγγραφέας, ἀφοῦ στό προηγούμενο κεφάλαιο τοῦ ἔργου του περιέγραψε τό μαρτύριο τοῦ Γέροντος Ἐλεαζάρου, στό ζ΄ κεφάλαιο μᾶς δίνει τόν ἥρωικό καί μαρτυρικό θάνατο τῆς μητέρας Σολομονῆς καί τῶν παιδιῶν της, ὀλοκληρώνοντας τόν πίνακα πού περιλαμβάνει τά δύο φύλα καί ὅλες τίς ἡλικίες.

Ὁ τόπος τοῦ μαρτυρίου δέν ὀρίζεται σαφῶς, ὥστόσο πολλοί πιστεύουν ὅτι ἦταν ἡ Ἀντιόχεια, ὅπου βρίσκονται οἱ τάφοι τῶν μαρτύρων.

Στό συναξάριο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, πού τιμᾶ τή μνήμη τῶν ἁγίων ἑπτὰ μαρτύρων Μακκαβαίων τήν 1ην Αὐγούστου, σημειώνεται: «Τῆ Α΄ τοῦ αὐτοῦ μηνός, μνήμη τῶν Ἁγίων ἑπτὰ μαρτύρων Μακκαβαίων, Ἀβεῖμ (ἢ Ἀβίβου), Ἀντωνίου (ἢ Ἀντωνίνου), Γουρία, Ἐλεαζά-

ρου, Εὐσεβανᾶ, Ἀχεΐμ (ἢ Σαμωνᾶ ἢ Εὐλάλου ἢ Μάρκου) καὶ Μαρκέλλου· καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Σολομονῆς καὶ Ἐλεαζάρου τοῦ διδασκάλου αὐτῶν».

Τὸ μαρτύριο τῶν ἑπτὰ παίδων καὶ τῆς ὀσίας μητρὸς τῶν ἔγινε κατὰ τρόπο σκληρὸ καὶ ἀπάνθρωπα σκηνοθετημένο ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρες δημίους καὶ ἀξιωματούχους τοῦ Ἀντιόχου μὲ ἀπώτερο σκοπὸ νὰ κάμψουν τὸ φρόνημά της πληγώνοντας καίρια τὸ μητρικὸ της φίλτρο. Ὁδηγούνταν τὰ τέκνα της ἕνα – ἕνα στὸν θάνατο οὕτως ὥστε κλιμακωτὰ νὰ δοκιμάζεται ἡ μητρικὴ της στοργή. Τὸν πρῶτο μάρτυρα ἀφοῦ μὲ τὰ μαρτύρια τὸν κατάντησαν ἀνθρώπινο ράκος, λίγο πρὶν ξεψυχήσει τὸν τηγάνισαν. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐγκωμιάζει ὡς ἐξῆς τὸ θάρρος τῆς ἁγίας Σολομονῆς: «Καὶ ἦν πάντα καπνοῦ καὶ κνίσσης μεστά, καὶ ἡ μητέρα διὰ τῶν αἰσθητηρίων ἀπάντων τὴν πείραν ἐδέχετο τῶν παίδων. (...) αὐτῇ τῇ ρινὶ τὸν καπνὸν δεχομένη τῶν σαρκῶν τὸν ἠδὺν ἐκείνον καὶ ἀπῆ· τὸν καπνὸν ἐκείνον, ὅς τὸν μὲν ἀέρα ἐθόλωσε, τὴν δὲ διάνοιαν τῆς γυναικὸς οὐκ ἐθόλωσεν· εἰσπύκει γάρ ἀκλινῆς καὶ ἀπερίτρεπτος ἐγκαρτεροῦσα πᾶσι τοῖς γινομένοις».

Ὁ δεύτερος γιὸς ὀδηγήθηκε στὸν ἐμπαιγμὸ δηλ. σπὴν κακοποίηση καὶ τίς μαστιγώσεις πρὶν ὀδηγηθεῖ στὸν θάνατο. Βασανιζόμενος ἀπάντησε στοὺς βασανιστὲς του ὅτι σέ καμιά περίπτωση δέν θὰ παραβεῖ τὸν πατριό νόμο. Ὁ τρίτος γιὸς σέ κάποια στιγμή προτείνει σ' αὐτοὺς τὴ γλῶσσα καὶ τὰ χέρια του γιὰ νὰ τὰ κόψουν ὁμολογώντας ἔτσι τὴν πίστη του σπὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς καὶ σπὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν σωμάτων, ἀφοῦ πιστεύει ὅτι θὰ λάβει καὶ πάλι τὰ μέλη του ἀκέρια κατὰ τὴ γενικὴ ἔξανάστασι τῶν νεκρῶν.

Στὰ ἴδια σκληρὰ βασανιστήρια θὰ ὑποβληθεῖ καὶ ὁ τέταρτος ἀδελφός. Ἡ ἀπάντησή του στοὺς βασανιστὲς του διακηρύττει κι αὐτὴ τὴν πίστη σπὴν ἀνάστασι ἀλλὰ καὶ κάτι ἀκόμα πολὺ σημαντικό, δηλ. ὅτι θ' ἀναστηθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἄλλοι εἰς ἀνάστασι ζωῆς καὶ ἄλλοι εἰς ἀνάστασι κρίσεως. Ὁ πέμπτος μάρτυρας πέρ' ἀπὸ τὴν ὁμολογία τῆς πίστεως του προφητεύει τίς συμφορὲς πού θὰ ἐπιπέσουν στὸν Ἀντίοχο καὶ τὴ γενεὰ του λόγῳ τῆς θείας δικαιοσύνης· ἀπειλὲς πού πραγματοποιήθηκαν.

Ὁ ἕκτος μάρτυρας ἐν μέσῳ μαρτυρίου διατυπώνει τὴν ἄποψη πὼς αἰτία αὐτῶν τῶν δεινῶν τῶν Ἰουδαίων εἶναι ἡ ἀποστασία ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ Θεό, χωρὶς ὅμως τοῦτο νὰ σημαίνει πὼς θ' ἀποφευχθεῖ ἡ τιμωρία τῶν θεομάχων εἰδωλολατρῶν.

Στὰ ἐνδιάμεσα τῆς ἱστορίας τῶν βασάνων τῶν μαρτύρων ὁ συγγραφέας πλέκει τὸ ἐγκώμιον τῆς πιστῆς καὶ καρτερικῆς μητέρας. «Ἡ τῶν Μακκαβαίων μήτηρ ἑπτὰ παίδων εἶδε θάνατον, καὶ οὐκ ἐστέναξεν, οὐδὲ ἀφῆκεν ἀγεννὲς (εὐτελὲς) δάκρυον· ἀλλ' εὐχαριστοῦσα τῷ Θεῷ, ὅτι ἔβλεπεν αὐτοὺς πυρὶ καὶ σιδήρῳ, τῶν δεσμῶν τῆς σαρκὸς λυομένων, εὐδόκιμος μὲν παρά Θεῷ, ἀοίδιμος δὲ παρά ἀνθρώποις ἐκρίθη»

(Μέγας Βασίλειος). Καί ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος σημειώνει: «Ἡ γενναία μήτηρ τό μέγα τοῦ νόμου θρέμμα καί μεγαλόψυχον (...) ὡς νεοσσούς ὄρνις, ὄφραως προσερπύζοντος ἢ τινος ἄλλου τῶν ἐπιβούλων περιίπτατο, περιέτρυζεν (φώναζε γύρω – γύρω σάν περιστερὰ), ἠντιβόλει (ἰκέτευε), συνηγωνίζετο. Ἐπεφώνει πᾶσιν: εὖγε, ὦ παῖδες, εὖγε ἀριστεῖς ἐμοί, εὖγε ἀσώματοι σχεδόν ἐν σώμασιν, εὖγε προστάται τοῦ Νόμου καί τῆς ἐμῆς πολιᾶς, καί τῆς θρεψαμένης ὑμᾶς πόλεως, καί εἰς τό δε ἀρετῆς προαγούσης. Ἐτι μικρόν, νενικήκαμεν. Ἐτι μικρόν, καί μακαρία μὲν ἐν μητράσιν ἐγώ, μακάριοι δέ ὑμεῖς ἐν νέοις».

Ἐκαμπτη καί θαρραλέα ἡ ἁγία Σολομονή ἀνεβαίνει τήν κλίμακα τοῦ πάθους καί τοῦ μαρτυρίου φθάνοντας στή θανάτωση τοῦ ἔβδομου καί τελευταίου παιδιοῦ τῆς. Ὅπως σημειώνει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Αὐτή μὲν οὖν τό παιδίον πρὸς τόν θάνατον ὤθει, εἰ καί μή ταῖς χερσίν, ἀλλά ταῖς συμβουλαῖς. Μή διακόψης, φησί, τῶν στεφάνων, ὦ τέκνον, τόν ἀριθμόν γενοῦ μετά τῶν ὠδίνων καί τῶν κατορθωμάτων τοῖς ἀδελφοῖς κοινωνός. Ἐβδομός μοι παῖς ἐτέχθης παρά τῆς φύσεως, ἔβδομός μοι μάρτυς, γενοῦ... Μή μέ δειξῆς, ὦ τέκνον, παίδων μὲν ἑπτά, μαρτύρων δέ ἕξ καλουμένην μητέρα».

Μάλιστα ὁ ἔβδομος μάρτυρας κάνει πρῖν τό μαρτύριο μίαν ὕστατη προσπάθεια ν' ἀποσπάσει μέ τούς γεμάτους πίστη καί σοφία λόγους του, τόν τύραννον ἀπό τήν εἰδωλολατρία καί νά τόν ὀδηγήσει στήν ἀληθινή πίστη. Ὅπως σημειώνει ὁ χρυσορρήμων Ἰωάννης «ὁ Ἀντίοχος ἔβλεπε τήν παροῦσαν ζωήν, οὗτος δέ ἔβλεπε τήν μέλλουσαν πρὸς ἣν ἐμελλεν ἀναπήσασθαι (πρὸς τήν ὁποία ἐπρόκειτο νά πετάξει) καί «ὁ μὲν τύραννος ἑώρα τήγανα, ὁ δέ μάρτυς ἑώρα τή γένναν εἰς ἣν ἐμελλεν ἑαυτόν ἐμβαλεῖν ὁ τύραννος».

Ἀφοῦ στήριξε μέ τόσο σθένος καί πίστη καί θεῖους λόγους τά παιδιά τῆς στήν ὁδό τοῦ μαρτυρίου τελευταία μαρτυρικά ἀποθνήσκει καί αὐτή. Πολύ ὥραϊα σημειώνει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος: «ἐπεὶ δέ τελειωθέντας εἶδε (καί τούς ἑπτά υἱούς) διάρασα (ἀφοῦ σήκωσε) τήν κεφαλήν μάλα θερμῶς, ὥσπερ τις ὀλυμπιονίκης, ἐν ὑψηλῷ τῷ φρονήματι, καί τās χεῖρας ἐκτείνασα, μεγάλη καί λαμπρᾷ τῇ φωνῇ εὐχαριστῶ σοι, φησί, Πάτερ Ἅγιε, καί σοί πάτερ ἡμῶν καί προαγωνιστά τῶν τέκνων τῶν σῶν Ἐλεάζαρ ὅτι τῶν ἐμῶν ὠδίνων καρπὸν παρεδέξασθε, καί ὅτι μήτηρ ἐγενόμην πασῶν μητέρων ἱερωτέρα. Οὐδέ ὑπελιπόμην κόσμῳ, πάντα Θεῷ παραδέδωκα, τόν ἐμόν θησαυρόν, τās ἐμάς γηροκόμους ἐλπίδας». Γιά νά προσθέσει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου ἀποστόλων ἐγένετο μήτηρ, ἀλλά δύο μόνον ἑπτά δέ μάρτυρας οὐκ οἶδα μίαν ἐξαναγκοῦσαν γαστέρα».

Ἡ ἁγία ἠρωομένα Σολομονή ἐφάρμοσε, σί' ἀλήθεια μέ πόση ὀδύνη καί πόσο πόνο, ἐκεῖνο τό ὁποῖο ὕστερα ἀπό χρόνια διεκήρυξε ὁ Χριστός: «Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἅγιος, καί ὁ φιλῶν υἱόν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἅγιος» (Ματθ. 1' 37).

Δίκαια ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὴ γενναία μητέρα καὶ τοὺς ἑπτὰ μάρτυρες υἱούς της καὶ ὄρισε νὰ ἐορτάζεται ἡ μνήμη τους μαζί μέ τόν μάρτυρα καὶ διδάσκαλό τους, τόν Ἑλεάζαρο, τὴν 1η τοῦ Αὐγούστου.

Τὴν ἴδια ἡρωϊκὴ στάση τῆς ἁγίας Σολομονῆς μπροστά στό θάνατο, τηρουμένων πάντα τῶν ἀναλογιῶν, ἐπέδειξαν καὶ ἀρκετές ἡρωομάνες τῆς Κύπρου κατὰ τόν ἀπελευθερωτικό ἀγώνα τοῦ '55-59, μέ προεξάρχουσα τὴ μάνα τοῦ ἡρωομάρτυρος Γρηγόρη Αὐξεντίου, στῆς ὁποίας τό στόμα ὠραῖα βάζει ὁ σύγχρονος ποιητής τὰ λόγια ἐτοῦτα: «Καλύτερα μιά κούφια στάχτη, παρά γονατισμένος ὁ λεβέντης μου».

Σημαντικό μνημεῖο τῆς ἁγίας αὐτῆς μάνας καὶ μάρτυρος ὑπάρχει στήν Κάτω Πάφο, ἡ κατακόμβη τῆς Ἁγίας Σολομονῆς, σέ λίγη ἀπόσταση ἀπό τὴ στήλη τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Στήν κατεχόμενη κοινότητα τῆς Κώμας τοῦ Γιαλοῦ τῆς Καρπασίας ὑπάρχει ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Σολομονῆς πού ἀνάγεται στό 10ο αἰώνα.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΙΛΛΑΣ

Φιλόλογος

Βασιλείου Χαράλαμπος
Η ΔΙΚΑΙΑ ΔΕΒΒΩΡΑ

ήν Κυριακή πρό τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία «μνήμην ἄγει πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῶ εὐαρεστησάντων ἀπό Ἀδάμ ἄχρι Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου». Εἰς τόν Ἑσπερινόν ἀναγινώσκομεν μετά τήν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἀναγνώσματος ἀπό τό Δευτερονόμιον (κεφ. α' 8-11, 15-17). «Μνήμη τῆς Δικαίας Δεββώρας τῆς κρινάσης τόν Ἰσραήλ» καί εἰς τούς στίχους «Ὑπέρ γυναίκας ἡ Δεββώρα τήν φρένα, βάθει φρενός κρινουσα λαόν Κυρίου».

Ἦντοις ἡ προφήτις Δεββώρα «βάθει φρενός» ἔκρινε τόν λαόν Ἰσραήλ ἀλλά καί «βάθει πίστεως». Ἡ βαθεῖα πίστις τῆς προφήτιδος, ἡ ὁποία τόσον εὐαρέστησε τόν Θεόν εἶναι παραδειγματική καί στούς δύσκολους καιρούς μας. Γιά τή Δικαία Δεββώρα ὁ Θεός ὄντως «προεπορεύετο πρό προσώπου αὐτῆς» (Δευτ. θ' 3) καί ὅτι «Κύριος ὁ Θεός ἦταν ὁ ἐπισυνάγων τόν λαόν Ἰσραήλ» (Ἦσ. νβ' 12). Ἡ χαρακτηριστική ρήσις τοῦ Γέροντος Ἐπιφανίου Θεοδωρόπουλου γιά τήν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στή θεία Πρόνοια εἶναι ταιριαστή, θά λέγαμε στή στάση ζωῆς τῆς Δικαίας Δεββώρας: «-Προχωρεῖτε στό ἔργο σας καί ὁ Θεός θά σᾶς ἀνοίγει δρόμους. Μήν ἀνψυχεῖτε καθόλου. Θά δεῖτε τό χέρι τοῦ Θεοῦ νά παραμερίζει ἐμπόδια καί νά ἀνοίγει δρόμους καί λεωφόρους».

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τό Σάββατο ἐκεῖνο στή συναγωγή στήν Ἀντιόχεια τῆς Πισιδίας, ὅταν οἱ ἀρχισυνάγωγοι ζήτησαν «λόγον παρακλήσεως πρός τόν λαόν» (Πραξ. ιγ' 15) μεταξύ ἄλλων ἀναφέρθηκε καί στούς Κριτές μέ τά ἐξῆς λόγια: «Ἔδωκε Κριτάς ἕως Σαμουήλ τοῦ προφήτου» (Πράξ. ιγ' 15). Ἐπίσης τό βιβλίον τῶν Κριτῶν ἀναφέρει: «καί ἤγειρεν Κύριος Κριτάς καί ἔσωσεν αὐτούς Κύριος ἐκ χειρός προνομευόντων αὐτούς» (Κριτ. β' 16).

Ἀνάμεσα στούς Κριτές τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης συγκαταλέγεται καί μιᾷ γυναίκα προφήτις καί κριτίς, ἡ Δεββώρα. Ὄταν ὁ κριτής Ἀώδ ἀπέθανεν, «ἄνδρες δυνατοί ἐξέλιπον ἕως οὗ ἀνέστη Δεββώρα, ἕως οὗ ἀνέστη μήτηρ ἐν Ἰσραήλ» (Κριτ. ε' 7). Εἶναι χαρακτηριστική ἡ ἔκφρασις τούτη «ἕως οὗ ἀνέστη μήτηρ ἐν Ἰσραήλ» ὁποία φανερώνει τή μεγάλη μορφή τῆς Δεββώρας. Ὁ χαρακτηρισμός «μήτηρ» καταδεικνύει τήν ἀγάπην τῆς προφήτιδος πρός τό λαό τοῦ Ἰσραήλ, καθὼς ἐπίσης καί τό πῶς ἔκρινε τούς υἱούς Ἰσραήλ. Ἀληθῶς ὡς μητέρα ἔκρινε τό λαό Ἰσραήλ. Δέν ἐνεργοῦσε ἀπλά σάν ἓνα διοικητικό ὄργανο, ἀλλά ὑπῆρξε πραγματική

μητέρα γι' αὐτούς. Ὅντως εἶναι φοβερὸς ὁ λόγος «*μήτηρ ἐν Ἰσραὴλ*» μέ ὅ,τι αὐτὸ συνειπάζεται. Καί ἡ Δικαία Δεββώρα ἡ τοῦ Λαφιδῶδ σύζυγος ἐκαθόταν κάτω ἀπὸ ἓνα φοίνικα μεταξὺ τῶν πόλεων Ραμά καί Βαιθήλ στό ὄρος Ἐφραΐμ «*διακούουσα ἀναμέσον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καί κρίνουσα δικαίως*»¹.

Στίς μέρες μας, ὅταν «ἡ λογική ἐκλόνισε τήν πίστη» κατά τόν Γέροντα Παῖσιον, χρειάζονται τέτοια παραδείγματα βαθειᾶς πίστεως. Χωρίς αὐτήν τήν πίστην εἶναι ἀδύνατον νά εὐαρεστήσει κάποιος τόν Θεόν, ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Καί ὁ Ἄββᾶς Ἰσαάκ ὁ Σύρος διδάσκει: «*τήν πίστην καί τήν ταπεινώσιν κράτησον ἐν ἑαυτῷ, ὅτι ἐν αὐταῖς εὐρίσκεις τό ἔλεος καί τήν βοήθειαν καί λόγους ἐν καρδίᾳ ἐκ τοῦ Θεοῦ καλουμένους*»². Ὑπόδειγμα πίστεως εἶναι ἡ Δικαία Δεββώρα. Γιά τοῦτο «*μετά δικαιοσύνης γέγονε κληρονόμος*» (Ἐβρ. ια' 7). Μέ τήν πίστην της αὐτήν πέτυχε νά πραγματοποιηθοῦν οἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ καί νά ἀναδειχθεῖ κραταῖός καί δυνατός ὁ Ἰσραὴλ στόν πόλεμο, τρέποντας σέ φυγή τά πολυάριθμα στρατεύματα τῶν Χανααναίων.

Σέ ὅσους μέ πίστη ἀκλόνητη προσέρχονται στό Θεό καί σέ ὅσους τόν ἐκζητοῦν, πολυπλασίως ἀνταποδίδει ὁ δωρεοδότης Κύριος. Αὐτή ἡ ἐμπιστοσύνη στό Θεό, ἡ ἀπόλυτη αὐτή ἐμπιστοσύνη στό Θεό «ἔχει μητέρα τήν πίστην» καί «εἶναι μιά συνεχῆς μυστική προσευχή πού φέρνει ἀθόρυβα τίς δυνάμεις τοῦ Θεοῦ ἐκεῖ ὅπου χρειάζονται καί τήν ὥρα πού χρειάζονται» δίδασκε ἀπό τό Κελλίον τῆς Παναγούδας ὁ Γέροντας Παῖσιος. Αὐτήν τήν πίστην εἶχε ἡ Δεββώρα «*δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δικαία*»³ καί δι' αὐτῆς τῆς πίστεως ὡς δικαία ἐγκωμιάζεται.

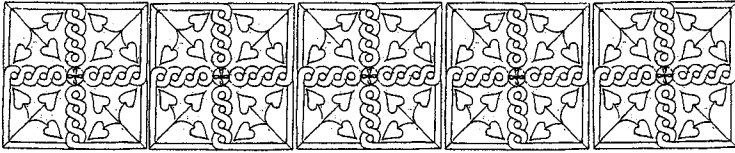
*Μήτηρ υἱῶν Ἰσραὴλ
ἡ Δεββώρα ἀληθῶς γέγονε.
Κρίνουσα ἐπαιδαγώγει,
ὀδηγοῦσα λαόν περιούσιον,
εἰς πίστην ἀληθῆ.
Διό ἀληθῶς δικαίαν αὐτήν
καλοῦμεν.*

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. «Καί ἐνετειλάμην τοῖς κριταῖς ἡμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ λέγων. Διακούετε ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καί κρίνατε δικαίως» (Δευτ. α' 16).
2. Ἄββᾶ Ἰσαάκ τοῦ Σύρου, Λόγος ΙΘ' (Περί πίστεως καί ταπεινοφροσύνης).
3. «Δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος» (Ἐβρ. ια' 4).

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Θεολόγος

Συμεών Πηγαδουλιώτη

ΙΕΖΑΒΕΛ, Η ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

τό Μεγάλο Κανόνα, πού ψάλλεται στις ἐκκλησίες κατά τή Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ἐπίσκοπος Κρήτης ἀναφέρεται σέ μορφές, τόσο τῆς Παλαιᾶς ὅσο καί τῆς Καινῆς Διαθήκης. Οἱ λόγοι γιά τούς ὁποίους τίς παρουσιάζει εἶναι δυό: ἡ μίμηση τῶν ἁγίων καί ἡ ἀποστροφή πρὸς τίς πράξεις καί ἐνέργειες τῶν διαβόπτων γιά τήν κακία τους προσώπων. Ὁ δεύτερος λόγος εἶναι πού μᾶς σπρώχνει νά ἀσχοληθοῦμε μέ τό πιό πάνω πρόσωπο. Πρόκειται γιά ἄτομο πού ἐμφανίζεται στήν Παλαιά Διαθήκη. Παρά ταῦτα, ἐπειδή εἶναι διαβόπτο γιά τήν κακία του χρησιμοποιεῖται συμβολικά στήν Ἀποκάλυψη (β΄ 20) γιά νά χαρακτηρίσει ἄκρως ἐπικίνδυνο πρόσωπο τοῦ γυναικείου φύλου.

Ἡ Ἰεζάβελ ἐμφανίζεται σέ δύο βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τό Βασιλειῶν Γ΄ καί Βασιλειῶν Δ΄ (Α΄ Βασιλέων καί Β΄ Βασιλέων στό μασωριτικό). Πρόκειται γιά πριγκήπισσα φοινικικῆς καταγωγῆς, κόρη τοῦ βασιλιᾶ τῆς Σιδωνίας Ἰεθαβάαλ, πού σύμφωνα μέ τόν ἱστορικό Μέναδο ἦταν ἱερέας τοῦ Βάαλ. Ἡ Ἰεζάβελ (τό ὄνομά της σημαίνει ἀγνή, ἄθικτη) παντρεύεται τόν βασιλιά τοῦ Ἰσραήλ (βορείου βασιλείου) Ἀχαάβ, γιό καί διάδοχο τοῦ Ἀμβρί (873–854 π.Χ.). Ὁ βασιλιάς αὐτός, σπεύδει νά παντρευτεῖ τήν πριγκήπισσα αὐτή παρά τήν ἀπαγόρευση τοῦ Νόμου. Ὅντως ὁ Νόμος ἀπαγόρευε τούς μικτούς γάμους, ὄχι γιατί ὁ Θεός ἀποστρέφεται ὁποιοδήποτε λαό ἢ ἄτομο, ἀλλά διότι θέλει νά προφυλάξει τό λαό του ἀπό τήν διολίσθηση στήν εἰδωλολατρία. Ὅλ΄ αὐτά ὅμως ἦταν ψιλά γράμματα γιά τόν περιφρονητή τοῦ Νόμου βασιλιά, μέ ἀποτέλεσμα κατά τή βασιλεία του νά ἔχουμε ἀνάμεσα στους Ἑβραίους ἐπίσημη ἀποδοχή τῆς εἰδωλολατρικῆς θρησκείας τοῦ Βάαλ καί τῆς Ἀστάρτης. Μέ λίγα λόγια ἡ Ἰεζάβελ εἶναι ὁ ἀντίποδας τῆς Ρούθ, τῆς Μωαβίτισσας πρωταγωνίστριας τοῦ ὁμώνυμου βιβλίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού ἐνσωματώνεται στό λαό τοῦ Ἰσραήλ λέγοντας στήν πενθερά της τό περίφημο «ὁ Θεός σου Θεός μου καί ὁ λαός σου λαός μου» (Ρούθ α΄ 16) καί ἀξιώνεται νά γίνει πρόγονος τοῦ προφητάνακτος Δαβίδ. «Βοός δέ ἐγέννησε τόν Ὡβήδ ἐκ τῆς Ρούθ, Ὡβήδ δέ ἐγέννησε τόν Ἰεσσαί, Ἰεσσαί δέ ἐγέννησε τόν Δαβίδ τόν βασιλέα» (Ματθ. α΄ 5–6).

Γιά νά καταλάβουμε τόν τρόπο πού σκέπτεται κι ἐνεργεῖ αὐτή ἡ βασίλισσα, πρέπει νά δοῦμε τά γεγονότα πού ἐκτυλίσσονταν μετά τό διπλό θαῦμα τοῦ προφήτη Ἡλία στό Κάρμηλο. Μέ τήν πρόκληση τῆς σύγκρι-

σης τῆς πίστεως στὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ τὸν Βάαλ, τὴν ὁποία ἀποδέχεται ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ὁ βασιλιάς Ἀχαάβ, μετὰ ἀπὸ τὴ θυσία τοῦ Ἡλίου καὶ τὴ φωτιά πού στέλνει ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀποδεικνύεται περίτρανα πὼς ὁ Βάαλ εἶναι ἀνύπαρκτος θεός. Ἡ φράση τοῦ Ἡλίου «*χωλανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέροις ταῖς ἰγνύαις*» φανερώνει πὼς οἱ Ἰσραηλίτες ἔγιναν συγκρητιστές. Εὐθύς ἀμέσως ἔρχεται τὸ δεύτερο θαῦμα μέ τὴ βροχὴ πού ὀλοκληρώνει τὸ θρίαμβο τοῦ Προφήτη καὶ ξεκαθαρίζει πλήρως τὸ τοπίο. Ὁ βασιλιάς, ἔκπληκτος γιὰ τὸ θαῦμα, δέν ἐμποδίζει τὴ σφαγὴ τῶν φίλων του προφητῶν τοῦ Βάαλ. Ἀκολουθῶς μεταφέρει ὅλα τὰ συνταρακτικὰ γεγονότα στὴ βασίλισσα. Αὐτὴ ὅμως οὔτε προβληματίζεται, οὔτε ἐλαττώνει τὴν προσήλωσή της στὴν εἰδωλολατρία. Τὰ δύο θαύματα εἶναι γιὰ τὴν πωρωμένη της συνείδηση ψιλὰ γράμματα. Αὐτὸ πού τὴν ἐξοργίζει καὶ τὴν κάνει θηρίο εἶναι ἡ σφαγὴ τῶν ἑκατοντάδων ἱερέων τοῦ Βάαλ κι ὀρκίζεται ἐκδίκηση, στέλλοντας ἀπεσταλμένο στὸν Ἡλίαν, πού τοῦ δηλώνει ὅτι σύντομα θά θανατωθεῖ σάν τοὺς προφῆτες τοῦ Βάαλ. Διψᾷ γιὰ αἷμα κι ὁ προφήτης Ἡλίας ἀναχωρεῖ ἐντρομος ἀπὸ τὴν ἐπικράτεια τοῦ Ἀχαάβ γιὰ νὰ γλυτώσει τὴ ζωὴ του. Τὸ ὅτι ἡ Ἰεζάβελ ἐξαγγέλλει τὴ θανατικὴ καταδίκη τοῦ Ἡλίου, ἐνῶ μπορούσε νὰ τὸν σκοτώσει χωρὶς προειδοποίησι, ἀποτελεῖ ἔκρηξη τῆς γυναικείας ὀργῆς, πού φανερώνει ὅμως τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Κάνει ἐντύπωση τὸ ὅτι ὁ Ἡλίας φοβάται. Αὐτὸς πού εἶναι ἀτρόμητος μπροστὰ στὸ βασιλιά, αὐτὸς πού ἀνοίγει καὶ κλείνει τὸν οὐρανὸ, φοβάται μιὰ γυναίκα. Ὁ Θεὸς τὸν ἔχει ἀπογυμνώσει ἀπὸ τὴ χάρη του, ἀναφέρει ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Τὸ ὅτι φεύγει στὴ Βηρσαβεέ, στὰ σύνορα Ἰούδα καὶ Φαράν, εἶναι διότι φοβάται τὸν Ἰωσαφάτ, συγγενὴ καὶ φίλο τοῦ Ἀχαάβ.

Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη παρουσιάζονται κι ἄλλα πρόσωπα πού ἀντιμάχονται τὸ θεῖο θέλημα, ὅπως ὁ Φαραὼ (Ἔξ. 1α' 30-32) κι ὁ Ναβουχοδονόσορ (Δαν. γ' 15). Τελικὰ αὐτοὶ κάμπτονται μπροστὰ στὰ θαύματα τοῦ Μωϋσῆ (Ἔξ. 1α' 30-32) καὶ τῆς θαυμαστῆς διάσωσής τῶν Τριῶν Παίδων ἀντιστοίχως (Δαν. γ' 28). Ὅμως τέτοια μόνιμη ἀντίσταση στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀντίθετη μανία δέν συναντᾶται εὐκολὰ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη.

Μποροῦμε νὰ προχωρήσουμε καὶ πιὸ κάτω, συγκρίνοντας τὴν σκληρὴ βασίλισσα μέ μιὰ συμπατριώτισσά της, ἀπλὴ γυναίκα τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὰ Σερεπτά τῆς Σιδῶνος. Κι αὐτὴ εἶναι εἰδωλολάτρισσα σάν τὴν Ἰεζάβελ. Ὅμως ἀποκαλεῖ τὸν Ἡλίαν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ, ὑπακούει στὶς ἐντολές του, τὸν δέχεται στὸ σπίτι της, μέ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιδραμεύσει σ' αὐτὴν ὁ Θεὸς τὶς εὐλογίες του. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἀναφέρει ὅτι ἡ κῆρα αὐτὴ ξεπερνᾷ σὲ φιλοξενία καὶ τὸν πατριάρχη Ἀβραάμ, διότι αὐτὸς πρόσφερε ἀπὸ τὸ περισσευμὰ του ἐνῶ αὐτὴ ἀπὸ τὸ ὑστέρημά της. Τέλος τὸ συγκλονιστικὸ θαῦμα τῆς ἀναστάσεως τοῦ νεκροῦ παιδιοῦ της τὴν ἀναγκάζει νὰ ὁμολογήσει ὅτι ὁ Ἡλίας εἶναι ἀναμφιβόλως ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ (Γ' Βασ. 12' 8-24). Οὐσιαστικὰ ἡ γυναίκα αὐτὴ μέ τὴ φράση «*ρῆμα Κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν*» (Γ' Βασ. 12' 24) παραδέχε-

ται τήν ἰουδαϊκὴ θρησκεία. Καμμιά σύγκριση μέ τήν ἄτεγκτη βασίλισσα.

Δέν θά ἦταν ὑπερβολή ἂν λέγαμε πώς ἡ ἀπύθμενη ἀντίθετη μανία καί θηρωδία τῆς Ἰεζάβελ ἀποκαλύπτεται πλήρως καί τελεσίδικα στήν περίπτωσι μέ τό ἀμπέλι τοῦ Ναβουθαί (Γ΄ Βασ. κ΄ 1-19). Ὁ βασιλιάς Ἀχαάβ διατηροῦσε ἐκτός ἀπό τήν πρωτεύουσά του τή Σαμάρεια καί παλάτι στήν πόλιν Ἰεζράελ. Δίπλα στό βασιλικό ἀνάκτορο βρισκόταν τό ἀμπέλι τοῦ Ναβουθαί, ἐνός κατοίκου τῆς πόλεως. Ὁ βασιλιάς κάποια στιγμή σχηματίζει τή γνώμη πώς τό ἀμπέλι αὐτό εἶναι ὅτι πρέπει γιά «κῆπος λαχάνων» τοῦ παλατιοῦ. Αὐτό τοῦ γίνεται ἔμμονη ἰδέα κι ἀποφασίζει νά κάνει δελεαστικές προτάσεις στόν ἰδιοκτήτη. Δέν θέλει νά τόν ἀδικήσει καί τοῦ προτείνει δύο λύσεις: ἕνα ἀμπέλι καλύτερο ἀπό τό δικό του ἢ χρηματική ἀποζημίωσι. Ὅμως ὁ Ναβουθαί μέ τήν ἀπόκρισή του τόν ἀπογοητεύει. Ἀπορρίπτει καί τίς δύο λύσεις. Ἀρνεῖται πεισματικά νά πουλήσει τό ἀμπέλι, πού εἶναι πατρική του κληρονομιά. Δέν πρόκειται γιά πείσμα ἀλλά γιά συμμόρφωσι τοῦ Ναβουθαί πρὸς τό Νόμο πού ἀπαγόρευε τήν πώλησι τῆς πατρικῆς περιουσίας ἢ τό δόσιμο σέ ἄλλη φυλή (Ἀριθ. λς΄ 17, Λευϊτ. κε΄ 23).

Ἡ ἀπογοήτευσι τοῦ βασιλιά πάει νά ἐξελιχθεῖ σέ κατάθλιψη μέ ἀποτέλεσμα νά μή θέλει νά φάει. Ὅταν ἡ πονηρή βασίλισσα τό ἀντιλαμβάνεται, ἀποφασίζει νά δώσει λύσι. Τοῦ θυμίζει πώς αὐτός εἶναι ὁ βασιλιάς καί τό ἀμπέλι ἀναμφίβολα θά γίνει δικό του. Ἀμέσως θέτει σέ ἐφαρμογή τό σχέδιό της, πού εἶναι ἀντάξιο μέ τή φήμη της σάν ἀδίστακτης καί ἐγκληματικῆς προσωπικότητας πού τίποτε δέν τήν σταματᾷ. Χρησιμοποιεῖ τή σφραγίδα καί τό ὄνομα τοῦ Ἀχαάβ. Ἐνεργεῖ σάν νά εἶναι αὐτή ὁ βασιλιάς. Αὐτό φανερώνει ὅτι ἡ ἐπιρροή της πάνω στόν Ἀχαάβ ἦταν ἀπόλυτη καί ἀναντίλεκτη. Ἄρα τῷ ὄντι τόν ἔσερνε ἀπό τή μύτη. Δέν ἀποτελεῖ ἔκπληξι τό γεγονός ὅτι τόν εἶχε παρασύρει στήν εἰδωλολατρία. Ἦταν ὑποχείριό της ἀπό τότε πού ἐμπλεξε μαζί της. Οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως ὑπακούουν στή βασιλική διαταγή καί κηρύσσουν τριήμερη νηστεία γιά τή βλασφημία τοῦ Θεοῦ καί τοῦ βασιλιά. Δύο ψευδομάρτυρες κατηγοροῦν τόν Ναβουθαί. Ὁ καημένος καταδικάζεται σέ θάνατο καί ἐκτελεῖται μέ λιθοβολισμό, μαζί μέ τά παιδιά του. Τοιοῦτοτρόπως ὁ βασιλιάς γίνεται κληρονόμος καί κάτοχος τοῦ ἀμπελιοῦ, χωρίς νά καταβάλει κανένα ἀντίτιμο. Τί νά πεῖ κανεῖς γιά τήν ἀπροσμέτρητη κακία τῆς βασίλισσας αὐτῆς! Στήν ὑπηρεσία τῆς σατανικῆς τῆς ἐπιδιώξεως ἐπιστρατεύει θρησκευτικούς κανόνες, τίς ἀρχές τῆς πόλεως, δικαστικές διαδικασίες πού προβλέπουν μάρτυρες γιά τήν ἀπόδειξι γεγονότων, ὅλα ὅλα στήν ὑπηρεσία τοῦ κακοῦ! Ὅλα τά ἐτοιμάζει μέ μαεστρία καί ἕνα δέν ὑπολογίζει μόνο: τήν ὀργή τοῦ Θεοῦ.

Ὁ προφήτης Ἡλίας συναντᾷ τόν βασιλιά πού σπεύδει νά κληρονομήσει τό ἀμπέλι τοῦ Ναβουθαί ἐπί τόπου καί τοῦ ἀναγγέλλει τήν τιμωρία τῆς κακούργας βασίλισσας, ἀλλά καί τοῦ ἰδίου (Γ΄ Βασ. κα΄ 23). Κάνει ἐντύπωσι ὅτι ὁ Ἀχαάβ μετανοεῖ γιά τό φόνου τοῦ Ναβουθαί καί πενθεῖ. Δυστυχῶς ἡ μετάνοιά του εἶναι πρόσκαιρη. Ὁ Θεοδώρητος Κύ-

ρου διαπιστώνει τό εὐμετάβολον καί ἄστατον τοῦ χαρακτήρα του καί σημειώνει: «Κοῦφος ἦν ὁ τρισάθλιος καί ραδίως τῆδε κακεῖσε μεταφερόμενος. Ὅθεν αὐτόν ἡ παμμίαρος γυνή εἰς τό τῆς ἀσεβείας μεταβέβηκε βάραθρον». Ἐπί τὴν ἄλλη ἡ Ἰεζάβελ εἶναι περήφανη γιὰ τό κατόρθωμά της (Γ΄ Βασ. κ΄ 15).

Ὅταν ὁ Ἀχαάβ πεθαίνει στόν πόλεμο κατά τῆς Συρίας, τόν διαδέχεται ὁ γιός του Ὁχοζιάς. Εἶναι ξεκάθαρο ὅτι ἡ Ἰεζάβελ τόν ἀνέθρεψε σάν εἰδωλολάτρη, διότι ὅταν τραυματίζεται μετά ἀπό πτώση στό παλάτι του στή Σαμάρεια, στέλνει ἀπεσταλμένους καί ζητᾷ πληροφορία γιὰ τὴν ἔκβαση τῆς κατάστασης τῆς υἱείας του ἀπό τόν Βεελζεβούβ, (Βάαλ μυϊαν) τόν εἰδωλολατρικό θεό τῆς Ἀκκαρών, πόλεως τῶν Φιλισταιῶν. Ἡ τιμωρία του ἀπό τό Θεό, πού εἶναι θάνατος, τοῦ ἀναγγέλλεται ἀπό τόν προφήτη Ἡλία (Δ΄ Βασ. α΄ 1-16). Τόν διαδέχεται ὁ ἀδελφός του Ἰωράμ πού συμπεριφέρεται σάν τῆ μάνα του καί τόν πατέρα του, ἀλλά σέ λιγότερο βαθμό, διότι μετακίνησε τίς στήλες τοῦ Βάαλ πού εἶχε φτιάξει ὁ πατέρας του (Δ΄ Βασ. γ΄ 1-3). Τόν Ἰωράμ τόν θανατώνει ὁ Ἰού στήν Ἰεζράελ στό ἀμπέλι τοῦ Ναβουθαί, ὅπως καί τόν βασιλιά τοῦ Ἰούδα. Ὁ Ἰού, παρεμπιπτόντως, εἶχε χρισθεῖ λίγο πρὶν βασιλιάς τοῦ Ἰσραήλ ἀπό τόν προφήτη Ἐλισσαί. Πάντως μετά τὴν ἐξολόθρευση τῶν 450 ἱερέων καί τῶν 400 προφητῶν τοῦ Βάαλ ἀπό τόν Ἡλία, ἡ Ἰεζάβελ δέν σταμάτησε τὴν προώθηση τῆς εἰδωλολατρίας μέ τὴ μορφή τῆς λατρείας τοῦ Βάαλ. Αὐτό φαίνεται κι ἀπό τὴ σφαγή τῶν ὑπηρετῶν, τῶν ἱερέων καί προφητῶν τοῦ Βάαλ πού πραγματοποιεῖ ὁ Ἰού στή Σαμάρεια, ὅταν μέ αὐστηρή διαταγή καί μέ τὴν πρόφαση πὼς θά λατρέψει τόν Βάαλ περισσότερο ἀπό τόν Ἀχαάβ συναρθροῖζει στό ναό τοῦ Βάαλ στή Σαμάρεια τούς πῖο πάνω καί τούς ἐξολοθρεύει (Δ΄ Βασ. ι΄ 17-27).

Τό τέλος τῆς Ἰεζάβελ εἶναι αὐτό πού προανέγγειλε ὁ προφήτης Ἡλίας. Τότε, σάν βασιλομήτωρ κατοικοῦσε στήν πόλη Ἰεζράελ κι ὅταν κατέφθασε ὁ Ἰού μετά τό φόνο τοῦ γιοῦ της Ἰωράμ, βάρηκε καί στολίστηκε καί βγήκε στό παράθυρο μιλώντας του χλευαστικά. Στολίζεται διότι θέλει νά πεθάνει σάν βασίλισσα ἢ γιὰ νά ἐμψυχώσει τούς ἀνθρώπους της. Ἀντί ἄλλης ἀπαντήσεως ὁ Ἰού πρόσταξε δυό εὐνοῦχους, μέλη τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀνακτόρου καί τὴν ἐκπαραθύρωσαν. Πέφτοντας πρέπει νά κτύπησε στόν τοῖχο, διότι αὐτός λερώθηκε μέ τὰ αἱμάτα της. Σίγουρα πέθανε ἀπό τὴν πώση, ἀλλά σάν νά μὴν ἔφτανε αὐτό, τὰ ἄλογα πέρασαν πάνω ἀπό τό πῶμα της καί τό ποδοπάτησαν. Στὴ συνέχεια οἱ σκύλοι ὄρμησαν καί τό κατασπάραξαν. Ὁ Ἰού μῆκε θριαμβευτής στό ἀνάκτορο, ὅπου τοῦ παρατέθηκε γεῦμα. Κάποια στιγμή ὁ Ἰού θυμᾶται τὴν Ἰεζάβελ καί διατάζει νά τῆς γίνεи κηδεῖα, γιατί εἶναι κόρη βασιλιά. Ὅμως ὅταν πῆγαν γιὰ νά παραλάβουν τό πῶμα διαπίστωσαν ὅτι εἶχε ἀπομείνει μόνο τό κεφάλι, τὰ πόδια καί τὰ *ἔχνη τῶν χειρῶν* (Δ΄ Βασ. θ΄, 30-37).

Συνοπτικά ἡ Ἰεζάβελ ὑπῆρξε μιὰ ἔξυπνη, τολμηρή, σκληρὴ καί ἄτεγκτη λάτρη τοῦ Βάαλ πού ἐπεδίωξε τὴν διαγραφή τῆς πίστες στόν ἀλη-

θινό Θεό μέ κάθε μέσο. Ἐπέμεινε πεισματικά στό στόχο της, ἔχοντας σχεδόν πάντα συμπαραστάτη τόν σύζυγό της Ἄχαάβ. «Στήν πραγματικότητα αὐτή κυβερνοῦσε τό βασίλειο τοῦ Ἰσραήλ ἐν ὀνόματι τοῦ συζύγου της» σημειώνει ὁ ἀρχιμ. Ἰωήλ Γιαννακόπουλος. Ἡ μόνιμη στάση της ἔναντι τοῦ Θεοῦ συνοψίζεται στό: «ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ, ὁδοῦ σου εἰδέναί οὐ βούλομαι» (Ἰώβ κα' 14). Σ' ὀλόκληρη τήν Παλαιά Διαθήκη δέν ὑπάρχει τόσο παθιασμένος ἀντίπαλος τῆς πίστες στόν ἀληθινό Θεό. Ἴσως μόνο ὁ Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανής νά τήν ξεπέρασε. Ὅμως στήν περίπτωση του ὁ Θεός δέν φανέρωσε μέ τόσο ἐμφανῆ καί ξεκάθαρα θαύματα τήν παρουσία του καί τήν ἀπάτη τῆς εἰδωλολατρίας, ὅπως ὅταν ὁ Ἥλιος ὁ Θεοσβίτης ἔδειξε στό Κάρμηλο ποιός εἶναι ὁ ζωντανός Θεός. Δικαιολογημένα ἡ ἀνώνυμη προφήτισσα τῆς Ἀποκαλύψεως πού ἐμφανίζεται στά Θυάτειρα χαρακτηρίζεται μέ τό ὄνομά της. Αὐτή εἶναι τελικά ἡ κατάληξη κάθε ἀντίθετης προσπάθειας: «ὡσεὶ χνοῦς, ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπό προσώπου τῆς γῆς» (Ψαλμ. α' 4), ἐξαφανίζονται οἱ ἁματωλοί, «ὡς ἐκλείπει καπνός» ἐκλείπουν, «ὡς τήκεται κηρός ἀπό προσώπου πυρός» (Ψαλμ. ξζ' 3).

ΣΥΜΕΩΝ ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΤΗΣ

Παναγιώτη Τελεβάντου

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ο π. ΘΩΜΑΣ ΒΑΜΒΙΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗ «ΜΕΤΑΠΑΤΕΡΙΚΗ» «ΣΥΝΑΦΕΙΑΚΗ»
ΘΕΟΛΟΓΙΑ

τήν ιστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου διαβάσαμε τό ἀκόλουθο ἀξιόλογο ἄρθρο τοῦ αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερου π. Θωμᾶ Βαμβίνη «ΣΥΝΑΦΕΙΑ» σπουδαστηριακή - Παρασυναφειακά ἔρωτήματα»:

«Ἐνα διεθνές θεολογικό συνέδριο, μέ “πυρηνική ἔννοια” στήν θεματολογία του τήν “συναφειακότητα”, ἐνισχύει τήν ἄποψη ὅτι ἔχουμε μπροστά μας ἕνα ἐνδοορθόδοξο ἀκαδημαϊκό κίνημα, πού προσπαθεῖ νά “ἀνοίξῃ” τούς ὀρίζοντες τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας, καταργώντας τά ὄρια, τίς “περιχαρακώσεις” τίς ὁποῖες ἔθεσαν στήν ἐποχή τους οἱ ἅγιοι Πατέρες.

Δημοσίευμα σχετικό μέ τίς ἐργασίες αὐτοῦ τοῦ συνεδρίου ἀναρτήθηκε στό διαδίκτυο. Σέ αὐτό διαβάζουμε: «Τό ἀπόγευμα τῆς 23ης Μαΐου ξεκίνησαν οἱ ἐργασίες τοῦ Διεθνούς Θεολογικοῦ Συνεδρίου μέ τίτλο “Ὁρθοδοξία καί συναφειακή θεολογία. Ἐναύσματα ἀπό τήν ἐκκλησιαστική Παράδοση” στήν Ρουμανία. Ἐπιφανεῖς Ὁρθόδοξοι θεολόγοι ἀπ’ ὅλον τόν κόσμο συγκεντρώθηκαν γιά νά συζητήσουν μέσα ἀπό τήν προοπτική τῆς πατερικῆς θεολογίας τίς προκλήσεις πού φέρνει ἡ συναφειακότητα γιά τό μέλλον τῆς Ὁρθόδοξης θεολογίας» (ΑΜΗΝ).

Στήν συνέχεια γίνεται μιά παρουσίαση τῶν εἰσηγητῶν καί τῶν εἰσηγήσεών τους, ἡ ὁποία δείχνει τήν ἀγωνία τῶν ὀργανωτῶν καί τῶν εἰσηγητῶν τοῦ συνεδρίου, ἀλλά καί τό «συναφειακό πνεῦμα» πού ἐμποτίζει τόν θεολογικό στοχασμό τους.

Πάντως, μέ τόν καιρό καί τήν ὄριμανση τῆς σκέψης, ὅσοι προσέλαβαν τόν ὄρο «συναφειακή θεολογία» καί τοῦ ἔδωσαν θέση ὑψηλή, σχεδόν ἰσόβαθμη μέ τούς Ὅρους τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, θά πρέπει, ἀφ’ ἑνός μὲν νά συγκεκριμενοποιήσουν τό περιεχόμενό του, νά τό κατεβάσουν δηλαδή ἀπό τό νεφέλωμα τοῦ ἐλευθέρου θεολογικοῦ στοχασμοῦ καί νά τό «προσγειώσουν» στίς συγκεκριμένες ποιμαντικές ἀνάγκες τῆς Ἐκκλησίας, ἀφ’ ἑτέρου δέ νά δοῦν, ὄριμα, ἂν τελικά εἶναι ἀναγκαῖος αὐτός ὁ ὄρος, ὡς προσδιοριστικός τῆς θεολογίας. Μή τυχόν δηλαδή ὁ προσδιορισμός «συναφειακή» ἀφαιρεῖ ἀπό τήν θεολογία τήν καθαρότητα καί τόν δυναμισμό τοῦ προσδιορισμοῦ «ὀρθόδοξη».

Αὐτά λέγονται γιάτί διαβάζοντας τήν παρουσίαση τῶν εἰσηγήσεων

τοῦ περί οὗ ὁ λόγος συνεδρίου δημιουργεῖται ἡ αἴσθησις ὅτι τό «συναφειακό κίνημα» ἔχει ὡς μοναδικό πεδίο δράσης καί μάχης τὰ σπουδασιώδη καί τίς βιβλιοθήκες. Εἶναι ἄσχετο μέ τήν καθημερινότητα τῆς Ἐκκλησίας, τούς πόθους καί τούς στεναγμούς τῶν «κοινῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν», εἶναι ἄσχετο μέ τήν ποιμαντική, ὄχι τήν ἀκαδημαϊκή ἐπιστήμη τῆς ποιμαντικῆς, ἀλλά μέ τόν εὐαγγελικό τρόπο μέ τόν ὁποῖο ὁ Χριστός διά τῆς Ἐκκλησίας Του μεταγγίζει τήν Ζωή Του στούς συγκεκριμένους ἀνθρώπους, μέ τὰ πάθη καί τὰ προβλήματά τους, τούς καλοῦς, μέτριους ἢ κακοῦς ἱερεῖς τους.

Παρασυναφειακά ἐρωτήματα

Ἐκ τίνος αἰτίας ἄραγε δημιουργεῖται ἀγωνία σέ κάποιους θεολόγους, οἱ ὁποῖοι αἰσθάνονται τήν θεολογία σέ μεγάλη ἀπόσταση ἀπό τόν κόσμον, ἄσχετη μέ τὰ προβλήματά του, ἀπομονωμένη, ἀνίκανη νά ἐπιδράσει στούς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς μας; Τό ἐρώτημα αὐτό, ἄν ἀπαντηθῆ, ταυτόχρονα φωτίζει καί τίς αἰτίες τοῦ «συναφειακοῦ κινήματος».

Ἐνα δεύτερο παράλληλο ἐρώτημα διαφωτίζει τό πρῶτο: ἡ θεολογία (ἀναφερόμαστε πάντα στήν ὀρθόδοξη) ἢ οἱ θεολόγοι (ὅσοι αἰσθάνονται τήν ὀρθόδοξη θεολογία ἐκτός ἐποχῆς) εἶναι ἄσχετοι μέ τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου, ἀπομονωμένοι, ἀνίκανοι νά ἐπιδράσουν στούς βομβαρδισμένους ἀπό ἀκατάσχετη ἠλεκτρονική πληροφόρηση ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς μας;

Τό ἐρώτημα τό ἀφήνουμε ἀναπάντητο, γιατί μπορεῖ νά συμβαίνει καί κάτι ἄλλο σέ κάποιους ἀπ' τούς «ἀγωνιούντες» θεολόγους: νά εἶναι ναυαγισμένοι στό πέλαγος τῶν πληροφοριῶν.

Ἡ ἀνάλυση τοῦ π. Θωμᾶ χτυπᾷ κέντρο. Δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά πού ὁ αἰδεσιμολογιότατος δίνει ἄριστο δεῖγμα θεολογικῆς ἀνάλυσης.

Τό ἄρθρο τοῦ π. Θωμᾶ ἔχει δύο βασικούς ἄξονες:

1) Οἱ «συναφειακοί» «μεταπατερικοί» θεολόγοι προσπαθοῦν νά ἐπικοινωνήσουν μέν μέ τόν κόσμον, ἀλλά τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τοῦς ἀγνοεῖ ὀλότελα ἢ σχεδόν ὀλότελα. Εἶναι ἀνίκανοι νά ἀρθρώσουν λόγο μέ ἀπήχησις στούς πιστούς.

2) Οἱ «συναφειακοί» θεολόγοι πλέουν μέσα στό πέλαγος τῶν πληροφοριῶν καί τῶν προτεσταντικῶν πηγῶν πού ἡδονίζονται νά κολυμποῦν «χωρίς σωστικά κριτήρια καί χωρίς σαφεῆ προσανατολισμό».

Νά προσθέσουμε ὅτι εἶναι πάντως ἀξιοθαύμαστος ὁ ρυθμός παραγωγῆς θεολογικοῦ ἔργου ἐκ μέρους τῶν «συναφειακῶν» θεολόγων. Ἄν καί ὀλιγάριθμοι κατορθώνουν νά ἔχουν, σέ πανορθόδοξο ἐπίπεδο, μιά συνεχῆ παρουσία ἐπιπέδου – κακόδοξου ἀσφαλῶς – ἡ ὁποία πρέπει νά μᾶς προβληματίσει σοβαρά.

Προσοχή ὅμως! Οἱ Ἀγουριδικοί «συναφειακοί» «μεταπατερικοί» θεολόγοι, ἄν καί διατυπώνουν κακοδοξίες ὀλκῆς, οἱ ὁποῖες ἐκφράζουν

ατόφια προτεσταντικές θέσεις, δέν είναι ούσιαστικά επικίνδυνοι πέραν τῆς ἀδιαμφισβήτητης ζημιᾶς πού προκαλοῦν στήν ἀκαδημαϊκή θεολογία. Τό πλατύ κοινό ἀγνοεῖ τά ἔργα τους καί εἶναι πλέον ἢ βέβαιο ὅτι θά συνεχίσει νά τά ἀγνοεῖ. Πραγματικά επικίνδυνος γιά τή διάβρωση τῆς ὀρθόδοξης θεολογικῆς σκέψης εἶναι μόνον ὁ κ. Γιανναρᾶς, ὁ ὁποῖος δέν εἶναι μέν «συναφειακός» θεολόγος, – μέ τήν αὐστηρή ἔννοια τοῦ ὅρου –, εἶναι ὅμως βαθύτατα ἐπηρεασμένος ἀπό τή δυτική θεολογία.

Τί εἶναι αὐτό πού καθιστᾶ τόν κ. Γιανναρά τόσο επικίνδυνο; Ἡ ἀπήχηση τῆς θεολογικῆς του σκέψης ἐπεκτείνεται πολύ πέραν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ χώρου. Φτάνει στό μέσο πιστό μέ τά δεκάδες βιβλία του πού γνωρίζουν μεγάλη ἐκδοτική ἐπιτυχία, ἀπανωτές ἐκδόσεις καί μεταφράσεις σέ ξένες γλώσσες, ἀλλά καί μέ τίς ἐπιφυλλίδες του σέ ἔντυπα μεγάλης κυκλοφορίας.

Ἐπιπλέον! Εἶναι ἄριστος χειριστής τοῦ λόγου καί τοποθετεῖται συνεχῶς πάνω σέ ὅλα τά τρέχοντα θέματα.

Ἔτσι εἶναι ὁ ΜΟΝΟΣ – ἀπό τούς μή παραδοσιακούς θεολόγους – πού ἔχει τή δυνατότητα νά ἐπηρεάζει τόν μέσο πιστό.

Ἡ ἄγνωστη στήν πατερική θεολογία ἀντιθετική διάκριση Ἐκκλησίας καί Θρησκείας λ.χ. τοῦ Κάρλ Μπάρθ, εἶναι χαρακτηριστικό παράδειγμα τοῦ κινδύνου πού συνιστᾶ ὁ κ. Γιανναρᾶς γιά τήν διάβρωση τοῦ περιεχομένου τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας.

Ὁ κ. Γιανναρᾶς δέν εἶναι ὁ πρῶτος ὀρθόδοξος θεολόγος πού υἱοθέτησε αὐτήν τή διάκριση. Παρόλον ὅμως ὅτι ἔχει δυστυχῶς υἱοθετηθεῖ ἀπό πολλούς – καί ὀρισμένες φορές παραδοσιακούς μεγάλους θεολόγους-, τότε μόνον ἔγινε καθολικό σημεῖο ἀναφορᾶς γιά τούς πλείστους σύγχρονους θεολόγους, ἀφοῦ τήν υἱοθέτησε ὁ κ. Γιανναρᾶς καί τήν ἐκλαΐκευσε καί τήν διέδωσε μέ τή συνεχῆ ἀναφορά του στό θέμα.

Γί' αὐτό ἐλπίζουμε ὅτι ἡ θεολογική συζήτηση μεταξύ τῶν Σεβ. Περγάμου κ. Ἰωάννη καί Ναυπάκτου κ. Ἱεροθέου θά συνεχιστεῖ καί θά ὀλοκληρωθεῖ, ἐπειδή οἱ περὶ «προσώπου» κακοδοξίες τοῦ Σεβ. Ἰωάννη πλέουν πλησιίστιες μέ τίς κακοδοξίες περὶ «προσώπου» τοῦ κ. Γιανναρᾶ.

* * *

ΕΞΑΙΡΕΤΟ ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ π. ΙΩΑΝΝΗ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΣΥΝΑΞΗ»

Λόγω τοῦ ὀρμητικοῦ καί ἐνθουσιώδους του χαρακτήρα, ὁ π. Ἰωάννης Φωτόπουλος συχνά παρεξηγεῖται ἢ τουλάχιστον γίνεται εὐκόλα στόχος ἀπό ὄσους τόν ἀντιπαθοῦν.

Ἡ πραγματικότητα εἶναι ὅτι ὁ π. Ἰωάννης κατοχυρώνει μέ πολύ ἰσχυρά ἐπιχειρήματα τίς θέσεις του καί μελετᾶ εἰς βάθος τό θέμα τό ὁποῖο πραγματεύεται.

Τό πρόσφατο σχόλιό του, στο ιστολόγιο «Ὁρθόδοξο Παρατηρητήριο», γιά τό περιοδικό «Σύναξη», εἶναι ἰσχυρή ἀπόδειξη ὅτι ξέρει θεολογία καί ὅτι μελετᾷ σέ βάθος τά θέματα γιά τά ὅποια μιλά.

Οἱ παραπομπές του σέ πλεῖστα ὄσα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ καί ἡ γνώση τῆς θεολογικῆς ὑποδομῆς τῶν συνεργατῶν τῆς «Σύναξης» ἀναλύονται μέ συγκεκριμένα παραδείγματα, ἐνῶ ἀνιχνεύει μέ ἐπιτυχία τίς πηγές τῶν κακόδοξων κειμένων πού δημοσιεύονται συχνά ἀπό τίς στήλες τοῦ περιοδικοῦ.

Τό κείμενο εἶναι πολύ ἐκτενές – σχεδόν 5,000 λέξεις – καί γι' αὐτό δέν μπορούμε νά τό ἀναδημοσιεύσουμε ὁλόκληρο.

Παραθέτουμε ὁμως στή συνέχεια ἕνα ἀπόσπασμα:

«Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων προτείνουμε στό κατεστημένο τῆς ΣΥΝΑΞΕΩΣ νά ἀκολουθήσει τό δικό του δρόμο.

Ἔτσι κι ἀλλιῶς οἱ ἀπόψεις τῶν περισσοτέρων συνεργατῶν τοῦ περιοδικοῦ ἔχουν χαρακτηριστικά σέκτας.

Ἔχουν μιά δική τους ἰδέα περί Ἐκκλησίας, πού ἐκτείνεται ἔξω ἀπό τά κανονικά της ὄρια.

Ἄς διαλεχθοῦν λοιπόν μέ τίς ἄλλες θρησκείες καί αἵρέσεις, ἅς συμπροσεύχονται μαζί τους, ἀφοῦ ὅλοι οἱ ἀλλόθρησκοι «κινοῦνται μέσα στήν ἀκτινοβολία τῆς δόξας» τοῦ Θεοῦ.

Ἄς ἀγκαλιάσουν ἕνα «συμπαντικό Χριστό» πού μπορεῖ νά μὴν ὑπάρχει κιόλας!

Ἔχουν τούς δικούς τους «Πατέρες», ὅλους τούς ξένους στοχαστές.

Ἔχουν στό νοῦ τους μιά ἄλλη λατρεία μέ διαφορετικούς ναούς χωρίς τέμπλα, μέ ἄλλα τροπάρια στή δημοτική γλώσσα, μέ ἄλλη μουσική, μέ ἀράσωτους παπάδες, μέ ψυχοθεραπευτές στή θέση τῶν πνευματικῶν.

Ἔχουν καί τή δική τους θεολογία πού ἀμφισβητεῖ τή θεοπνευστία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, πού διαθέτει μιά περίεργη ἐσχατολογία καί Βασιλεία πού ἔχει εἰσβάλεϊ στό ἐνθάδε, μέ ἀμφίβολη τήν ὑπαρξή μας μετά θάνατο καί μέ ἀμφιλεγόμενο Παράδεισο καί «ἀδυνατότητα» Κολάσεως.

Τούς φαίνεται πολύ ἀληθινός καί σοβαρός ὁ Τέρυ Ἡγκλετον – πού κανεῖς δέν τόν ξέρει – καί τό ἔργο του «Πίστη, λογική καί ἐπανάσταση» (τεύχ. 123) καί πολύ παραμυθᾶς καί φαντασιόπληκτος ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος!

Ἄς φτιάξουν λοιπόν τή δική τους «ἐκκλησία».

Στήν Ἐκκλησία μας ἀρκεῖ ἡ ἀγιωτάτη Πίστη καί Παράδοσή Της.

Ὅσα διδάσκει ἡ Ἁγία Γραφή καί Παράδοση μᾶς εἶναι ἀρκετά.

Θέλουμε τή βεβαιότητα τῆς Ἐκκλησίας, ὄχι τούς αὐτοσχεδιασμούς τῆς θολοκουλτούρας.

Μᾶς ἀρέσουν, μᾶς τέρπουν καί μᾶς ὀδηγοῦν πρὸς τόν Κύριό μας οἱ

ναοί μας μέ τά ιερά τέμπλα, τήν τέλεια ὑμνογραφία καί τήν ἀσύλληπτα κατασκευαστική μουσική.

Μᾶς χαροποιεῖ οἱ ἱερεῖς νά εἶναι ἐνδεδυμένοι ὅπως ὁ ἅγιος Νεκτάριος, ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Πλανᾶς, ὁ π. Παΐσιος καί ὁ π. Πορφύριος.

Τά θεολογικά καί ἀσκητικά συγγράμματα τῶν ἁγίων Πατέρων παρέχουν σέ ὅλους ἀσφαλῆ τήν ὁδό τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς.

Σεβόμεθα τούς ἱερούς Κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν καί τοπικῶν Συνόδων πού ρυθμίζουν ὅλη τή ζωή τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀποστρεφόμεθα τίς καταστροφικές καινοτομίες πού ἔχουν κυριολεκτικά διαλύσει καί τά τελευταῖα ὑπολείμματα ἐκκλησιαστικότητος στή Δύση.

Δέν μεταίρουμε «ὅρια ἃ ἔθεντο οἱ Πατέρες ἡμῶν».

Ἀγαπητοί ἀδελφοί συνεργάτες, φανατικοί φίλοι καί ὁμοϊδεάτες τοῦ περιοδικοῦ ΣΥΝΑΞΗ εἶστε ἐλεύθεροι νά ἀκολουθήσετε τόν δρόμο σας!».

Συμφωνῶ ἀπολύτως μέ ὅσα λέγει ὁ π. Ἰωάννης.

Τό ἄρθρο του ὅμως δέν ἀπαντᾷ τί πρέπει νά συμβεῖ ἄν συνεχίσουν νά λανσάρουν τίς ἴδιες προτεσταντόπληκτες ἰδεοληψίες καί ταυτόχρονα νά θεωροῦν ὅτι ἐκφράζουν τό πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας.

Νομίζω ἡ ἀπάντηση εἶναι προφανής. Στά θέματα τῆς Ἐκκλησίας κανένας δέν δικαιούται νά ἔχει προσωπικές ἀπόψεις. Τίς προσωπικές μας ἀπόψεις νά τίς κρατοῦμε γιά τά χρώματα πού μᾶς ἀρέσουν, γιά τούς πίνακες πού μᾶς ἀρέσουν, γιά τή μουσική πού μᾶς ἀρέσει, γιά τήν πολιτική παράταξη πού ψηφίζουμε καί ὅσοι δέν ἔχουν κάτι πιό σοβαρό νά κάνουν καί ἀσχολοῦνται μέ τό ποδόσφαιρο, γιά τήν ομάδα πού ὑποστηρίζουν.

Στά θέματα τῆς Ἐκκλησίας εἴμαστε ἀπολύτως ὑποχρεωμένοι, ἀντί τό δικό μας στοχασμό, νά πιστεύουμε καί νά διδάσκουμε «Οἱ Προφῆται ὡς εἶδον, οἱ Ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδασκαλοὶ ὡς ἐδογματίσαν, ἡ Οἰκουμένη ὡς συμπεφώνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τό ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησιάσατο, ὁ Χριστός ὡς ἐβράβευσεν».

Ἄν δέν εἴμαστε διατεθειμένοι νά τό κάνουμε αὐτό, ἡ Ἐκκλησία – καί δῆ οἱ ἐπίσκοποί Της – ὀφείλουν νά συζητοῦν ἐν Συνόδῳ αὐτές τίς κακοδοξίες, νά λαμβάνουν σύμφωνες μέ τήν πίστη τῆς Ἐκκλησίας ἀποφάσεις, νά ζητοῦν ἀπό ὅσους τίς διατυπώνουν νά ἀνακαλέσουν τίς πλανεμένες θέσεις τους, καί ἄν ἀρνηθοῦν νά τό κάνουν, νά τούς ἀποκόπτουν ἀπό τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλωθ, ἀντί τήν Ὁρθόδοξη ἐκκλησιολογία τῆς κοινῆς πίστεως, υἱοθετοῦμε τήν ἐκκλησιολογία τῶν Ἀγγλικανῶν, τήν περίφημη – καλύτερα διαβόητη – comprehensiveness theory («θεωρία περιεκτικότητας»), ὅπου ὁ καθένας πιστεύει ὅ,τι θέλει καί ὅ,τι τοῦ καπνίσει καί παρόλα

αυτά όλοι ανήκουν στην ίδια «'Εκκλησία»!!!

* * *

ΣΧΟΛΙΟ ΣΤΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟΥ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ ΟΤΙ ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΝ ΟΔΗΓΗΣΕ ΝΑ ΕΚΛΕΞΕΙ ΤΟΝ ΠΑΠΑ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟ!!!

Διαβάσαμε στην Enet.gr, από την Romfea.gr, τά ακόλουθα άπιστευτα άναφορικά μέ την έκλογή του Ίησουίτη και Ουνίτη καρδινάλιου Μπεργκόλιο ως πάπα Φραγκίσκου.

«Ύπερφυσικά φαινόμενα» οδήγησαν τό Κονκλάβιο νά επιλέξει στις 12 Μαρτίου τόν Λατινοαμερικανό καρδινάλιο Χόργε Μάριο Μπεργκόλιο γιά νά καθίσει στην έδρα του Ἁγίου Πέτρου, εάν βέβαια πιστέψουμε όσα είπε ο άρχιεπίσκοπος Βιέννης καρδινάλιος Κρίστοφ Σέρμπορν, σέ συνέδριο τής Ἁγγλικανικῆς Ἐκκλησίας στό Λονδίνο.

Ἡ αλήθεια είναι πώς, σύμφωνα μέ τό τελετουργικό του Βατικανού, οί καρδινάλιοι άπομονώνονται γιά νά προσευχηθούν ώστε νά λάβουν τή σωστή άπόφαση. Ὅμως ο Αυστριακός άρχιεπίσκοπος είναι ο πρώτος πού ύποστηρίζει ότι η θεία καθοδήγηση «μεταφράστηκε» σέ δυό τουλάχιστον ισχυρά μεταφυσικά μηνύματα μέσα στην Καπέλα Σιστίνα.

«Έτσι πιστέψαμε ότι ο Μπεργκόλιο ήταν ο έκλεκτός», είπε χαρακτηριστικά ο καρδινάλιος Σένμπορν, πού ήταν ο ίδιος ανάμεσα στους επικρατέστερους γιά νά αντικαταστήσουν τόν πάπα Βενέδικτο, σύμφωνα μέ τούς ειδικούς του Βατικανού αλλά και τά γραφεία στοιχημάτων.

Οί 5.000 άκροατές του, ανάμεσα τους φοιτητές θεολογικών σχολών, ιερείς και πιστοί, ίκανοποιήθηκαν από την εξήγηση πώς η έκλογή του νέου πάπα «ήταν ένα μικρό θαύμα» επειδή χρειάστηκαν μόνο δυό ήμέρες ψηφοφοριών.

«Μόνο μέ θεϊκή παρέμβαση εξηγείται πώς τό Κονκλάβιο επέλεξε τόν καρδινάλιο τής Ἁργεντινῆς, πού κάθε άλλο παρά ανάμεσα στα φαβορί ήταν, και μάλιστα καθόταν άπομονωμένος από όλους μας. Τό Ἅγιο Πνεύμα μᾶς οδήγησε σέ αυτόν», ύποστήριξε ο καρδινάλιος Σένμπορν.

Δηλώνοντας πώς δέν μπορούσε νά δώσει στοιχεία γιά τό ισχυρό ύπερφυσικό μήνυμα πού δέχθηκαν όλοι οί καρδινάλιοι, άποκάλυψε στό άκροατήριο μόνο την προσωπική του στιγμή επιφοίτησης.

Περιέγραψε πώς μετά από μία λειτουργία, προτού άπομονωθούν οί καρδινάλιοι, συνάντησε τυχαία έξω από τόν καθεδρικό ναό ένα γνωστό του ζευγάρι μέ καταγωγή από τή Λατινική Ἁμερική.

«Τους είπα, έχετε κάποια συμβουλή νά μου δώσετε; Και η γυναίκα ψιθύρισε στό αυτί μου: «Μπεργκόλιο». Αυτό ήταν αρκετό γιά τόν καρδινάλιο Σένμπορν γιά νά πιστέψει ότι του μιλούσε τό Ἅγιο Πνεύμα.

(Πηγές: <http://vaticanisider.iastampa.it>, www.telegraph.co.uk)
ΙΩΑΝΝΑ ΝΙΑΩΤΗ»

Ἄλιμονον! Ποιός ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ ἐκλογή τοῦ Οὐνίτη καί Ἰησουίτη καί στενοῦ συνεργάτη τῆς κούντας τῆς Ἀργεντινῆς πάπα Φραγκίσκου ἔγινε μέ τήν ἐπιστασία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος;

Εἶναι ἄλλωστε σαφῶς θεόθεν τά σημεῖα πού δόθηκαν στόν καρδινάλιο τῆς Βιέννης, ὁ ὁποῖος - εἰρήσθω ἐν παρόδῳ - θεωρεῖται ἕνας ἀπό τούς πió σοβαροῦς καί πεπαιδευμένους καρδινάλιους!!! Φανταστεῖτε, ἐπομένως, τί λένε οἱ ὑπόλοιποι καρδινάλιοι, ἂν ὁ καρδινάλιος τῆς Βιέννης λέγει αὐτές τίς ἀνοσιές!!!

Οὐδεμία, λοιπόν, ἀμφιβολία ὑπάρχει γιά τήν ἐμφανέστατη παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στήν ἐκλογή τοῦ πάπα Φραγκίσκου. Οὔτε φυσικά στήν ἐκλογή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου Β΄ ἢ τοῦ Σεβ. Μεσσινίας κ. Χρυσόστομου (Σαββάτου).

Αὐτό δά ἔλειπε! Νά βλαστημούσαμε κατά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού ἐκλέγει τόσο ἄγιες καί χαρισματικές μορφές γιά νά διακονοῦν τήν Ἐκκλησία ἢ καί τήν Παπική αἵρεση!!!

Διερωτόμαστε μόνον! Ἄραγε τό Ἅγιο Πνεῦμα καθοδηγεῖ καί τήν ἐκλογή τῶν ἐπίτιμων διδασκτόρων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τῆς Βοστώνης ἢ αὐτή ἀφήνεται ἀποκλειστικά στό κύκλωμα τῶν κ. Πέτρου Βασιλειάδη καί π. Ἐμμανουήλ Κλάση; Πάντως θέλουμε νά διαβεβαιώσουμε τόν καρδινάλιο τῆς Βιέννης ὅτι τό μέγα σημεῖο τῆς ἀγιότητας τοῦ πάπα Φραγκίσκου δέ θά φανεῖ τώρα, ἀλλά μετά θάνατον, ὅταν καί αὐτός θά χαμογελᾷ (poor thing!) ἀπό τήν αἰωνιότητα!!!

* * *

ΣΧΟΛΙΟ ΣΤΗΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ, ΤΗΣ ΚΤΗΝΟΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΡΑΣΤΙΑΣ

Σέ Ἀνακοίνωσή του γιά τή συζήτηση πού διεξάγεται στίς μέρες μας γιά τή νομιμοποίηση τῆς ὁμοφυλοφιλίας, τῆς παιδεραστίας καί τῆς κτηνοβασίας, ὁ Σεβ. Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ παραθέτει Γραφικά χωρία ἀλλά καί τεκμήρια ἀπό τήν Ἱερά Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας (Συγγράμματα Πατέρων, Ἀποφάσεις Συνόδων, κτλ.) πού δείχνουν ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν μπορεῖ νά ἀποδεχτεῖ τή νομιμοποίηση αὐτῶν τῶν διαστροφῶν.

Πολύ χρήσιμη καί διαφωτιστική ἡ παρέμβαση τοῦ Σεβασμιότατου, ἀλλά δέν ἐξηγεῖ γιά ποιό λόγο ἡ Ἐκκλησία θεωρεῖ αὐτές τίς διαστροφές *ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ* (ἐπαναλαμβάνουμε *ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ*) ἐφάρμαρτες.

Γιά νά τό καταλάβουμε αὐτό καλύτερα ἄς ἀναλογιστοῦμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία *ΔΕΝ* ἀπαγορεύει *ΜΟΝΟΝ* τήν ἔκφραση διαφόρων διαστροφῶν τῆς σεξουαλικότητας, ἀλλά καί τήν ἔκφραση τῆς σεξουαλικότητας μεταξύ ἑτεροφυλόφιλων προσώπων ἐκτός τοῦ γάμου. Ἀπαγορεύει λ.χ. ρητά, αὐστηρά καί μέ πολυετές ἐπιτίμιο ἀποχῆς ἀπό τή Θεία Κοινωνία

όσους έχουν προγαμιαίες σχέσεις. (Βέβαια ό κ. Γιανναρᾶς καί οί ἄλλοι Νεονικολαΐτες θεωροῦν τούς σαρκικούς ἔρωτες «ἔξαλμα πρὸς τόν Θεό»!!!)

Ἡ Ἐκκλησία ὅμως, ὄχι μόνον δέν μπορεῖ νά ἐνστερνίζεται αἰρέσεις, ἀλλά ἔχει ἀδήριτη ὑποχρέωση νά τίς καταδικάζει. Τήν ἴδια αὐστηρή στάση ἡ Ἐκκλησία τηρεῖ γιά ὅσους εἶναι ἔνοχοι μοιχείας. Ἐνῶς *ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΤΡΟΓΥΝΟΥ* καταδικάζει ἡ Ἐκκλησία *ΑΝ* καταργοῦν τόν ἀσκητικό χαρακτήρα τοῦ γάμου καί ὀδηγοῦν σέ ἀποφυγή τῆς τεκνοποιίας.

Γιατί ὅμως ἡ Ἐκκλησία τηρεῖ αὐτή τή στάση ἔναντι τῶν σαρκικῶν ἁμαρτημάτων; Ἐπειδή ἡ ἀσκηση εἶναι ὄρος «οὐκ ἄνευ» γιά τή σωτηρία μας. Ὅπως ἡ νηστεία, οἱ μετάνοιες, ἡ ταπείνωση, ἡ προσευχή, ἔτσι καί ἡ ἀγνότητα κτλ. βοηθοῦν τόν ἄνθρωπο νά προχωρήσει στήν πνευματική ζωή. Οἱ σαρκικές ἁμαρτίες σκοτίζουν τήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου ὅσο ἐλάχιστα πάθη. Τήν αἰχμαλωτίζουν κυριολεκτικά καί τήν κάνουν παίγνιο τῶν πονηρῶν δαιμόνων.

Καί ἓνα ἄλλο σημεῖο πού πρέπει νά προσεχθεῖ ιδιαίτερα. Ὡς χριστιανούς δέν μᾶς ἐνδιαφέρει τόσο – μᾶς ἐνδιαφέρει ἀσφαλῶς καί αὐτό! – ἂν θά νομιμοποιηθεῖ ἡ παιδεραστία, ἡ κτηνοβασία, ἡ ὁμοφυλοφιλία κτλ. ἀπό τήν *ΠΟΛΙΤΕΙΑ*, ἀλλά τό γεγονός ὅτι γιά τήν *ΕΚΚΛΗΣΙΑ* εἶναι καί θά παραμείνουν πάντοτε – ὅπως ὅλες οἱ σαρκικές ἁμαρτίες – τείχη ἀπροσπέλαστα πού μᾶς χωρίζουν ἀπό τόν Θεό.

Γιά τήν Πολιτεία λ.χ. εἶναι νόμιμο νά ἔχει κάποιος προγαμιαίες σχέσεις. Λίγο – πολύ καί γιά τήν κοινωνία ἰσχύει τό ἴδιο. Γιά τήν Πολιτεία ἐπίσης εἶναι νόμιμη ἀκόμη καί ἡ μοιχεία. Γιά τήν Ἐκκλησία ὅμως; Οἱ προγαμιαίες σχέσεις καί ἡ μοιχεία θεωροῦνται θανάσιμες ἁμαρτίες καί οἱ πνευματικοί, ἀκόμη καί σ' αὐτούς πού μετανοοῦν γι' αὐτές, ἐπιβάλλουν αὐστηρό ἐπιτίμιο.

* * *

ΣΧΟΛΙΟ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ «ΒΑΘΑΙΝΕΙ ΤΟ ΧΑΣΜΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΓΓΛΙΚΑΝΟΥΣ»

Σέ ἀξιόλογο ἄρθρο τοῦ Διδάκτορα τῆς Θεολογίας κ. Ἰ. Α. Παπαβασιλείου (πού δημοσιεύεται στίς 16 Ἰουλίου 2013 στήν ἐφημερίδα ὁ «Πολίτης» καί πού ἐπιγράφεται «Βαθαίνει τό χάσμα μέ τούς Ἀγγλικανούς»), μαθαίνουμε ὅτι ὁ ἐπί σειράν δεκαετιῶν ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου στό διάλογο μέ τούς Ἀγγλικανούς, Σεβ. Μητροπολίτης Κιτίου κ. Χρυσόστομος, παρατίθηκε ἀπό τόν Μάρτιο χωρίς νά ἔχει ὀριστεῖ ἀκόμη ὁ διάδοχός του.

Στό ἴδιο ἄρθρο ὁ κ. Ἰ. Α. Παπαβασιλείου δίνει ὀρισμένες πολύ χρήσιμες πληροφορίες γιά τόν ὀλέθριο ρόλο πού διαδραμάτισε ὁ νεωτεριστής καί οἰκουμενιστής Πατριάρχης Μελέτιος Μεταξάκης στό διάλογο μέ τούς Ἀγγλικανούς, ἀλλά καί γιά τό θλιβερό καί ἀπαράδεκτο γεγο-

νός ότι όρισμένες Όρθόδοξες Όκκλησίες αναγνώρισαν τίς αγγλικανικές χειροτονίες ήδη από τή δεκαετία του 1920.

Αυτές οί άσχημίες - άν και ό χαρακτηρισμός άσχημίες είναι πλεονασμός όταν κάποιος αναφέρεται σέ ενέργειες του Μελέτιου Μεταξάκη - δέν δεσμεύουν ασφαλώς τήν Όρθόδοξη Όκκλησία.

Ουδέμία απολύτως χειροτονία έχουν οί Όγγλικανοί όποιος και άν τυχόν τούς αναγνωρίσει ότιδήποτε.

Ό πρόσφατη άπόρριψη τής πρότασης γιά χειροτονία γυναικών και όμοφυλοφίλων επισκόπων από τόν Όγγλικανισμό, επειδή δέν συγκεντρώθηκε ή άπαιτούμενη πλειοψηφία τών 2/3 τών συνέδρων, δέν σημαίνει απολύτως τίποτα γιά δύο λόγους:

1) Οί χειροτονίες όλων τών εκτός Όκκλησίας αίρετικών και σχισματικών είναι έξ όρισμού άκυρες, όπως είναι και τό βάπτισμα και όλα τους τά μυστήρια.

2) Οί Όγγλικανοί δέν ενέκριναν μέν τή χειροτονία επισκόπων όμοφυλοφίλων και γυναικών, στό πρόσφατό τους συνέδριο, αλλά αυτό και πάλιν δέν σημαίνει τίποτα, όίτι,

1) Ό συντριπτική πλειοψηφία τους τάσσεται υπέρ αυτών τών χειροτονιών (σχεδόν τά δύο τρίτα), και,

2) επειδή ή διαφωνία στους κόλπους του Όγγλικανισμού δέν άφορᾶ τή χειροτονία γυναικών και όμοφυλοφίλων κληρικών, αλλά μόνον τή χειροτονία επισκόπων γυναικών και όμοφυλόφιλων.

Όπομένως έξ άπόψεως όρθοδόξου τό όλο πρόβλημα είναι άνύπαρκτο, άν όχι καταγέλαστο.

Οί αποφάσεις τών συνεδρίων τής εποχής του κακού δαίμονα τής Όρθοδοξίας Μελέτιου Μεταξάκη, όχι μόνον δέν δεσμεύουν τήν Όκκλησία, αλλά συνιστούν στην πραγματικότητα αίτία νά ξανασυστηθούν τά θέματα γιά νά καθοριστεί μέ σαφήνεια και συνέπεια ή όρθόδοξη διδασκαλία.

Ευχόμαστε ό διάδοχος του Σεβ. Κιτίου κ. Χρυσόστομου στό διάλογο μέ τούς Όγγλικανούς, ότι θά θέσει τό θέμα μέ σαφήνεια, τή διδασκαλία τών Όγίων Πατέρων επόμενος, ή πίστη και ή διδασκαλία τών όποίων ΜΟΝΟΝ δεσμεύει τήν Όκκλησία. Και όχι ό κάθε Μεταξάκης.

* * *

ΒΑΦΤΙΣΗ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Σέ εμπνευσμένη εγκύκλιό του, ό παραδοσιακός Μητροπολίτης Σπάρτης κ. Ευστάθιος αναφέρεται στην έκκοσμίκευση τής Όκκλησίας και του φρονήματος τών πιστών, οί όποιοι ζητούν νά γίνεται ή βάφτιση τών παιδιών τους στη θάλασσα αντί στό ναό και οί όποιοι κάνουν πολιτικό γάμο και έρχονται ύστερα νά ζητήσουν τή βάφτιση τών παιδιών τους

τήν ἴδια μέρα πού κάνουν θρησκευτικό γάμο!!!

Ἐναφέρει - μεταξύ ἄλλων - ὁ Σεβασμιότατος:

«Ζητοῦν κάποιοι γονεῖς “κουλτουριάρηδες” νά βαπτίσουν τά παιδιά τους, ὄχι στὸν ἱερό Ναό τῆς ἐνορίας τους, ἀλλά τή θάλασσα. Εἶναι, μοῦ λέγουν ἢ μοῦ γράφουν, πολύ ὁμορφα ἐκεῖ καί ἔχει τό Μυστήριο μιά ἀπλότητα. Δέν μπορῶ νά ἐννοήσω ποιά εἶναι ἡ ἀπλότητα καί πού βλέπουν τήν ὁμορφιά. Ἐπάρχει τίποτε πῶ ὠραῖο ἀπό τόν ἱερό κῶρο τοῦ Ναοῦ; Οἱ χριστιανοί μας ἔχουν δεθεῖ μέ τόν Ναό. Ἐκεῖ βαπτίζονται, ἐκεῖ στεφανώνονται καί ἀπό ἐκεῖ παίρνουν τή Μακαρία Ὅδο.

Ἡ ἱερότητα τοῦ κῶρου, ὁ διάκοσμος τοῦ Ναοῦ μέ τίς διδακτικές ἀγιογραφίες ἢ μέ τίς ἱερές εἰκόνες δημιουργοῦν τήν κατάλληλη ἀτμόσφαιρα γιά ἐπικοινωνία μέ τόν Θεό. Τό κάθε Μυστήριο, πού εἶναι ἀγιαστική πράξη, συνδέεται καί ἐκφράζεται μέ τήν προσευχή ὄχι μόνο τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων, ἀλλά καί τῶν συγγενῶν καί τῶν προσκεκλημένων.

Ἐτσι μᾶς δίδαξε ἡ Ἐκκλησία δυό χιλιάδες χρόνια ἀπό τότε. Γιατί θέλουμε σήμερα ν' ἀλλάξουμε μιά καταξιωμένη παράδοση;

Στό διάστημα αὐτῶν τῶν αἰῶνων ἔχουμε βαπτίσεις σέ ποταμούς καί θάλασσες, ἀλλά αὐτά τά γεγονότα τά ὑπαγόρευσε μιά ἀνάγκη. Ἡ Ἐκκλησία, καί ὁικονομία, τά ἐδέχθη, ἀλλά ἀποτελοῦν μιά ἐξαιρεση πού ἐπιβεβαιώνει τόν κανόνα.

Ποιά ἀνάγκη ὑπαγορεύει σήμερα νά γίνει τό βάπτισμα στή θάλασσα;

β. Τά τελευταῖα χρόνια κερδίζει ἔδαφος καί μιά ἄλλη ἀξιοκατάκριτη ἀπαίτηση μερικῶν, ἐλαχίστων μέχρι αὐτή τή στιγμή, ἀλλά οἱ στατιστικές δείχνουν ὅτι θά ἔχουμε αὔξηση σὺν τῷ χρόνῳ.

Θέλουν τήν ἡμέρα πού θά κάνουν τόν γάμο τους, τήν ἴδια ἡμέρα νά βαπτίσουν καί τό παιδί πού ἀπέκτησαν, γιατί ἐν τῷ μεταξύ εἶχαν συνάψει γάμο πολιτικό.

Παλαιότερα ἐθεωρεῖτο μεγάλη ἐντροπή πρὶν ἀπό τόν θρησκευτικό γάμο νά ἀποκτήσουν παιδί. Ἄλλοτε, ὅταν ἀμάρτανε ὁ ἄνθρωπος, εἶχε τύψεις στή συνείδησή του, πονοῦσε ψυχικά, ὀλόκληρος ὁ ψυχοσωματικός του κόσμος δέν εἶχε ἡρεμία. Σήμερα ἀμαρτάνει ὁ ἄνθρωπος καί δέ νοιάζεται γιά τή θεραπεία τῆς ψυχῆς του. Δέν καταβάλλει καμία μέριμνα γιά τήν κάθαρσή του. Καί ὄχι μόνο αὐτό. Ἀμαρτάνει ἐν γνώσει του καί δημοσίως, χωρίς νά ἐντρέπεται, χωρίς ν' ἀναστατώνεται, χωρίς νά χάνει τόν ὕπνο του, ἔτσι τουλάχιστον διαδίδει στό περιβάλλον του.

Κάνει, ὅμως, καί κάτι ἀκόμη χειρότερο, ἀπαιτεῖ νά τοῦ ποῦν οἱ ἄλλοι καί μπράβο, νά τόν ἐπαινέσουν καί νά τόν χειροκροτήσουν. Αὐτός πού ἔκανε πολιτικό γάμο, ἐάν εἶναι ὀρθόδοξος χριστιανός, ἔκανε ἕνα μεγάλο λάθος καί ὀφείλει νά τό διορθώσει. Ὄφειλει νά ἐπισκεφθεῖ τόν πνευματικό του καί ν' ἀκούσει τή διακριτική συμβουλή του, νά κάνει αὐ-

τό πού διδάσκει ἡ Ἐκκλησία γιά τό δικό του καλό. Νά τελέσει τόν θρησκευτικό γάμο, χωρίς ἀναβολή καί καθυστέρηση. Καί ἄν ἀπέκτησε παιδί ἀπό τόν πολιτικό γάμο, ὀφείλει νά τό βαπτίσει ἔγκαιρα, ἀναλαμβάνοντας τίς εὐθύνες του.

Ἡ δικαιολογία, ὅτι εἶναι πολυέξοδα τά Μυστήρια καί γι' αὐτό θά γίνουν ὁ γάμος καί τό βάπτισμα μαζί εἶναι «προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις». Ἡ Ἐκκλησία ποτέ δέ συμφώνησε μέ πολυέξοδες κοσμικές ἐμφανίσεις καί ἐκδηλώσεις. Ποτέ δέν πρέπει νά κολακεύει τίς φιλοδοξίες τῶν ἀνθρώπων. Ὅσοι ἀποκτήσατε παιδί ἐκ τοῦ πολιτικοῦ γάμου νά τό βαπτίσετε χωρίς ἀναβολή καί ὄχι τήν ἡμέρα τοῦ θρησκευτικοῦ γάμου σας. Τό ἕνα λάθος δέ διορθώνει τό ἄλλο».

Ὁ Σεβασμιώτατος Σπάρτης μιᾶ μέν μέ πολλή διάκριση καί ταπείνωση, ἀλλά λέγει κάποιες πικρές ἀλήθειες πού φανερώνουν πόσο ἔχει λεηλατήσει ἡ ἐκκοσμίκευση τήν ὀρθόδοξη αὐτοσυνειδησία τοῦ λαοῦ μας.

Ἐπιβεβλημένοι οἱ ἀγῶνες ἐναντίον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καί τῶν ἄλλων αἵρέσεων. Ἀναγκαία ἡ ἀντίσταση ἐναντίον τῶν σχεδίων τοῦ Καίσαρα νά ἀλλοτριώσει τήν ὀρθόδοξη φυσιογνωμία τοῦ τόπου μας. Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Σεβ. Σπάρτης ὅμως ἔρχεται νά μᾶς ὑπενθυμίσει ὅτι ὑπάρχει καί ἕνα ἄλλο πεδίο στό ὁποῖο ὁ διάβολος ἔχει καταγάγει ἐντυπωσιακούς θριάμβους. Ἡ ραγδαία καί εἰς βάθος ἐκκοσμίκευση τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἴσως ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος πού ἀντιμετωπίζουμε.

Εὐχαριστοῦμε θερμά τόν Σεβ. Μητροπολίτη Σπάρτης κ. Εὐστάθιο γιά τήν ἐγκύκλιό του καί ἐκφράζουμε τή βαθύτατη θλίψη μας ἐπειδή δέν κοσμεῖ δυστυχῶς τόν Θρόνο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἐξαιτίας τῆς βαθύτατης ἐκκοσμίκευσης τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

* * *

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΗ ΤΕΛΕΣΗ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΦΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Διαβάσαμε στό trikalavoice.gr τήν ἀκόλουθη εἴδηση:

«Ἀπό 1η Αὐγούστου δέν θά τελοῦνται τήν ἴδια μέρα γάμοι ζευγαριῶν καί βαφτίσεις, σέ μιά προσπάθεια.. τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας νά στρέψει τούς πιστούς πρὸς τήν παράδοση καί τούς Κανόνες.

Οἱ Ἱερεῖς τῆς Ἱερᾶς Μητρόπολης Τρίκκης καί Σταγῶν ἐνημερώθηκαν κατά τήν τελευταία τους σύναξη, ὅτι μποροῦν νά τελοῦν ταυτόχρονα γάμο καί βάφτιση (τάση πού πῆγαινε νά γίνει μόδα τά τελευταία χρόνια γιά πολλά ζευγάρια) ἕως 31 Ἰουλίου.

Ἀπό τήν ἡμερομηνία αὐτή καί μετὰ θά πρέπει νά τελοῦνται σέ διαφορετική ἡμερομηνία ὁ γάμος καί σέ διαφορετική ἢ βάφτιση.

“Όπως επισημαίνουν στο trikalanoice.gr κύκλοι τῆς Μητροπόλεως «μέ τῆ μόδα αὐτή πού ἔτεινε νά επικρατήσῃ, ἦταν σάν νά εὐλογοῦσε ἡ Ἐκκλησία μας τίς προγαμιαῖες σχέσεις τῶν ζευγαριῶν.

Ἐοφείλουμε δέ νά δείχνουμε τόν πρέποντα σεβασμό καί προσοχή στά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας. Καί ὁ γάμος καί ἡ βάπτισμα εἶναι δυό ξεχωριστά Μυστήρια, ἀπό τά σπουδαιότερα τῆς Ὁρθοδόξου πίστεώς μας καί σέ κάθε ἓνα ἀπό αὐτά θά πρέπει νά εἴμαστε προσεκτικοί».

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ εἶναι ἓνας ἀπό τούς πῖο πνευματικούς ἐπισκόπους πού διαθέτει σήμερα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ἐνας ἀπό τούς 12 ἀδιάβλητους Μητροπολίτες πού ἐκθρόνισε χωρίς δική καί ἀπολογία ἡ σεραφειμική λαίλαπα, μέ τῆ βοήθεια τοῦ ταξίαρχου Ἰωαννίδη. Σήμερα ὁ Σεβ. Σταγῶν δίνει τῆ μαρτυρία του σέ πολλούς τομεῖς μέ τόν δικό του ἀθόρυβο κατά Θεόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ποιμαίνει τῆ Μητρόπολή του.

Σέ ἀντίθεση μέ ὀρισμένους Μητροπολίτες, οἱ ὁποῖοι δέν κάνουν τίποτε ἄλλο ἐκτός ἀπό τό νά σκανδαλίζουν τούς πιστούς καί νά γυροφέρνουν μέ τίς πολύτιμες ἀρχιερατικές τους στολές τήν Ἑλλάδα καί ἐπέκεινα γιά κάθε εἶδους πολυαρχιερατικά συλλειτουργγα σέ πανηγύρεις, ὀνομαστήρια καί ἄλλες εὐκαιρίες κουφότητας, ὁ Σεβ. Σταγῶν βρίσκεται – ἐκτός ἀπό σπάνιες περιπτώσεις – στή Μητρόπολή του καί ποιμαίνει τό λαό τοῦ Θεοῦ πού τοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Κύριος.

Τόσον ὁ ἴδιος ὅσο καί κληρικοί καί λαϊκοί τῆς Μητροπόλεως του ἔδωσαν τήν πῖο σθεναρή μαρτυρία κατά τῆς ἀπό-ὀρθοδοξοποίησης τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν.

Τώρα ὁ Σεβασμιότατος βάζει τέρμα στήν ἔμμεση ἐνθάρρυνση τῶν προγαμιαίων σχέσεων ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπαγορεύει ἐφεξῆς τήν ταυτόχρονη τέλεση τοῦ γάμου καί τῆς βάπτισμα τῶν παιδιῶν, ὅπως δυστυχῶς ἔγινε τῆς μόδας τόν τελευταῖο καιρό νά συμβαίνει, ὅχι μόνον στήν Ἑλλάδα ἀλλά καί στήν Κύπρο – ὅπως πληροφοροῦμαι μέ βαθύτατη θλίψη.

Εἶδαμε πρῖν λίγες μέρες τήν ἐγκύκλιο τοῦ Σεβ. Σπάρτης – ἑνός ἄλλου ἀληθινά πνευματικοῦ ἐπίσκοπου τῆς Ἐκκλησίας – πού ἀναφερόταν στό ἴδιο θέμα.

Ἐπιτέλους!

Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νά μιλήσῃ καί νά νουθετήσῃ κατάλληλα τά παιδιά της καί νά ἐξηγήσῃ ὅτι οἱ πρό καί ἐκτός τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γάμου σαρκικές σχέσεις ὁποιασδήποτε μορφῆς δέν συνιστοῦν «ἐξάλμα πρὸς τόν Θεό», ὅπως διδάσκουν οἱ Νεορθόδοξοι καί οἱ Νεονικολαῖτες, ἀλλά μεγάλη ἁμαρτία πού σκοτίζει τήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου ὅσο ἐλάχιστα πάθη. Οὔτε ἄμεση, οὔτε ἔμμεση ἐνθάρρυνση τῶν ἀνθρώπων νά ἁμαρτάνουν δέν εἶναι ἐπιτρεπτή ἀπό τήν Ἐκκλησία.

Συγχαίρουμε θερμά καί υἱικά τόν Σεβ. Σταγῶν καί ἐλπίζουμε ὅτι οἱ

θέσεις τῶν δύο ὄντως πνευματικῶν αὐτῶν ἐπισκόπων τῆς Ἐκκλησίας μας θά γίνουν οἱ θέσεις ὅλων τῶν ἱεραρχῶν μας.

Πολύ χρήσιμη θά ἦταν ἡ ἔκδοση ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας γιά τό θέμα.

* * *

ΑΝΟΙΧΤΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΡΙΖΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Διαβάζουμε στό Ἐκκλησιαστικό Πρακτορεῖο Εἰδήσεων «Δόγμα» τό ἀκόλουθο ρεπορτάζ τοῦ κ. Ἰωάννη Λουδάρου:

«Φορολόγηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, χωρισμός Ἐκκλησίας – Κράτους καί θέσπιση πολιτικοῦ γάμου μεταξύ ἀτόμων τοῦ ἴδιου φύλου.

Αὐτές εἶναι οἱ τρεῖς ἀναφορές πού υπάρχουν στό «Σχέδιο Πολιτικῆς Ἀπόφασης τοῦ 1ου Συνεδρίου τοῦ ΣΥΡΙΖΑ - ΕΚΜ» πού ἔδωσε στή δημοσιότητα τό κόμμα τῆς ἀξιωματικῆς ἀντιπολίτευσης καί ἀφοροῦν τήν Ἐκκλησία.

Στό κείμενο πού θά ἀποτελέσει τή βάση γιά τήν μελλοντική πορεία τοῦ ἐνιαίου πιά ΣΥΡΙΖΑ οἱ μόνες ἀναφορές γιά τήν Ἐκκλησία εἶναι... ἀρνητικές.

«Τό κόμμα πού φιλοδοξεῖ νά ἀποτελέσει τήν “Κυβέρνηση τῆς Ἀριστερᾶς”, παρά τά ὅσα κατά καιρούς ἔχει πεῖ ὁ πρόεδρος του κ. Ἰωάννης Τσίπρας γιά τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, στό πιό ἐπίσημο κείμενό του ἀντιμετωπίζει τήν Ἐκκλησία οὔτε λίγο οὔτε πολύ ὡς τόν “πλούσιο” πού στερεῖ ἀπό τόν λαό τόν πλοῦτο του» σημείωσε στό «Δόγμα» ἀνώτατο ἐκκλησιαστικό στέλεχος πού διάβασε τό κείμενο.

Ἐχει ἰδιαίτερη σημασία τό γεγονός πώς δέν ὑπάρχει πουθενά εἰδικό κεφάλαιο πού νά προβλέπει σχέσεις μέ τήν Ἐκκλησία. Ἀντίθετα ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἐνταχθεῖ σέ προτάσεις μαζί μέ ὅλα τά φαινόμενα κοινωνικῆς παθογένειας πού ὁ ΣΥΡΙΖΑ σκοπεύει νά ἀντιμετωπίσει, ὅπως εἶναι ἡ ὀλιγαρχία καί ἡ διαφθορά.

Ἐκκλησία καί ὀλιγαρχία

Γιά τόν ΣΥΡΙΖΑ ἡ λύση τῶν οικονομικῶν προβλημάτων τῆς χώρας βρίσκεται ἐκτός τῶν ἄλλων στήν «ἀκύρωση τῶν προνομίων τῆς ὀλιγαρχίας καί τῶν πολυεθνικῶν ἐπιχειρήσεων».

Ἐκεῖ, μαζί μέ τούς ὀλιγάρχες καί τίς πολυεθνικές βρίσκεται καί ἡ Ἐκκλησία.

Σημειώνεται χαρακτηριστικά:

«13.4. Προχωροῦμε σέ μιᾶ ἀποτελεσματική καί κοινωνικά δίκαιη ἀντιμετώπιση τῶν ἐλλειμμάτων, προτάσσοντας τήν ἀναδιανομή τοῦ παραγόμενου πλούτου καί τήν περιβαλλοντικά ἀσφαλῆ ἀνάπτυξη, μέ στόχο

τή σταδιακή αύξηση τῶν μισθῶν καί τῶν κοινωνικῶν δαπανῶν. Συγκροτοῦμε πλήρες κτηματολόγιο καί περιουσιολόγιο, γιά τήν ἀποκατάσταση τῆς οἰκονομικῆς δημοκρατίας.

Τά δημόσια ἔσοδα θά προέλθουν ἀπό τή φορολόγηση τοῦ πλούτου, τῶν καθαρῶν κερδῶν, τῶν ὑψηλῶν εἰσοδημάτων, τῆς μεγάλης ἀκίνητης καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ἀπό τήν ἀκύρωση τῶν προνομίων τῆς ὀλιγαρχίας καί τῶν πολυεθνικῶν ἐπιχειρήσεων καί ἀπό τήν ἀνάσχεση τῆς ὑφέσεως τῆς οἰκονομίας».

Μαζί μέ τήν διαφθορά καί τή διαπλοκή

Ἐμφανίζοντας τήν Ἐκκλησία, ἐμμέσως πλὴν σαφῶς, μέρος τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος, τῆς διαφθορᾶς καί τῆς διαπλοκῆς, ὁ ΣΥΡΙΖΑ δηλώνει πὸς θά προχωρήσει στὸν χωρισμὸ Ἐκκλησίας – Κράτους.

Αὐτὸ βέβαια δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά πού τό διατυπώνει, μιᾶς καί ἀποτελεῖ πάγια θέση του.

Τὸ ἐνδιαφέρον ὅμως εἶναι, ὁ τρόπος τῆς διατύπωσης, πού ἂν μί τι ἄλλο προδίδει μιὰ «προσπάθεια» τῆς ἡγεσίας τοῦ κόμματος νά ἱκανοποιήσει μὲν τό παραδοσιακό του ἀκροατήριό χωρίς ὅμως νά ἀνεβάσει ἰδιαίτερα τοὺς τόνους.

Σημειώνεται χαρακτηριστικά:

13.11. Καταργοῦμε ὅλες τίς ρυθμίσεις καί κρατικές δομές ἔκτακτης ἀνάγκης, τὰ αὐταρχικά καί κατασταλτικά νομοθετήματα καί ἀναδιορθώσουμε σέ βάθος τό πολιτικό σύστημα, ἐξαλείφοντας κάθε ἐστία διαφθορᾶς καί διαπλοκῆς, τηρώντας μέ συνέπεια τή διάκριση τῶν ἐξουσιῶν, τὸν διαχωρισμὸ Ἐκκλησίας καί κράτους καί ἀποκαθιστώντας τήν εὐρυθμὴν καί διαφανῆ λειτουργία ὄλων τῶν συναφῶν θεσμῶν.

Τὸ «κόκκινο πανί»

Κι ἂν τὰ παραπάνω θά μπορούσαν ἀπὸ μόνον τους νά προκαλέσουν τὸν κόσμον τῆς Ἐκκλησίας, αὐτὸ πού ἀναμένεται νά προκαλέσει τίς μεγαλύτερες ἀντιδράσεις εἶναι ἡ σαφὴς δήλωση ὅτι θά προωθηθεῖ ὁ πολιτικός γάμος μεταξὺ ἀνθρώπων τοῦ ἴδιου φύλου.

«...στηρίζουμε ἀπολύτως τό δικαίωμα στὸν αὐτοπροσδιορισμὸ σέ σχέση μέ τή σεξουαλικότητα καί τήν ἐπιλογή φύλου, ὅπως καί τή θέσπιση πολιτικοῦ γάμου ὁμοφύλων μέ πλήρη καί ἴσα δικαιώματα, καθὼς καί τήν ἀναγνώριση τῆς ταυτότητας φύλου» σημειώνεται.

Θεωρεῖται βέβαιον πὸς ἀπὸ πλευρᾶς Ἱεραρχίας θά ὑπάρξουν ἄμεσες καί σημαντικές ἀντιδράσεις, ἀφοῦ γιά πρώτη φορά ἕνας ἐπίσημος πολιτικός φορέας ἐντάσσει στὸ πρόγραμμά του τρία θέματα τὰ ὁποῖα ἀνέκαθεν ἀποτελοῦσαν «αἰτία πολέμου».

Ἐξαιρετικὴ μὲν ἡ ἀνάλυση τοῦ κ. Λουδάρου πλὴν ὅμως τηροῦμε στάση ἀναμονῆς γιά νά διαπιστώσουμε τήν ἀναμενόμενη – κατὰ τὸν δημο-

σιογράφο – βεβαία αντίδραση τῆς Ἐκκλησίας.

Πρέπει φυσικά νά ἀντιδράσει ἡ Ἐκκλησία!

Ὁ ΣΥΡΙΖΑ – στήν πιά οὐσιαστική του ἔκφανση – εἶναι ἓνα ἐκκλησιομάχο καί ἐθνομειοδοτικό κόμμα.

Ἡ ἀπέχθειά του γιά τήν Ἐκκλησία εἶναι δεδομένη καί ἡ ἐχθρότητά του πρός τίς ρίζες μας πέραν πάσης ἀντιλογίας κατοχυρωμένη.

Αὐτά ὅλα ὅμως δέν σημαίνουν κατ' ἀνάγκην καί τήν ὀρθή ἀντίδραση ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας.

Μέχρι τώρα δυστυχῶς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος, ὄχι μόνον δέν συγκρούεται μέ τούς ἐκκλησιομάχους τοῦ ΣΥΡΙΖΑ, ἀλλά ἔχει πολύ φιλικές σχέσεις μαζί τους.

Μακάρι νά διαφυστοῦμε ἀπό τά γεγονότα καί νά ὑπάρξει γενναία ἀντίδραση ἐκ μέρους τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Χίλιες φορές μακάρι!

* * *

ΠΡΟΣΟΧΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΗΘΕΝ «ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ» ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΑ ΠΑΪΣΙΟΥ

Ἀπό ἐκτενές κήρυγμα τοῦ π. Ἀρσένιου Κατερέλου ἐπιλέξαμε τά πιά κάτω ἀποσπάσματα ἐπειδή μιλοῦν γιά ἓνα μεγάλο κίνδυνο πού σχετίζεται μέ ὑποτιθέμενες «προφητείες» τοῦ Γέροντα Παΐσιου.

Ἀναφέρει – μεταξύ ἄλλων – ὁ π. Ἀρσένιος στήν ὁμιλία του:

«Μέ ρωτᾶνε κάποιοι ἄνθρωποι, πού φαίνονται εὐσεβεῖς, ἄν πρέπη νά ἀποθηκεύσουν τροφίμα γιά τόν ἐπερχόμενο πόλεμο στήν Ἑλλάδα, ἄν πρέπη νά μάθουν Τουρκικά, διότι θά πάρουμε τήν Πόλη σύντομα, ἄν τό βῆθ θά μπῆ, μέ ἀόρατο τρόπο, στό χέρι ἢ στό μέτωπο, κλπ.

Μόνο γιά μετάνοια καί γιά τήν σωτηρία τῆς ψυχῆς τους δέν ρωτᾶνε, οὔτε πῶς θά ἀγωνισθοῦνε καί θά πορευθοῦνε πνευματικά.

Νά σταματήσουν, λοιπόν, κάποιοι Γέροντες νά μιλᾶνε σάν νά εἶναι μέντιουμ καί ἄς ἀρχίσουν νά μιλᾶνε γιά μετάνοια καί γιά ἀγώνα πνευματικό ὥστε νά μπορέσωμε νά περισώσωμε αὐτά πού ἔχομε καί μᾶς ἀνήκουν.

Πολλοί ἄνθρωποι, σήμερα, τρέφονται καί ἀναπαύονται μόνο σέ συζητήσεις μέ τά ἐξῆς θέματα: Περί πολέμου στήν Ἑλλάδα, ἄν γεννήθηκε ἢ ὄχι ὁ Ἀντίχριστος, ἄν θά πάρουμε σύντομα τήν Πόλη, κλπ. Δυστυχῶς, καί κάποιοι ἄνθρωποι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χώρου κολλᾶνε μόνο σέ τέτοια θέματα. Πρωτίστως, πρέπει νά μᾶς ἀπασχολῆ καί νά ἀγωνιζώμαστε ἐναντίον τοῦ ἔσωθεν καί ἔξωθεν πολέμου τῶν ἀντιχριστῶν τῆς πατρίδος μας καί τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί τοῦ ἴδιου μας τοῦ ἑαυτοῦ, καί νά κρατήσωμε τίς πόλεις μας, τά σπίτια μας, τό ἔθνος μας, τούς θεσμούς καί τίς παραδόσεις μας. Καί κατά τά ἄλλα, μᾶς ἐνοχλεῖ πού δέν

γράφεται τό θρήσκευμα στίς ταυτότητες καί φοβόμαστε τήν Κάρτα τοῦ Πολίτη, κλπ.

ἮΟχι ὅτι δέν εἶναι πολύ σοβαρά θέματα καί αὐτά, ἀλλά, ὅταν ἀφήσαμε καί περάσανε τόσους καί τόσους νόμους, τολμᾶμε νά λέμε ὅτι ἀνησυχούμε δῆθεν γι' αὐτά; Καί εἶναι λύση σέ τέτοια θέματα, μόνο ἡ ἀνησυχία;

Πρέπει νά εἴμαστε ΠΑΝΤΟΤΕ ΕΝΩΜΕΝΟΙ στό Σῶμα καί στούς θεσμούς τῆς Ἐκκλησίας, νά ἀγωνιζώμαστε καί νά μή χαρίζουμε σέ κανέναν πού δέν βαδίζει σύμφωνα μέ τούς Ἁγίους Πατέρες, εἴτε εἶναι ἐπίσκοπος, εἴτε πατριάρχης, εἴτε ἀρχιεπίσκοπος, εἴτε μοναχός, εἴτε θεολόγος, κλπ.

Ἐπίσης, ἄρχισε τώρα μία ἄλλη ἀσθένεια νά κυκλοφορῇ σέ κάποιους. Ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ π. Παῖσιος «ἔπεσε ἔξω» σέ κάποια πού ἔγραψε καί σέ ἄλλα πού εἶπε: Στό τί, στό πῶς, στό διότι, στό πότε κλπ. Ὅ,τι ὄντως ἔγραψε ὁ ἸΔΙΟΣ ὁ Γέροντας καί ὅ,τι ὄντως εἶπε ὁ ἸΔΙΟΣ, αὐτά νά κρατήσουμε ἀκόμη καί ἄς φαινόντουσαν, κάποια, ξεκάθαρα καί συγκεκριμένα. Τί ἀκριβῶς ἐννοοῦσε ὁ Γέροντας, μόνο ὁ Θεός καί ὁ Γέροντας ξέρουν.

ἮΑς ἡρεμήσωμε, λοιπόν, καί ἄς σταματήσωμε νά γινώμαστε περίεργως τῶν ἐχθρῶν καί τοῦ διαβόλου. Ναί εἴμαστε πολύ προσεκτικοί, ἔως ἀρνητικοί, σέ μή ἔγκυρα βιβλία πού γράφουν κάποιοι περί προφητειῶν τοῦ Γέροντος Παΐσιου κλπ., ἢ σέ ἀναξιόπιστα θαύματα καί συναφῆ θέματα. Ἐπί τέλους, ἄς συμμαζευτοῦμε. Σέ ἄλλους σπέρνουν πανικό, καί μικρά παιδιά ἔφθασαν νά λένε «δέν μέ ἐνδιαφέρει τό μέλλον, ἀφοῦ θά γίνῃ πόλεμος, τό εἶπε καί ὁ παπούλης»!

ἮΑς κοιτάξωμε νά κρατήσωμε τό ἔθνος μας, τούς θεσμούς μας, τίς ἀξίες μας καί νά ἔχωμε «γνῶθι Θεόν», καί, ὅσο γιά τίς προφητείες τῶν Ἁγίων, εἶναι δουλειά τοῦ Θεοῦ τό πότε καί πῶς θά ἐκπληρωθοῦν».

ἮΟσα θίγει ὁ Πανοσιολογιότατος π. Ἀρσένιος χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή.

ἮΟ π. Παῖσιος εἶπε ὀρισμένα πράγματα.

Ποιά ἐγγύηση ὅμως ἔχουμε ὅτι ὁποιοι τόν ἐπικαλεῖται ὅτι εἶπε κάτι, ὅτι αὐτό ὄντως ἀποδίδει τά λεχθέντα τοῦ π. Παΐσιου;

ἮἘγκυρα κείμενα γιά τόν π. Παῖσιο εἶναι καταρχήν

- 1) Τά βιβλία καί οἱ ἐπιστολές πού ὁ ἴδιος ὁ Γέροντας ἔγραψε.
- 2) Οἱ ἀπομαγνητοφωνημένες ὁμιλίες πού ἐκδίδει ἡ Ἱερά Μονή Σουρωτῆς, γιά διάφορα θέματα πού ἔκανε ὁ Γέροντας στήν Ἀδελφότητα.
- 3) Τό βιβλίό τοῦ Ἱερομόναχου Ἰσαάκ τοῦ Ἀγιορείτου, Βίος τοῦ Γέροντος Παΐσιου τοῦ Ἀγιορείτου. Ὁ πραγματικός συντάκτης του - Ἱερομόναχος Εὐθύμιος -, ἔχει τίς πνευματικές προϋποθέσεις νά γράφει γιά τόν Γέροντα Παῖσιο, καταρχήν λόγῳ ἀρετῆς, ἀλλά καί ἐπειδή ἔζησε στήν ἀμεση ὑπακοή τοῦ Γέροντα Παΐσιου καί ἐπειδή γιά τή σύνταξη τοῦ βιβλίου του συνεργάστηκαν ὅλοι οἱ πατέρες πού ἦταν ὑπό τήν

ἄμεση πνευματική ἐξάρτηση τοῦ Γέροντα Παΐσιου.

Ἦ όλα τὰ ὑπόλοιπα ἔργα πού ἔχουν ἐκδοθεῖ γιά τόν Γέροντα Παΐσιο, πού ἔχουμε ὑπόψη, περιλαμβάνουν

1) Κοινοτοπίες πού ἀδικοῦν τόν Γέροντα ἐπειδή τόν παρουσιάζουν νά λέγει ἀπλά κάποιες ἱστορίες ἄσχετες μέ τή συνάφεια τῶν λόγων τοῦ Ἁγίου Ἀσκητῆ.

2) Ἀποκυήματα φαντασίας θεομπαικτῶν, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νά οικειωθοῦν ἰδίαν δόξαν μέ τό νά ἀποδίδουν στόν Γέροντα θαύματα πού δέν ἔκανε καί λόγια πού δέν εἶπε.

3) Ἐπικίνδυνες ρήσεις, οἱ ὁποῖες, ὄχι μόνον δέν ἀπνχοῦν τίς ἀπόψεις τοῦ Ἁγίου Γέροντα, ἀλλά καί τόν παρουσιάζουν ὡς ἕνα εἶδος μέντιουμ πού ὅλη μέρα καθόταν καί μιλοῦσε γιά ἐσχατολογικά θέματα καί γιά τήν Κόκκινη Μηλιά.

Ἦ π. Ἀρσένιος Κατερέλος βάζει τὰ πράγματα στή θέση τους.

Εὐτυχῶς τόν Γέροντα Παΐσιο δέν τόν γνώρισαν μόνο θεομπαικτες, ἰδιοτελεῖς ἢ μικρόνοες ἄνθρωποι, ἀλλά δεκάδες – ἢ ἴσως ἑκατοντάδες χιλιάδες – ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν ὅτι ὁ π. Παῖσιος γιά μετάνοια μιλοῦσε, γιά ἀγιότητα μιλοῦσε, γιά πνευματικό ἀγῶνα μιλοῦσε, γιά ἄσκηση μιλοῦσε, γιά ταπείνωση μιλοῦσε καί τίς πληγές τῆς ἁμαρτίας προσπαθοῦσε νά ἀπαλύνει καί νά θεραπεύσει.

Οἱ κάθε λογῆς καταστροφολόγοι ἢ θεομπαικτες ἢ μικρόνοες ἢ συμπεροντολόγοι καί ἰδιοτελεῖς πού θέλουν – σῶνει καί καλά – νά ποῦν τό δικό τους ἢ καί νά τὰ οικονομήσουν ἀπό τήν ἔκδοση βιβλίων γιά τόν π. Παῖσιο, οὔτε τόν π. Παῖσιο δεσμεύουν, οὔτε τήν ἀλήθεια τῶν λόγων, τοῦ φρονήματος καί τῆς βιοτήσ τοῦ Ἁγίου Γέροντα ἀπνχοῦν.

* * *

ΣΧΟΛΙΟ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΝΑΩΝ ΣΕ ΑΙΡΕΤΙΚΟΥΣ

Ἦ κ. Ἀ. Παπαβασιλείου, μέ ἄρθρο του πού ἐπιγράφει «Τόσο εὐκόλα ἐκχωροῦνται τὰ ἱερά μας μνημεῖα;» («Πολίτης» 2/7/2013), θέτει κάποια εὐλόγα ἐρωτήματα γιά τήν παραχώρηση τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Κυριακῆς στήν Πάφο στους Παπικούς, γιά νά τελοῦν τή θεία λειτουργία.

Οἱ ἐπισημάνεις τοῦ κ. Παπαβασιλείου γιά τήν πονηριά τῶν Λατίνων εἶναι ἀξιοπρόσεχτες καί πρέπει νά προβληματίσουν τούς ἰθύνοντες.

Τό σκεπτικό βάσει τοῦ ὁποῖου ἡ Μητρόπολη Πάφου παρεχώρησε τό ναό στους Παπικούς βασίζεται στό γεγονός ὅτι οἱ Ἀγγλικανοί – ἀλλά καί οἱ Παπικοί – ἔχουν ἐκχωρήσει δικούς τους ναούς σέ ὀρθόδοξες κοινότητες σέ διάφορες χῶρες τῆς Εὐρώπης – καί ὄχι μόνον – γιά νά τελοῦν τή θεία λειτουργία.

Δέν ἀναπαυόμαστε καθόλου μέ τήν ἐκκώρση ἢ παρακώρση ὀρθόδοξων ναῶν σέ αἵρετικούς ἢ ἀλλόθρησκους γιά νά τοὺς χρησιμοποιοῦν ὡς εὐκτήριους οἴκους.

Τό πραγματικό ἐρώτημα – στή συγκεκριμένη περίπτωση – εἶναι τί προτίθενται νά κάνουν οἱ Παπικοί. Χρησιμοποιοῦν τόν ἱερό ναό τῆς Ἁγίας Κυριακῆς προσωρινά ἐπειδή σκοπεύουν νά ἀνοικοδομήσουν δικό τους ναό ἢ οὐσιαστικά ἔθεσαν μέ πονηριά ὑπό κατοχή ἓνα καθαρά ὀρθόδοξο ἐκκλησιαστικό καί ἀρχαιολογικό μνημεῖο τῆς Κύπρου;

Τό πρόβλημα εἶναι πολύ πιό σοβαρό ἀπό ὅ,τι – ἐκ πρώτης ὄψεως – φαίνεται. Σέ πολλά τουρκοκυπριακά ἢ μικτά χωριά τῆς ἐλεύθερης Κύπρου, τό Κυπριακό κράτος συντηρεῖ τά τεμένη ὡς εἶχαν πρὶν τό 1974, παρόλον ὅτι πολλά ἀπό αὐτά προηγουμένως ἦταν ἐκκλησίες τῆς ὁποῖας οἱ Τούρκοι κατακτητές μετέτρεψαν σέ τεμένη.

Τό ἄστοχο τῆς προσέγγισης αὐτῆς γίνεται καλύτερα κατανοητό ἂν λάβουμε ὑπόψη τό ἐξῆς ἐρώτημα. Ἐάν μιά μέρα ἐλευθερωθεῖ ἡ Βόρεια Κύπρος θά ἐκκωρήσουμε ἢ θά παρακωρήσουμε τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησίας, πού μετέτρεψαν οἱ κατακτητές μας σέ τζαμιά, στοὺς μουσουλμάνους;

* * *

*ΑΡΙΣΤΟΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ κ. ΣΑΜΑΡΑ ΓΙΑ ΤΟ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ*

Ἐνέλπιστη, ἀλλά θαυμάσια, κίνηση ἐκ μέρους τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Σαμαρά γιά τό μεταναστευτικό.

Διαβάζουμε στό Ἐκκλησιαστικό Πρακτορεῖο Εἰδήσεων «Ρομφαία»:

«Ἀπέδειξε πῶς ἡ “ἐλληνικότητα” καί ἡ ἀγάπη γιά τήν πατρίδα δέν κρίνεται ἀπό τοὺς τύπους, ἀλλά ἀπό τήν οὐσία. Ὁ Γιάννης Ἀντετοκοῦμπο καί ὁ ἀδελφός του, μετά τήν μεγάλη ἐπιτυχία νά ἐπιλεγεῖ στήν ὑψηλότερη θέση πού ἔχει φτάσει ποτέ Ἕλληνας στή διαδικασία τῶν draft στό καλύτερο πρωτάθλημα καλαθοσφαίρισης στόν κόσμον, κυμάτισαν τή γαλανόλευκη καί καμάρωσαν πού εἶναι Ἕλληνες.

Καί στή συνάντησή τους ὁ πρωθυπουργός Ἀντώνης Σαμαράς, τοὺς χάρισε τήν εἰκόνα τοῦ «Ἄξιόν Ἔστι». Κίνηση μέ ἰδιαίτερο συμβολισμό σέ μιά ἐποχή πού σχεδόν ὅλα τείνουν νά χάσουν τό νόημά τους.

Μία χειρονομία πού προβάλλει τήν κοινή πορεία τῆς Ἑλλάδας μέ τήν Ὀρθοδοξία».

Ἐξαιρετὴ ἡ κίνηση τοῦ πρωθυπουργοῦ.

Ἐπαντᾶ στοὺς ρατσιστές, ἀπαντᾶ στοὺς μικρόψυχους, ἀπαντᾶ στοὺς «ἐμπάτε σκύλοι ἀλέστε καί ἀλεστικά μὴ δώσετε», ἀπαντᾶ στοὺς μετανάστες πού ἦρθαν γιά νά γίνουν Ἕλληνες, ἀλλὰ ἀπαντᾶ καί στοὺς κατόπιν σχεδίου λαθρομετανάστες πού ἦρθαν στήν Ἑλλάδα γιά νά ἀνατρέ-

ψουν τό σύνταγμα, νά άλλοτριώσουν τόν πολιτισμό μας καί νά πατήσουν τήν πίστη μας.

Τό παιδί πού διακρίθηκε στήν καλαθόσφαιρα αισθάνεται Ἑλληνας καί μέ περηφάνεια διαλαλεῖ τήν ἑλληνική του συνείδηση.

Πολλά ἀπό τά παιδιά τῶν οικονομικῶν μεταναστῶν τήν μόνη πατρίδα πού γνώρισαν εἶναι ἡ Ἑλλάδα καί ἡ μητρική τους γλῶσσα εἶναι ἡ Ἑλληνική ἔστω καί ἂν ἡ μάνα πού τούς γέννησε μιλά ἄλλη γλῶσσα.

Ὅσοι μικρόψυχοι ρασιιστές στέκουν στό χρῶμα τοῦ δέρματος τῶν παιδιῶν προσβάλλουν πάνω ἀπό ὅλα τήν ὀρθόδοξη χριστιανική πίστη μας, ἀλλά καί τήν Ἑλληνική μας Παράδοση, ὅτι ὅλοι ὅσοι μετέχουν στήν «ἡμετέρα παιδεία» εἶναι Ἑλληνες.

Θαυμάσια ἡ χειρονομία τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ νά δεχτεῖ αὐτά τά παιδιά, νά τά συγχαρεῖ καί νά φωτογραφηθεῖ μαζί τους – μέ φόντο μάλιστα τόν συμβολικό πίνακα τοῦ πρωθυπουργικοῦ γραφείου – γιά νά στείλει ἕνα πολύ δυνατό μήνυμα πρὸς κάθε κατεύθυνση.

Ἄκόμη πῶς πολὺσημαντα συμβολική εἶναι ἡ χειρονομία τοῦ κ. Σαμαρά νά δώσει στόν καλαθοσφαιριστή ὡς δῶρο τήν εἰκόνα τοῦ «Ἄξιόν Ἔστιν». Δείχνει ἔτσι ὅτι ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ συνεκτική δύναμη πού κράτησε ὄρθιο τό ἔθνος μας στό διάβα τῶν αἰῶνων.

Συγχαίρουμε – μέ ὅλη μας τήν καρδιά – τόν καλαθοσφαιριστή – πρωταθλητή γιά τήν ἐπιτυχία καί τήν ἀγάπη του πρὸς τήν κοινή Ἑλληνική πατρίδα μας καί εὐχόμαστε ὁ κ. πρωθυπουργός νά ἔχει πάντοτε κατά νουν τό μήνυμα πού ἔστειλε σήμερα σέ ὅλους μας.

* * *

ΝΕΑ ΕΠΙΒΟΛΗ ΦΥΛΑΚΙΣΗΣ ΣΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΚΟ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΑΧΡΙΔΟΣ ΙΩΑΝΝΗ

Μέ βαθύτατη θλίψη διαβάσαμε στόν Πυλώνα Ἐκκλησιαστικῶν Εἰδήσεων ΑΜΗΝ ἐμπεριστατωμένο καί καλογραμμένο ρεπορτάζ τοῦ κ. Ἀντώνη Τριανταφύλλου ἀναφορικά μέ τήν ἐπιβολή τριετοῦς φυλάκισης στόν μαρτυρικό Ἀρχιεπίσκοπο Ἀχρίδος κ. Ἰωάννη μέ ψευδομαρτυρίες σέ στημένη δίκη πού διεξήχθη στά Σκόπια.

Τό θέμα εἶναι σαφές.

Οἱ Σκοπιανοί δέν πρόκειται νά ἀφήσουν τόν μαρτυρικό Ἀρχιεπίσκοπο νά βγεῖ ἀπό τή φυλακή. Θά προσκομίζουν ψευδομάρτυρες, θά καλκεύουν τά στοιχεῖα, θά φιμώνουν τούς δικαστές, θά ἐπεμβαίνουν στό ἔργο τῆς δικαιοσύνης μέ στόχο νά μείνει γιά πάντα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος στή φυλακή.

Τώρα ποιός εἶναι ὁ λόγος πού ἡ Δύση δέχεται τήν κατάφωρη αὐτή παραβίαση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων;

Γιατί πιέζει την Ελλάδα να έρθει σε συμφωνία με τα Σκόπια που θα ανοίξει την όρεξη των Σκοπιανών να θέσουν υπό διαμφισβήτηση τον Ελληνικό έθνικό χαρακτήρα της Μακεδονίας;

Τί δουλειά έχουν στην Ευρώπη οι Σκοπιανοί που δεν σέβονται κανένα κανόνα του ευρωπαϊκού δικαίου;

Παραθέτουμε στή συνέχεια αποσπάσματα από τό ρεπορτάζ του κ. Τριανταφύλλου που μᾶς ἔδωσε τήν ἀφορμή γιά τή σύνταξη του πιά πάνω σχολίου.

«Σέ φυλάκιση 3 ἐτῶν καταδικάστηκε τήν Τρίτη ἀπό ποινικό δικαστήριο τῆς Πρώην Γιουγκοσλαβικῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας ὁ Μητροπολίτης Ἀχρίδος Ἰωάννης. Ὁ ἐπίσκοπος καί ἐπικεφαλῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχρίδος, ἡ ὁποία ζητᾶ ἐπανένωση μέ τό Πατριαρχεῖο τῆς Σερβίας καί τίς ὑπόλοιπες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, θεωρώντας σχισματική τήν διεθνῶς ἀποκλεισμένη, αὐτοαποκαλούμενη «Μακεδονική Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία» βρίσκεται προφυλακισμένος ἐδῶ καί 19 μῆνες καί πλέον καλεῖται νά ἐκτίσει μιά σκληρή ποινή φυλάκισης.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος κρίθηκε ἔνοχος ἀπό τό δικαστήριο γιά τήν κατηγορία τῆς παράνομης ἀγοραπωλησίας ἀκινήτων, ὥστόσο ἀπό τήν πλευρά τόσο τοῦ κ. Ἰωάννη, ὅσο καί τῶν συγκατηγορουμένων του ἐκφράζονται ἰσχυρές ἐπιφυλάξεις γιά τήν ἐγκυρότητα τῆς διαδικασίας, ἐνῶ γίνεται λόγος καί γιά προηλειμμένη ἀπόφαση, μέ ἐντολές ἄνωθεν...

Ἀξίζει νά σημειωθεῖ πῶς κατά τά τελευταῖα δέκα χρόνια ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰωάννης βρέθηκε ἀρκετές φορές ἀντιμέτωπος μέ τή Δικαιοσύνη γιά τίς κατηγορίες τῆς ὑπεξάρσεως χρημάτων, χωρίς ὥστόσο στίς προηγούμενες δικαστικές του περιπέτειες νά ἀποδειχθεῖ ἔστω καί στόν παραμικρό βαθμό ἡ ἐνοχή του.

«Δέν ἔχουμε παραβιάσει κανένα νόμο, δέν ἔχουμε προβεῖ σέ καμία ἀπό τίς πράξεις που μᾶς καταλόγισαν καί γιά αὐτό θεωροῦμε ὅτι πρόκειται γιά πολιτική ἀπόφαση, ἡ ὁποία ἦταν προηλειμμένη καί τό δικαστήριο σήμερα ἀπλά τήν δημοσιοποίησε», δήλωσε στό Kanal 5 τῶν Σκοπίων ὁ κατηγορούμενος καί βοηθός τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀχρίδος Ἰωάννη, Ἐπίσκοπος Δαβίδ Νίνοφ.

Ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς δίκης σηματοδεύτηκε ἀπό ἔνταση, σύμφωνα μέ τό ρεπορτάζ τοῦ τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ τῶν Σκοπίων Kanal 5. Ἀφορμή γιά τήν ὀργίλη ἀντίδραση τῶν κατηγορουμένων ἦταν πῶς ἡ σημερινή ἀκροαματική διαδικασία δέν ξεκίνησε μέ τήν ἀνάγνωση τῆς ἀπόφασης, ἀλλά μέ τήν κλήτευση ἑνός ἀκόμα μάρτυρα ἀπό τόν πρόεδρο τῆς ἔδρας, ὁ ὁποῖος ἐνημέρωσε τούς κατηγορούμενους ὅτι ἡ ἀκρόαση ἐπιστρέφει στήν ἀποδεικτική διαδικασία. Ὁ μάρτυρας που προσήλθε στό δικαστήριο, ὑποστήριξε ὅτι ὁ ἴδιος προσωπικά εἶχε ἔρθει σέ ἐπαφή μέ τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀχρίδος καί εἶχε συνάψει συμφωνίες γιά ἀγοραπωλησίες ἀκινήτων, γιά τίς ὁποῖες κατηγορίες βαρύνονταν ὁ κ. Ἰωάννης, ἀλλά δέν μπόρεσε νά ἀποδείξει ποιό ἔτος εἶχε συναντηθεῖ καί συμφω-

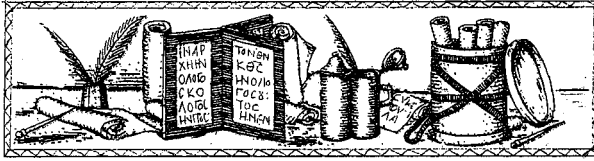
νήσει μαζί του.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος καί οἱ ἄλλοι κατηγορούμενοι ἀντέδρασαν στά λεγόμενα τοῦ μάρτυρα καταγγέλλοντας ψευδομαρτυρία. Μάλιστα, κατηγορήσαν τό δικαστήριο ὅτι παρανόμως ἔγινε ἡ κλήτευση τοῦ μάρτυρα, καθώς τό δικαστήριο δέν εἶχε ἀρκετές ἀποδείξεις ἐναντίον τους, ἐνῶ κατήγγειλαν ὅτι ὁ δικαστής εἶχε πάρει τήν ἀπόφαση ἐκτός δικαστηρίου.

«Δέν φταίει ὁ δικαστής. Αὐτός χορεύει ἔτσι ὅπως τοῦ παίζουν τή μουσική. Ἐγώ δέν φοβᾶμαι τίποτα. Ἐγώ θυσιάζομαι γιά τήν Ἐκκλησία καί τόν λαό» δήλωσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος Ἰωάννης».

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΛΕΒΑΝΤΟΣ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

ριστιανική Βιβλιογραφία, Βιβλιογραφική ενημέρωση, Τριμηνιαία κριτική έκδοση, έτος 42, Ἄρ. Φύλ. 58, Ἰαν. - Μάρτ. 2013, σσ. 32.

Μετά τὴν κοίμηση τοῦ ἀείμνηστου Μητροπολίτη Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κυροῦ Νικόδημου εἶναι ἀμφίβολο ἂν ὑπάρχει κάποιος πού γράφει τόσο ὥραϊα Ἑλληνικά ὅσο ὁ κ. Στυλιανὸς Λαγουρός.

Κοφτερό μυαλό, γλαφυρή πέννα, σπάνια ἱκανότητα νά λέγει πολλά μέ λίγα λόγια. Ἡ σχολιογραφία του γιά τὴν ἐκκλησιαστική ἐπικαιρότητα εὐστοχότατη καὶ ἀποκαλυπτική. Ἀπό ὅσα ὥραϊα διάβασα πρόσεξα ἰδιαίτερα τὴν καταγγελία ὅτι κάποιος ψυχοθεραπευτής - ἴσως ψυχίατρος - ἰερωμένος μίλησε ὑποτιμητικά γιά τὸ πετραχήλι!!! Κρίμα μόνον πού δέν κατονομάζεται αὐτό τὸ «ἀστέρι» γιά νά ξέρομε μέ ποιόν ἔχομε νά κάνουμε. Ἦταν ἐπόμενο, κ. Λαγουρέ, ὅτι αὐτοὺς πού ἐνοχλοῦσαν τὰ ράσα ἀργά ἢ γρήγορα θά τοὺς ἐνοχλοῦσαν καὶ τὰ πετραχήλια!

Πολύ ἐντυπωσιάστικα ἐπίσης ἀπό τὴν πληροφορία πού καταγράφει στό ἴδιο τεῦχος ὁ κ. Γκίνης ὅτι ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιμανδρίτης Ἀθανάσιος Μυτιληναῖος ἔκανε 3,500 ὀμιλίες! Ἐπί τῆς οὐσίας τὰ σχόλια τοῦ «Ἀλύπιου». Ὁ κ. Λαγουρός ἐπιμένει ἀταλάντευτα νά ἐπισημαίνει τοὺς κινδύνους ἐξαιτίας τῆς ραγδαίας ἰσλαμοποίησης τῆς Ἑλλάδας. Ἄξιον ἀπορίας ἐπειδὴ δέν βλέπουν ὅλοι αὐτὸ τὸν φοβερό κίνδυνο.

* * *

Πνευματικὴ Διακονία, Περιοδικὴ ἔκδοση Ἱ. Μητροπόλεως Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου, Ἔτος 5ο (2012), Τεύχος 14ο, σσ. 108.

Τὸ 14ον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Πνευματικὴ Διακονία» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου εἶναι ἀφιέρωμα στά Πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖα καὶ στὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου. Γίνεται ἐπίσης ἀναφορά στὴν 2η Κληρικολαϊκὴ Συνέλευση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου, στὴν ἔκδοση τῶν Πρακτικῶν τοῦ Συνεδρίου γιά τὸν Ἅγιο Ἐπιφάνιο ἐπίσκοπο Κωνσταντίας, στὴν ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριότατου Πατριάρχου Ρωσίας κ. Κύριλλου στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου καὶ σέ ἐκκλησιαστικές εἰδήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως (χειροτονίες, χειροθεσίες, κ.τλ.).

Ἡ ἐμφάνιση τοῦ περιοδικοῦ εἶναι ἐξαιρετικὰ καλαίσθητη, σεμνὴ καὶ μέ ἐκκλησιαστικὸ ἦθος καὶ ὁ Σεβασμιότατος Κωνσταντίας κ. Βασίλειος καὶ ἡ συνταντικὴ ἐπιτροπὴ ἀξίζουν τὰ πιό θερμά μας συγχαρητήρια γιά τὸ ἐπίπεδο τῆς δουλειᾶς πού παράγουν.

Τὸ περιοδικὸ ἀπέκτησε ἤδη καθαρά θεολογικὴ φυσιογνωμία. Δέν εἶναι ἐπιλήψιμο φυσικά

* Στὴ στήλη παρουσιάζουμε καὶ σχολιάζουμε ὅλες τὶς δεκάδες περιοδικὰ ἀπὸ ὅλες τὶς ὀρθόδοξες χῶρες πού μᾶς ἀποστέλλονται. Λόγω τοῦ ὄγκου τῶν ἀποστελλομένων ἐκδόσεων εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά ἱεραρχοῦμε τὴν παρουσίαση ἀνάλογα μέ διάφορα κριτήρια. Προτεραιότητα, ὅπως εἶναι φυσικὸ, δίνουμε στά ἔντυπα πού ἐκδίδονται στὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καὶ στὸν περιοδικὸ τύπο πού ἐκδίδεται ἐπὶ ἑβδομαδιαίας ἢ μηνιαίας βάσεως ὡς πιό πρόσφορο γιά σχολιασμό. Σταδιακὰ ὅμως θά παρουσιάσουμε, σὺν Θεῷ, ὅλες τὶς ἐκδόσεις πού εὐγνωμότως λαμβάνουμε ἀπὸ τοὺς ἐκδότες τους.

αυτό - κάθε άλλο -, αλλά πάντως δέν είναι έκδοση πού ἀπευθύνεται στόν μέσο ἀναγνώστη τῆς Μητροπόλεως, ὅπως εἶναι λ.χ. ἡ έκδοση τοῦ Γραφείου Ἐκκλησιαστικῆς Διακονίας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου «Παρέμβασις Ἐκκλησιαστική».

Πρόκειται γιά θεολογικό περιοδικό στό ὁποῖο μποροῦν νά ἐντυφουῦν θεολόγοι, κληρικοί καί ὀρισημένοι ἄλλοι κάποιας παιδείας καί μέ εἰδικά ἐνδιαφέροντα.

* * *

Ε.Ρ.Ω., Ὀκτώβριος - Δεκέμβριος 2012, Περιοδικό τοῦ Κέντρου ἐνόπτιος καί μελέτης - προβολῆς τῶν ἀξιών μας, Τεύχος 12, σσ. 200.

Πραγματικός ἐκδοτικός ἄθλος. Κάθε φορά πού παίρνω τό περιοδικό ΕΡΩ καί τό περιοδικό «Ρωμνιός» διαπιστώνω ὅτι εἶναι μεγαλύτερο σέ ὄγκο καί πιά πλουσιο σέ ποικιλία θεμάτων. Ὅλο καί περισσότεροι ἀξιόλογοι συγγραφεῖς ἄρθρων δίνουν τή συμβολή τους καί ὄλο καί περισσότερο προσεγμένη εἶναι ἡ διάρθρωση τῆς ὕλης καί ἡ ἐκδοτική καλαισθησία τοῦ περιοδικοῦ. Τά πιά θερμά μας συγχαρητήρια σέ ὄσους μοχθοῦν γιά νά παρουσιάσουν μιά τόσο σπᾶννα έκδοση ποιότητας καί μάλιστα σέ καιρούς τόσο χαλεπούς.

Τό παρόν τεῦχος εἶναι ἀφιερωμένο στήν Ἑλληνορθόδοξή μας ταυτότητα. Χωρίζεται στίς ἀκόλουθες ἐνόπτιες:

Ἡ ταυτότητα τῆς Ρωμοσύνης.

Ἡ Ρωμοσύνη χθές, σήμερα καί αὔριο.

Ἡ γλώσσα τῆς Ρωμοσύνης.

Τά πρόσωπα τῆς Ρωμοσύνης.

Ἐπίβουλοι τῆς Ρωμοσύνης.

Ἡ Ρωμαίικη τέχνη καί μουσική.

Ἡ Ρωμοσύνη ὡς βίωμα.

Εἰδήσεις.

Βιβλιοπαρουσιάσεις.

Δεκάδες ἄρθρα. Ποικιλῆ ὕλη ποιότητας. Ἄρτια έκδοση ἀπό κάθε ἄποψη. Ὁ Θεός βοηθός. Μᾶς ἐμπνεοῦν καί μᾶς διδάσκουν οἱ καλοί ἀδελφοί πού ἐκδίδουν τό περιοδικό!

* * *

Ἐδοιορικό Ὀρθόδοξο Ἱεραποστολῆς στήν Ἀνατολή, Τριμνησιό ἐνημερωτικό Δελτίο τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Ὀρθόδοξο Ἱεραποστολῆς Ἀπῶ Ἀνατολῆς. Τεύχος 40, Ἰούλιος - Αὔγουστος - Σεπτέμβριος 2012, σσ. 12.

Λίγες ἀλλά οὐσιαστικές οἱ σελίδες τοῦ εὐλογημένου αὐτοῦ δελτίου, πού μᾶς δίνει ἔγκυρες πληροφορίες γιά τό τεράστιες σημασίας ὀρθόδοξο Ἱεραποστολικό ἔργο πού ἐπιτελεῖται στήν Ἀπῶ Ἀνατολή. Συγχαίρουμε, μέ ὄλη μας τήν καρδιά, τό Πατριαρχικό Ἰδρυμα γιά τή λιτή ἀλλά θαυμάσια έκδοση καί ἐλπίζουμε στό μέλλον νά ὑπάρξουν οἱ πόροι γιά νά γίνει τό δελτίο μνησιό.

Στό παρόν τεῦχος γίνεται ἀναφορά στήν πολύ ἀξιόλογη ὀρθόδοξη Ἱεραποστολική κίνηση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χόνγκ - Κόνγκ. Ὁ ποιμενάρκης τῆς Σέβ. κ. Νεκτάριος φαίνεται ὅτι ἐπιτελεῖ λίαν ἀξιόλογο ἔργο. Ἰδιαίτερα συγκινητική εἶναι ἡ ἀναφορά στό Ἱεραποστολικό ἔργο στό Λαχοῦρ (Λαχώρη) τοῦ Πακιστάν.

Ὁ μεταστραφεῖς στήν Ὀρθοδοξία ἱερέας τῆς ὀρθόδοξης κοινότητας στό Πακιστάν, π. Ἰωάννης Τανβήρ, ἔζησε γιά τρεῖς μῆνες στήν Ἱερά Μονή Ἀγίου Νικολάου Βάρσων ὅπου καί διδάχτηκε ἀπό τούς ἐκεῖ ἐγκαταβιοῦντες πατέρες τό τυπικό τῆς τέλεσης τῶν ἀκολουθιῶν καί τῶν μυστηρίων.

“Όσο για την Ὁρθόδοξη ἱεραποστολή στην Κορέα τό μόνο πού μπορεί κάποιος νά πει εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ ἀπό κάθε ἄποψη πρότυπο ἱεραποστολικό κλιμακίου. Αὐτά συμβαίνουν ὅταν ἕνας ἄνθρωπος, ἐν προκειμένῳ ὁ τότε Ἄρχιμανδρίτης – καί μετέπειτα Μητροπολίτης Κορέας καί νῦν Σέβ. Πισιδίας – Σωτήριος (Τράμπας), ἀποφάσισε νά θυσιαστῆ καί νά βάλει τό χέρι στό ἄροτρο γιά νά καλλιεργήσει τόν ὄρφανό ἀμπελώνα τοῦ Κυρίου στην Ἄπω Ἀνατολή. Δέν γνώριζε οὔτε τήν πύο δύσκολη γλῶσσα τοῦ κόσμου, ὅπως ὁμολογοῦν οἱ ἐπαῖοντες – δηλαδή τήν κορεατική – οὔτε εἶχε τήν οικονομική ἢ ἄλλη ὑποστήριξη οἰουδήποτε. Εἶχε ὅμως μαζί του τόν Χριστό καί ἔτσι θεμελίωσε μιά ἐξαιρετική Ἐκκλησία στην Κορέα. Ἐκτός ἀπό τή διοργάνωση κοινοτήτων στά μεγάλα ἀστικά κέντρα καί τή συστηματική κατήχηση χιλιάδων προσήλυτων στην Ὁρθοδοξία προχώρησε καί στή σύσταση ἱερῶν μονῶν.

Πολύ μᾶς χαροποίησε ἡ πρόσφατη παρουσία τοῦ Ἁγίου Προηγούμενου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων Ἄρχιμ. Βασίλειου (Γοντικάκη) στην Κορέα γιά νά ἐνισχύσει τή νέα ἀνδρώα Ἱερᾶ Μονῆ τοῦ Ἀποστόλου Ἄνδρέα στην Κορέα, στην ὁποία ἐγκαταβίωσαν ἤδη δύο δόκιμοι μοναχοί. Ὁ ἕνας ἐξ αὐτῶν, ὁ π. Γρηγόριος, σπούδασε στό θεολογικό πανεπιστήμιο τῆς Σεούλ, στή Θεολογική Σχολή τοῦ Ἁγίου Σεργίου στό Παρίσι καί παρέμεινε γιά τρεῖς μῆνες στην Ἱερᾶ Μονή Κεχαριτωμένης Τροισηνίας ἀλλά καί στό Ἅγιον Ὄρος γιά νά γνωρίσει τήν μοναχική ζωή. Καί ὄχι μόνον αὐτό. Ὁ Σεβ. Πισιδίας ἄρνησε στή θέση του ἕνα καθόλα ἄξιο κληρικό, τόν νῦν Σέβ. Μητροπολίτη Κορέας κ. Ἀμβρόσιο, ἕνα παραδοσιακό καί ἱεραποστολικό ἱεράρχη μέ ἀξιόλογη θεολογική παιδεία γιά νά συνεχίσει τό ἔργο του.

Ἄξιος ὁ μισθός ὄλων τῶν εὐλογημένων αὐτῶν ἀνθρώπων πού ἐργάζονται τόσο ἀθόρυβα, ἀλλά καί τόσο ἀποτελεσματικά, γιά τήν πρόοδο τῆς ὀρθόδοξης ἱεραποστολῆς.

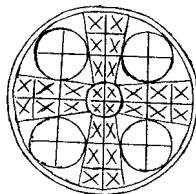
* * *

Πάντα τά ἔθνη, Τριμηνιαῖο Ἱεραποστολικό Περιοδικό, Ἔτος ΛΑ΄, Τεύχος 123, Ἰούλιος – Αὐγούστος – Σεπτέμβριος 2012, σσ. 30.

Ἐκδοση τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἄριθμεῖ ἤδη 31 χρόνια ζωῆς. Παρέχει πληθώρα πληροφοριῶν γιά πολλά θέματα τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς ἀπό ὄλο τόν κόσμο. Στό παρόν τεύχος δημοσιεύεται ἀξιόλογο κείμενο πού ἀφορᾶ τόν θεολογικό διάλογο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῆς Κορέας μέ τίς προτεσταντικές σέκτες τῆς χώρας. Σ’ αὐτόν ὁ ἐπικάρσιος ἱεράρχης καί ἄλλοι κληρικοί τῆς Μητροπόλεως Κορέας κάνουν οὐσιαστική ὀρθόδοξη κατήχηση στους αἰρετικούς. Εὐχόμαστε διακαῶς ὅτι ὁ Σεβ. Κορέας κ. Ἀμβρόσιος θά συνεχίσει τήν προβολή τῆς Ὁρθοδοξίας στους αἰρετικούς μέ τήν ἴδια προσπάθεια στην Ὁρθόδοξη Παράδοση καί στους Ἱερούς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἔτσι πρέπει νά διεξάγονται ΟΛΟΙ οἱ διάλογοι τῆς Ὁρθοδοξίας. Νά διεξάγονται – πρέπει ὅπωςδήποτε νά διεξάγονται – ἀλλά μέ ἕνα καί μόνο στόχο: Νά κατήχουν στην Ὁρθοδοξία τούς ἑτερόδοξους.

Ἀπό τά ὑπόλοιπα ἐνδιαφέροντα κείμενα τοῦ περιοδικοῦ μνημονεύουμε τήν πρόσφατη βάπτιση καί τό γάμο τοῦ γιοῦ τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Κένυας στην Ὁρθοδοξία, γεγονός πού δείχνει πόσο ἀποδεκτή ἔχει καταστῆ στή συνείδηση τοῦ λαοῦ τῆς Κένυας ἡ πίστη μας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΛΕΒΑΝΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

ιλοκαλία τῶν Ἱερῶν Νηπτικῶν, Συνερανοσθεῖσα παρά τῶν Ἁγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, Ἐν ἧ, Διά τῆς κατὰ πράξιν καὶ θεωρίαν Ἡθικῆς φιλοσοφίας ὁ νοὺς καθαίρεται, φωτίζεται καὶ τελειοῦται. Νῦν δέ πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα κειμένη τε καὶ νεοελληνικῆ ἀποδόσει. Διά πόνων καὶ ἐπιμελείας τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Μπούρα, Σχόλια - Περιλήψεις ἐνοτήτων Δημήτριος Τσελεγγίδης, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. Εἰς κοινὴν τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν, Τόμος Γ΄, Ἐν Ἀρκαδίᾳ 2012, παρά τῆ Ἱερᾷ Μονῇ Κοιμήσεως Θεοτόκου Μπούρα, σσ. 747.

Φτωχὴ ἢ ἀνθρώπινη γλῶσσα νὰ περιγράψει τὸ κατόρθωμα τοῦ εὐλογημένου Κοινοβίου τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μπούρα Γορτυνίας μὲ τὴ ἔκδοσιν τῆς «Φιλοκαλίας».

Προσέξαμε

1) Τὴν σπάνια καλαισθητὴ ἐμφάνισιν τῆς ἔκδοσης, πού εἶναι ἀποκλειστικὸ ἔργο τῶν μοναζουσῶν τῆς Μονῆς.

2) Τὴν ἐξαιρετικὰ προσεκτικὴ μετάφρασιν τοῦ πρωτοτύπου πού ἔκαναν οἱ μονάζουσες ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ κ. Δημήτρη Τσελεγγίδη τοῦ ὁποῖου ἡ ἐποπτεία τοῦ ἔργου διασφαλίζει τὴν ἐγκυρότητα τῆς προσπάθειας.

3. Τὴν ταχύτητα μὲ τὴν ὁποία διεκπεραιώνεται τὸ ὅλο ἔργο.

Ὡς γνωστὸν πολλὲς ἀξιόλογες ἐκδοτικὲς προσπάθειες ἄρχισαν στὸ παρελθόν, ἀλλὰ οὐδέποτε ὀλοκληρώθηκαν. Οἱ μονάζουσες ὅμως τοῦ εὐλογημένου Κοινοβίου πού ἐκδίδει τὴ «Φιλοκαλία», ἀπέδειξαν σπὴν πράξιν ὅτι ἐργάζονται μὲ ἐπιμονὴ σκληρὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ. Σέ δύο μόλις χρόνια ἐξέδωσαν τρεῖς τόμους πολλῶν ἑκατοντάδων σελίδων καὶ χάρισαν σπὴν Ἐκκλησία ἕνα πραγματικὸ ἥσασαυρό.

Ὁ παρὼν Γ΄ τόμος περιλαμβάνει τὸ ἀνθολόγιο ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Ἁγίου Μακαρίου Νοταρᾶ, ἐπισκόπου Κορίνθου τὸ ὁποῖο ἐπεξεργάσθηκε πρὸς ἔκδοσιν ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ κορυφαίου Πατέρα καὶ Διδασκάλου τῆς Ἐκκλησίας μας Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητῆ, ἀληθινοῦ κανόνα πίστεως καὶ ὀρθοδόξου ὁμολογίας.

Συνιστοῦμε θερμὰ τὸ παρὼν ἔργο σέ ὄλους τοὺς ἀναγνώστες. Ἀνήκει στίς σπάνιες ἐκδόσεις πού ὠφελοῦν τοὺς πιστοὺς καὶ πού πρέπει νὰ κοσμεῖ κάθε βιβλιοθήκη. Καταπληκτικὰ τὰ σχόλια καὶ τὰ εἰσαγωγικὰ σημειώματα τοῦ κ. Τσελεγγίδη. Μνημειώδης ἔκδοσιν. Θερμὰ εὐχαριστοῦμε ἐκ μέσης καρδίας ὄλους ὄσους κοπίασαν γιὰ τὸ ἔργο.

* * *

Γιὰ τὴν Πίστην (Τὸ Σύμβολο τῆς πίστεως), τὴν προσευχὴν (Ἡ Κυριακὴ προσευχὴ) καὶ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν. (Οἱ κυριότερες ἐντολὲς τῆς Καινῆς Διαθήκης). Ὅπως τὰ διδάσκουν οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, Ἐκδοσιν Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλλας, Βουλιαγμένης καὶ Βάρης, Γλυφάδα 2012, σσ. 135.

Ὁ ὁμολογητῆς Μητροπολίτης Γλυφάδας κ. Παῦλος κατενόησε κατὶ ἀπλό τὸ ὁποῖο πολλοὶ ἀρνοῦνται νὰ καταλάβουν. Γράφεις ἐκτενῆ κείμενα; Δικαίωμά σου, ἀλλὰ μὴν κάνεις μετὰ παράνομο, ἐπειδὴ δὲν θὰ τὰ διαβάσει σχεδὸν κανένας. Ὁ Σεβ. κ. Παῦλος ὅμως, ἐπειδὴ δὲν ἐνδια-

* Στὸ παρὼν τεῦχος δημοσιεύουμε ὄλα τὰ βιβλία πού μᾶς στάλησαν μεταξύ 1.1.2013 καὶ 31.7.2013.

φέρεται να εκδώσει κείμενα για να εμπλουτίσει το βιογραφικό του ή για να έντυπωσιάσει τους αναγνώστες με την έκτασή τους, φρόντισε με την παρούσα έκδοση να βοηθήσει τους πιστούς να κατανοήσουν τις βασικές προσευχές της Ἐκκλησίας μας, όπως είναι το «Σύμβολο τῆς Πίστεως» καί ἡ «Κυριακή Προσευχή» σύμφωνα μέ τή διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων.

Τό ἔργο ἀνέλαβε νά φέρεי σέ πέρας ἀνώνυμος κύριος πού ὑπογράφει τό βιβλίό ὡς ΓΕ.ΜΑ. καί ὁ ὁποῖος ἔκανε θαυμάσια δουλειά. Βασικά γιά κάθε λέξη τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως καί τῆς Κυριακῆς Προσευχῆς παραθέτει τήν ἀντίστοιχη πατερική ἑρμηνεία τοῦ χωρίου. Σέ ἕνα τρίτο κεφάλαιο τοῦ βιβλίου ὁ συγγραφέας παραθέτει ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίό «Χριστοθία τῶν χριστιανῶν» τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου στό ὁποῖο ἀναπτύσσει τίς κυριότερες ἐντολές τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπως τίς ἀνέλυσε ὁ Ἅγιος Νικόδημος Ἁγιορείτης καί ἄλλοι Ἅγιοι Πατέρες.

Ἄν καί ὑποψιαζόμαστε ὅτι οἱ Νεορθόδοξοι θά ἐνοχληθοῦν ἀπό τή συμπερίληψη ἀποσπασμάτων ἀπό τό ἔργο τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, ἀφοῦ θεωροῦν τόν Ἅγιο ὡς Δυτικόφρονα, ὁ Σεβασμιότατος καί ὁ συντάκτης τοῦ βιβλίου ἔχουν κάθε δικαίωμα νά καυχῶνται ἐν Κυρίῳ ἐπειδή ἔδωσαν στους πιστούς ἕνα ὄντως εὐανάγνωστο σύγγραμμα, λίαν χρήσιμο καί οὐσιαστικά ψυχοφέλιμο σέ μία καλαισθητή έκδοση.

Ἡ διαπίστωση τοῦ Σεβασμιότατου ὅτι ὑπάρχει βαθειά ἑλλειψη λειτουργικῆς παιδείας στό λαό μας εἶναι καί δική μας διαπίστωση. Γι' αὐτό ἀντί νά γίνονται ἀντορθόδοξες εἰσηγήσεις γιά Νεοβαρλααμικές μεταγλωττίσεις τῶν ἱερῶν κειμένων τό κήρυγμα τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νά στραφεῖ πρὸς τή λειτουργική ἀγωγή, τή θεολογία τῶν εἰκόνων καί τή δογματική κατῆχηση τοῦ λαοῦ μας.

* * *

Ἄρχιμ. Ἰωάννου Κωστώφ, *Ἐκκλησία καί Ἀποκρυφισμός*, Τά ζωντόβολα χάνουν τά ὄβρολα στά πεντόβολα, Ἀποκρυφιστικά 2, Ἐκδόσεις Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκνός, Ἀθήνα 2012, σσ. 382.

Λίαν εὐανάγνωστο τό νέο βιβλίό τοῦ π. Ἰωάννη Κωστώφ, ὅπως ὅλα τά βιβλία πού ἔχει ἐκδώσει. Ὁ π. Ἰωάννης δέν γράφει γιά νά περιπλέξει τόν ἀναγνώστη, ἀλλά γιά νά τοῦ δώσει τά ἀπολογητικά ὄπλα πού καθαιροῦν τά ὀχυρώματα τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ έκδοση λιτή καί ἀπέριττη δέν προσπαθεῖ νά ἐντυπωσιάσει τόν ἀναγνώστη μέ τήν ἐκτυπωτική τῆς καλαισθησία, ἀλλά μέ τό οὐσιαστικό τῆς περιεχόμενο.

Ἡ ἀναφορά τοῦ βιβλίου στόν Ἀποκρυφισμό καί τήν Ἐκκλησία. Προξενεῖ πολύ μεγάλη - ἀρνητική βεβαίως - ἐντύπωση, ἡ ἐκτενής ἀναφορά τοῦ βιβλίου γιά τή σχέση πού εἶχαν καί ἔχουν πολλοί κορυφαῖοι πολιτικοί καί μορφές τοῦ πολιτισμοῦ μέ τόν Ἀποκρυφισμό. Ἐκπλήσσει προπαντός ἡ ἐμμονή τοῦ Ναπολέοντα νά συμβουλευεῖται χαρτορίχτρα!!! Ὅταν συνῆλθε τό γαλλικό ἐπιτελεῖο πρὶν τή μάχη τοῦ Ἀούστερλιτς, ἕνας στρατηγός πρότεινε νά κάνουν προσευχή γιά νά τούς βοηθήσει ὁ Μεγαλοδύναμος νά νικήσουν στή μάχη. Καί ὁ Ναπολέοντας ἀπάντησε: Ἐπειδή ὁ Μεγαλοδύναμος συνηθίζει νά παίρνει τό μέρος ἐκείνου πού ἔχει τά πῖο ἰσχυρά πυροβόλα καλύτερα νά ἐπιστημόνουμε τίς πῖο κατάλληλες θέσεις γιά νά τοποθετήσουμε τά κανόνια μας. Μετά ἀπό αὐτή τήν ἀπάντηση θά ἀνέμενε κάποιος ὅτι ὁλος αὐτός ὁ σκεπτικισμός θά ἀντικατοπιριζόταν σέ ὀλόκληρο τό φάσμα τῆς ζωῆς τοῦ μεγάλου στρατάρχη.

Πλὴν ὅμως τό βιβλίό τοῦ π. Ἰωάννη Κωστώφ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ μέγας αὐτός στρατάρχη ἀπαξίωσε μέν τήν προσευχή στό Θεό, ἀλλά οὐδέποτε διεξήγαγε μάχη ἢ ἐκστρατεία χωρὶς νά συμβουλευεῖ τή χαρτορίχτρα του, τίς συμβουλές τῆς ὁποίας ἐκτελοῦσε ἀκόμη καί ὅταν οἱ στρατηγοὶ του ὁμοφώνως διαφωνοῦσαν μαζί του.

Καί νά ἦταν μόνον ὁ Ναπολέοντας!!! Ὄνόματα - μεταξύ ἄλλων - ὅπως ὁ Τσώρτσιλ, ὁ Φρανσουά Μιτερράν, ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, ὁ βασιλιάς Γεώργιος, οἱ πρωθυπουργοὶ Γεώργιος καί Ἀνδρέας Παπανδρέου, ὁ Ἄϊνσταϊν, οἱ κομμουνιστές ἡγέτες τοῦ Κρεμλίνου (Στάλιν, Μπρέζνιεφ, Τσιερνιένγκο, Γκρομύκο), ἀλλά καί οἱ ναζιστές ἡγέτες (Χίτλερ, Χίμλερ, Γκαϊμπελς κτλ. καί ὁ Μουσολίνι), οἱ Πρόεδροι τῶν ΗΠΑ (Λίνκολν, Ρούσβελτ καί Ρήγκαν), εἶχαν σχέση μέ τόν Ἀποκρυφισμό, ὅπως εἶχαν σχέση μέ τή Μασωνία οἱ λεγόμενοι Founding fathers τοῦ ἀμερικαν-

νικοῦ ἔθνους.

Τό βιβλίον ἀναφέρεται σέ πλῆθος θεμάτων: Μαντεία καί Πνευματισμό, τηλεπάθεια καί πνεύματα, προλήψεις, σατανισμός, ύπνωτισμός, μέθοδο Σίλβα κτλ.

Πολύ ἐνδιαφέρον καί πολύ κατατοπιστικό τό βιβλίον τοῦ π. Ἰωάννη. Εἶμαι βέβαιος ὅτι θά κεντρίσει τό ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ ἂν ὑπάρξει τρόπος νά πληροφορηθεῖ τά θέματα πού πραγματεύεται.

* * *

Ἄρχιμ. Ἰωάννου Κωστώφ, *Τό χαμόγελο τοῦ Θεοῦ*, Ἀπλοῖ ἄνθρωποι, Στύλιο τῆς Ἐκκλησίας, Διάφορα 6, Ἐκδόσεις Ἅγιος Ἰωάννης Δαμασκηνός, Ἀθήνα 2012, σσ. 238.

Τό συγγραφικό καί ἐκδοτικό ἔργο τοῦ π. Ἰωάννη Κωστώφ συνεχίζεται μέ ἐντυπωσιακό ρυθμό. Στό νέο του βιβλίον ὁ ἀκαταπόνητος π. Ἰωάννης κάνει μία ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀναφορά σέ γνωστούς καί ἄγνωστους πιστούς (κληρικούς, μοναχοὺς καί λαϊκοὺς), οἱ ὅποιοι μέ τήν ζωή τους ἔδωσαν μαρτυρία «τῆς ὄντως ζωῆς» καί ἐνέπνευσαν χιλιάδες πιστούς στό πνευματικό τους ἀγώνα. Εἰδική ἀναφορά γίνεται στοὺς π. Πορφύριον, π. Παῖσιον, π. Αὐγουστίνον Καντιώτη, θεία Ἀλεξάνδρα (τοῦ Γέροντος Ἐπιφάνιου Θεοδωρόπουλου).

Ἀκολουθῶς παρατίθενται δεκάδες μαρτυρίες πίστεως πού ἔδωσαν εὐλαβεῖς ψυχές σέ καιροὺς καλεπούς γιά τήν πίστη. Ἄγιες μορφές (ὅπως ὁ π. Φιλόθεος Ζερβάκος), ἀλλά καί ἄγνωστοί στοὺς πολλοὺς πιστοί, πού προέρχονται ἀπό τήν Ἑλλάδα καί ἀπό ἄλλες ὀρθόδοξες χώρες. Τό βιβλίον διαβάζεται ἀπνευστί.

Ἡ ἔκδοσή δέν μποροῦσε νά εἶναι πιο ἀπλή καί πιο ἀπέριττη ἀπό ὅ,τι εἶναι, ἀλλά τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου εἶναι τόσο πολύ συναρπαστικό καί ψυχωφέλιμο, ὥστε αποκλείεται νά τό ἀφήσει ὁ ἀναγνώστης ἀπό τά χέρια του πρὶν φτάσει στήν τελευταία σελίδα.

Πολλά τά σκάνδαλα στήν Ἐκκλησία. Πολύ τό κακό στόν κόσμο. Πολλή ἡ ψευτιά, ἡ θεομπαίξια καί ὑποκρισία. Πολλή ἐπίδειξη - μή κατά Θεόν - ἀκόμη καί στό χώρο τῆς Ἐκκλησίας! Δέν θά κουρασῶ ὅμως νά ἐπαναλαμβάνω αὐτό πού πιστοποιῶ καθημερινά, ὅτι ὁ Ἅγιος Θεός ἔχει ἀκόμη καί στίς πονηρές μέρες μας τούς δικούς Του. Κοιτάξτε πόσο σημαντικό ἔργο κάνει ἕνας ταπεινός ἀρχιμανδρίτης πού ζεῖ συνειδητά στήν ἀφάνεια μέ τίς εὐλογημένες ψυχές πού τόν περιβάλλουν!

Τό βιβλίον ἔμμεσα - μέ τίς ἀφηγήσεις γιά τή θεία Ἀλεξάνδρα - ἀναφέρεται καί τόν π. Ἐπιφάνιον Θεοδωρόπουλον. Ὁ ὄσιακῆς μνήμης Γέροντας ἀναφέρεται τακτικά στό βιβλίον ἐπειδή ἀφηγεῖται γεγονότα ἀπό τή ζωή ἄλλων ἁγίων μορφῶν. Συνεδέετο ὡς γνωστόν στενά μέ μορφές ὅπως ὁ π. Φιλόθεος Ζερβάκος, ὁ π. Ἀθανάσιος Χαμακιώτης, ὁ π. Σπυρίδων Σγουρόπουλος, ὁ π. Ἰωὴλ Γιαννακόπουλος κτλ.

Δέν εἶναι κρίμα τό μισό περίπου ἔργο τοῦ ἀείμνηστου Γέροντα Ἐπιφάνιου, πού ἐκτείνεται σέ πολλές ἑκατοντάδες σελίδες, νά παραμένει ἀκόμη ἀνέκδοτο; Ἕνας μόνον τόμος ἔχει ἐκδοθεῖ ἀπό τίς ἀπομαγνητοφωνημένες ὁμιλίες του στοὺς «Τρεῖς Ἱεράρχες». Ἄλλοι 9 ἢ 10 τόμοι παραμένουν ἀνέκδοτοι. Πολλές ἐπιστολές τοῦ ἀείμνηστου ἐξακολουθοῦν νά εἶναι ἀδημοσίευτες, πού ἀναλύουν μέ σπάνια ὀξυδέρκεια καίρια ἐκκλησιαστικά θέματα. Πολλά ἄλλα ἄρθρα του ὑπάρχουν δημοσιευμένα σέ περιοδικά πού δέν συμπεριλαμβάνονται στόν τόμον πού ἐξεδόθη δταν ἦταν ἐν ζωῇ. Δέν εἶναι ἁμαρτία γιά ἕνα τέταρτον τοῦ αἰῶνα ἀπό τήν κοίμησιν τοῦ π. Ἐπιφάνιου νά μένουν ἀνέκδοτοι αὐτοί οἱ ἠθσαυροί οἱ ὅποιοι θά βοηθήσουν οὐσιαστικά τούς ποιμένες καί τούς πιστούς τῆς Ἐκκλησίας; Παρακαλοῦμε θερμά τόν Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτη Σπυρίδωνα Παυλόπουλον, Καθηγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κεχαριτωμένης Θεοτόκου, νά δώσει στή δημοσιότητα τούς πολυτίμους ἠθσαυρούς πού μαζεύουν σκόνην στά ἄρχεια, ἐνῶ θά μπορούσαν νά βοηθήσουν ὅλους πνευματικά καί τό Μοναστήριον οἰκονομικά μέ τό κέρδος πού θά ἀποφέρει ἡ διάθεσιν τῶν βιβλίων.

* * *

Ἄσκητες μέσα στόν κόσμο Β', Ἅγιον Ὅρος 2012, σσ. 384.

Ὁ συγγραφέας τοῦ ἔργου πού θέλησε νά μείνει ἀνώνυμος – ὅπως κάνει πάντοτε μέ τά περισπούδαστα βιβλία πού ἐκδίδει, στόν παρόντα τόμο κάνει ἀναφορά σέ μορφές πού ἁγιασαν στόν κόσμο πού ἔζησαν ἀσκητικά ὡς λαϊκοί, ὡς ἐπίσκοποι, ὡς ἱερεῖς. Συνεχίζει δηλαδή τό ἔργο μέ τό ὁποῖο συστηματικά ἀσχολεῖται γιά δεκαετίες μέ σειρά βιβλίων του.

Ὁ Β΄ τόμος τῶν «Ἀσκητῶν μέσα στόν κόσμο» περιλαμβάνει τό βίο 24 ἀσκητικῶν μορφῶν ἐκ τῶν ὁποίων μάλιστα οἱ ἔξι κατάγονται ἀπό τήν Κύπρο. Ὁ Β΄ τόμος τοῦ βιβλίου «Ἀσκητές μέσα στόν κόσμο» διαφέρει ἀπό τόν Α΄ τόμο κυρίως γιά δύο λόγους. Ὁ συγγραφέας στόν Α΄ τόμο βασίστηκε – ἐν πολλοῖς – στή δική του ἐμπειρία καί γνωριμία γιά τίς ἅγιες μορφές πού ἴστορεῖ, σέ ἀντίθεση μέ τόν Β΄ τόμο, πού βασίστηκε στίς πληροφορίες ἄλλων.

Ἔτσι, ἀναπόφευκτα, ἡ ἀναφορά στίς ἅγιες αὐτές μορφές ἐξαρτᾶται – σέ κάποιο βαθμό – ἀπό τή δεκτικότητα τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου πού συνέλεξε τίς πληροφορίες. Ἄν εἶναι ἄνθρωπος ἀρετῆς, πού ἔχει φόβο Θεοῦ καί ὁποῖος ζεῖ πνευματική ζωή, ἐξιστορεῖ τήν ἀναφορά του μέ τά μάτια τῆς ψυχῆς ἀνοιχτά. Ἄν πάλιν πρόκειται γιά ἄνθρωπο πού ἐντυπωσιάζεται ἀπό τά ὑπερφυσικά σημεῖα μένει στήν ἐκπληξή του γιά τό θαῦμα. (*Υπάρχει φυσικά καί ἡ χειρότερη ἐκδοχή ὅταν κάποιος ἀναφέρει ἀνυπόστατα γεγονότα στήν προσπάθειά του νά ἀποδείξει ἐαυτὸν μέτοχο θεῶν ἐμπειριῶν κατά τό εἰωθός τῶν κάθε λογῆς θεομπαικτῶν). Νά μνημονεύσουμε ἰδιαίτερος τήν πολύ θετική συνεισφορά τοῦ εὐλαβέστατου κληρικοῦ π. Θεοδόσιου Χαραλαμπίδου, ὁ ὁποῖος συνέλεξε τό ὕλικό γιά τούς τέσσερις ἀπό τούς ἔξι ἱστορούμενους ἀσκητές πού ἔζησαν στήν Κύπρο.

Στόν Α΄ τόμο ὁ καλός συγγραφέας παραθέτει μιά Β΄ ἐνότητα πού ἐπιγράφει: «Θαυμαστά καί διδακτικά περιστατικά τῶν ἱστορουμένων μορφῶν», ἐνῶ αὐτό τό τμήμα δέν περιλαμβάνεται στόν Β΄ τόμο. Κατά τά ἄλλα ὁ Β΄ τόμος συνιστᾶ συνέχεια τοῦ Α΄ τόμου.

Ἐλπίζουμε ὅτι ὁ καλός συγγραφέας θά ἐκδώσει κι ἄλλους τόμους στούς ὁποίους θά κάνει ἀναφορά καί σέ ἄλλους ἀσκητές στόν κόσμο. Ἐκφράζουμε μάλιστα τή βεβαιότητα ὅτι θά βρεῖ πολύ ἐνδιαφέρον ὕλικό στόν πανηγυρικό τόμο τοῦ 100οῦ τεύχους τοῦ περιοδικοῦ «Ὁρθόδοξη Μαρτυρία», γιά ἅγιες μορφές πού ἔζησαν στή Μεγαλόνησο.

Τά βιβλία γιά τούς «Ἀσκητές μέσα στόν κόσμο» γνωρίζουν ἤδη μεγάλη ἐπιτυχία, ἀφοῦ μεταφράστηκαν σέ 12 εὐρωπαϊκές γλώσσες. Τί δείχνει αὐτό; Ὅτι ὁ κόσμος διψᾷ νά μάθει γιά ἅγιους τῆς ἐποχῆς μας ἐπειδή του δίνει φτερά νά συνεχίσει τόν δικό του ἀγώνα. Διαβάζοντας γιά τούς ἀσκητές ἐν τῷ κόσμῳ ἀντιλαμβάνεται ὅτι τό Εὐαγγέλιο μπορεῖ νά εφαρμοστῆ καί στήν ἐποχή μας. Τό βιβλίον εἶναι ἀσύγκριτα πιό σημαντικό καί ὠφέλιμο ἀπό ὅ, τι δίνει τήν ἐντύπωση ἡ παρούσα βιβλιοκρισία. Γι' αὐτό παρακαλῶ θερμά τούς καλοῦς ἀναγνώστες νά διαβάσουν τό ἐξαιρετικό εὐανάγνωστο βιβλίον γιά νά ἀντιληφθοῦν τήν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου, ἀλλά καί γιά νά ἀποκομίσουν τήν ἀνάλογη ὠφέλεια. Οἱ πολλοί γράφουν βιβλία πού ξεχνιοῦνται σύντομα, ἐπειδή δέν ἔχουν κάτι οὐσιαστικό νά ποῦν. Ἐπάρκουν ὅμως καί ὀρισμένοι, πού ἔχουν πνευματική αἴσθηση γιά τά πράγματα, καί αὐτά πού γράφουν μένουν εἰς τόν αἰῶνα καί διακονοῦν τή σωτηρία τοῦ κόσμου.

* * *

Πέτρου Μπότσι, *Ἱερομάρτυρας Ραφαήλ τῆς Ὀπινα*, Ἀθήνα 2013, σσ. 151.

Ἐκατομμύρια οἱ Νεομάρτυρες τῆς κομμουνιστικῆς θηριωδίας στήν πρόην Σοβιετική Ἐνωσπ. Δυόμισο γενεές κράτισε ἡ λαίλαπα τῶν διωγμῶν. Κατ' ἄνθρωπο δέν ἔμεινε τίποτα ὄρθιο. Ἐκλείσαν τά μοναστήρια καί τίς ἐκκλησίες, ἐξόρισαν, σκότωσαν καί φυλάκισαν τούς μοναχούς, τούς ἱερεῖς καί τούς ἀρχιερεῖς καί ἐκεῖ πού νόμιζε κάποιος ὅτι ὅλα τέλειωσαν ὁ Θεός – γιά μιά ἀκόμη φορά – μᾶς ἔστειλε τό σαφέστατο μήνυμα ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι τό Σῶμα Του καί ὅτι εἶναι Θεός πού ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καί πού ὀδηγεῖ στήν Ἀνάσταση ὅσους πιστεύουν σ' Αὐτόν.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας ἀναδύθηκε ἀπό τά ἐρεῖπια ὡς μιά ζωντανή καί δυναμική Ἐκκλησία μέ σφρίγγος καί παγκόσμια δύναμη καί κύρος.

Τά μοναστήρια ξαναγέμισαν καί οἱ ναοί ξανάνοιξαν καί πολλαπλασιάστηκαν καί συνεχίζεται ἡ ἀνόρθωσή της μέ ταχύτατους ρυθμούς.

Ἐάν αὐτό δέν εἶναι θαῦμα τότε τί εἶναι θαῦμα; Ἐάν ἡ ἀναγέννηση τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἡ ἀναγέννηση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας καί τὰ θαύματα πού τελοῦνται σέ κάθε γωνιά πού ἀναπύσεται ἡ ὀρθόδοξη ἱεραποστολή δέν εἶναι θαῦμα τότε τί εἶναι θαῦμα;

Στό παρόν βιβλίο τοῦ ὁ παραγωγικότητας καί ἀκούρατος κ. Πέτρος Μπότσης διηγείται τό βίο τοῦ ἱερομάρτυρος Ραφαήλ τῆς Ὀπτινα πού κοιμήθηκε ἐν Κυρίῳ τό 2006.

Ἦταν ὁ τελευταῖος τῶν Στάρετς τῆς Ὀπτινα πού ἔζησε στήν ἐξορία καί στά στρατόπεδα συγκεντρώσεως γιά περισσότερα ἀπό εἴκοσι χρόνια.

Ἐγραψε πολλές ἐπιστολές – ὀρισμένες ἀπό τίς ὁποῖες παραθέτει ὁ κ. Μπότσης στό βιβλίο του – μέ τίς ὁποῖες καθοδηγοῦσε τὰ πνευματικά του παιδιά ἀπό τήν ἐξορία.

Τό βιβλίο εἶναι καλογραμμμένο καί εὐανάγνωστο, ἡ ἔκδοση σεμνή καί καλαισθητή καί τό περιεχόμενο ὠφελιμότητα. Ἐντυπωσιάζει τό πλῆθος τῶν εὐγλωττων φωτογραφιῶν, ἀλλά δέν εἶναι παράξενο ἄφοδύ πρόκειται γιά μορφή τῆς Ἐκκλησίας πού γεννήθηκε τό 1891 καί κοιμήθηκε τό 2006. Τό βιβλίο πρέπει νά διαβαστεῖ ἀπό ὅλους, ἐπειδή πάνω ἀπό ὅλα μᾶς θυμίζει ὅτι ἡ χριστιανική ζωὴ εἶναι βίος ὁμολογίας καί μαρτυρίας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΕΛΕΒΑΝΤΟΣ

* * *

Ἄνδρᾶ Παπαβασιλείου, *Εὐαγγελική Μαρτυρία*, ἐννοιολογική καί θεολογική προσέγγιση τῆς ἀληθινῆς μαρτυρίας, Λευκωσία, 2013.

Τό βιβλίο τοῦ Ἄνδρᾶ Παπαβασιλείου, διδάκτορα Θεολογίας καί πρώην ἐπιθεωρητῆ Μέρους Ἐκπαίδευσης Κύπρου, ἀναλύει τήν ἔννοια τῆς μαρτυρίας. Τό βιβλίο εἶναι ἀφιερωμένο στήν Αὐτοῦ Θειοπάτη Παναγιότητα τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη γιά τήν εικοστή ἐπέτειο τῆς ἀνάρρησής του στόν Οἰκουμενικό Θρόνο καί γιά τή λαμπρή εὐαγγελική του μαρτυρία στό σύγχρονο κόσμο. Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης σέ χαιρετισμό του ἀναφέρεται στό θέμα τοῦ βιβλίου καί συγχαίρει τόν φιλόπονο συγγραφέα. Στόν πρόλογό του ὁ μελετητής μᾶς πληροφορεῖ πώς ἀφορμή τῆς συγγραφῆς τοῦ βιβλίου εἶναι οἱ ἐκδηλώσεις μέ τή συμπλήρωση δύο χιλιῶν χρόνων τοῦ χριστιανισμοῦ καί συμπόσιο στό ὁποῖο μετέσχε ἀναπτύσσοντας τό θέμα «Τό εἰδολογικό περιεχόμενο τῆς μαρτυρίας».

Στό πρῶτο κεφάλαιο «Ἐννοιολογική προσέγγιση τῆς μαρτυρίας», δίνεται ἕνας ὀρισμός τῆς ἔννοιας, ἐξετάζονται τὰ εἶδη καί ἡ ἀξιοπιστία τῆς, στό δεύτερο «Γενική θεώρηση τῆς μαρτυρίας» προτάσσεται μιά σύντομη ἀναφορά στή Σκηνή τοῦ Μαρτυρίου καί σχολιάζεται ἡ σχέση ἀνάμεσα στίς ἔννοιες τῆς μαρτυρίας καί τῶν μαρτυρίων μέ ἔμφαση στόν ἠθικό χαρακτήρα τῆς μαρτυρίας καί τὰ ἐπακόλουθά τῆς στή ζωὴ τοῦ χριστιανοῦ. Στό τρίτο κεφάλαιο, «Θεολογική προσέγγιση τῆς ἀληθινῆς μαρτυρίας» γίνεται ἀναφορά στήν Παλαιά καί Καινή Διαθήκη, στή σχέση τῆς μαρτυρίας μέ τόν Τριαδικό Θεό καί ἰδιαίτερα τόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν πῖο ἀξίπιστο μάρτυρα.

Στόν ἐπίλογο ἐπαναδιατυπώνονται μερικές γενικές σκέψεις γιά τόν Χριστό ὡς τή βάση καί πηγή τῆς εὐαγγελικῆς μαρτυρίας.

Μαρτυρίες καί παραθέματα παλαιῶν καί νέων σχολιαστῶν τῆς Βίβλου συμπληρώνουν τό κάθε κεφάλαιο. Σύγχρονοι ἐπίσης μελετητές καί σχολιαστές τῶν ἱερῶν κειμένων συμβάλλουν στήν ἀποκάλυψη τοῦ βάθους καί πλάτους τῆς ἔννοιας. Στό τέλος ἐξάγονται τὰ συμπεράσματα. Μέ τὰ παραθέματα ἀπό τή Βίβλο, ἁγίους συγγραφείς καί νεότερους θεολόγους, πού διεῖδυσαν στήν ἔννοια, φωτίζεται ἡ μαρτυρία πολὺπλευρα. Ὅπως ἀναφέρει ὁ συγγραφέας, σημαντικό εἶναι νά ἀναλυθεῖ τό εἰδολογικό περιεχόμενο τῆς μαρτυρίας, γιά νά ἐξαχθοῦν τὰ ἀναγκαῖα πρακτικά συμπεράσματα πού θά βοηθήσουν στήν ἐπιναξιολόγηση τῶν τρόπων, τῶν μεθόδων καί τοῦ περιεχομένου τῆς μαρτυρίας τῆς Ἐκκλησίας σήμερα. Μέ τὰ παραδείγματα καί παραθέματα ὠφελοῦνται καί οἱ ἀναγνώστες ἐρχόμενοι σέ ἐπαφή μέ τὰ κείμενα καί τίς σκέψεις τῶν ἁγίων συγγραφέων καί μετέχουν τῆς ἱερότητας καί τῶν ἠθικῶν προτροπῶν των. Πλήν τῆς θεωρητικῆς ἀνάλυσης τῆς ἔννοιας ἐνυπάρχει στό βιβλίο καί ἡ ἠθική πτυχὴ, τοῦ δέοντος καί τῆς πράξης.

Έτσι, η επιστημονική θεολογική ανάλυση μιᾶς έννοιᾶς ἀπὸ τὸν σοβαρὸ θεολόγο δέν εἶναι μόνο θεωρία ἀλλὰ καὶ εὐκαιρία ἠθικοῦ προβληματισμοῦ τῶν ἀναγνωστῶν καὶ ἀναφορὰ στὴ σύγχρονη πραγματικότητα. Τὰ παραδείγματα δέν ἀναφέρονται μόνο, ἀλλὰ καὶ ἀναλύονται, ἐπεξηγοῦνται, ἀναπτύσσονται, μέ ἀπώτερο σκοπὸ ἢ γραπτὴ μαρτυρία τοῦ μελετητῆ νά εἶναι ἠθικὴ παρότρυνση γιὰ χριστιανικὴ βιοτι. Ὁ συγγραφέας, μέ πολλή σύνεση καὶ γνώση, ἐλίσσει ἀνάμεσα στὰ ἱερά κείμενα, παλαιὰ καὶ νέα, ὀδηγώντας τὸν ἀναγνώστη στὶς ἀτραπούς τῆς γνώσης καὶ στὴ διαπλάτυνση τῶν ὁριζόντων του καὶ τῆς θεᾶς τοῦ θρησκευτικοῦ μας πλοῦτου. Μελετώντας κανεῖς τό βιβλίο, κυκλοφορεῖ μέσα στὴ χριστιανικὴ γραμματεία, φωτιζόμενος ὄχι μόνο θεωρητικά ἀλλὰ καὶ ἠθικά. Ἡ ὄλη μελέτη τοῦ θέματος συνδέει τὴν εἰς βάθος καὶ πλάτος ἀνάλυση τῆς έννοιᾶς τῆς μαρτυρίας μέ τὴ σημερινὴ ἐποχὴ καὶ τὴν ἐπίδραση τοῦ Χριστοῦ στὴ ζωὴ τῶν πιστῶν, ἐπιβεβαιώνοντας πῶς ἡ διδασκαλία ἢ ἡ μελέτη έννοιῶν τῆς Θεολογίας δέν εἶναι μόνο θεωρητικὴ καταπόνηση ἀλλὰ καὶ ζῶσα πραγματικότης.

Τό βιβλίο κλείνει μέ εὐρητήριο κύριων ὀνομάτων καὶ τίς ἐργασίες τοῦ συγγραφέα.

Πρόκειται γιὰ μιὰ καλαίσθητη ἔκδοση, πού ἐκφράζει τὴν επιστημονικὴ σοβαρότητα καὶ ἐργῶδη προσπάθεια ἐνός ἀκάματου ἐργάτη τῆς Θεολογίας στὴν Κύπρο, εὐανάγνωστο βιβλίο μέ πλήρη τεκμηρίωση τῶν ἀναφερομένων καὶ ἀναγωγή τους ὄχι μόνο στὶς πηγές ἀλλὰ καὶ στὴ σύγχρονη ζωὴ, ὥστε ἡ ἐπιστῆμη νά ὑπηρετεῖ ταυτόχρονα ὄχι μόνο τὴ θεωρία ἀλλὰ καὶ τὴν πράξη, τὴν ἠθικὴ ζωὴ καὶ τὸν χριστιανικὸ βίο.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Φιλὸλόγος

